

agatha christie

bija baja bul

Agatha Christie

Bija Baja Buf

Prvo poglavlje

Hercule Poirot se namršti.

- Gospođice Lemon - reče. - Izvolite, go~spodine Poirot?

- U ovom se pismu nalaze tri pogreške.

U nje

govu se gla~su razabirao prizvuk nevjerice. Naime, gospođica Lemon, ta strašna i sposobna žena, nikad nije pravila pogreš~ke. Nikad nije bila bolesna, nikad umorna, nikad ~uzrujana, nikad nemarna. Zato što ona, moglo bi se reći, zapravo uopće nije bila. žena. Ona je bila stroj - savršena tajnica. Ona je znala sve, bila je sposobna za sve. ~Ona je pokretala Poirotov život tako da je i on, također, djelovao kao stroj. to je bilo dugogodišnje geslo Herculea Poirota. Uz Georgea, njegova savršenog slugu, i uz gospođicu Lemon, njegovu savršenu tajnicu, upravljali su njegovim životom zaista savršeno. Danas, kad se crumpetl pogačice peku ne samo u okruglom, nego i u četvrtastom obliku, on se nije imao na što žaliti.

1 Crumpet - tradicionalni engleski okrugli čajni kolačić od nezaslađena tučena tijesta, služi se obično razrezan, prepržen i premazan maslacem. (Nap. prev.>

Pa ipak, tog je jutra gospođica Lemon napravila tri pogreške, tipkajući sasvim kratko, jednostavno pismo; štoviše, ona te pogreške nije čak ni primijetila. A nebo se ipak nije srušilo na zemlju!

Hercule Poirot pruži joj uvredljiv dokument Nije bio ljut, bio je jednostavno zbunjen. To je bila jedna od onih stvari koje se jednostavno nisu mogle događati - a ona se ipak dogodila

Gospođica Lemon uzme pismo. Pročita ga Poirot prvi put u životu vidje kako je pocrvenjela lice joj je sve do korjena oštrem sive kose oblilo tamno, ružno, neprilično rumenilo.

- Oh, bože mo j ! - reče ona. - Ne mogu shvatiti kako sam . .ipak, mogu. To je zbog moje sestre.

- Vaše sestre?

Još jedan udarac. Poirot uopće nije imao ni pojma da gospođica Lemon ima sestru. Ili, ako ćemo pravo, da uopće ima oca, majku, ili čak djeda i baku. Gospođica Lemon je na neki način u tolikoj mjeri podsjećala na stroj - da se svaka pomisao na, to kako ona ima neke

osjećaje, bojazni, ili obiteljske brige, činila gotovo smiješnom. Bilo je veoma dobro poznato da su cijelo srce i sve misli gospođice Lemon, kad nije bila na dužnosti, bile posvećene usavršavanju novog sistema registriranja spisa, koji bi se morao patentirati ~i nositi njeno ime.

- Vaše sestre? – ponovi slijed svega toga Hercule Poirot, s prizvukom nevjerice u glasu. Gospođica Lemon u znak potvrde odlučno klimne glavom.

\ .

- Da - reče. - Ne vjerujein da sam vam je ikad spomenula. Ona je zapravo cijeli život provela u Singapuru. Njen se muž tamo bavio poslovrna s kaučukom.

Hercule Poirot uviđavno klimne. Činilo mu se sasvim prihvatljivim to što je sestra gospođice Lemon veći dio života provela u Singapuru. Zato i postoje takva mjesta ~kao što je Singapur. Sestre takvih žena kao što je gospođica Lemon udaju se za poslovne ljude u Singapuru, tako da bi se gospođice Lemon, u ovom ddjelu svijeta, mogle mašinskom djelotvornošću posvetiti poslovima svojih poslodavaca (i, naravno, u trenucima odmora, iznalaženju sistema registriranja spisa).

- Razumijem - reče on. - Nastavite. Gospođica Lemon nastavi.

- Prije četiri godine ostala je udovica. Bez djece. Uredila sam joj da iznajmi vrlo zgodan mali stan uz sasvim pristojnu stanarinu . . .

(naravno, gospođica je Lemon mogla urediti, i tu, gotovo nemoguću stvar.)

- Ona je umjereno imućna - mada novca više nema kao što ga je imala, ali njeni zahtjevi nisu veliki te ima, sasvim dovoljno za udoban život, ako malo pripazi.

', Gospođica Lem~on za.stane, a onda nastavi. - Ali istina je, naravno, osjećala se osamljenom. Nikad nije živjela u Engleskoj pa nema starih prijatelja ni znanaca i naravno da ima prilično mnogo slobodna vremena. U svakom slučaju, prije odprilike šest mjeseci rekla mi je kako pomišlja na to da se zaposli.

- Zaposli?

- .Ka~o nad.stojnica, mislim da se to tako zove - ili upraviteljica - u nekom hostelu za studente. Vlasnica mu je neka žena, napola Grkinja, koja je tražila nekoga tko bi umjesto nje vodio taj hostel. Da

se brine za opskrbu i pazi da se stvari odvijaju kako treba. To je starinska prostrana kuća - u Hiokory Roadu, ako znate gdje je to. - Poirot nije znao. - Svojevremeno je to bila prilično otmjena četvrt, a kuće su dobro građene. Moja je sestra dobila veoma lijep smještaj, spavaonicu i salon, te vlastitu malu kupaonicu-čajnu kuhinjicu. gospođica Lemon zastane. Poirot se ohrabrujući nakašlje. Zasad mu se sve to uopće nije činilo kao priča o nekoj velikoj nevolji.

- Ja sama nisam znala što da mislim o tome, ali shvatila sam snagu argumenata svoje sestre. Ona nikad nije bila od onih što cijele bogovetne da,ne sjede prekriženih ruku i veoma je praktična žena, sposobna za vodenje poslova - i, naravno, nije se radilo o tome da bi namjeravala u sve to ulagati novac, ili nešto slično. Bila je to najobičnija plaćena dužnost - ne baš previše plaćena, ali njoj to nije bilo ni potrebno, a osim toga, nije bilo ni teškog fizičkog napora. ona je uvijek voljela mlade ljude i dobro se s njima slagala, a kako je dosta. dugo živjela na Istoku, shvaća razne razli;ke i ljudske osjetljivosti. Zato što su studenti u tom hostelu svih mogućih narodnosti;

pretežno Englezi, ali neki su među njima za.pravo crni, koliko znam.

- Prirodno - reče Hercule Poirot.

- Danas u našim bolnicama, čini mi se, ima pola crnih bolničarki - reče gospođica Lerno~n neodlučno - i ja smatram da su mnogo pristojnije i mnogo pažljivije nego Engleskinje. Ali sve to sada nije važno. Porazgovorile smo o cijeloj osnovi i moja je sestra konačno prihvatila posao. Ni ja ni ona nismo se mnogo zabrinjavale za vlasnicu, gospođu Nicoletis, ženu veoma hirovite naravi, ponekada dragu, a kadikad, žao mi je što to moram reći, sasvim nepodnošljivu - a uza sve to škrtu i nepraktičnu. Naravno, da je bila sasvim sposobna žena, ne bi bila trebala nikakve pomoći. Moja sestra nije od onih koje bi nečija zlovolja f mušičavost mogla zabrinjavati. Ona je sa svakim znala izaći na kraj i nije podnosila nikakve gluposti.

Poirot klimne glavom. U tom prikazu sestre gospođice Lemon osjetio je određenu sličnost sa samom gospođicom Lemon - ista gospođica Lemon, ublažena, tako reći, udajom i singapurskom klimom, ali ~žena s istim nepokolebljivim, razboritim srcem.

- Dakle, vaša je sestra prihvatila posao? upita.

- Da, otprilike prije šest mjeseci odselila se u Hickory Road 26. Sve u svemu, tamošnji joj se posao svidio i ona ga je smatrala zanimljivim.

Hercule Poirot je slušao. Do tog je mjesta pustolovina sestre gospođice Lemon bila razočaravajuće nezanimljiva.

- ili od prije nekog vremena ona je veoma zabrinuta. Veoma neugodno zabrinuta.

- Zašto?

a

- Pa, vidite, gospodine Poirot, ona ne voli stvari koje se tamo događaju.

- Tamo ima studenata obaju spolova? upita Poirot obazrivo.

ne, gospodine Poirot, ne mislim to! Na n poteškoće takve vrste čovjek je uvijek pripravan, očekuje ih! Ne, vidite, počele su nestajati stvari. - Nestajati?

- Da. I to tako neobične stvari . . . I sve na prilično neprirodan način.

- Kad kažete da su stvari nestale, mislite i reći da su ukradene??-
Da.

E - Je li pozvana policija?

- Nije. Još nije. Moja se sestra nada da to i možda, neće biti potrebno. Ona voli te mlade ljude - naime, neke od njih - i bilo bi joj mnogo draže da sve to sama razmrsi.

- Da - reče Poirot zamišljeno. - To mi je potpuno razumljivo. Ali to još uvijek ne objašnjava vašu, ako mogu tako reći, zabrinutost, koju tumačim kao odraz zabrinutosti vaše sestre.

- Meni se sve to ne sviđa, gospodine Poirot. Nimalo mi se ne sviđa. Ne mogu potisnuti osjećaj da se događa nešto što ja ne razumijem. čini mi se da nikakvo obično objašnjenje ne može do kraja srediti činjenice - a ja zaista ne mogu zamisliti kako bi se sve to moglo drugačije objasniti.

Poirot zamišljeno klimne glavom.

Mašta je oduvijek bila Ahilova peta gospođice Lemon,. Ona uopće nije imala mašte. U pogledu

činjenica bila je nenadmašiva. U pogledu pretpostavaka, sasvim bi zatajila. Stanje duha Cortezovih ljudi na najvišem vrhu pokrajine Darien bilo je za nju nedokučivo.

- Znači, ne radi se o običnim beznačajnim krađama? O kakvu kleptomanu, možda?

- Ne bih rekla. Čitala sam o tome - reče savjesna gospođica Lemon - u Encyclopaedia Britanica i u jednom medicinskom djelu. Ali nisamsam se ni u što uvjerila.

Hercule Poirot minutu i po ne progovori ništa.

Je li se uopće želio uplesti u neprilike sestre gospođice Lemon i u uzbudenja i nezgode poliglotskog hostela? Ali bilo je veoma nezgodno i neugodno da mu gospođica Lemon pravi pogreške tipkanju njegovih pisama. Obrazložio je sam sebi da će biti razborito ako se ipak uplete u tu stvar. Nije sam sebi želio priznati da mu je u posljednje vrijeme bilo prilično dosadno i da ga ~e privlačila upravo beznačajnost tog slučaja.

U vrijeme vrućih dana peršin tone i u maslacc< - promrmlja poluglasno.;

- Peršin? Maslac? - gospođica ga Lemon iznenađeno pogleda.

- Navod iz jednoga od vaših klasika - reče on. - Vi zacijelo poznajete Pustolovine, a da i ne govorim o Pothvatima, Sherlocka Holmesa.

- Mislite na ona društva iz Baker Streeta i sve što - reče gospođica Lemon. - Odrasli ljudi, pa tako neozbiljni! Pa oni tamo, to su odrasli ljudi! A igraju se modelima malih željeznica, na. primjer. Ne mogu reći da sam ikad imala

previše

vremena da čitam koju od tih pripovijesti. Kad nađem vremena za čitanje, što se ne događa često, više volim kakvu korisnu knjigu.

Hercule Poirot pristojno obori glavu.

- Kako bi bilo, gospođice Lemon, kad biste svoju sestru pozvali ovamo, na kakvu zgodnu okrepu - popodneveni čaj, na primjer? Možda bih joj mogao biti od kakve male pomoći.

- To je veoma ljubazno od vas, gospodine Poirot. Zaista, veoma ljubazno, vjerujte. Moja je sestra popodne uvijek slobodna.

- Recimo, dakle, sutra, ako to možete uredditi?

I vrijedan je George na vrijeme upućen da se pobrine za obrok od četvrtastih crurn~pet pogačica, dobro namazanih maslacem, malih sendviča i ostalih prikladnih sastojaka obilnog engleskog popodnevnog čaja.1

Drugo poglavlje

Sestra gospođice Lemon, koja se zvala gospođa Hubbard, bila je savršeno slična svojoj sestri. Bila je nešto tamnije puti, punašnija, njena je kosa bila mnogo neurednije začušljana; bila je manje žustrih pokreta, ali oči koje su gledale s njena okrugla i prijazna lica bile su sasvim slične oštroomnim očima koje su svjetlucale kroz pincenez gospođice Lemon.

- To je vrlo ljubazno od vas, vjerujte mi, gospodine Poirot - rekla je. - Vrlo ljubazno. A i čaj vam je također izvrstan. Sigurna sam da sam jela više nego što je trebalo - no, možda još samo jedan sen~dvič i čaj? No, samo pola šalice.

- Prvo ćemo se - reče Poirot - posvetiti jelu - a poslije ćemo se baciti na posao.

On joj se ljubazno smješкао, uvijajući brk, a gospođa Hubbard odgovori:

- Znete, vi ste savršeno onakvi kakvim sam vas zamišljala, prema Felicvtynu opisu.

Pošto je odjednom iznenađen shvatio da je Felicity krsno ime ozbiljne gospođice Lemon, Poirot odgovori da ništa manje nije mogao ni

_I,

očekivati, ako uzme u obzir sposobnost gospođice Lemon.

- Naravno - reče gospođa Hubbard odsutno, uzimajući drugi sendvič - Felicity nije nikad marila za ljude. Ja jesam. I zato sam tako zabrinuta.

- Možete li mi točno objasniti što vas zabrinjava?

- Da, mogu. Bilo bi sasvim prirodno da je nestajao novac - male svote, s vremena na vrijeme. Bilo bi i"sto tako sasvim jednostavno da se radilo o nakitu - no, ne mislim baš jednostavno, naravno - ali bilo bi se podudaralo - s kleptomanijom, ili nepoštenjem. Ali, ja ću vam jednostavno pročitati popis stvari koje su nestale, onako kako sam ih pribilježila.

Gospođa Hubbard otvori torbicu te izvadi iz nje malu bilježnicu.

Večernja cipela (jedna, od novog para) Narukvica (jeftin ukras)

Dijamantni prsten (pronaden u tanjuru juhe) Kameni puder

Crvenilo za usne Stetoskop Naušnice Upaljač

Stare flannelske hlače žarulje

Kutija čokolade

Svilen šal (pronađen izrezan na komade > Naprtnjača (ditto)

Borna kiselina Sol za kupanje /14

Kuharski priručnik

Hercule Poirot polako i duboko uzdahne. - Neobično - reče - i veoma, veoma privlačno.

Bio je oduševljen. Prelazio je pogledom s ozbiljnog, zgranutog lica gospođice Lemon, na dobrodušno, snuždeno lice gospođe Hubbard.

- Čestitam vam - reče srdačno ovoj drugoj. Ona ga preneraženo pogleda.

- Ali zašto, gospodine Poirot?

- čestitam vam na tome što imate tako jedinstven i predivan problem.

- Dakle, za vas to možda ima nekog smisla, gospodine Poirot, ali . .

- To uopće nema nikakva smisla. To me baš ni na što ne podsjeća, kao ni kružna igra na koju su me nedavno nagovorili neki mladi prijatelji, za vrijeme božićnih blagdana. Zvala se, koliko sam čuo, Tri rogate gospođe. Svaki igrač redom izgovara slijedeću rečenicu: Dođoh u Pariz i kupih . . .e< i dodaje ime nekog predmeta. Slijedeća osoba sve to ponavlja i dodaje narednu stvar, a suština je igre u tome da se u točnom redosljedu upamte svi tako nabrojani predmeti, od kojih su neki, mogu vam reći, veoma čudne i smiješne prirode. Komad sapuna, bijeli slon, složiv stolić i moskovska patka, bili su, sjećam se, neki od tih predmeta. Pamćenje, naravno, otežava posvemašnja nepovezanost prirode tih predmeta - odsustvo bilo kakva slijeda, da tako kažem. Baš kao na popisu koji ste mi malo prije pokazali. Kad se, recimo, navede dvanaestak takvih predmeta, postaje gotovo nemoguće nabrojati ih točnim redosljedom. Pogreška u nabranju dovodi do toga da dotični natjecatelj dobije papirnat rog i onda on, ili ona, mora nastaviti nabranje u idućem krugu ovakvom rečenicom »Ja, jednoroga gospođa, dođoh u Pariz . . .« i tako dalje. Kad netko dobije tri roga, obavezno ispada iz igre, a pobjednik je onaj tko posljednji ostane u igri.

- Sigurna sam da ste vi pobijedili, gospodine Poirot - reče gospođica Lem~on, s vjerom odana službenika.

Poirot se zadovoljno nasmiješi.

- Uistinu je bilo tako - reče. - Čak i ~ najslučajnije skup stvari može se unijeti neki red, a s malo oštroumnosti i slijed, da tako ka žem. Ovako: čovjek sam sebi kaže u mislima »Komadom sapuna perem prljavštinu s golemo~ bijelog mramornog slona, koji stoji na složivom stoliću . . .cc - i tako dalje.

Gospođa Hubbard reče s puno poštovanja - Možda biste mogli isto učiniti i s popisom stvari koje sam vam dala.

- Nema sumnje da bih mogao. gospođa obuvenom desnom cipelom stavi na lijevu ruku narukvicu. ~Zatim namaže lice puderom i crveni lom za usne i siđe na večeru, a prsten joj padnE u juhu . . . i tako redom - mogao bih na taj način upamtiti vaš popis - ali mi ne tražimo to Zašto je ukradena tako nasumce izredana zbirka stvari? Postoji li u svemu tome neki sistem? ++Bik kakva vrsta fikrazne ideje? Tu se prvenstveno su očavamo s proce~som analize. Najpreče je da veoma brižno proučimo popis stvari.

u

+sj~ju Poirot se udubi u razmišljanje i zavlada tišina. Gospođa ga je Hubbard promatrala s nadom ili napregnutom pažnjom, kao što dječak promatra

+ucom: .čarobnjaka, očekujući pun nade da se pojavi

+· · .<c i kunić ili barem niz šarenih vrpca. Gospođica Lemon nezainteresirano utone u razmišljanje o

+j~.li najosjetljivijim točkama svog sistema registru-
pretraživanja spisa.

Kad Poirot konačno progovori, gospođa Hubbard skoči.

- Evo što mi je prvo upalo u oči – reče Poirot. - Od svih tih nestalih stvari, većina ih

+k i u je male (ponekad gotovo sasvim be~značajne neke vrijednosti, izuzev dviju - stetoskopa i dijamantnog prstena. Ostavit ću na trenutak stetoskop po strani, želio bih se usredotočiti na

~og prsten. Vi kažete vrijedan prsten - koliko vrijedan?

- Pa, ne mogu vam točno reći, gospodine Poirot. Bio je to prsten s krupnim dijamantom

risom i grozdom malih dijamantata s gornje i donje strane. Koliko znam, zaručnički prsten majke

~ s gospođice Lane. Ona je bila užasno uzbuđena

kad ga je izgubila i svi smo odahnuli kad se ponovno pronašao, još iste večeri, u tanjuru juhe

jadne gospođice Hobhouse. Bila je to samo vješta, ali neukusna šala, mislili smo.

tako. - Moglo je biti i tako. Ali ja osobno smatram da su krađa i vraćanje prstena veoma značajni. Da je nestalo samo crvenilo za usne, ili

~ su- kameni puder, ili kakva knjiga - to ne bi bilo

° da dovoljno da vas potakne na to da pozovete policiju. Ali skupocjen dijamantni prsten, to je već nešto drugo. Tu već ima mnogo izgleda za to da će policija biti pozvana. I tako je prsten vraćen.

- Ali zašto da ga netko uzme, pa ga poslije vrati? - reče gospođica Lemon, namrštivši se.

- Stvarno, zašto - reče Poirot. - Ali mi ćemo to pitanje za sada ostaviti po strani. Ja sam sada zaokupljen ~svrstavanjem tih ukradenih predmeta i uzet ću najprije prsten. Tko je ta gospođica kojoj je prsten u~kraden?

- Patricia Lane? Ona je veoma zgodna djevojka. Posvetila se, kako-se-ono-kaže, studiju povijesti, ili arheologije, ili nečega sličnoga.

a - Imućna?

- O, ne. Ima neššto vlastitog novca, ali uvijek je tako pažljiva. Prsten, kako sam rekla, pripada njezinoj majci. Ona ima nekoliko lijepih komada nakita, ali nema mnogo novih haljina, a nedavno je prestala i pušiti.

- Kako izgleda? Opišite mi je, kako već znate i možete.

- Pa, ona je od one vrste djevojaka koja se ne može opisati ni ovako ni onako. Prilično je bezbojnog izgleda. Mirna i otmjena, ali bez mnogo duha a života u sebi. Ono što bismo nazvali prilično - da, ozbiljnim tipom djevojke.

- A prsten se pronašao u tanjuru juhe gospođice Habhouse. Tko je gospođica Hobhouse?

- Valerie Hobhouse? Ona je bistra tamnopluta djevojka prilično sarkastična načina izražavanja. Radi u kozmetičkom salonu. Sabrina Fair - pretpostavljam da ste čuli za njega.

- Jesu li te dvije djevojke prijateljice?

Gospođa se Hubbard zamisli.

Ili to da - Moglo bi se reći tako - da ne zapravo Točnije. nema~ju mnogo zajedničkih crta. Patricia je, moram reći, sa svima ~u dobrim odno~sima, a da +rši se. ipak nije posebno omiljena, ili nešto slično. Vali milerie Hobhouse, ~kakva već jest jezika, ima svoje neprijatelje - ali ima i nekoliko pristalica, razumijete?

Mislim da razumijem - reče Poirot. Dakle, Patricia Lane je pristala i priglupa, a djevojka- Valerie Hobhouse je ličnost. On se opet vrati na proučavanje popisa ukradenih stvari.

- U svemu !tome zanimljivo je to da su ovdje uvijek predstavljene različite kategorije stvari. Ovdje pripada niz beznačajnih tričarija koje bi mogle dovesti u iskušenje neku djevojku koja je istovremeno i tašta i siromašna: crvenilo, nakit, puder - sol

za, kupanje - kutija čokolade, možda. Zatim imamo stetos~kop, predmet krađe koji bi prije mogao privući nekog muškarca, koji bi znaobarem to gdje ga može prodati ili založiti. Kome je pripadao?

- Pripadao je gospodinu Batesonu to je ljubazan mladić.

- Student medicine? Je gospodine. Je li bio jako ljut?

Sasvim je pozelenio od bijesa, gospodine Poirot. On je jedan od onih raspaljivih temperamenta - ponekad ~kaže svašta, ali se ubrzo smiri. Nije jedan od onih koji bi mirno gledali

kako ih netko okrada. - A neki bi?

19

- Pa, tu je gospodin Gopal Ram, jedan od naših studenata iz Indije. On se na sve samo smješka. Samo odmahne ~rukom i kaže da posjedovanje materijalnih dobara ne znači ništa . . .

- Je li njemu nešto ukradeno? - Nije.

- Aha! Kome su pripadale flannelske hlače? - Gospodinu McNabbu. Bile su veoma stare i svatko bi drugi rekao da su već uništene, ali gos~podin McNabb je vrlo privržen svojoj staroj odjeći i nikad ništa ne baca.

- I tako smo došli na stvari koje, kako se čini, nisu vrijedne krađe - stare flannelske hlače, žarulje, borna kiselina sol za kupanje - i kuharski priručnik. One bi doduše mogle biti značajne, ali je mnogo vjerojatnije da nisu. Borna kiselina možda je uzeta zabunom, pregorjele je žarulje netko mogao izvaditi s namjerom da ih zamijeni, ali je zaboravio - kuharski je priručnik netko mogao posuditi, pa ga nije vratio. Hlače je mogla uzeti neka dvorkinja.

- Kod nas rade dvije pouzdane čistačice.' Sigurna sam da ni jedna o~d njih ne bi to učinila nešto slično, a da prije ne pita.

- Možda imate pravo. Tu je zatim večernja cipela, jedna jedina, od para novih cipela, koliko sam shvatio? Kome je pripadala?

- Sally Flinch. Djevojci iz Amerike, koja ovdje studira kao stipendist Fulbriteove zaklade.

1 Borna kiselina zapravo je kristaličast bijel prašak. (Nap. Prev.

20

- Jeste li sigurni da cipela nije bila jednostavno zametnuta? Ne mogu shvatiti što bi nekome mogla koristiti jedna cipela?

- Nije bila zametnuta, gospodine Poirot. Svi smo je mi bjesomučno ~tražili. Znete, gospođica je Finch išla na neku zaba.vu obučena, kako bi to ona rekla, u osvećanu haljinu mi bismo rekli večernju haljinu - a cipele su stvarno bile bitno važne - što ~su bile njene jedine večernje cipele.

- To ju je dovelo u nepriliku - i zlovolju - da . . . da, čudno. Možda se nešto krije u tome . . .

On ušuti na trenutak dva, a zatim nastavi. - A zatim su tu još dvije stvari - naprtnjača, izrezana na komade i svilen šal u istom sta nju. Ovdje imamo nešto u čemu nije bitna ni taština, ni koristoljublje - umjesto toga imamo nešto ššto je posljedica promišljene osvetoljubivosti. Čija je bila naprtnjača?

- Gotovo svi studenti imaju naprtnjače svi oni pomalo stopiraju, znate. I većina je tih naprtnjača slična - kupljena na istom mjestu, tako da je teško razlikovati jednu od druge. Ali, čini se sasvim sigurnim da je ta pripadala Leonardu Batesonu, ili Colinu McNabbu.

- A svilen šal, koji je također razrezan? Kome je on pripadao?

- Valeriji Hobhouse. Bio je to njezin božićni poklon - smaragdno zelene boje i zaista dobre kvalitete.

- Gospođica Hobhouse . . . razumijem.

Poirot sklopi oči. Ono što je u sebi zapažao bio je pravi kaleidoskop, ni više, ni manje. Komadd razrezanih šalova i naprtnjača, kuharski priručnici, crvenila za usne, soli za kupanje; imena i nejasni obrisi neobičnih studenata. Nepovezani događaji i ljudi vrtložili su se u prostoru. Ali Poirot je vrlo dobro znao da negdje i nekako mora postojati neki obrazac. Možda nekoliko obrazaca. Možda potresanje kaleidoskopa svaki put daje drugačiji obrazac . . . Ali jedan od tih obrazaca mora biti pravi obrazac . . . Pitanje je bilo - odakle početi . . .

On otvori oči.

- O toj stvari treba malo promisliti. Dobro promisliti.

- O, vjerujem da ~treba, gospodine Poirot složi se revno gospođa Hubbard. - I vjerujte da vas nisam željela uznemiriti . . .

- Vi me uopće ne uznemirujete. Mene sve to kopka. Ali dok ja razmišljam, mogli bismo početi s praktične strane. Da počnemo . . . Cipela, večernja cipela . . . da, mogli bismo početi od nje. Gospođice Lemon!

- Izvolite, gospodine Poirot? - Gospođica Lemon otjera iz svojih misli registriranje, sjede još uspravnije i automats~ki posegne za svojim blokom i olovkom.

- Gospođa Hubbard će vam zacijelo pribaviti drugu cipelu. Otići ćete zatim u ,Baker Street Station, u ured za izgubljene stvari. Cipela je nestala - kada?

Gospođa Hubbard razmisli.

- Pa, ne mogu se sada točno sjetiti, gospodine Poirot. Možda prije dva mjeseca. Ne mogu reći ništa određenije. Ali mogla bih saznati od Sally P~inch točan datum njezine zabave.

- Da. Dobro . . . - On se još jednom okrenu prema gospođici Lemon. - Možete biti pomalo neodređeni. Recite da je cipela izgubljena u tramvaju Unutrašnjeg kruga - što je najvjerojatnije - ili da ste je možda izgubili u nekom drugom tramvaju ilimožda u autobusu. Koliko autobusa, saobraća u okolici Hickory Roards?

- Samo dva, gospodine Poirot.

- Dobro. Ako ništa ne postignete u Baker Streetu, pokušajte u Scotland Yardu i recite da ste je izgubili u taksiju.

- Lambeth - dopuni djelotvorno gospođica Lemon.

Poirot mahne rukom.

- Vi uvijek znate te stvari.

- Ali, zašto mislite . . . - zausti gospođa Hubbard.

Poirot je prekine.

- Da najprije vidimo kakav ćemo rezultat postići. Tada ćemo, bio on negativan ili pozitivan, vi i ja, gospođo Hubbard, morati ponovno porazgovoriti. Tada ćete mi reći ~sve ono što je potrebno da znam.

- Ja stvarno mislim da sam vam rekla sve što sam mogla.

- Ne, ne. Ne slažem se ~ s vama. Radi se o mladim ljudima, koji zajedno stanuju, različitih su naravi, različita spola. A ++voli B, ali B voli C, a i i E potegli su bodeže, možda zbog A. Ja i sve

23

i to moram znati. Uzajamno djelovanje ljudskih o~sjećaja. Svađe, ljubomore, prijateljstva, zloba i sve nesklonosti.

- Sigurna sam - reče gospođa Hubbard zbunjeno - da ne znam ništa o takvim stvarima. Ja se ni u što ne uplećem. Ja samo trčkaram po zgradi i brinem se za opskrbu i takve stvari.

- Ali vi ~se zanimате za ljude. Tako ste mi rekli. Vi volite mlade ljude. Prihvatili ste to mjesto zato da dođete u dodir s ljudskim problemima, a ne zato što bi ono bilo ne znam kako zanimljivo u financijskom pogledu. Tamo zacijelo ima studenata koje volite i nekih koje ne volite podjednako, ili ih možda uopće ne volite. Vi ćete mi to reći - da, vi ćete mi sve to reći! Zato što ste

- zabrinuti - ne zbog onoga što se dogodilo - zbog toga biste mogla otići na policiju...

- Gospođa Nicoletis ne bi voljela da ima policiju u kući, vjerujte mi.

Poirot navali, ne obazirući se na njen prekid - Ne, vi ste zabrinuti zbog nekoga - nekoga, za koga mislite da bi mogao biti odgovoran, za sve to ili barem umiješan u to. Dakle, nekog koga volite.

- Zaista, gospodine Poirot.

- Da, zaista. A ja mislim da ste s pravom zabrinuti. Jer ,taj svilen šal, izrezan u komade to nije lijepo. Ni razrezan~jača, ni to nije lijepo. Zato što sve o~stalo izgleda, kao djetinja rija - a ipak - nisam siguran u to. Ne, nisam nimalo siguran u to.

24

++ud~ih zloha

LI A 45

Treće ~~la~vl'e

Pomalo užurbano, kako se popela uz stepenice, gospođa Hubbard gurne svoj patentni ključ u vrata kuće u Hickory Roadu broj 26. Upravo kad se vrata otvoriše, dotrča za njom uz stepenice visok mladić vatreno crvene kose.

- Zdravo, Mami - reče, jer joj se Len Bateson gotovo uvijek tako obraćao. Bio je to dobrodušan mladić s oockneyskim prizvu.kom u glasu, milostivo lien bilo kakva kompleksa manje vrijednosti. - Bili ste malo u skitnji?

- Otišla sam na čaj, gospodine Bateaone. Nemojte me sada zadržavati, nemam vremena. - Izrezao sam danas predivan le~š - reče Len. - Fantastičan!

- ~Nemojte biti tak~o stravični, zločesti dječaće. Predivan leš, ma nemojte! Kakva ideja.

+ravom Sasvim sam se naježila od vaših riječi.

+made, Len Bateson se nasmije i predvorje odjeknu to nije od glasnog ha, ha.

+etinja- - Nije to ništa prema, Celiji - reče. Navratio sam u ljekarnu. adoBi da ti nešto ka

žem o lešu - rekao sam joj. Probljedjela je

25

kao krpa i mislio sam da će ispustiti dušu. što vi mislite o tome, Majko Hubbard?

- To me uopće ne čudi - reče gospođa Hubbard. - Kakva ideja! Celia je možda pomislila da govorite o pravom lešu.

- što mislite s tim - pravi? što vi mislite, od čega su naša tijela? Od sintetike?

Iz sobe na desnoj strani. iziđe van mladić duge neuredne kose i reče zajedljivo:

- A, to si samo ti. Mislio sam da je u pitanju najma~nje četa snažnih muškaraca. Glas je doduše zvučao kao glas jednog čovjeka, ali jačina glasa kao da je potekla od desetorice.

- Nadam se da ti to ne ide na živce, uvjeren sam da ne ide.

- Ništa više nego i obično - reče Nigel Chapman i opet nestane.

- Naš nježni cvjetić - reče Len.

- Nemojte se gristi, vas dvojica - reče gospođa Hubbard. - Ja volim kad su ljudi dobre naravi i kad su barem malo trpeljivi.

Visoki joj se mladić onako odozgo srdačno nasmiješi.

- Boli me glava za našeg Nigela, Mami reče.

Djevojka koja je u tom trenutku silazila stepenicama reče:

- Gospođo Hubbard, gospođa je Nicoletis u svojoj sobi i rekla je da bi vas željela vidjeti, čim se vratite.

Gospođa Hubbard uzdahne i krene uz stepenice. Visoka tamnaputa djevojka koja joj je donijela poruku stane uza zid da je propusti.

26

Što len Bateson skine baloner i reče: - što se gore događa, Valerie? Pritužbe na naše ponašanje vjerojatno u pravo vrijeme prelaze na Mamu W- Hubbard?

Djevojka slegne krhkim, otmjenim ramenima.

+želite, Siđe stepenicama i uputi se preko predvorja.

- Ova je kuća svaki dan sve sličnija ludnici mladić - reče preko ramena.

Govoreći to, iziđe kroz vrata i krene na desno.

pita- Kretala se onom obijesnom neuss~ijenom lakoćom koja je svojstvena svim profesionalnim manekenima.

i ja- Kuća broj 26 u Hickory Roadu sastojala se zapravo od dviju zgrada, broja 24 i 26, spojenih zajedničkim zidom. Sjedinjene su samo u visini prizemlja, tako da su obje imale zajednički salon

~tigel i prostranu blagovaonicu u prizemlju, te dvije rušnice i mali ured prema dvorišnoj strani kuće.

Na gornje katove vode dva zasebna stepeništa i

reče ~ oni su ostali odvojeni. Djevojke zauzimaju spavaonice na desnoj strani zgrade, a muškarci na lijevoj, na bivšem broju 24.

Gospođa Hubbard stiže na vrh stepeništa i otkopča ovratnik svog ogrtača. Okrenuvši prema ni - sobi gospođe Nicoletis, ona uzdahne.

- Opet ju je uhvatilo jedno od njenih raspoloženja, pretpostavljam - promrmlja.

Ona zakuca na vrata i uđe.

stis u Salon gospođe Nicoletas bio je uvijek dobro ljeti, ugrijan. Na velikom električnom grijaču bili su uključeni svi elementi, a prozor je bio čvrsto zatvoren. Gospođa, je Nicoletis sjedila na sofi i je do- pu~ala, okružena gomilom prilično prijavih svile- i. nih i baršimastih divanskih jastuka. Bila je io
29

visoka tamnoputa žena, juš uvijek pristala izgleda., zloćudnih usana i velikih Smedih očiju.

- A! Dakle došld ~ste! - Gospoda je ~Nicoletis obojila svoj glas prizvukom optužbe.

Gospođa Hubbard, vjerna avojoj lemonske krvi, ostade mirna.

- Da - odgovori ona oporo - došla sam. Rekli su mi da me želite vidjeti iz nekog osobitog ! ~ razloga.

'! - Da, stvarno želim. Pa to je užasno, upravo :, . tako, užasno!

- što je užasno?

- Ove cedulje! Vaši računi! - Gospođa Nicoletas kretnjom uspješnog čarobnjaka izvuče ispod jasiuka snop papira. - čime mi hranimo te , jadne studente? Paštetom od foie gras~ i prepelicama? Je li ovo Ritz? što misle ti studenti, tko su oma?

- Mladi ljudi zdrava teka - odgovori gospođa Hubbard. - Oni dobivaju dobar doručak i umjeren večernji obrok - jednostavnu, ali ' zdravu hranu. I ~sve se to ostvaruje prili~čno jeftino.

- Jeftino? Jeftino? I vi se to usuc~ujete reći meni? A ja sam jednostavno upropaštena!

- Vi ostvarujete veoma znatnu dobit, gospo cio N'icoletis, u ovoj ustanovi. A studentima su , propisane cijene na gornjoj granici njihovih mogućnosti.

- I nismo li uvijek puni? Jesam li ikad imala slobodnih mjesta za koja ne bi bilo tri puta više

1 Franc. - guščja jetra. (Nap, prevJ

28

~ izi.

letis skoj 5am. ~itog

ravo

Vico- ' spod ~o te repe i. tko

~i gowčak x, ali ilično

~ reći

;~pona su hovih

imala a više

pretendenata? Ne šal ju li nzi studente iz Britanskag konzulata, iz Londonske sveučilašne stambene uprave - iz ambasada - iz Francuskog liceja? Nemamo li ovdje uvijek za svako ispražnjeno mjesto po tri molitelja?

- A to je pretežno i zbog toga što su ovdašnji obroci ukusni i obilni. Mladi ljudi moraju hraniti kako treba.

- Ah! Ove su svote nemoguće! Svemoguć je tome kriva ona talijanska kuharica i njen muž. Oni vas u pogledu hrane varaju.

- O, ne, ne varaju, gospocio Nicoletis, s. Vjerujte da mene nikakvi stranci ne mogu prevaruti. - Znači da me onda vi - da me vi sami pljačkate.

Gospođa Hubbard ostade mirna.

- Ne mogu dopustiti da ovako govorite reče ona glasom kojim bi mogla odgovoriti neka staromodna dadilja na kakvu dzuzetno okrutnu optužbu. - Nije lijepo to što činite i to bi vas uskoro moglo dovesti u nepriliku.

- Ah! - Gospođa Nicoletis baci svežanj račima dramatično u zrak, tako da su se razletjeli i na sve strane prosu) a po podu. Gospođa se Hubbard sagne i pokupi ih, stisnuvši usta. Razbjesnili ste me - viknu njezina poslodavka.

- Usucijern se rečd - nastavi gospođa Hubbard - da za vas nije dobro, vi to znate, da se zbog svega tako uzbudujete. Razdraženost loše djeluje na krvni pritisak.

- Priznajte da su ove svote veće od onih iz prošlog tjedna?

29

- Naravno da jesu. U Lampsonovim su se dućanima neki proizvodi prodavali po veoma povoljnoj, sniženoj cijeni. Ja sam to iskoristila. Ići će tjedna svote biti ispod prosjeka.

Gospođa je Nicoletis pogleda mrzovoljno. - Vi sve tako uvjerljivo objašnjavate.

- Evo - stavi gospođa Hubbard na stol urednu hrpu složenih račima. - što jaš?

- Djevojka iz Amerike, Sally ~linch, kaže da će otići - ja ne želim da ode. Ona je Fulbriteov stipendist. Ona će privući ovamo i druge Fulbriteove stipendiste. Ona ne smije otići.

- što je razlog njena odlaska?

Gospođa Nicoletis slegne svojim glomaznim ramenima.

- Tko će se toga sjetiti? Nije baš bila iskrena. To znam. Ja to ut~jek znam.

Gospođa Hubbard žamišljeno klamne. U tom pogledu bila je sklona povjerovati gospođi Nicoletis.

- Meni Sally nije ništa rekla.

- Ali vi ćete porazgovoriti s njom? - Hoću, naravno.

- I ako su u pitanju oni obojeni studenta, oni Indijci, one crnkimje - onda svi oni mogu otići, razumijete? Te rirazne barijere, to za Amerikance mnogo znaLi - a za mene su Amerikanca važniji - a što se tiče tih obojenih - neka idu do vraga!

Ona napravi dramatičan pokret.

- Ne, dok sam ja na ovom položaju - uzvratila gospođa Hubbard hladno. - Vi uopće niste u pravu. Ovdje među studentima ne vladaju takvi

30

1 se ~ma ~tala.

stol ~e da iteov tlbri

osjećaj~i, a ni Sally sigurno nije takva. Ona i gospodin Akibombo vrlo često večeraju zajedno, a nitko nije tako crn kao on.

~- Onda su u pitanju ljevičari - vi znate kako se Amerikanci odnose prema njima. Nigel Chapman, uz~rLimo - on je sigurno komunist. i - Sumn'am

akre

' tom Nico

denta, mogul~nertikanca ~a idu

s niste i takvi

J .

- Da, da. Trebalo je da čujete što je rekao neke večeru.

- Nigel je kadar koješta reći, samo da ljude razljuti. On je u tom pogledu veoma težak.

- Vi sve njih tako dobro poznajete. Draga gospodo Hubbard, vi ste divni! Ja sama sebi uvijek iznova govorim - što bih ja bez gospode

Hubbard? Ja se pretjerano oslanjam na vas. Vi ste predivna, predivna žena.

- Najprije jed, a poslije med - reče gospođa Hubbard.

- što ste rekli?

- Budite bez brige. Učinit ću sve što mogu. Ona iziđe iz sobe, prekinuvši tako pretjerane izljeve zahvalnosti.

Mrmrljajući sama sebi: - Samo gubim vrijeme; ova žena može čovjeka natjerati u ludilo! - žurila se hodnikom u svoj salon.

Ali za gospođu Hubbard još ni tamo nije bilo mira. Tek što je ušla, ustane sa stolice visoka spodoba i reče:

- Bilo bi mi drago kad bih mogla s vama malo, porazgovarati, molim vas.

- Naravno, Elizabeth.

Gospođa Hubbard bila je prilično iznenađena. Elizabeth Johrston bila je djevojka iz Zapadne

31

~ r l

Indije i studirala je pravo. Bila je rirdina, ambiciozna, mnogo je držala do sebe. Uvijek je djelovala izuzetno uravnoteženo i samopouzdana i gospođa ju je Hubbard uvijek smatrala jednim od najugodnijih studenata u hostelu.

I sada je bila savršeno sabrana, ali gospođa Hubbard razabra u njenu glasu neki lagani drhtaj, iako su crte njena tamnog lica bile prilično smirene.

- Nešto se dogodilo?

! . - Da. Hoćete li doći sa mnom u moju sobu, molim vas?

- Samo trenutak. - Gospođa Hubbard skine ogrtač i rukavice i onda se uputi za djevojkom iz sobe, pa uz stepenice. Djevojčina je soba bila

4.; na najgornjem katu. Ona otvori vrata i krene prema stolu pored prozora.

- Ovo su moje radne bilješke - reče. - I predstavljaju nekoliko mjeseci napornog učenja. Vidite li što je od ovoga učinjeno?

Gospođa Hubbard zastane dah i ona se tiho zagrcne.

Po stolu je bila prolivena tinta. Tekla je svuda po papirima, natapajući ih skroz naskroz. Gospođa Hubbard dodirne ih vrškom prsta. Još su uvijek bili mokri.

Znajući da je pitanje koje postavlja ludo, ona ipak reče:

- Vi sam~i niste prolili tu bintu?

- ~Ne. To je učinjeno dok sam ja bila vani. - Gospođa Biggs, mislite

. . .

Gospođa Biggs bila je čistačica koja je imala na brizi spavaonice u najgornjem katu.

32

- To nije učinila gospođa Biggs. Ovo čak nije ni moja tinta. Moja 5e nalazi tamo na polici pored kreveta. Ona nije ni dirnuta. To je učinio netko tko je tintu donio sa sobom, a učinio je to namjerno.

Gospođa Hubbard bdla je zaprepaštena.

- Kako je to užasno pakostan - i okrutan postupak.

- Da, to je zaista ružno.

~Djevojka je govorila gotovo mirno, ali gospođa Hubbard nije pogriješila, te bi slučajno potcijenila njene osjećaje.

- Dakle, Elizabeth, ja jednostavno ne znam što bih rekla. Ja sam zaprepaštena, strahovato zaprepaštena i učinit ću sve što mogu da pronađem tko je izvršio to pokvareno, zlobno djelo. Vi sami nemate xtikakvu predodžbu o tome?

Djevojka odmah odgovori.

- Ova je tinta zelena, jeste li primijetili? - Da, pramijetila sam.

- Ovakva zelena ~tinta nije baš uobičajena. Ja znam samo jednu osobu koja je kod nas upotrebljava. Nigel Chapman.

- Nigel? Vi mi:slite da bi Nigel mogao učiniti nešto slično?

- Ja to ne bih bila pomislila - ne. Ali on svoja pisma i bilješke piše zelenom tintom.

- Morat ću mu postaviti nekoliko pitanja. Strašno mi je žao, Elizabeth, što se nešto ovakvo moglo dogoditi u ovoj kuća, a mogu vam reći samo to da ću učiniti sve što budem mogla da ovo izvedem na čistac.

s \$~a, baja, but 33

„ „ „ ;, 1 yl ' 1; ~ ~

~ nie ~~, ,f

:~1 ~

;;; as ~, :, :: ;;

, ;, :

, H; ;

- Hvala vam, gospođo Hubbard. Bilo je i drugih stvari, je li tako?

- Da, ovaj . . . da.

Gospođa Hubbard iziđe iz sobe i krene prema stepenicama. Ali prije nego što je počela silaziti ienada zastane i umjesto toga krene niz prola prema vratima na kraju hodnika. Zakuca, a gla gospođice Sally Finch zamoli je da uqe.

Soba je bila ugodna, a i sama Sally Finch vesela crvenokosa djevojka, bila. je ljupka osoba Nešto je pisala na bloku i podigla svoje pu

našno lice. Pružila je prema njoj otvorenu kutiji sa slatkišima i rekla nerazgovjetno:

- Slatkiša su od kuće. Uzmite koji.

- Hvala, Sally. Ne bih sada. Prilično san uzrujana. - Ona zastane. - Jeste li čuli što se dogodilo Elizabeth Johnston?

- Što se dogodilo Crnoj Bess?

Taj je nadimak izmišljen od milja, a isto ga je tako prihvatila i sama djevojka.

Gospođa Hubbard opiše što se dogodilo. Sa113 pakaza sve znakove suosjećajne srdžbe.

- Mogu reći samo to da je podlo učiniti nešto slično. Ne bih mogla vjerovati da netko može učiniti nešto slično našoj Bess. Nju svi vole. Ona je mirna i ne hoda mnogo naokolo i ne druže se mnogo ni s kim, ali sigurna sam da nems toga kome ona ne bi bila draga.

- To bih isto i ja mogla reći.

- Dakle, sve je to dio svih onih drugih stvari, zar ne? I evo zašto . . .

- I što, evo zašto? - upita gospođa Hubbard, pošto je djevojka naglo zastala.

34

Sally polako reče:

- I evo zašto ja odlazim odavle. Je li važna gospođa Nick rekla? '

- Da. Bila sam veoma uznemirena zbog toga. Činilo mi se da misli kako joj niste naveli pravi razlog svog odlaska.

- Pa, nisam. Nema potrebe da je još više uznemirujerno. Znate kakva je ona. ali postoji razlog, sasvim dovoljan. Ja jednostavno ne volim ovo što se ovdje događa. Bilo je glupo što se izgubila moja cipela, a onda je i Valerijin šal izrezuokan na komadiće - pa onda i ova naprtnjača . . . nije važno to što se: neke stvari pokradene -

konačno, to se uvijek dogadalo - to krije lijepo, ali je, grubo rečeno, normalno - ali sve ono drugo nije. - Ona na trenutak zastane, smješajući se, a onda se odjednom glasno nasmije. - Akibombo je presirašen - reče. - On je u svemu neobično superioran i obrazovan ali odmah ispod te površine krije se dobro staro vjerovanje Zapadne Afrike u magiju.

- Ah! - odgovori gospođa Hubbard zlovoljno. - Ne podnosim praznovjerne budalarštine. Radi se samo o običnim ljudskim bićima, koja sama sebi prave neprilike. To je sve što se ovdje događa.

Sallyna se usta iskrive u širok mačji osmijeh. - Naglasak je - reče ona - na riječi običan. Ja nekako osjećam da u ovoj kući postoji osoba koja nije obična!

Gospođa Hubbard siđe stepenicama. Skrene u zajedničku studentsku sobu u prizemlju. U sobi se nalazilo četvoro ljudi. Valerie Hobhouse ispru

\$' 35

žila se potruške na sofi, prebacivši svoju vitku elegantnu nogu preko pruručja; Nigel Chapman sjedio je za stolom s teškom otvorenom knjigom ispred sebe; Patricia Lane naslonila se na okvir kamina, i djevojka u kišnom ogrtaču, koja je upravo pristigla i još skidala vunenu kapu, kad je ušla gospođa Hubbard. Bila je što pimašna plavokosa djevojka smeđih, široko razmaknutih očiju i obično malčice otvorenih usana, tako da je uvijek djelovala nekako preplašeno.

Izvadivši cigaretu iz usta, Valerie reče nehajnim, otegnutim glasom:

- Zdravo, Ma,mi, jeste li onom našem starom vragu, našo j poštovano j gazdanici, dali sirup za smirenje?

Patricia Lane upita:

- Je li bila na bojnom pohodu?

- I te kakol - nadoveže Valerie i zahihće. - Dogodilo se nešto veoma neugadno - reče gospođa Hubbard. - Nigele, molila bih. vas da j mi pomogneie.

- Ja, gospoĐo? - Nigel je pogleda i sklopi knjigu. Njegovo mršavo, zlobno lice odjednom zasja od pakosnog, ali iznenadujuće milog osmijeha. - što sam skrivio?

- Niš~ta, nadam se - odgovori gospoda, Hubbard. - Ali po bilješkama Elizabeth Johnston namjerno je i pakosno proldvena tinta, i to zelena tinta. Vi pišete zelenom tintom, Nigele?

On se zabalji u nju, osmijeh mu se na licu ugasi.

- Da, ja upotrebljavam zelenu tintu.

36

- Strašno - reče Patricia. - Voljela bih da nije tako, -Nigele. Uvijek sam ti govorila da je upotrebljavaš zbog strahovite afektacije.

- Ja volim afektirati - uzvratil Nigel. Ljubičasta bi tinta bila m-nogo bolja, mislim. Moram se potruditi da je nabavim. Ali, govorite li vi to ozbiljno, Mami? O sabotazi, mislim?

- Da, ja govorim ozbiljno. Jeste li to učinili vi, Nigele?

- Ne, naravno da nisam. Ja volim gnjaviti ljude, kao "sto znate, ali nikad ne bih izveo ovakav prljav štos - a pogotovo ne Crnoj Bess, koja se bavi svojim vlastitim poslom, tako da bi to moglo poslužiti kao primjer nekim ljudima koje bih magao spomenuti. Gdje je ta moja tanta? Napunio sam nalivpero jučer namečer, sjećam se. Obično je držim tamo, na polici. - On skoči i prijede preko sobe. - Evo je! - Dohvati bočacu, a onda za~viždi. - Imaie pravo. Bočica je gotovo prazna. Trebala ba zapravo biti gotovo pima.

Djevojka u k,išnom ogrtaču tiho cikne.

- O bože mo j ! - reče. - O bože mo j ! Ovo mi se ne sviđa . . .

Nigel se s optužbom u očima okrene prema njoj.

- Imaš li alibi, Celia? - upita prijeteći. Djevojka se zagrcne.

- Ja to nisam učinila. Ja to stvarno nisam učinila. Uostalom, ja sam cijeli dan bila u bolnici. Nisam mogla . . .

- Hajde, Nigele - reče gospođa Hubbard. - Ne gnjavite Celiju.

37

Patricia Lane reče)jutito:

- Ne shvaćam zašto bi Nigel bio sumnjiv. Samo zato što je netko uzeo njegovu tintu . . . Valerie reče mačkasto:

- Tako je, draga, brani svog momka. - Ali to je tako nepravično . . .

- Ali ja s tim stvarno nemam nikakve veze - prosvjedovala je Celia ozbiljno.

- Nitko ne misli da si to učinila t~, dijete reče Valerie nestrpljivo. - Pa ipak, znaš - njezine se oči susretnu s očima gospode Hubbard i one

se zagledaju jedna u drugu - sve to prelazi granice obične šale. Nešto se s tim u vezi mora učiniti.

- Nešto se i poduzima - reče gospođa Hubbard mračno.

38

ijiv. ~ Četvrto poglavije

reze

njerd i :lazi iora

fub

- Izvolite, gospodine Poirot.

Gospođica Lemon stavi pred Poirota mali smeđi papirnati omot. On skine papir i s poštovanjem ~Se zagleda u lijepu srebrnu večernju cipelu.

- Bila je u Baker Streetu, baš kao što ~vte rekli.

- To nas je izbavilo od nekih neprilika reče Poirot. - I potvrdilo moju zamisao.

- Zaista - reče gospođica Lemon, koja je po prurodi bila savršeno neznačajna.

Ali je ipak bila osjetljiva zbog prava na ljubav prema sestri. Zato nadoveže:

- „Ako vas isuviše ne uznemir~jem, gospodine Poirot, primila sam od svoje sestre pismo. Tam~o je došlo do nekih novih otkrića.

- Dopuštate li da ga pročitam?

Ona mu pru~i p~smo, a on, pošto ga pročita, zamoli gospođicu Lemon da telefonom nazove svoju sestru, G~ospođica Lemon uskoro mu saopći da je dobila vezu. Poirot prihvati slu~šalicu.

- Gospodo Hubbard?

39

- O, da, ja sam, gospodine Poirot. Tako je ljubazno od vas što ste me tako brzo nazvali. Bila sam uastinu veoma . . .

Poirot je prekine.

- Odakle telefonirate?

- Pa - iz Hickory Rooda 26, naravno. A, shvaćam na što mislite. Nalazim se u svom salonu.

- Ima li tko kod vas priključaka?

- Ovo je priključak. Glavni je vod dolje u dvorani.

- Da li bi netko u kuoi mogao prislušivati naš razgovor?

- U ovo doba dana svi su studenti vani. Kuharica je otišla u kupovinu. Geronimo, njen muž, veoma malo razumije engleski. Tu je i čistačica, ali ona je nagluha i sasvdm sam ~sigurna da se ona ne bi gnjavila prisluškivanjem.

- Dakle, vrlo dobro. Mogu slobodno govoriti. Priredla.jete li vi povremeno uveče kakva predavanja, ili prikazivanje filmova? Bilo kakve zabave?

- Povremeno priređujemo predavanja. Nedavno je bila kod nas gospođica Baltrout, istraživačdca, sa svojim koloriranim dijapozitivima. Im~ali sm~o i priredbu Misije za Daleki isi~ok, ali bojim se da je te večeri priličan broj studenata iziša,o u grad.

- Tako. Dakle, za večeras, uspjeli ste na,govoriti gospodana Herculea Poirota, poslodavca svoje sestre, da doHe i porazgovori s vašim studentima o njegovim najzanimljivijim slučajevima.

40

- To bi bilo vrlo zgodno, sigurna sam, ali, mdslite li . . .

- Ne radi se o mišljenju. Ja sam siguran. Te večera. na.šli su studenti, ulazeći u zajedničku dvoranu, o~bava.jet pribodenu na ploču što je sta~ala po~red sam~og ulaza.

G. Hercule Poirot, slavni privatni detektiv, ljubazno se odaznrao našem pozivu da večeras odr~i razgovor o teoriji i praksi uspješnog istraživanja, s osvrtom na neke slavne kriminalne slučajeve.

Studenti koji su se vraćali kući popratili su to kojekakvim primjedbama.

- Tko je što privatno oko? - Nikad čuo za njega. - O, ja jesam. Jedan je čovjek osuđen na smrt zbog ubojstva neke dvorkinje, a taj ju je detektiv u posljednjem trenutku dzvukao, otkrivši pravog krivca.

- Meni to zvuči praznjikavo. - Ja mislim da bi to moglo biti zabavno. - Colinu bi se što moralo svida.ti. On je lud za krdminalnom psihologijom. - Ja to ne bih postavio baš tako, ali ne poričem da bi moglo biti zanimljivo porazgovoriti s čovjekom koji je bio u tako bliskom dodiru s kriminalcima.

Večera je bila u devetnaest i trideset i većina je studenata već posjedala kad je gospođa Hubbard s~la. ~iz svog salona (gdje je uglednflm gostu ponuden Xeres) u pratnji malog postarijeg čavjeka sumnjivo crne kose i brkova zastrašujuć,ih razmjera, koje je sa zadovoljstvom uvijao.

41

; ,; i~yi~.

' ,

- Ovo su neki od naših studenata, gospodine Poirot. Ovo je gospodin Hercule Poirot koji će biti tako ljubazan da poslije večere s nama porazgovara.

Izmijenjeni su pozdravi i Poirot sjedne pored gospođe Hubbard i zaposli se nastojanjem da svoje brkove drži na odstojanju od izvanrednog minestronea kojim ih je ~poslužio mali živahni Talijan, poslužitelj, iz velikog dubokog jušanika.

Zatim je uslijedilo neko vrelo jelo od špageta i mesnih kuglica i tada je djevojka koja je sjedila s njegove derazne strane bojažljivo upitala:

- Da li sestra gospođe Hubbard udstinu radi kod vas?

Poirot se akrene prema njoj.

- Da, uistinu. Gospođica Lemon već je dugi niz godina moja tajnica. To je najsposobnija žena na svijetu. Ja se nje ponekad bojim.

- O, razumijem. Zanima me . . . - No, što vas zanima, gospođice?

Cin joj se očinski nasmješi, stvarajući u mislima zaključke, kao obično.

- Zgodna, zabrinuta, ne baš bistra, ulvlašena...

On nastavi:

- Možete li mi reći kako se zovete i što studirate?

- Celia Austin. Ne studiram. Ja sam ljekarnica, u Bolnici svete ~T~atarine.

- A, iako, je li to zanimljiv posao?

- Pa, ne znam - možda jest. - Njen je glas zvučio prilično nesigurno.

42

- A ovi drugi? Možete li mi možda reći nešto o njima? Ja sam shvatio da je to dom za strane studente, ah ovi djeluju~u pretežno kao Englezi.

- Neki su od stranaca vani. Gospodin Chandra Lal i gospodin Gopal Ram - oni su Indijci - i gospođica Reinjeer, Dankinja - i gospodin Ahmed Ali, Egipćar~in, koji se strahovito zanima za politiku!

- A ovi ovdje? Pripovijad~aj~te mi o njima.

- Dakle, onaj što sjedi slijeva od gospođe Hubbard, to je Nigel Chapman. Studira srednjovjekovnu povijest i talijanski na Londonskom sveuc'~lištu. Onije pored njega je Patricia Lane, ona s

naočali~ma. Ona se upravo sprema za diplomu na arheologiji. Visok ric~okos momak zove se Len Bateson, on je medicđnar, a ona ~ta~rmoputa djevojka, -to je Valerie Hobhou~, radi u kozmetičkom salonu. Pored nje je Colin McNabb - on je ne, postdiplomskom studiju p~sihijatrije.

Dok je govorila o Colinu, njezin se glas jedva primjetno promijenio. Poirot je pažljivo pogleda i zapazi ~da joj se lice oblilo crvenilom.

On reče u sebi:

- Dakle - ona je zaljubljena i ne može lako prikriti tu činjenicu.

Primijetio je da mladi McNabb, kako se čir~ilo, ni jednom nije pogledao preko stola, isuviše za~uzet razgovorom s nasmijanom crvenokosom djevojkom pored sebe.

- Ono je Sally Finch. Amerikanka - nalazi se ovdje kao stipendist Fulbritea. Onije je zatam Genevieve Maricaud. Ona studira engleski, kao i

43

. .

Rene Halle, koji sjed~. pored nje. Ona mala plavokosa djevojka, ono je Jean Tomlinson - ona a;; - - također radi kod Svete Katarine. Kao fizioterapeut. Onaj crni čovjek, to je Akibombo - došao ,; je iz Zapadne Afrike i strašno je zgodan. Onamo ' je takoQer Elizabeth Johnston, ona je s Jamaike i siudira pravo. Pored nas, meni zdesna, sjede ' dva studenta iz Turske koji su došli otprilike ~~~` prije tjedan dana. Jedva da nešto natuca,ju engleski.

- Hvala vam. A da li se svi vi međus~obno ~' E iM sla~ete? Ili imate i nekih razrni~ica?
~

wv,YLa;koća tona oduzela je njegovim riječima l'~~1N i" ozbiljnost.

'1" ~ ' Celia odgovori:

|

- O, svi smo mi isuviše zauzeti da bismo se r { ~ ~ prepirali, premda . . .

~y~' - Premda, što, gospođice Austin?

- Pa - Nigel - onaj pored gospođe Hubbard. On voli ljude zadirkivati i ljutiti. A Len

;

Baieson stvarno se ljuti. On ponekad podivlja od

"

bijesa. Ali on je uistinu vrlo drag.

Ty - A Colin McNabb - da li se i on također ljuti?

n

- 4, ne. Colin samo podigne obrve i čini se

" da, se zabavlja.

- Ra~umijem. A vi, mlade dame, da li se vi kadgod prepirete?

- O, ne, sve se mi vrlo dobro slažem~o. Gene-
!t' vieve je kadikad razdražljiva. Mislim da su Fran-

' cuzi skloni preosjetljivosti - oh, mislim, zapravo

- žao mi je . . .

Celia je bila utjelovljena zbunjenost.

44

- Znae, ja sam Belgi,janac - reče Poirot svečano. I nastavi brzo, prije nego što bi se Celia mogla opet pribрати: - što ste mislili malo prije, gospođice Austin, kad ste rekli da vas nešto zanima? što vas zanima?

Ona je nervozno mrvila kruh.

- A, to - ništa - zapravo ništa - samo, u posljednje se vrijeme događaju ovdje neke budalaste šale na tuci račun - mislila sam da je gospođa Hubbard . . . Ali, stvarno, to je glupo s moje strane. Nisam mislila ni na što.

Poirot nije navaljivao. Okrenuo se prema gospodi Hubbard i ubrzo se ~uključio u razgovor s njom i Nigelom Chapmanom, koji je nabacio sporni izazov, kako je zločin zapravo oblik kreativne umjetnosti - i da su izrod društva zapravo policajci, koji ulaze u tu profesiju samo zbog svog pritajenog sadizma. Poirot se zabavljao gledajući ~kako se zabrinuta djevojka u naočalima, koja je sjedila pored njega, očajnički trudi pobiti njegove primjedbe čim bi ih on aznio. Ali Nigel je uopće nije primjećivao.

Činilo se da se gospođa Hubbard blaženo zabavlja.

- 6vi va mladi ljudi danas mislite samo na politiku i psihologiju - reče ona. - Kad sam ja bila djevojka, mi smo bili mnogo bezbrižniji. Mi smo plesali. Kad biste u zajedničkoj sobi smotali prostirač, otkrili biste sasvim dobar parket i mogli biste zaplesati uz muziku s radija, ali vi to nikada ne činite.

Celia se nasmije i reče s prizvukom zlobe:

45

;

((',;,,;aš.....: ..

i,,...,,a;

; ~ ~ ~ ,,,

- Ali ti si ponekad plesao, Nigele. Jednom sam i ja s štobom plesala, mada ne vjerujem da se ti štoga sjećaš.

- Ti si sa mnom plesala - reče Nigel ne vjerujući. - Gdje?

- U Cambridgeu - za vrijeme svibanjske regate.

- Oh, svibanjska regata! - Nigel odmahne rukom na mladenačke gluposti. - Svatko prolazi kroz ta mladenačka razdoblja. Sva sreća što to brzo prolazi.

Nigel u to vrijeme očigledno nije imao vie od dvadeset i pet godina. Poirot pritaja osmijeh u svojirn brkovima.

Patricia Lane reče ozbiljno:

- Znete, gospodo Hubbard, imamo mnogo za učenje. Uz sva predavanja koja pohadamo i b3lješke koje moramo praviti, uistinu ne preostaje vremena ni za što drugo, osim za ono što je stvarno vrijedno truda.

- Pa, draga moja, čovjek je samo jednom mlad - zaključí gospoda Hubbard.

Poslije špageta uslijedio je čokoladni puding, a poslije toga svi su prešli u zajedničku dvoranu i poslužili se kavom dz kavenika što je stajao na stolu. I tada pozvaše Poirotu da počne svoje izlaganje. Dva su se Turčina pristojno ispričala. Ostali su posjedali i puni očekivanja promatrali.

Poirot ustane i počne govoriti uobičajeno samopauzdano. Njemu je zvuk vlastita glasa uvi;jek bio ugodan i govorio je lako i zabavno tri četvrt sata, prisjećajući se onih svojih doživljaja koji su mu omogućavali prijatno preuveličavanje. Da

46

ih je na domišljat način pokušao uvjeriti kako je on, reciklažni, sajamski opsjenar, ne bi to bilo sasvim izmišljeno.

- I tako sam, vidite - zaključio on - rekao tom graiskom gospodinu kako se sjećam jednog tvorničara sapuna, kojega sam upoznao u Ligeu, koji je otrovao svoju ženu da bi se oženio prekrasnom plavokosom tajnicom. Rekao sam mu to sasvim neusiljeno, ali sam odmah dočekaao reakciju. Pružio mi je ukraden novac koji sam mu upravo uspo vratiti. Probljedio je i u njegovim očima pojavio se strah. »Htio bih ovaj novac«, rekao mu, »dati nekoj dobrotvornoj ustanovi.« Učinite s njim što vas voljate, odgovorio mi on. A na to rekao je ja njemu, i to veoma značajno - »Preporučljivo je, monsieur, da budete veoma pažljivi.« On je klimnuo bez riječi i kati sam izlazio, primijetio sam kako otire čelo. Bio se strahovito prestrašio, a ja - ja sam iako spasio njegov život. Naime, ma koliko ga njegova plavokosa tajnica zaludila, on ipak nije bio tako nesmotren da pokuša atrovati svoju glupu i neprivlačnu ženu. Uvijek je bolje spriječiti, nego liječiti. Mi nastojimo spriječiti umorstvo - a ne čekamo da se ono izvrši.

On se nakloni i raširi ruke.

- Evo, dosta sam vas dugo zamarao. Studenti mu živo zapljeskaše. Poirot se klanjao. A tada, upravo u trenutku kad je sjedao, Colin Monabb izvadi lulu iz usta i dobaci:

- A sada ćete nam, možda, ispričati nešto o štome, zašto ste zapravo došli ovamo?

47

Nastupi trenutna tišina, a onda Patricia prijekorno izgovori: - Coline!

- Dakle, to bismo svi mi mogli odganetnuti, zar ne? - On podrugljivo pogleda sve naokolo. - Gospodin Poirot ispričao nam je jednu malu veoma zabavnu priču, ali on nije radi toga došao ovamo. On je na zadatku. Ne mislite valjda ozbiljno, gospodine Poirot, da smo mi tako nedosjetljivi?

- Govori samo u svoje ime, Coline - reče Sally.

- Pogodio sam, zar ne? - nastavi Colin. Poirot opet raširi ruke u otmjenoj potvrdnoj kretnji.

- Priznajem - reče - da mi je moja ljubazna domaćica povjerala kako su neki događaji izazvali njezinu - zabrinutost.

Len Bateson ustane natmurenog i zastrašujućeg lica.

- Slušajte - reče - što sve ovo znači? Je li sve ovo nama namješteno?

- Je li moguće da si to tek sada shvatio, Batesone? - upita ga Nigel ljubazno.

Celia prestrašeno cikne i reče: - Ja sam dakle ipak bila u pravu!

Gospođa Hubbard progovori odlučno i autoritativno:

- Ja sam zamolila gospodina Poirota za mali razgovor, ali sam isto ta~ko željela od njega zatražiti savjet o različitim stvarima koje su se u posljednje vrijeme kod nas dogodile. Neš~bo se moralo poduzeta i meni se činilo da bi jedina alternativa bila - policija.

48

Odjednom plane žestoka prepirka. Genevieve prirazne vatrenom francuštinom. - To bi bilo sramotno, bestidno, otići na policiju! - Odazvaše se i drugi glasovi, za ili protiv. U konačnom zatišju zoču se odlučan glas Leonarda Batesona.

- Da čujemo što nam o našoj neprilici može reći gospodin Poirot.

Gospođa Hubbard reče:

- Ja sam gospodinu Poirotu iznijela sve činjenice. Ako vas on želi nešto up~tati, sigurna sam da se nitko od vas neće tome usprotiviti.

Poirot joj se nakloni.

- Hvala vam. - Kao kakav čarobnjak, iz vuče par večernjih cipela i pruži ih Sally Finch. - Jesu li ovo vaše cipele, mademoiselle?

- Pa - jesu - i to obje? Odakle se stvorila ova izgubljena?

- Iz Ureda za izgubljene stvari, na Baker Street stanici.

- Ali što vas je navelo na to da pomislite kako biste je mogli naći tamo, gospodine Poirot? - Veoma jednostavan postupak dedukcije.

Netko je uzeo cipelu iz vaše sobe. Zašto? Ni radi toga da je nosi, ni radi toga da je proda. A budući da će svi početi pretraživati kuću, nastojeći da je pronaQu, a naposljetku bi je i pronašli, cipela se morala iznijeti iz kuće, ili uništiti. Ali cipelu nije tako lako uništati. Najlakše ju je odnijeti u autobus, ili u tramvaj, u zamotuljku, za vrijeme gužve, i ostaviti negdje ispod sjedala. T~o je bila rnoja prva pretpostavka i ona se pokazala točnom - i tako sam shvatio da sam na pravom putu - cipelu je netko uzeo, kao što

4 Bija, baja, buf

49

4.

a ° kaže vaš pjesnik - oda gnjavi, jer on je znao gnjaviti«.

'
~' , ~"

Valerie prirazne.

- Ovo nepogrešivim prstom ukazuje na tebe,

f; ~-~;

, Nigele, ljubavi moja!

Nigel odgovori, pomalo usiljeno: - Ako ti cipela pristaje, nosi je.

- Glupost - reče Sally. - Ndgel nije uzeo moju cipelu.

- Dabome da nije - doda Patricia ljutito.

"i - To je sasvim besmislena pomisao.

- Besmisleno ili ne - odgovori Nigel - ali

,

: ja stvarno nisam učinio ništa slično - kao što će bez sumnje reći svatko od nas.

' ' činilo se kao da je Poirot čekao upravo te

! riječi, kao što glumac očekuje svoju ishodišnicu.

w' Njegove su oči zamišljeno motrile zarumenjeno

lice Lena Baiesona, a onda prenese radoznao

a;, , pogled na ostale studente.

;i

:

i, I onda reče, izvodeći rukama namještenu

'.".

; , ,

gesbu čovjeka iz jedne druge zemlje:

a; . ,

- Moj je položaj veoma neugodan. Ja sam

"2, ~; ti ovdje gost. Došao sam na poziv gospode Hub-

bard - da ovdje provedem jedno ugodno veče,

to je sve. A osim toga, dakako, da vratim ne-

' obično dražestan par večernjih cipela našoj ma-

, demoiselle. što se tiče drugih stvari . . . - on

j ` `

zamtane. - G~aspodin - Baie~son? Da, Barteson -
upitao me malo prije da kažem što ja mislim o
ovoj - neprilici. Ali od mene bi bilo nepristojno
da govorim, osim u slučaju kad me to ne bi
"~' zamolila jedna osoba, nego svi vi.

.itr . ,~~;,L~'

50

Vddjelo se ka,ko Akibom.bo klima svojom crnom kovrčavom
glavom u znak odlučnog odobravanja.

- Veoma korektan postupak, da - reče on. - Pravi demokratski
postupak traži da se stvar stavi na glasanje svima prisutnima.

Uto se podiže nestrpljiv glas Sally Finch.

- Ah, glupost - reče ona. - Ovo je neka vrsta zabave, svi smo ovdje
prijatelji. Da čujemo što će nam gospodin Poirot savjetovati, da se ne
bn:smo više uznemirivali.

- U tome se ne mogu složiti s tobom, Sally - reče Nigel.

Poirot obori gla.vu. , - Vrlo dobro - reče. - Budući da me svi pitate,
odgovorit ću vam da je moj savjet sasvim jednostavan. Gospoda
Hubbard - ili još bolje gospođa Nicoletis - treba da odm,czh pozove
policiju. Ne smdje se gubiti ni trenutak vremena.

4" 51

Peto poglavlje

Nema sumnje da je Poirotova izjava bila sasvim neočekivana. Nije
izazvala val prosvjeda ili komentara, nego iznenadnu i neugodnu
tišinu.

Iskoristivši što trenutno mrtvilo, gospođa Hubbard povede Poirota
gore u svoj salon, a on je samo brzim i ljubaznim »Laku noć svimac<
na j avio svo j odlazak.

Gospođa Hubbard upali svjetlo, zaivori vrata i zamoli gospodina
Poirota da sjedne u naslonjac'; ispred kamina. Njeno zgodno i
dobročudno lice bilo je smežurano od sumnje i zabrinutosti. Ona,
ponudi gostu cigaretu, ali Piro~t je ljubazno odbi, objasnivši joj da
više voli svoje cigarete. Ponudi jednu i njoj, ali mu ona zahvali,
rekavši odsutnim glasom: - Ja ne pušim, gospodine Poirot.

A onda sjedne njemu nasuprot i reče, nakon trenutnog kolebanja:
- Usudila bih se reći da imate pravo, gospodine Poirot. Možda
bismo morali pozvati policiju zbog svega ovoga - osobito nakon ovog

zlobnog ispada s t~ntom. Ali više bih voljela da to niste rekli onako - onako izravno.

53

H ~~,n ~",

,,, '~~,~,,, : lt;,,, ,,,

;;:

- Aha - odgovori Poirot, paleći jednu od svojih tankih cigareta i promatrajući kako se iz nje diže dim. - Mislite da sam se m~orao pretvarati?

- Pa, ja smatram da je lijepo u svemu biti otvoren i jasan - ali meni se čini da bi bilo bolje da smo šutjeli i da smo jednostavno zamolili nekoga od policije da dođe ovamo i sasvim privatno istraži stvari. Ja, naime, mislim - ma tko da je učinio sve te gluposti - ta je osoba sada opomenuta.

- Jest, možda.

- Ja bih se usudila reći, posve sigurno uzvrata gospođa Hubbard prilično oštro. - U toine više nema mo~da! Čak i onda ako je to bio netko od posluge, ili od studenata koji večeras nisu bili avdje, to će se proćuti. To se uvijek događ'a.

- Istina je. To se uvijek događa.

- A tu je i gospođa nicoletis. Ja zaista ne znam kakav će stav ona zauzeti. To se kod nje nikad ne zna.

- Bit će zanimljivo da to saznamo.

- Naravno, ne možemo pozvati policiju bez njena odobrenja . . . Ali, tko je to sada?

Netko je naime oštro i odlučno zakucao na vrata. Kucanje se ponovilo i gotovo prije nego što je gospoc~a Hubbard izrekla razdraženo ~="Naprijed!c< - vrata se otvoriše i u sobu ude, s čvrsto stisnutom lulom mecfu zubima i mrgodna izraza lica, Colin McNabb.

Izvadivši lulu i zatvorivša iza sebe vrata, izjavi:

54

- Aha - odgovori Poirot, paleći jednu od svojih tankih cigareta i promatrajući kako se iz nje ddže dim. - Mi,slite da sam se morao pre tvarati? - Pa, ja smatram da je lijepo u svemu biti

otvoren i jasan - ali meni se čini da bi bilo bolje da smo šutjeli i da smo jednostavno zamolili nekoga od policije da dođe ovamo i

sasvim privatno istraži stvari. Ja, naime, mislim - ma tko da je učinio sve te gluposti - ta je osoba sada opomenuta.

i:~a - Jest, možda.

- Ja bih se usudila reći, posve sigurno l.: uzvrabi gospođa Hubbard prilično oštro. - U toine više nema možda! čak i onda ako je to bio netko od posluge, ili od studenata koji večeras nisu bili avdje, to će se proćuti. To se uvijek događ~a.

- Istina je. To se uvijek događ~a.

- A tu je i gospođa, Nicoletis. Ja zaista ne znam kakav će stav ona zauzeti. To se kod nje nikad ne zna.

- Bit će zanimljivo da to saznamo.

;;u;j - ~Naravno, ne možemo pozvati policiju bez njena odobrenja . .
. Ali, tko je to sada?

i: Netko je naime oštro i odlučno zakucao na vraia. Kucanje se ponovilo i gotovo prije nego što je gospođa Hubbard izrekla razdraženo oNaprijed!<c - vrata se otvoriše i u sobu uQe, s čvrsto stisnutom lulam meQu zubima i mrgodna izraza lica,, Colin McNabb.

Izvadivši lulu i zatvorivša iza sebe vrata, ;::,

izjavi:

~°r; ,

54 ~'j!~

;;i'~

- Nadam se da ćete mi oprostiti, ali ja sam jedno~stavno živo želio porazgovoriti koju riječ s gospodinom Poirotom ovdje.

- Sa mnom? - Poirot okrenu glavu s izrazom bezazlena iznenađenja.

- Da, s vama. - Colin je govorio oštro. On privuče prilično neudobnu stolicu i sjedne na nju bez okolišanja, gledajući u Herculea Poirota. '

- Priuštili ste nam večeras zanimljiv razg~ovor - reče blagonaklono. - I ja ne mogu porefx da ste vi čovjek koji ima bogato i dugotrajno iskustvo, ali, oprostite mi ako k~~ da su i vaše metode i vaše ideje podjedn zastasjele.

- ~Odisti, Coline - napomene g^a~spoQa Hub bard, pocrvenjevši - ti si odistinu neuljudan. - Nisam namjeravao vrijeQati, ali moram objasniti neke stvari. Zločin i Kazna, gospodine Poirot - to je granica do koje dopire vaš horizont.

- Meni se to čini kao prirodan sli jed uzvрати Poarot.

- Vaš je pogled na zakon veoma ograničen na - štoviše, na zakon u njegovu najstaromodnijem go obliku. Danas čak i zakon mora voditi računa o najnovijim i najsuvremenijim teorijama o uzro-

sima zločina. Uzroci su ono što je važno, gospođo Poirot.

- Ali u tome se ja - viknu Poirot - da se s, poslužim vašom pomodnom rečenicom, vie ni - sam mogao složiti s vama!

55

Vi dakle morate razmotriti uzrok svega

: onoga što se dogodilo u ovoj kući - vi morate otkriti zašto su sve te stvari učinjene.

- Ali ja se i opet slažem s vama - jest, to je ono najvažnije,

- Zaio što uvijek postoji razlog, a za dotičnu osobu, može biti, čak i veoma čvrst razlog.

U tom trenutku gospođa Hubbard, koja se više nije mogla suzdržati, oštro uzviknu: -

„, Gluposti!

- U - bome nemate pravo - odgovori joj Colin, okrenuvši se polako prema njoj, - Morate uzeti u obzir psihološku pozadinu.

- Psihološki bučkuriš! - uzvratila mu gospođa Hubbard. - Ja nemam dovoljno strpljenja ~, ~ za ovakve razgovore.

- Zato što baš ništa ne znate o tome - pridoda Colin teškim, prijekornim tonom. I ponovno skrene pogled prema Poirotu.

" - Mene te stvari zanimaju. Upravo sada po-

lazim postdiplomski tečaj iz psihijatrije i psihologije. Sada obrađujemo najzamršenije i zapa-

: ° njujuće slučajeve i želim vas upozoriti jedino na

a, ~; ~ry to, gospodine Poirot, da ne možete samo tako otpremiti zločinca, s doktrinom iskonskoga gri-

rti:, jeha, ili namjernog zanemarivanja zakona jedne

' zemlje. Morate shvatiti korijen zla, ako uopće

. želite izliječiti mladog prestupnika. Te ideje u

vaše vrijeme nisu bile poznate i nije se o njima razmišljalo i ja ne sumnjam u to da ćete ih teško prihvatiti . . .

- Krađa je krađa - ubaci tvrdoglavo gospođo: Qa Hubbard.

56

ga te to nu se :o~,te ~oja

Golin se nestrpljavo namršti. Poirot skromno nadoveže:

- Moje su ideje bez sumnje staromodne, ali ja sam savršeno spreman da vas slušam, gospodine McNabb.

činilo se da je Golin ugodno iznenađen.

- To je vrlo pošteno rečeno, gospodine Poirot. Sada ću pokušati da vam objasnim sve to, upotrebljavajući veoma jednostavne izraze.

- Hvala vam - prihvati Poirot skrušeno. - Da bi nam bilo lakše, počet ću od para cipela koji ste noćas donijeli sa sobom i vratili ih Sally Finch. Ako se sjećate, bila je ukradena jedna cipela. Samo jedna.

- Sjećam se da mi je ta činjenica odmah upala u oči - prizna Poirot.

Colin McNabb nagne se naprijed; njegove ozbiljne, ali pristale crte lica ozariše se od gorljivosti.

- Da, ali vi niste shvatili značenje te činjenice. To je jedan od najljepših i najzahvalnijih primjera koji se može naći. Ovdje se radi o veoma jasno izraženom Pepeljuginu kompleksu. Vi zacijelo poznajete bajku o Pepeljugi?

- Po francuskom originalu - mais oui.

- Pepeljuga, kao neplaćena sluškinja, sjedi uz ognjište; njezine sestre, odjevene u svoju raskošnu odjeću, odlaze na Prinčev ples. Dobra Vila šalje i Pepeljugu na taj ples. Kad odbije ponoć, njezine se raskošne haljice ponovno pretvaraju u dronjke - ona usplahirena pobjegne,

1 Franc. - dabome; naravno. (Nap, prev.)

57

ostavivši iza sebe jednu svoju papučicu. Tako

: i mi. ovdje imamo osobu koja samu sebe uspoređuje s Pepeljugom (nesvjesno, dabome). I ovdje imamo frustraciju, zavist, osjećaj manje vrijednosti.

Djevojka krađe papuču. Zašto? 4

- Djevoj~ka?

- Pa naravno, djevojka. To bi - reče Colin
!y- prijekorno - moralo biti jasno i čovjeku naj-
skromnije inteligencije.

- Dakle Coldne! - umif eša se gospoga Hub-
bard.

- Nastavite, molim vas - re~će Poirot lju-
~; t bazno.

- Vjerojatno ni ona sama. ne zna zašto to
~ čini - ali unutrašnja je želja jasna. Ona želi
, biti Princeza, želi da je Princ prepozna i da je
''' ' zaprosi. Druga je značajna činje,nica, to što je
papuča ukradena privlačnoj djevojci koja se

,
~ ~ sprema na ples.

Colinova se lula već odavno ugasila. Sada je

.

I F

:

: njome u sve većem zanosu samo mahao.

,

u i - A sada uzmimo neke od onih drugih do-
gadaja. Slučaj svrake koja skuplja lijepe stvar-
' čice - stvari, koje su sve vezane uz privlačnu
žen,stvenost. Kameni puder, crvenilo za usne, na-
, , prsten - sve to ima dvojako

ušnice narukvica

značenje. Djevojka želi biti primijećena. Ona
želi biti čak i kažnjena - što je veoma čest
slučaj kod vrlo mladih prestupnika. Sve to nije
ni u kom slučaju ono što bismo mogli nazvati
° kriminalnom krađom. Ovdje želju za posjedova-
njem nije pobuđivala vrijednost stvari. Na savr-

58

šeno isti način imućna žena odlazi u robnu kuću i krađe stvari koje
bi sasvim lako mogla i platiti.

- Besmislica - napomene gospođa Hubbard ratoborno. - Neki su ljudi jednostavno nepošteni i što je sve.

- A ipak je među ukradenim stvarima bio i prilično vrijedan dijamantni prsten - reče Poirot, ne obazirući se na upadicu gospode Hubbard.

- Prsten je vraće~.

- Vi zacijelo nećete ustvrditi, gospodine McNabb, da se stetoskop može smatrati ženskim nakitom?

- To ama dublje značenje. Žene koje osjećaju da su prikraćene za žensku privlačnost, mogu tražiti sublimaciju i u potrazi za karijerom.

- A kuharski priručnik?

- Simbol domaćeg ognjišta, muža, i obitelji. - A borna kiselina?

Colin odvrati razdraženo:

- Dragi moj gospodine Poirot, nitko ne krađe bornu kiselinu! Zašto bi je krao?

- To i mene zanima. Moram priznati, gospodine McNabb, da vi na sve imate odgovor, kako se čini. Objasnite mi onda značenje nestanka jednih starih flannelskih hlača - vaših flannelskih hlača, koliko sam shvatio.

Ovog se puta činilo da je Golinu neugodno. Pocrvenio je i nakašljao se.

- Ja to mogu objasniti - ali to će biti prilično zamršeno, a možda čak i - ovaj, da posve nezgodno:

59

~'.:'. ..s ' .

, - A, ne biste htjeli da pocrvenim.

i~~; Poirot se odjednom nagne naprijed i potapša 'o' mladića po koljenu.

~f; - A tinta, prolivena po bilješkama jedne studentice, svileni šal, koji je ~fzrezan i isjeckan? Zar vas te stvari ne uznemiruju?

Samozadovoljstvo i superiornost Colinova dr ti';;- žanja doživješe iznenadnu i nevjerojatnu pro mjenju.

- Uznemiruju - odgovori on. - Vjerujte 5,

da me uznemiruju. Ona bi se morala podvrgnuti obradi - i to odmah. Ali medicinskić j .obradi, to ,i., , ,

~' ` je~Dno važno. To nije slučaj za policiju. Ta mala `i ' jадnica čak i ne zna što se događd. Ona se sva ';-! ~ zapetljala. Ako ja . . . ` .

~oanot ga prekine.

i:' , - Vi dakle znate o kome se radi?

- Pa, imam veoma jake razloge za sumnju. Podrot promrmlja s izražajem đovjeka koji nešto rekapltulira:

- Djevojka koja nema ne znam koliko sreće sa suprotnim spolom. Povučena djevojka. Osjećajna djevojka. Djevojka, čiji mozak naginje spo

a,; , rosti u reakcijama. Djevojka koja se asjeća frustriran~a i asamljena. Djevojka . . .

r Netko zakuca na vrata. Poirot zastane. Kuca;,,,

;,,; nje se ponovi.

- Naprijed - reče gospoc~a Hubbard. Vrata se otvoriše i u sobu ucie Celia Austin. : - Aha! - reče Poirot, klimajući glavom. ' Točno. Gospođica Celia Austin.

Celia izbezumljenim očima pogleda Colina.

60

- Nisam znala da si tf. ovdje - reče bez daha. - Došla sam . . . došla sam . . .

Ona duboko udahne i poleti prema gospođi Hubbard.

- Molim vas, molim vas, nemojte poslati po policiju. To sam bila ja. Ja sam uzela sve one stvari. Ne žnam zašto. Nije mi jasno. Nisam ~ htjela. To mi je jednostavno - to mi je jednostavno tako došlo. - Ona se okrenu prema Colinu. - Dakle, sad znaš kakva sam . . . i pretpostavljam da više nikad nećeš razgovarati sa mnom. Znaa~rt~.da sam grozna . . .

_ - Oh, nimalo - reče Colin. Njegov zvorT~k glas bio j~ štopao i ljubazan. - Ti si samo malčice zbrkana, i to je sve. To je samo svojevrsna bolest, koja te bila obuzela, zato što nisi jasno vidjela stvari oko sebe. Ako budeš imala povjerenja u mene, Celia, ja ću te uskoro uspjati dovesti u red.

- O, Coline - stvarno?

Celia ga je gledala s neprikrivenim obožavanjem.

- Bila sam tako strašno zabrinuta.

On je pomalo pokroviteljski uhvati za ruke. - Dobro, sad više nema razloga za zabxunu tost. - 4n ustane, podvuče Celijinu ruku pod svoju mišicu i ozbiljno pogleda gospodu Hub bard.

- Ja se nadam - reče - da sad više neće biti budalastih, govora o pozivanju policije. Nije ukradeno ništa udstinu vrijedno, a sve što je uzela Celda će vratiti.

61

- Ne mogu vratiti narukvicu, ni puder -
- reLe Celia uznemireno. - Bacila sam ih u odvodni kanal. Ali kupit ću nove.

- A stetoskop? - upita, Podrot. - što ste učinili sa stetaskapom?

r , Celia pocrveni.

(;; ~. - Ja nikad nisam uzela. nikakav stetoskop.

" što bih ja sa glupim starim stetoskopom. -

Njeno se crvenilo pojača. - A ni tintu nisam ja

' prolila po Elizabethinim papirima. Ja nikad ne

: bih učinila tako - nešto tako zlobno.

- A ipak ste izrezali i isjeckali šal gospođice Habhouse, mademoiselle?

;! Celiji postade neugodno. Ona reče prilično

`i'; nesigurno.

::

;

;

::. - To je bilo nešto drugo. Mislim - Valerie se neće tužiti.

- A naprtnjača?

' - O, ja je nisam razrezala. To mora da je

,:::

,

netko-učinio jednostavno od bijesa.

Poirot izvadi popis koji je prepisao iz male

r iv bilježnice gospođice Hubbard.

- Recite mi - upita - i sada, to mora biti

"" istina: za koji od ovih slučajeva jeste a za koji ni ste odgovorni?

Celia pregleda popis i odmah odgovori.

- O naprtnjači ne znam ništa, ni o žarulja-

,

ma, ni o bornoj kuselini, ni o soli za kupanje,

a prsten je bio jednostavno zabrima. Kad sam shvatila da je skupocjen, vratila sam ga.

- Razumnijem.

- Jer ja uistinu nisam namjeravala biti ne-
ljudska; poštena. To je sve bila samo . . .

62

- što?

U Celijinih očima zaista plah oprez.

- Ne znam - stvarno ne. Ja sam sasvim smetena.

Colin odlučno prekine razgovor.

- Bit ću vam zahvalan ako je prestanete preslušavati. Mogu vam obećati da se ove stvari neće više ponoviti. Od sada nadalje za nju sam besprijekorno odgovoran ja.

- O, Coline, tako si dobar prema meni!

- Volio bih da mi mnogo pričaš o sebi, Celia. O svom najranijem djetinjstvu u roditeljskoj kući, na primjer. Jesu li se tvoj otac a i tvoja majka slagali.

- O, ne, to je bilo strašno - kod kuće . . . - Jasno. I . . .

Gospođa, ga Hubbard prekine. Govorila je odlučnim glasom.

- A sad bi toga bilo dosta, za oboje. Drago mi je, Celia, što ste došli i sve priznali. Vi ste ipak prouzrokovali mnogo briga i straha i treba da se stidite sami pred sobom. Ali, evo što ću vam reći. Ja vam vjerujem da niste prolili namjerno tinte po Elizabethinim papirima. Ne vjerujem da biste vi učinili nešto slično. A sada se pokupite, i vi a Colin. Za ovo vas već imam oboje sasvim dosta!

Pošto su se za njima zatvorila vrata, gospođa Hubbard duboko uzdahne.

- Dakle - reče - što vi mislite o tome?

U očima Herculea Poirota nešto zasvjetluca. I on reče:

63

- Mislim - da smo prisustvovali jednom ljubavnom prizoru - modernog stila.

!ji Gospođa Hubbard prijekorno uzdahne.

: - Autres temps, autres mœurs, i promrmlja

Poirot. - U mojim mladim danima mladić je djevojci posuđivao knjige o teozofici, ili je s :
nome raspravljao o Maeterlinckovoj »Plavol .

, pticdccc. Sve je bilo puno osjećaja i uzvišenih ;

jj~`1

a:; ,4 ideala. Danas momka i djevojku zbližuju samo e

-;

nesređen život i kompleksi.

- Sve same gluposti - reče gospođa Hub-

bard. :

q;,,! , Poirot se ne složi.

; , ?! - Ne, nisu sve to samo gluposti. Temeljna

su počela prilično osnovana - ali kad je netko

';~ ozbiljan mlad istraživač, kao Colin, on naposljet-

. ku svuda vidi samo komplekse i nesretan obi- v

teljski život u žrtvinu domu.

;; ' - Celijin je otac umro kad je ona imala

~ ,;;

;; "; četiri godine - nadoveže gospođa Hubbard. -

;v ~ I ona je zapravo provela veoma sretno djetinj-

! stvo uz dragu, ali ogran.ičenu majku.

- Aha, ali ona je dovoljno pametna da to ne t

p~ kaže mladom McNabbu! Reći će mu ono što on ~

"

, želi čuti. Mora da je jako zaljubljena.

- Vjerujete li vi u sve te bezvezarije, gospo-

j;j dine Poirot?

- Ne vjerujem da Celia, ima Pepeljugin kom-

pleks, ni da je krala stvari, ne znajući što đini.

Mislim da se ona upustila u krađu bezvrijednih

tričarija samo s namjerom da privuče pažnju

I Franc. - Drugo vrijeme, drugi običaji. (Nap, prevJ ~

64

ozbaljnog Colina McNabba - i ta, joj je namjera posve uspjela. Da je ostala samo zgodna, povučena; obična djevojka, on je možda nikad ne bi ni pogledao. Po mom uvjerenju - reče Poirot - ta bi djevojka bila spremna i na najvrabolomnije postupke da bi osvojila svog izabranika.

- Ne bih rekla da ona ima toliko mozga da sve to smisli - odgovori gospođa Hubbard. Poirot ne odgovori ništa. Samo se namršti.

Gospođa Hubbard nastavi:

- I tako je cijela stvar ispala samo obična budalaština! Ja se zaista ispričavam, gospodine Poirot, što sam vam oduzela vrijeme zbog ovakve tručave stvari. U svakom slučaju, sve je dobro, što dobro svrši.

- Ne, ne. - Poirot odmahne glavom. - Ja ne mislim da je već s ovim sve svršeno. Mi smo samo uklonili s puta nešto prilično jednostavno, što je bilo na površini slike. Ali još uvijek ima stvari koje nisu objašnjene; a ja, ja imam dojam da se u svemu ovom krije nešto ozbiljno uistinu ozbiljno.

Lice se gospođe Hubbard smrkne.

- Ali, gospodine Poirot, vi to mislite ozbiljno?

„Po- - To je moj dojam . . . Recite mi, madame, da li bih mogao razgovarati s gospođicom Patri-

~m- cijam Lane. Volio bih pogledati ukradeni prsten. in. ' 'a' - Pa naravno, gospodine Poirot. Sići ću i njih poslati je ovamo gore k vama. Ja bih željela o nju . . . nećem porazgovarati s Lenom Batesonom.

~;r Patricia Lane uskoro zatim uHe, s izrazom ev.) očekivanja na licu.

, a, ' S Bijs, baja, buf

Strašno mi je žao što vas uznemirujem, gospođice Lane.

- O, nemojte. Nisam imala nikakva posla. Gospođa mi je Hubbard rekla da želite vidjeti moj prsten.

Ona ga skine s prsta i pruži mu ga. ;;~

;;, - To je odista prilično velik dijamant, ali uzorak je, naravno, starorodan. Bio je to za ~;'i' ručnički prsten moje majke.

Promatrajući prsten, Poirot zaklupa glavom. ;; - Još je uvijek živa, vaša majka?

- Ne. Moji su roditelji umrli. " - Tužno je to.

- Da. Oboje su bili vrlo zgodni ljudi, ali ja :

: nekako nikad nisam bila s njima sasvim bliska, kao što je trebalo da budem. Čovjek to poslije ' . požali. Moja je majka željela lakomisleni, pri 'vi;. vlačnu kćer, kćer koja bi voljela haljine i društvo. ""w! Bila je veoma razočarana kad sam odabrala ar t,

,

til,f

~ heologiju.

- Jesu li vaši nazori oduvijek tako ozbiljni? - Mislim da, jesu, stvarno. Kad čovjek osjeti .

da je život kratak, mora zaista učiniti nešto vrijedno truda.

Poirot je za,mišljeno pogleda.

" Patricia je bila, koliko je nagađao, jedva prew.

šla dvadesetu. Osim blagog, pažljivo nanesenog crvenila na usnama, nije uopće bila našminkana. Njena mišje siva kosa bila je zočešljana od lica prema zatiljku, sasvim jednostavno. Njene pri lično ljupke oči gledale su čovjeka ozbiljno, kroz ,,::

' naočale.

66

'
- Bez čara, bon Dieu,' - reče Poirot sam sebi suosjećajno. - Pa onda njezina haljina! Kako samo ~izgleda! Kao da su je krave žvakale! Ma joi,q djeluje upravo tako!

Negodovao je. Smatrao je Patricijin pristojan, nenaglašen ton razgovora za,mornim za uho. Ona je inteligentna i kulturna, ta djevojka govorio je sam sebi - ali, naopako, ona će iz godine u godinu postajati sve dosadnija! U starosti . . . - Njegov duh poleti u munjevito sjećanje na kontesu Veru R,ossakoff. Kakva egzotična divota, čak i u starenju! Ove današnje djevojke! ...

- Ali to je zato što sam star - reče Poirot sam sebi. -- Nekom bi se rnuškarcu čak i ova izvanredna djevojka mogla učiniti pra.vom Venerom. - Ali on je sumnja,o o tome.

Patricia je govorila:

- Mene je uistinu aaprepastilo ono što se ~dogodilo Bess - gospođica Johnston, mislim. Meni se čini da je netko namjerno pokušao upotrijebiti tu zelenu tintu, kako bi izgledalo da je to učinio Nigel. Ali vjerujte mi, gospodine Poirot, Nigel nikad ne bi učinio nešto slično.

- Je li? - Poirot je pogleda s više zanimanja. Ona pocrvenje i sasvdm se uozbilji.

- Nigela nije lako shvatiti - reče ona ozbiljno. - Znete, on je kao dijete proveo veoma težak život u roditeljskom domu.

- Mon Dieu,' još jedan!

1 Franc. - Dobri bože! (Nap.prev.) Z Franc. - Vjere mi. (Nap.prevJ
a Franc.- Bože moj. ~(Nap.prevJ

5' 67

~" - Oprostite, što ste .rekli?

- Ništa. Vi ste govorili . . .

,
- O Nigelu. ~O njegovu teškom životu. On je
~° oduvijek bio sklon tome da se bori protiv auto-

~;~t i

~ riteta bilo kakve vrste. On je vrlo bistar - unsti-

,
rmz sjajan, ali maram prizna~i da se ponekad po-

;;;..

~ na~ša vrlo žalosno. Podrugljivo - ~ate. A isuviše
~,~'- je imničan a da bi se mogao objasniti ali obraniti.

Čak i kad bi svi u ovoj kući držali da je on izveo
onu budalaštinu s tint~om, on ne bi odstupio od
svog sta, novišta i rekao da on to nije učinio.

'~ »Neka misle tako, ako žele.c< A takvo je vladanje
i~~`:' ° zaista do krajnosti ludo.

w; ;:

y' - Mogli bi ga pogrešno prosuditi, sigurno.

- Ja mislim da je što neka vrst ponosa. Jer
njega uvijek ta.ko pogrešno prosuduju.

`y - Vi ga već dugo poznajete?

- Ne, samo godinu dana., otprilike. Upozna~a
smo se na jednom putovanju, u obdlasku Dvora~
na Loiri. Bio je ~obolio od gripe, k~oja~ se razvila
u upalu pluća i ja sam ga cijelo vrijeme njegovala.

';`' ~ On je vrlo osjetljiv, a baš se ni ~malo ne brine za

'~ vlastito zdravlje. I pored toga što je tako samo-
stalan, na njega se, na neki način, mora paziti kao
k.';'"! na dijete. On doista treba nekoga bko će se brinuti
za, njega.

a~",,, Poirot uzdahne. Osjetio je, odjednom, ds je

.

veoma umoran od ljubavi . . . Na.jprije je ovdje

y., bila Celia, s očima punim psećeg obožavanja. A
'" ~ sjad je ovdje Patric~a, koja izgleda kao ozbiljna
Madona. To je Da,cijelo bila ljubav, mladi se ljudi
moraju sresti i združiti, ali on, Poirot, on je na
: , sreću sad već tako daleko od toga. On ustane.

68

- Dopuštate li mi, mademoiselle, da zadržim va~ prsten? Sutra će
vam neizostavno biti vraćen.

- Svakako, ako želite - reče Patricia, prilično iznenađena.

- Vi ste veoma ljubazni. I molim vas, madem~aiselle, čuvajte se.

- Da se čuvam? čega da se čuvam?

- To bih i ja volio znati ~-- reče Hercule
Poirot. Još je uvijek bio zabrinut.

69

Šesto poglavlje

Idući dan gospodu je Hubbard u svakom pogledu ogorčio.
Probudila se bila s ugodnim osjećajem ola.kšanja. Konačno se
oslobodila dosadnih nagadanja o nedavnim događajima. Za sve je
bila kriva ona luckasta djevojka, s onim njenim luckastim modernim
ponašanjem ~(za koje gospođa Hubbard nije imala ra~zu,mijevanja).
I od

sada će zavladati red.

Sišavši u tom ugodnom uvjerenju na doručak, gospođa Hubbard
osjeti da je njeno ponovno stečeno spakojstvo ugroženo. Studenti su
upravo to jutro odlučili da budu, svaki na svoj način, posebno
neugodna.

Chandra La.l, koji je čuo za sabotage s Eli~abethinim papirima,,
postao je uzburdan i mnogorječiv. - Pritisak! - galatnio je. - Svjesni
pritisak na obojene rase. Potcjenjivanje i predrasuda, rasna
predrasuda. Ovo je ovdje vjerodostojan pxumjer!

- Slušajte, gospodine Chandra Lal - reče gospođa Hubbard oštro. -
Vi niste pozvani da

71

govorite slične stvari. Nitko ne ~na tko je to

;;;; ik ~:. ;;

- učinio, ni zašto je to učinjeno.

- Ali, gospodo Hubbard, ja sam mislila da je Celia došla ~k vama i sama otvorila karte reče Jean Tomlinson. - Ja sam smatrala da je bo sjajno s njene strane. Svi sad moraQno biti veoma ljubazni prema njoj.

- Zar baš moraš biti ~ta,ko odvrat~no pobožna, Jean? - upita Valerie Hobhouse bijesno.

- Mislim da je vrlo ružno što tako govoriš. - O~tvorila karte - hukne Nigel, zgrozivši se. - Kakav savršeno odvraban izraz.

- Ne vidim zašto. ~O~ordska ga grupa upotrebljava, i . . .

- Oh, za ime božje, hoćemo li sad imati Oxfordsku grupu za doručak?

- Što sve avo znači, Mami? Je li Celia dignula sve one stvari, jeste li ~tako rekli? Zar zbog бага ne sdlazi na doručak?

- Ja ništa ne razumijem, molim vas - reče A~kibombo.

Nitko mu niš~ta ne razjasni. Svi su se isuviše bojali reći svoje mišljenje.

- Jadna mala - uplete se Len Bateson. Je li bila na suhom, dli što?

- Ja baš i nisam tako iznenađena, znaš doda Sally polako. - Uvijek me je kopkala po~i.sao . . .

- Jesi li ti rekla, da je Celia prolila tintu po mojim bilješkaxna? - Činilo se kao da Elizabeth Johnston ne vjeruje u to. - To mi se čini tako neočekivano i posve nevjerojatno.

72

to da je iti yL_ iš. ~ši

- Celia nije prolila tintu po tvojim radovima - reče gospođa Hubbard.

- I želim da svi zajedno prestanete o tome razgovarati. Ja ssam vam namjera, vala sve mirno ispričati kasnije, ali . . .

- Ali Jean je s~inoč prislušakivala.pred vratima - reče V~alerie.

- Nisaxn prislušakivala. Ja sam samo išla . . . - Sl~ušaj, Bess - rekao je Nigel. - Ti vrlo dobro znaš ~Gko je prolio tintu. Ja - rekao je zlo~česrti Nigel - sa svojoan malom zeleno~n boči com, ja sam prolio tintu.

- Nije on. On samo bako kaže! O, Nigele, kakb možeš biti tako glup?

- Bio sam plemenit i štitio tebe, Pat. Tko je jučer ujutro posudio moju tintu? Ti.

- Ja ništa ne razumijem, molim vas - ponovi Akubombo.

- Samo si nam još ti trebalo - reče mu Sally. - Da sam ja na tvome mjestu, ja bih se držala po strani.

Chandra Lal skoči na noge.

- Vi pitate zašto postoji Mau Mau? Vi pitate zašto Egipat traži Sueski kanal?

- Oh, do vraga! - vikne, Nigel silovito i trerazne šalioom o pladanj. - Najprije Oxfordska grupa, a sada politika! Za vrijeme doručka! Ja odlazim.

On žastoko odgurne svoju sbolicu i izađe iz sobe.

- Vani puše hladan vjetar. Uzmi ogrtač! pohita Patricia za njim.

?3

"p,~,.

- Ko, ko, ko, ko-dak! - zakokodače Valerie neprijatno. - Ona će dobiti perje i uskoro zalepršati krilima..

Djevojka, iz Francuske, Genevieve, čiji engleski još uvijek nije bio dorastao bame da bi mogla slijediti brze upadice Engleza, slušala je objašnjenja koja joj je šaputao na uho Ren. I sada prirazne u brzorekoj franc-tštini, dok joj se glas podizao do vriska. f`

- Comment donc? C'est cette petite qui m'a volé mon compađ? Ah, par exemple! J'irai a la polxce. Je ne supporterai pas une pareille . .

.1

Golin McNabb neko se vrijeme trudio da nešto kaže, ali njegov su dubok plemenit mekan glas nadvikali drugi, viši, kreštavi glasovi. Napustivši svoje plemenito držanje, on odjednom udari ša kom po stolu, iako da je sve prasnulo, i prisili sve na tišinu. Staklenka s marmeladom kliznu t' sa stola i razbi se.

- Hoćete li svi zajedno već jednom zavezati i slušati što vam govorim! Nikad se u životu nisam naslušao više savršenih gluposti i bezobzirnosti! Zar nitko od vas nema čak ni najosnovnijeg pojma o psihologiji? Djevojku nemate za što kудiti, kažem vam. Ona je proživljavala ozbiljnu emocionalnu krizu i prema njoj se treba vladati s mnogo blagonaklonosti i pažljivosti u protivnom, mogla bi cijeli život ostati bez samo

; 1 Franc. - Kako? Ova mi je mala ukrala moj kame

ni puder? Ah, da ne bi! Ja ću otići na policiju! Neću dopustiti ovakvu . . . (Nap. prev.)

?4

rie pouzdanja. Ja vas opominjem. Njoj je sada po-
sa,- trebna samo najveća Tnoguća obzirnost.

- Ali, na kra.ju krajeva - reče Jean, svijet-
le. lim, izvještačenim glasom - iako se sasvim sla-
~la žem s tim da moramo biti ljubazni - mi nismo
dužni tu vrsbu pojava opraštati, ild jesmo? Kra-
du, mislim.

- Krađa - prihvati Colin. - To nije bila

kracia. Oh! Smučili ste mi se - svi zajedno.

- Zanimljiv slučaj, zar ne, Cohne, ona, i, a mislim? - reče Valenie i naceri mu se.

- Ako đovjeka zanimaju duševni procesi, da.

- Naravno, meni ona ništa, nije uzela - pri-
~t'o hvati Jean - ali, ja mislim . . .

- Ne, tebi ona nišia nije uzela - preknne je
~~i Colin, okrenuvši se i pogledavši je mrko. - I
kad bi ti samo slutila, što što znađi, ne bi te sve to
ili tako zabavljalo.

lu - Ja stvarno ne vidim . . .

- Daj, prestani, Jean - uplate se Len Bar
vti tes~on. - Bilo ba dosta b~ockanja i peckanja. Ja
~i- već kasnim, e. ti isto tako.

x. Oboje iziau. - Rzcite Celiji da se požuri -
v- dobaci on preko ramena.

- Ja bih moTao uložiti formalnu ~albu -
upadne Chandra Lal. - Nestala je moja borna
kisel, ina, koja mi je neophodno potrebna za oči,
_ veoma upaljene ~od učenja.

- I vi ćete također zakasniti, gospodine

' Chandra Lal - xeće na to gospođa Hubbard
odlučno.

- Moj profesor je često netođan - prihvati
Chandra Lal pokunjeno, ali se ipak uputi prema
75

i'G vratima. - Osim štoga, on je radražljiv i ne. razbord~t kad mu ja
posfiravljam mnogobrojna pitanja istraživačke prirode . . .

t - Mais il faut q'elle me le rend, compađl reče Genevieve.

- Moraš govoriti engleski, Genevieve - ne j: ćeš nikad naučiti
englesiki, ako uvijek kad s~i uzbudena prelaziš na francuski. A osim
boga, ima la si ovog tjedna, u nedjelju, večeru, i još mi je nisi plati1a.

- Ali, sad nemam kod sebe novčarxik. Ve"" čeras - Viens, Ren~,
nous serons en retard.q - Molim vas - reče Akibombo, ogledavajući
se o~ko sebe, molećivo. - Ja nišia ne razumijem. ' - Hajde, ide, mo,
Akibombo - odgovori mu F

: ' Sa.lly - ja ću vam sve ispričati na putu prema Institutu.

Ona umirujuće klimne glavom gospođi Hubbard i vuče zbunjenog Akibomba iz sobe.

- O, l'vože moj - reče gospođa Hubbard, uzdahnuvši duboko. - Zašto sam z~a.boga uopće ;,- prihvatila taj posao!

;;, Valerie, koja je ostala, posljednja, prijazno joj " se nasaniješ.

- Nemojte biti zabrinuti, Mami - reče. - Dobro da je sada sve svršeno. Svd su bili tako u~F nakrivo nasađeni.

- Moram prizn~ati da sam bila veoma iznenađena.

. 1 Franc. - Ali ona mi mora vratiti moj puder. (Nap. prev.)

2 Franc. - Hajde, Renč, zakasnit ćemo. (Nap. prev.)

76

- Zafi.n što se pokazalo da je to bila Celia? - Da. Vi niste?

Valerie reče prilično odsutnim glasom:

- To je zapravo bilo prildčno očito. Mogla sam misliti.

- Jeste li stalno tako mislili?

- Pa, dvije tri ~stvari su me zbunjivale. U svakom slučaju, ona je kod Colina postigla ono što je željela.

- Da. Ne m~gu si pomoća, ali osjećam da tm nešto nije u redu.

- Muškaxac se ne može osvojiti revolverom - nasmije se Valerie. - Ali triznikom kleptomanije trik uspijeva, zar ne? Nemojte biti zabrinuti, Mami. I, za ime božje, neka Celia vratn Genevievei njezin puder, inače rlikad nećemo im~ati mira za vrijeme obroka.

Gospođa Hubbard reče s uzdahom:

- Nigel je zdrobio tanjurić, a razbila se i steaklenka s marmeladom.

- Pakleno jutro, zar ne - reče Valerie. Ona azide. Gospođa Hubbard zoču r~jen glas iz hodnika, kako veselo ka;že:

- Dobro jutro, Celia. Zrak je čist. Sve se zna i sve će biti zaboravljeno - po nalogu pobožne Jean. Što se tiče Colina, on je u ~tvoju obranu urli~ka.o ~o lav.

Celia uđe u blagovaonicu. Oči su joj bile crvene od plača.

- O, gospodo Hubbard!

- Mnogo kasniš, Celia. Kava je hladna, a ni od jela nije ostalo gotovo ništa.

- Nisam htjela sresta ostale.

97

Slutite, sam. Ali morat ćeš ih sresti, prije ili kasnije.

- O, da,, znam. Ali, mdsllila sam - od ove večeri - b2t će mi lakše. I, naravno, ne želixn više ostati ovdje. Pri kraju ću tjedna otići.

Gospoda se Hubbard namršti.

- Ja mislim da to uopće nije potrebno. Treba da očekuješ male neugodnosti - to je sasvim jasno - ali svi su `ovdje u cjelini uzevš~i.dobro-namjerni mladi ljudi. Naravno da ćeš m~rati

" ;, nadoknaditi sve što je moguće. ,

" ;,- Celia je ozbiljno prekine.

' - - O da. Ovdje je moja čekovna knjižica. Između ostaloga, htjela sam vam reći i što. - Ona obori pogled. Držala je u ruci čekovnu knjižicu ;'~ i omotnicu. - Htjela sam vam nešto napisati, u slučaju da vas ne nađem ovdje kad sagem, da vam kažem koliko mi je žao, a namjeravala sam unutra staviti i ček, da biste mogli ljudima na-` " ~ doknaditi štetu - ali mi je nalivepero presušilo.

`!, - - Moramo napraviti popis.

- Napravila sam ga - koliko sam mogla.

Ali ne znam, da 1i da pokušam kupiti nove stvari, ~, ili da im samo ostavim novac.

w~ ` - Razmislit ću o tome. Teško je to reći ovako naprečac.

- Oh, ali dopustite mi da vam ček predam ~;t:'i sada. Tako ću se osjećati mnogo bolje.

'~ v , Već je htjela nepopustljivo reći: »Stvarno?

A zašto smatrate da biste se tako bolje osjećali?cc

"" - ali gospođa Hubbard zaključa da će se cijela afera, budući da studenti uvijek oskudijevaju u goštovu novcu, na ovaj način mnogo lakše srediti.

78

To će ujedno smiriti i GenPVieve, koja bi ina~će mogla izazvati neprulike s gospodom Niooletis. (Bit će ionako dovoljno neprilika i bez toga.)

- Dabro - reče. Ona preleti po~gledam spisa:k stvari. - Teško je ovako naprečac reći koliko...

Celia odgovori ozbiljno: - Dajte da vam dšpunim ček na, onoliko koliko smatrate da bi otprilike bilo ~dosta i kad budete od ljudi saznali točan iznos, uzet ću ostatak natrag, ili ću vam dati još više.

- Vrlo dobro. - Gospođa Hubbard za pakus navede svatu koja bi po njenom uvjerenju morala bitn sasvim dostatna i Celia je odmah prihvati. i otvori čekovnu knjižicu.

- Baš me gnjavi ovo moje pero. - Uputi se prema policama gdje su se nalazile kojekakve sitnice, vlasništvo pojedinah stezdenata. - Čini se da ovdje nema nikakve druge tinte osim ave strašne Nigelove, zelene. Ali paslužit ću se ovom. Nigel se neće ljutiti. Ne smijem zaboraviti uzeti novu bočicu Qiunk-tinte u gradu.

Ona napuni pero i vrati se, te ispuni ček. Pruživši ga gospođ Hubbard, zirne na sat. - Zakasnit ću. Bit će bolje da se ne zadržavam na doručku.

- Bilo bi bolje da nešto pojedete, Celia pa makar i komadić kruha s maslacem - nije dobro iziči s praznim želucem. Da, što je?

U sobu je naime ušao Geronimo, sluga, Talujan, i počeo značajno gestikulirati rukama, dok mu se smežurano, majmunoliko lice krivilo u smiješnu grimasu.

79

'6' . - Padrona, upravo je došla. ~eli vas vidjeti. :i ,~ - I doda, ~uz završnu gestu: - Ona sasvi.m luda. - Doći 6u.

Gasпода, Hubbard iziđe iz sobe, a Celia počne užurbano rezati ~komad kruha,.

Gospođa ndcoletis ushodala se uzduž i po ' prijeko po svojoj sobi, dođaravajući savršeno i;", vjern.o tigra u zoološkom vrtu neposredno prije vremena za jelo.

lu:, - što ja što ovdje čujem? - plane ona. Vi šalžete po policiju? A da meni o tome ne kažete ni riječi? ~bo vi mislite, iko ste vi? Bože moj, pa što ova žena mdsli, tk~o je ona?

;; - Ja nisam poslala po policiju. _ - La;žete.

"!' - Slušajte, gospodo Nicoletis, sa mnom se ne može ovako razgovarati.

- O, ne. Naravno da ne! Ja sam kriva, a ne vi. Uvijek ja. Sve što vi učinite, to je savršeno. Policija u mom uglednom hostelu!

- To ne bi bilo prva put - odgovori joj gospođa Hubbard, prisjetivši se nekoliko neugodnih incidenata. - Bio je tu onaj student iz Za

:".; padne Indije, kojega su tražili zbog toga što je živio od nemoralne zarade, pa onda onaj ozloglašeni mladi ljevičarski agitator, koji se uvukao

av ovamo pod lažnim imenom, pa onda . . .

, - A, tako! Znači to mi nabijate na nos? Je li moja krivnja što ljudi dolaze ovamo i lažu mi ~i, i krivotvore dokumente i što ih traži policija da

joj pomognu u slučajevima umorstva? I vi mi još prebacujete zbog svega što sam pretrpjela!

80

~i. a.

- Ja vam ništa ne prebacujem. Samo nar paminjem da zapravo ne bi bilo ništa novo kad bi ovamo došla policija - usudujem se reći da je to neizbježno, uz ovako mješovit sastav studenata. Ali, činjenica, je, da nitko nije »pozvao policiju. Dogodilo se samo to da, je sinoć ovdje, kao moj gost, večeriro jedan veoma ugledan privatni detektiv. I održao je studentima veoma zanimljivo izlaganje o kriminologiji.

- Kao da je našim studentima uopće bilo potrebno govoriti o kriminologiji! Oni o tome znaju već sasvim dosta. Dosta da krađu, da uništavaju i sabotiraju koliko ih je volja! A s tim u vezi nije učinjeno ništa - baš ništa!

- Nešto sam u tom pogledu učinila.

- Da, ispričali ste iom svom prijatelju sve o našim najintimnijim slučajevima. To je samo neoprostiva zloupotreba mog povjerenja.

- Ni govora. Ja sam odgovorna za odvijanje života u ovaj kući. Dragom mi je što vam mogu reći da je slučaj sada riješen. Jedna je od studentica priznala da je ona odgovorna za veći dio tih slučajeva.

- Prijava šugava mačka! - sikne gospođa Nicoletis. - Izbacite je na ulicu!

- Ona je pripravna otići po svojoj vlastitoj želji, a svu je štetu u aijelasti nadoknadila.

- Kakva meni korist od toga? Moj će predivni studeniski dom odsada biti ozloglašen. Nitko više neće htjeti doći ovamo. - Gospođa Nicoletis sjedne na sofu i brazne u plač. - Nitko ne misli na to kako se ja osjećam - jecala je.

6 8lja, bnja, buf 81

'~ - To je ,odvTatno, kako se ovdje prema meni postupa. Ze,bora,vljena! 4dba~čena! Da ja sutra đ;k a umrem, koga bi to pog~odilo?

Mudro ostavivši to pitanje be,z odgovora, gospoda Hubbard izicie iz sobe.

- Svemogući bože, daj ma strpljivostil - reče gospođa Hubbard samoj sebi i siđe u kuhinju na razgovor s Marijom.

Marija je bila mrzovoljna i nepristupačna. U a' zraku je lebdjela neizgovorena riječ »policija<c.

;;' - Ja ću bit3. optužena. Ja i Geronim~o - i~

;; lovero.l Kakvu pravdu može čovjek očekivati u ;w stranoj zemlji? Ne, neću kuhati rizoto, kao što

~

~'~ ste vi preporučili - šalju mi pogrešnu vrstu riže. Napraviti ću umjesto ioga špagete. t

i'~ - špagete smo i,mali sinoć.

- Nije važno. Mi u svojoj zemlji jedemo špagete svaki dan - svaki bogovetni dan. Pašta

;;':: je uvijek dobra.

- Znam, ali vi ste sada u Engleskoj .

- Dobro, dale, napraviti ću pirjano meso.

~ Englesku pržolicu. Vama se neće svidjeti, ali ja

ću je napraviti - blijedu, blijedu - s lukom,

;;, kuhanim u mnogo vode, umjesto prženim na ulju

' - i blijedim mesom, na rasječenim kostima.

- Marija je govorila tako prijetećim tonom, da

i" se gospodi Hubbard činilo da ~sluša izvještaj o

:: umorstvu.

- Ta kuhajte što vam drago! - reče ona lju-

;~. tato i izi(~e iz kuhinje.

1 Tal. - Jadnik. (Nap. prevJ

82

U osam sati, te iste večeri, gospoda, je Hubbard ponovno vladala sobom. Ostavila je u sobama svijetu studenata bilješke, moleći ih da je ~o- grije večere posjete, i kako su se pojedini od

pozvanih javljali, tak~o .im je objašnjava da ju
- je Celaa zam~olila da se problemi srede. Svi su u
u- tom pogledu, zaključila je, bili veoma ljubazni.
Čak je i Genevdeve, smekšana velikodušnom pro-
U cjenom vrijednosti njena pudera, veselo izjavila
~«. da, će sve biti sans rancunel i kao upućena osoba
il dodaZa: HPoznato je da se takve nervne krize do-
u gađaju. Ona je bogata, ~ta. Celia, ona nema potre-
be za krađoan. Ne, bila je to oluja u njenoj glavi.
tu ~~ McNabb ima u tom pogledu pravo.«

Kad je gospođa Hubbard na znak zvona za
večeru sišla, Len Bateson povede je u stranu.

- Ja ću priekati Celi,ju v~a,ni u predsablju -
reče - i uvest 6u je unutra. Tako da vidi da je
sve u redu.

- To je veoma lijepo od vas, Lene.

- Ostavite, Mamd.

U odreQeno vri,jeme, upravo kad je poslužena
~a juha, zočulo se kako u predvorju tutnji Lenov
glas: -

u - Uđi, Celia. Svi su drugovi ovdje.

Nigel, nadnesen nad svoj tanjur juhe, za,jed-
ljivo napomene:

o - Za danas je izvršto svoje dabro djelo! -

ali je inače pazio na svoj jezi.k i mahnuo Celiji
n rukom u znak pozdrava kad je ušla, obavijena
f Lenovom dugačkom rukom oko ramena.

1 Franc. - Bez ljutnje; bez za~jere. (Nap. prevJ
83

! x Nastupila je opća provala veselog razgovora o najraznovrsnijim
temama i Celiji su sad jedni, sada drugi, upad,ali u razgovor.

A1d ta je manifestacija dobronamjernosti neminovno zamrla u
neizvjesnoj tišini. I tada je Akibombo okrenuo svoje ozareno lice
prema Celiji i nagnuvši se preko stola rekao:

- Sada su meni temeljvto objasnili sve ono što rdsam shvačao. Ti
veozna bistra za krađu. "r Dugo nitk;o ne znao. Vrlo bistra.

`;~ U štom se trenutku Sally Finch, prosiktavši: - oAikabombo, ubd~t ćete me!c< - tako ozbiljno za. grcnula, da je morala izletjati u predvorje da

~~;' dode k sebi. I ~tada onije sasvim prirodmo prirazne , u smijeh.

Colin McNabb ušao je kasnije. Izgledao je re zerviran i još nedruželjubiviji nego obično. Pošto ' je pojeo svoj obrok i prije nego što su i ostali

povečerali, ustane 2 reče, mumljajući zbun,jeno: ,"

" - Moram iziči na neki sastanak. Prije toga htio bih vam neššto reči.. Celia i ja - nadamo se da ćemo se uzeti iduće godine, kad ja završim ' svoj studij.

Ka;o utjelovljenje stidljiva jadrnika, primao je česti.tke i podrugljive zvižduke svojih drugova i konačno pabjegao, izgledajući strahovito s~meten. Celia je, naprotiv, bila rumena i stalo~ena.

'a ~ - Još je jedan dobar čavjek bestraga izgubu, ljen - uzdahne Len Bate~son.

- Tako mi je drago, Celia - reče Patricia. - Nadam se da ćeš biti veoma sretna.

- Sada je sve na svom mjestu - napomene Nigel. - Sutra ćem~o donajeti nešto chiantija i

84

ra ai,

ieje ;e

ispiti u ivoje zdravlje. Zašto naša, draga Jean dje1!uje tako ozbiljno? Zax ti ne odobravaš ženidbu, Jean?

- Naravno da ne odobravam, Nigele.

- Ja sam oduvijek s~matrao da je to mnogo bolje nego slobodna ljubav, ti nisa? Bolje je za djecu. Mnogo bolje za njihove pasoše.

- Ali majka ne smije bitu isuviše mlada priklopi Genevieve. - Tako se govori na tečajevima fiziologije.

- Zaista, draga - nxzvratu Nigel - ne namjeravaš vadjda reći da Ce7aa još uvijek nije punoljetna, ili nešto slično, je li? Ona je clobodna,, bi3ela, i ima dvadeset i jednu godinu.

- Ovo je - uplete se Chandra Lal - veoma uvredljiva primjedba.

- Ne, ne, gospodine Chandra Lal - reče Pa,trici~a, - to je samo - vrsta idioma. To ne znači ništa.

- Ja ne razumijem - upadne Akibombo. Ako to ne znači ništa, zašto se onda govori? Elizabeth Johnston iznenada reče, podigavši malo glas:

- Kadikad se kaže nešto, što zvuči kao da ne znači ništa, ali to može značiti veoma mnogo. Ne, ne mislim pr, i tome na vašu američku uzrečicu. Govorim ~o nečemu drug^om. - Ona prijecie pogledom oko stola. - Govorim o onome što se dogodilo jučer.

Valerie odgovori oštro: - O čemu se radi, Bess?

- O, molim vas - reče Celia. - Ja mnsZim - ja uistinu mislim - da će do sutra sve biti

85

p,~ F obja..šnjeno. Ja to uistinu mislim. Tinta na tvojimu"° papixama i ona smiješna zgoda s naprtnjačom.

. I e,ko - dotična osoba prizna, kao što sam to '~ učinila ja, onda će sve biti objašnjeno.

Ona je govorila ozbogiljno, ozarena lica, i ne koliko ju je ljudi znatiželjno promatralo. Valerie se na trenutak nasmije i reče:

- I mi ćemo svi poslije toga sretno živjeti. ;i': Tada svi poustajaše i prijedoše u zajedničkusobu. Tamo je došlo do pravog malog natjecar~ja, ' tko će Celiji danijeti kavu. Onda netko uključi ' radao, nekoliko studenata iziđe ratli sastanaka, ili

radi učenja, i napokon stanovnici Hickory Roatia ~,

;i; 24 i 26 od,oše na spavanje.

Bio je to, razmišljala je gospođa Hubbard, dok se sa zadovoljstvom uvlačila, meQu plahie, . dug naporan dan.

- Ali, hvala bogu - reče sama sebi - sada je sve svršeno.

86

~m

m. to

ie

;ti. ku ja, ~či ili da

^d, te,

da

Sedmo poglavlje

Gospođica je Lemon rijetko kada zakašnjar vala, ako je uopće ikad zakasnila. Magla, oluja, epddemija gripe, prometni zastoji - kao da ništa od svega toga nije moglo utjecati na tu izuzetnu ženu. Ali, toga

je jutro gospođica Lemon stigla, bez daha, pet minuta poslije deset, umjesto da dođe točno kada je tuklo deset. Bila, je pima isprika i, sa,svim fuzetno, prilično uznemirena.

- Strahovito mi je žao, gospodine Poirot - stinu strahovito žao. Upravo sam došla iz stana, kad mi je telefonirala sestra.

- Aha, nadam se da je zdrava i dobro raspoložena?

- Pa, sad, dođem otvorena, nije. - Poirot je pogleda dočuo.

- Ona je u stvari vrlo uznemirena. Jedan je od njenih studenata izvršio samoubojstvo.

Poirot je zurio u nju. Nešto je tiho mrmljao u sebi.

- Oprostite, nisam vas razumjela, gospodine Poirot.

- Kako se zove taj student? - To je djevojka. Celia Austin.

87

- Kako?

- Misle da je uzela morfij.

' - Je li to mogla biti nesreća?

- O, ne. čini se da je ostavila pismo. Poirot reče tiho: oTo nisam očekivao, ne, to nisam . . . a ipak je istina, nešto sam očekivao.

On pogleda prema gospođici Lemon koja je . već bila spremna, s podignutom olovkom iznad bloka. Uzdahne i obori glavu.

- Ne, ostavite mi jutrošnju poštu vama. Otvorite je, molim vas, i odgovorite na što možete. I;';'

i; A ja, ja ću navratiti u Hickory Road. ~.,

Geronimo uvede Poirota i

pošto je u njemu, prepoznao cijenjenoga gosta od prije dva dana, postane odjednom blažoglagoljiv, šapćući mu povjerljivo i piskutavo.

- A, signor, to ste vi. Ovdje se dogodila neprilika - velika neprilika. Mala signorina, ona je mrtva u svom krevetu ovog jutra. Najprije je došao liječnik. Samo klimnuo glavom. Sada došao

je policijski inspektor. On je gore sa signorom i pedronom. Zašto bi ona htjela ubiti sebe, ta poverina? Kad je prošle večeri sve bilo tako

i. većelo i kad je sklopljeno zaručivanje? - Zaručivanje?

- Si, si. S gospođicom Colinom - poznajete ga - onaj visoki, crni, uvijek puši lulu.

- Znam.

Geronimo otvori vrata zajedničke sobe i uve de Poirota unutra, podvostručujući svoje zavjere. reći ko ponašanje.

1 Tal. - Jadnica. (Nap. prev.) 88

to ~.c je ad

- Vi ostati ovdje, da? Odmah, čim policija bude atiči, ja ću reći signora da ste vi ovdje. To je dobro, da?

Poirot odgovori da je to u redu i Geronamo iziže. Ostavši nasamo, Poirot, koji nije imao skrupula u pogledu obzirnosti, obavi na brzu ruku, koliko god je brže mogao, opći pregled u sobi, s posebnom pažnjom prema svemu što je pripadalo studentima. Njegov je uspjeh bio osrednji. Većinu svojih poštrepština i osobnih spisa studenti drže u svojim spavaonicama.

U najgornjem katu, gospoda je Hubbard sjedila nasuprot inspektor Sharpeu, koji joj je tim glasom, punim isprike, postavljao pitanja. Bio je to krupan čovjek prijatne vanjštine i varljivo blagog ponašanja.

- Sve je to vrlo mučno i žalosno za vas, znam - reče on umirujući je. - Ali, vidite, kao što vam je dr Coles već rekao, ovdje se mora provesti istraga i mi jednostavno moramo dobiti pravu sliku svega, da tako kažem. Inače, ta je djevojka u posljednje vrijeme bila ožalošćena i nesretna, rekoste?

: -- Da.

- Ljubavne neprilike?

- Ne baš to. - Gospođa je Hubbard o'klajevala.

- Bit će bolje, znate, ako mi kažete sve reče inspektor Sharpe uvjerljivo. - Kao što sam već rekao, mi moramo dobiti pravu sliku svega. Je li postojao razlog, ili je možda ona vjerovala da postoji, da sama sebi oduzme život? Postoji li kakva mogućnost da je bila trudna?

89

- Nije uopće u pitanju ništa, slično. Ja sam, inspektore Sharpe, oklijevala jednostavno zato što je to djete uradilo neke vrlo budalaste stvari i nadala sam se da neće biti potrebno da se to iznosi na vidjelo.

Inspektor Sharpe se nakašlja.

- Mi smo prilično diskretni, a sudac istrage, žitelj je čovjek velikog iskustva. Ali mi moramo znati sve.

- Da, naravno, bila sam priglupa. Istina je, da su prije nekog vremena, prije tri mjeseca ili nešto više, počele nestajati - srtne stvari, mislim - baš ništa važno.

- Tričarije, mislite, ukrasni, najlonske čarape " i koješta drugo. Novac takoQer?

- Novac nije, koliko ja znam.

- Tako. A za to je bila, kriva ta djevojka? - Jest.

- Uhvartili ste je na djelu?

- Zapravo ne. Preksinoć je jedan - ovaj jedan od mojih prijatelja došao na večeru. Gospodin Hercule Poirot - ne znam je li vam to ime poznato.

Inspektor Sharpe podigne pogled sa svoje bilježnice. Njegove su se oči širom raskolačile. On je slučajno znao za to ime.

- Gospodin Hercule Poirot? - upita. " Zaista? Dakle, to je veoma zanimljivo.

; - Održao nam je malo izlaganje poslije večere i tako je došao na red i razgovor o tim krivcima, Qama. On me je savjetovao, pred svima njima,

da pozove policiju.

- On, on vas je to savjetovao?

90

n, Go ,ri

- Poslije fiaga, Celia je došla, u moju sobu i sve priznala. Bila je veoma rastužena.

- Je li bilo riječi o gonjenju?

- Ne. Ona je bila spremna podmiriti gubitke i svi su zbog toga bili veoma ljubazni prema njoj. - Je li imala novčanih neprilika?

- Nije. Imala je pristojno plaćeno namještenje kao ljekarnica u Bolnici svete Katarine, a imala je i nešto ušteđena novca, mislim. U štoma je pogledu stajala mnogo bolje od većine naših studenata,

- Dakle, nije bila prisiljena da krađe - eli, krala je - reče inspektor, bilježeći.

- Pretpostavljam da se radi o kleptomaniji - zaključio gospođa Hubbard.

- Tako se to obično označava. Ali ja jednostavno mislim da je ona bila jedna od onih koji nisu primorani da uzimaju tuđe stvari, a ipak

ih uzimaju.

- Ne znam, niste li malo nepravedni prema njoj. Znae, bio je u pitanju jedan mladić.

- I, on ju je izgrdio?

- O ne. Sasvim suprotno. Govorio je uvjerljivo u njenu obranu, štoviše, sinoć poslije večere objavio je njihove za.ruke.

Obrve inspektora She,rpea podi.goše se zočuQeno prema čelu.

- I nato jE ona o~tišla u krevet i uzela mort'ij? To je prilično čudno, zar ne?

- Da, čudno je. Ja to jednostavno ne mogu shvartiti.

Lioe gospođe Hubbard bilo je naborano od abunjen,osti i tuge.

91

- A činjerLice sv ipa:k prilično jarazne. Sharpe klimne glavom prema malom zgužwaxiom komadiću papira što je ležao na stoliću 3zmeđu njih.

Draga gospodo Hubbard (pisalo je na nje,znu), meni je uistinu žao i ovo je najbolje što mogu učiniti.

a - Pdsmo nije potpismo, ali vi ne sumnjate 't,

'e da je to njen rukopis?

i~ - Ne sumnjam.

Gospoda je Hubbard govorila prilično ne;~ sigurno i mrš~tila se gledajući zgužvan komadić 4;', papira. Zašto je tako snažno osjećala da je s tim

u vezi nešto naopako . . ?

r;; - Postoji na, njemu jasan otisak prsta koji , je nesumnjdvo njezin - reče inspektor ShaT^pe. - Morfij se nalazio u maloj bočici s naljepnioom

° Bolnice svete Kaiarine, a vi ste mi re,kli d~a je ona radila u Svetaj Katarini, kao ijekarnica. Imala je dakle prisbup ormaru s otrovama i vjerojatno ga je tamo i uzela. Pretpostavljam da ga je donijela kući sa sobom jučer, pomišljajući na samoubo jstvo.

- Ja u to zaista ne mogu vjerovati. To mi se čini nekako naopako. Ona, je prošle noći bila takosretna.

- Onda moramo pretpostaviti da je reakcija nastupila kad je ohišla na spavanje. Možda u njenoj prošlosti ima mnogo vnše toga što vama nije poznato. Mažda se ona bojala da se to ne sazna. Mislite da je bila, jako zaljubljena u tog mladif~ - usput, kako se on zove?

92

~m clu

u, gu

vte

ielić

- Colin MoNabb. On je na po~stiplomskom studiju u Svetoj Katardni.

- Liječnik? Hm. I što u Svetoj Katardni?

- Celda je uis ~tinu bila jako zalj~zbljena u njega, više, usudila bih se reći, nego on u nju. On je prilično eg~ocarxtričan mladić.

- Onda zacijelo u tome leži objašnjenje. Ona je osjećala da naje njega dostojna, ili mu nije rekla, sve što je trebalo da mu kaže. Bila je prilično mlada, zar ne?

- Imala je dvadeset i tri god~ine.

· - U tim su godinama ljudi puni ideala i shvaćaju ljubav veoma ozbiljno. Da, ja se bojim da je talo. šteta.

On ustane. - Bojim se da se sad~a~šnje činjenioe neće moć,i zatajit,i, ali učinti ćemo sve što možeme da sve to svedemo na najmanj~u moguću mjeru. Hvala vam, gospodo Hubbard. Dobio sam sve podatke koji su mi za sada potrebni. Njezina je majka umrla, prije tri godine i jedina rodbina za koju vi znate, to je ana sta,ruja tetka u Yorkshireu - stupit ćemo s njom u vezu.

On pokupi mali zgužvar~ papirić s Celijinim nervoznim rukopisom.

- Nešto je u ovome naopako - reče iznenada gospotta Hubbard.

- Naopako? U kom smislu?

- Ne znam - ali osjećam da bdh morala znati. O, bože moj!

- Jeste li sasvim sigurni da je ovo njezin rukapis?

- O, da. Ne radi se o tome. - Cospoda Hubbard pritirazne dlanove na očne kapke.

93

- Osjećam se takc~ strahowito glupom jutros - reče opravdavajući se.

- Sve je to za vas bilo veoma zamorno, znam - reče inspektor blagonaklono. - Mislhm da vas zasa.d više nećemo morati uznemirivati, gospodo Hubbard.

Inapektor Sharpe otvori vrata, i odmah naleti na Geronima, koji se prip,io uz vrata s njihove vanjske strane.

- Hej - reče nnspektor Sharpe veselo. ' Pruslušujemo na vratima, a?

!' - Ne, ne! - odgovori Geronimo s izrazom plemenite indignacije. - Ja ne prislušujem nikada, nikada! Ja samo donosim poruku.

- Dakle tako. Kakvu poruku?~r~~ reče mrzovoljno:

- Saano to, da dolje nalazi se jedan gospodin , kojat želi vddjeti signoru Hubbard.

w - U redu. Udi, sinko, i obavijesti je.

On prode pored Geronima, niz hodnik i tada se, slijedeći Talijanov primjer, na.glo okrene i na pnstima se vrati natrag. Mogao bi što tako doznati da li je ono malo majmunolnk,o lice govorilo ~stinu.

, Stigao je na vrijeme da čuje kako Geronimo kaže:

- Onaj gospodin ~je one noći doša~o na večeru, g~aspodin s brk ma, on je dolje i želi vas vidjeti.

- A? što? - Glas gospode Hubbard zvučao je odsutno. - O, hvala., Geronimo. Bit ću doue za~ minutu dvije.

94

~m lin

, na

iono na ~eli ~a,o lje

- Gospodin s brkovima, a? - reče inspektor sam za sebe, nacerivši se. - Kladio bih se da znam tko bi to mogao biti.

On siđe i skrene ~x zajedničku sobu.

- Dobar dan, gospodine Poirot - reče. Dugo se nismo vidjeli.

Poirot ustane iz klečećeg etava pred najdonjom policom pored kamana bez ikakve vidljive zbunjenosti.

- Aha - izusta. - Pa naravn,o - da, ovo je inspektor Sharpe, zar ne? Ali vi niste službeno u ovarn okrugu?

- Premješ~ten prije tri go~d.ine. Sjec~te li se onog sluđaja u Crays Hillu?

- O, da. Bilo je to prije mnogo mnogo vremena. Vi ste još uvijek pravi mladić, inspektore . . .

- Gaura se, gura se.

- . . . a ja sam starac. Na žalost! - Poirot uzdanne.

- Ali još uvijek aktavni, a, gospodine Poirot? Ativni na određen način, recimo?

- Kako to mislate?

- Mislim, da bih volio znati zašto ste pretprošle večerx došli ovamo da sa studentima održite razgovor o kriminologiji.

Poirot se nasmiješa.

- Posioji vrlo jednostavno objašnjenje za to. Gospođa Hubbard, koja ovdje radi, sestra je moje veoma vrijedne tajnice, gospođice Lemon. I kad me je ona zamolila . . .

- Kad vas je zamolila da ispitajte što se ovdje događa, vi ste došli. Tako je zapravo bilo, zar ne?

95

- Upravo tako.

- Ali zašto? To je ono što bih ja htio znati. Što je vas ovamo privuklo?

- Mislite, što bi mene ovdje moglo zanimati? - Da, to sam mislio. Ovdje se radi samo o luckastom djetetu koje tu i tamo digne koju stvarčicu. To se uvijek događa. Prilicno malen zalogaj za vas, gospođine Poirot, zar ne?

Poirot odmahne glavom.

- To nije baš tako jednostavno.

- Zašto? Što u tome nije jednostavno? Poirot sjedne na stolicu. Neprimjetno namrštena lica, atresao je prašinu s koljena svojih hlača

" - To bih i ja želio znati - reče jednostavno. . :

Sharpe se namršti.

- Ne razumijem - reče.

- Ne, ni ja ne razumijem. Ukradene stvari . .

. . - On odmahne glavom. - One ne ulaze ni u ~ ,! kakav kalup - one nemaju nikakva smisla. To je

kao da vidimo trag otiska, ka stopa, koje ne potječu od istih nogu. Postoje, sasvim jasno, otišci osobe koju ste vi nazvali »luckastim djetetom« - ali postoji i nešto više od toga. Događale su se i druge stvari koje bi trebalo da se uklapaju u kalup Celine Austin - ali one se ne uklapaju. One su besmislene, očito besmislene. Bilo je takoder i tragova zlobe. A Celia nije bila zlobna.

- Bila je kleptomanka?

- Ozbiljno sumnjam o tom.

- Znači, jednostavno obična mala kradljivica?

96

u je ču be ali ge up su ri

iv~

- Ne onako kao što vi mislite. Ako želite čuti moje mišljenje, sve što dizanje beznačajnih stvarčica, izvršeno je ~za, to da se privuče pažnja jedrog mladog čovjeka.

- Colina McNabba?

- Da. ~Ona je bila. oča.jniđki zaljubZjena u Co1ina McNabba. A Co~lin nju uopće nije primjećivao. Umjesto da se prikaže kao zgodna, pravlačna, ,dobro odgojena mlada djevojka, ona je počela izigravati zanimljivu mladu kriminalku. Rezultat je bio uspješan. Golin MoNabb odmah se zatreskao u nju, kao što kažu, preko ušiju.

- Onda m~ora da je savršena budala.

- Nipovšto, on je samo revan psiholog.

- Oh! - uzdahne inspektor Sharpe. - Jedan od onih! Sad xa~zumdjem! - Na njegovu se licu ocrta lagan podsmijeh. - Prilično bistro s cl,jevojčine strane.

- I tako x~aočekivano.

Poirot ponovi zam2šljeno: »Da, i tako neoč~ kivano! «

Inspektor Sharpe pogleda ga uznemireno. - ššto zapravo mislite, gospodine Poirot?

- Samo to, da se pitam - neprestano se pitam - nije Id joj ~tu ideju sugerirao netko drug~i?

- S kojim razlogom?

- Od~a~kle da ja to znam? Altruizam? Neki skriven motiv? Krećemo se u mraku.

- Imate li kakvu ideju o tome tko bi mogao biti taj koji bi je nagovorio na sve to?

- Ne, osim ako - ali, ne . . .

~ s~a, baja, b,~ 97

- Pa ipak - reče Sharpe, ratnišljajuća. Sve mi to nije sasvdm jasno. Akro je jednostavno pokušala izvesti te kleptamanske zahvate i oni su joj uspjeli, za~što je, do vraga izvršila samoubojstvo?

- Odgovor bi bib u tome da ona nije izvršila t9', samoubojstvo.

9,'

Dva se čovjeka pogledaše. H Pairot promrmlja:

- Vi ste potpuno sigurni u to da se ona ~ubila? - To je jasno kao dan, gospodine Poirot. Nema razlcrga da se misli drugađi~je, i . . .

v'v Otvori:še se vrata i uQe go~spoQa Hubbard. Lice joj se čđnilo ozareno, držanje pobjadanosno. Njezina je brada bila agresivno isturena.

- Sjetila s~am se - reče slavodobitno. - Do bro jutro, gospodine Poirot. Sjetila sam se, in ~' ` spekšstore Sharpe. Sinulo mi je to sasvim iznenada.

Mislam, zašto mi je nešto u bom oproštajnom " f pismu izgledalo naopa~ko. Celia ga sigurno nije uopće ni napisala.

- Zašto ne, gospodo Hubbard? ;:°

- Zato ššto je napismo obi~&wm, plavom tintom. A Celia je svoje pero napunila zelanom tinbom - ~anom tintom tamo - gospođa Hubbard klimne glavam pm~na polici - za vrijeme dorudka, jučer ujutro.

Inspektor Sharpe, ponešbo drug~aji inspektar Sharpe, vrati se u 5obu koju je poslije izjave g~aspode Hubbard naglo na~pvstio.

- SaSVim točno - reče. - Provjerio sam. Jedino pero u djevoj~inaj sabi, ono što se na

98

lazilo pored njena kreveta, mapunjeno je ze, lenom tintom. Dakle ta zelena ~tinta . . .

Cospoda Hubbard držala je u rucu got~ovo praznu bočicu.

I tada objasni, uvjerljivo i sažeto, prizor za stolom za vrijeme doručka.

- Osjećala sam pouzdano - završi ona da je oa~aj komad papira otkinut od pisma što ga je ana ju;čer meni napisala - a koje ja uopće nisam ni otvorila.

- što je učđnila s njim? Možete li se sjeta,ti? Gospoda, Hubbard odmahne glavom.

- Ostavila sam je ovdje samu i otišla na svoje domaćinske poslove. Mislim da ga je zacajelo ostavila negdje ovdje i da je poslije jednostavno zaboravila na njega.

- A netko ga je tada. našao . . . i otvorio ga . . . netko . . .

On zastane.

- Je li vama j asno - reče - što to znači? Ja nd do sad nisam bio ne znam ~kako zadovoljan s tim komadom paplra. U njenoj je sobi t~ilo čitavdh svežnjeva pisaćeg papira - bilo ba mnogo prirodnije d.a je svoje oproštajno pi,smo napisala na jednom od njih. To znači da je

neteko uočib mogućnost da, ba se početna rečenica njezdnbg p~isma upućenag vama, mogla upotrijebi~i. tako da upućuje na neššto sasvim drugo. Da. upućuje na samoubojstvo . . .

On zasta, a onda, polako zaključí: - A to znaći da je u p~itanju . . .

- Umorstvo - ređe Hercule Point.

` 99

Osrno poglavlje

Iako osobno nije odobravao five o'clock, kao smetnju pravoj vrijednosti glavnog dnevnog obroka, večeri, Pođrot se sada gotovo naviknuo na, to da ga uprilićuje.

Domišljati je Gearge za ~tu priliku nabavao ve,ldke šalice, limenku zaista jakog indijskog ćaja, i, pored haoplih ćetvrtastah crumpet pogaćica s maslacem, kruha, i džema, još i g^olem komad kolaća od šlja,va.

I sve to na užitak inspektoru Sharpeu, kaji se zadovoljno zavalio u naslonjać i sa zadovoljstvom srkutao treću šalicu ćaja.

- Vi mi ne zamjerate što sam ovako banuo avamo, gospodine Poaro~t? Imao sam jedan sa.t suvi;šna vremena, dok se studerita. ne vrate kući. želizn ih sve po redu ispritati - i da vam otvoreno kađem, ne očekujem ~taj posao baš s ne znam kakvim zadovoljstvom. Vi ste one večeri up~atnali neke od njih i zanima me da li biste ma vi mogli dati kakav koristan podatak - o strancima, u svakom slu~ća.ju.

101

- Mislixie da bih ja mogao biti dobar sudac u pogledu strana~ca? Ali, mon cher,I među njima nema ni jednog Belgijanca.

- Nema Belg . . . a, razum~jem na što mislite! Vi mis~lite, buduć~da ste vi Belgijanac, da su sve dmuge nacionalnoVsti isto tako strane vama,, kao i meni. Ali, to naje saasvim tako, zax ne? Pretpostavljam da va možda znate više o konestinaljnim tipovima, nego ja - premda, ne toliko o Indijcima ili Zapadnoafrika~ncima i ~svdma sličnima.

- Od najveće koristi za, cijelo će vam bita gospođa Hubb~ard. Ona je tamo tije~kom ne~koliko mjeseci bila u najtješnjem dodiru s tim mladim

; ; ljudama, a ona je uistinu dobar paznavalac ljudske prirode.

- Da, to je uistinu sposobna žena. Na nju računam. Y~olio bih ;također up~o~n,ati i vlasnicu kuće. Jutros nije bila tamo. Ona posje~luje neko

yi lidco takvah kuća, k~oliko saam obavdješten, a isto tako i nek~o~ldko studentskih klubova. Čina mi se j! da nije ne znam kako omiljena.

Poirot trenutak ili dva ne odgovori ništa, a i onda. upita:

- Jeste li bili u Sveštoj T~atarini?

- Jesam. šef ljekarnika, mx~ogo mi je pomogao. Novost ga je jako potresla a žalostila.

- što je rekao o djevojci?

- Ona, je tamo radila jedva nešto preko godine dana i bila, je veoma omiljena. Opisao ju je ka,o prilično sporu, ali veoma savjesnu. - On ~e, a onda doda: - Morfij je odnesen.

1 Franc. - Dragi moj. (Nap.prev.)

102

- Je li? To je zanimljivo - i prilično zagonaGno.

- Bio je to morfijev tar~trat. Drži se u ormaru s otrovima u odjelu za priređivanje lijek~ava. Na najgornjoj polioi - meQn lijekovima koji se ne up~atrebljavaju često. Hipodermu,čne su tablete, naravno, u op6oj tzpotrebi, a čina se da se morfijev hidraklorid upotrebljava če.šće nego taatrat. čini se da i u pogledu lijehova p~taja određen obačaj, ka~o i u svemu drugom. ~T~iječnici se u njihovu prapisivanju, reklo bi ~se, powode jedan za dru,g~i~n kao stado ovaca.. 'lb mi nije rekao on. To je moja vlaatita mis~ao. Na toj g~ornjnji polici s~boje neki li~jekovi koji su nekoć bili u ~rbodi, ali se već godinarna ne propisuju.

- Tako da nestanak male bočice praška ne bi odmah bio pnimi~jećen?

- Tako je. Inventura se vrši sarno u određenam intervalima. Nitko se već dug~o ne sjeća nikakva recepta s morfijevd~m ~tartraiom. Nestanak bočice ne bi se primijatia sve dok je netko ne bi t~ražio - ili sve dok se ne bi izvsnšla inventura. Sva tri ljekarndka imaju ključ od ormara s otaovima i od orn~ara s opasnim lijekovima. Ormari se ~atvaraju kad ustreba, a budući da u slučaju velike zarposlenosi~ (što se dogaĐa pra~ktički svaki dan) svak~og trenutka netko odla~i

do ormara, ormar stoji nezaključan a ostaje nezaključan sve do završetka radnog vremena.

- Tko mu je još mogao pomoći, osim Celije? - Još dvije ljekarnice, ali one nemaju baš 'kakve veze s Hickory Roadom. Jedna je od njih

već četiri godine tamo, a druga je došla tek prije

nekoliko tjedana, prije toga bila je u bolnici u

Devanu. Dobre preporuke. Tu su zatim tu starija farmaceuta, a sva tri su već godinama u Svetoj

Katarini. To su ljudi koji imaju, kako se to kaže,

punopravan i normalan pristup ormaru. Tu je

;

napokon i jedna stara žena koja riba podove. Ona

je tamo između devet i deset izjutra i ona, ba se

bila. mogla pomoći bočice iz ormara kad bi dje-

vojke recimo bile zapošlene s ambulantnim pacijentima,

ili kad ba otišle do ormara s garderobom?

!

ona ratna u bolnici godinama i bo se čini

,

ni sasvim neuvjerljivim. Ona dolazi i laboratorij-

istom;

stari pomoćnik, se, za vrijeme bolesti, te bi se i on

također mogao dočepati koje bočice, ako bi uspio

uvrebiti zgodnu priliku - ali ni jedna se od tih

pretpostavki ne čini vjerojatnom.

,

- Tko od vanjskih osoba zalazi u odjel za

pripremu lijekova?

Na ovakav način njih nekoliko.

;

,

;

;

;

;

;

prijatelj~i u posjet kojoj od ljekarnica - bo nije
. baš uobičajemo, ali dogaQa se.

- To je već bolje. Tko je u posljednje vrijeane
"~e dola~o u po~,jet CelLji Austin.

Sha,rpe zaviri u svoju bilježnicu.

- U ut~o~rak prošlog ~tjedna c1ošla je djevojka
po imenu Patricia La,ne. Pozvala je Celiju da po-
đe s njam u kino, kad se o~d~jel zaitvori.

- Patricia Lane - reče Poirot zamišljena.

104

- Bila je tamo samo kojih pet minuta i ni~je se približavala ormaru s
otrovima, nego se zadržala kod šaltera za ambila~ntane pacijente,
razgovarajući ~s Celijam i jaš jednom djevojlĐOm. Sjećaju se :i taga
da je dolazila jedna, obo~jena djevojka - o~tprilike prije dva tjedna -
veoma pristala, ka~u. Zanimala se za posao i raspitivala se o njemu
i pravila bilješke. Govorila je savršeno engleski.

- To 'bi rnogla biti F~lizabeth Johnston. Ona se zanimala, za te
s~ivari, zaT ne?

- Bilo je Popodne dobratvorne klinike. Zanimala se za
orgau~aza.ciju tih stvari, a i za ono što se propisu;je za boleti kao što
su dječj~i proljevi i kožne anfekcije.

Poirot klimne. - Još netko?

- Ne, koliko se zna.

- Lije~čnici zalaze u odjel za prireQivanje ldjekova?

Sharpe se na.ceri.

- Stalno. Službeno i neslužbeno. S vremena na vrijeme da pita,ju za
neku odreQenu formulu,ilida pogledaju što ima na sklardištu.

- Da pogledaju što ima na skl~tu?

- Da. Ra~xnišljao sam o štome. Kjadilada traže sa.vjat - o zamjeni
zra neki preparat koji kako se čini iritira pacijenbovu ko~u ili je težak
za probavu. Ponekad poneIĐi lijeim.ik naprosto navrati na brbljanje u
trenucdma predaha. Mnogi mladi momci ulaze po vegenin ili aspirin,
kard im pozli - i zg^o~dimice, recimo, radi dvije iri riječa udvaranja
kojoj od djevojaka, ako se pruži pri

105

.s l s

lika. Ljudska je priroda uvijek ljudska priroda. Vidite kako je. Sa svim bezmarno.

Pair reče: - Ako se dobro sjećam, jedan t ila više studenata iz I3ickary Rooda imaju makas kakve veze sa Svetom Kata.rinom - onaj visoki

; orvenakosi mamak - Bates - Bateman . . .

- Leonard Bates-on. Točno je. A Colin McNabb tamo polazi postdiplomski studij. Tu je zatim djevojka, Jean Tomlinson, koja radi na Fimioterapevtskom odjelu.

- I svi su oni vjerojatno prilično česbo bili u odjelu za pripremanje lijekova?

- Da,, ali nitko se ne sjeća kada su bili, zato što su svi naviknuli na to da ih vide i poznaju ih po izgledu. Jean Tomlinson bila je na putu da postane prijateljica starijeg jedne karnika . . .

;; - - Nije lakvo - reče Poirot.

- I ja bih rekao da nije! Vidite, svatko je od nas mogao zavariti u brmar s atrovima i reći: »ašbo, za baga, imaš tohko Liquora arsenicalis?u - ili nešto slično. »Nisam znao da to netko još i danas upotrebljava. I ntiko više ne bih pomislio na što, niti se toga sjećao.

- Sharpe zastane, a onda nastavi:

- Mi pretpostavljamo ovo: netko je Celiji Austin dao morfij, a poslije stavi bočicu od morije. i atkinuti komad pisma u njenu sobu, da izgleda kao samoubojstvo. Ali zašto, gospodine Poirot, zašto?

Poirot će glavom. Sharpe nastavi:

- Vi ste onog jutra natuknuli da je netko mogao Celiji Austin sugerirati ideju o kleptomaniji.

106

Poirot se nelagodno pramekolji.

- To je bila, samo neodređena zamisao. Radilo se samo o tome da mi se činilo nevjerojatno da bi ona mogla biti dovoljno dosjetljiva da to sadma zamisli.

- Dakle, tko bi to mogao biti?

- Koliko ja znam, samo bi tri studenta bila sposobna da dođu na takvu ideju. Leonard Bateson imao bi za to potrebno znanje. On je svjestan Colina zanosu za »neprikladnu osobu«. On bi bio

mogao nešto slično sugerirati Celiji manje više u šali i voditi je u njenoj ulozi. Ali ne mogu zaita zamisliti da bi on od mjeseca do mjeseca uspio azdržati u nečemu sličnoan - asim, naravno, ako ne bi imao neki viši motiv, ili ako nije pasve druga osoba nego što se naroko čini. (Te stvari čovjek uvijek mora uimati u obit.) Nigel Chapman ima pogubne i pomalo podmukle nazore. On bi to mogao smatrati zgornom šalom i sanatram da u toan pogledu ne bi imao nikakvih skrupula. On je neka vrsta odraalog oenfant terrible. Treća osoba koju imam na pameti, fio je mlada žena po imenu Valerie Hobhouse. Ona je inteldgentna, uvremena, po namorima i odgoju, a vjerojatno je davo-ljno čitala o psihologiji da predvidi Cohnovu vjerojatnu reakciju. Ako je voljela Celidju, ona je magla, smatrati dopuštenim da se malo našaln na Colinov račun.

- Leom,ard Bateson, Nigel Chapman, Valerie Hobhouse - reče Sharpe, bilježeći imena. Hvals za na.pomene. Sjetit ću se štoga kad ih bu

~ Franc. - Zločesto, neugodno iskreno dijete. (Nap. prev.)

107

dem ispitivao. A ššto mdslite o Indijoima? Jedan je od njih studeni medioine.

':: - Njegov je duh sasvim obuzet politikom i manijom praganjanja - reče Poirot. - Mislim da on nije dovoljno zainieresiran za to da bi Celiju Austin naveo na kleptomandju, a mi:sliQn i ;~

to da ona, ne bi prihvatila takav savjet od njega. w " - I to je sve u čemu mi m~ažete po~noći, gospod,ine P~airot? - reče Sharpe, uatajući i kop-a:

čaj~zči svoju bilježnicu.

- Bojim se da je tako. Ali 2 ja sam osobno ~^ zainteresiran za to - ako vi nemate ništa, protiv toga, prijatelju?

- Naravxno da nemam. Za,što bah imao?

- Na svoj amaiterski način, uč,init ću sve što mogu. Po mom uvjerenju, pastoji, mislim, samo j edna linija djelowanj~a..

- A to je?

Pairot uzdahne.

- itazgovor, pr~jateljju. R~azgovor i ~opet razgovor! Sve ubojice s koji,ma sam se ikad imao prilfike sresti, uživaju u razgovoru. Po mom uvje-
`v ren',ju, snažan, šutljiv č~ovjek, malo kad izvrši ubajstvo - a, uk~oliko ga izvrši, onda je ono jednostavno, s~ilovit~o i savr~eno oc'~gledno. Ali naši ;,, , bistri profinje~ni ubojice - ~oni su ia~ko zad~avoljni sami sobom, da prije ili kasnije kažu nešto nezgn~dno i ta,ko sam.i sebe sapletu. Razgovarajte s tim ljudima, mon cher,l nemojte se ograničavati samb na ispitivanje. Ohrabrujte njihove poglede na svijet, tražite njihovu pomoć, ~tra~.ajte nji-
1 Franc. - Dragi moj. (Nap. prevJ

108

hbve slutnje - ali, bon dieu!1 nerna potrebe da ja vas pou~a.vam u vašem poslu. Ja se vrlo dobro sjećam vaših sposobnosti.

Sharpe ~se blaženo smješkao.

- Da - reče - ja sam uvijek smatrao, da je, no - srdačnost ~od velike pomoći.

Dva su se čovjeka jedan drugome smješ~ka.la u znak ab~o~stranjog sla,ganja.

Sharpe krene.

- Pretpostavljam da je svatko od njah mogući ubojica - reče polako.

- To bih i ja rekao - nadoveže Pairot nehajno. - Leonard je Bateson, na primjer, ćudljiv. Lako gubi kontrolu. Valerie Hobhause je inteligentna i ~sposobna za, pametno planiranje. Nigel Chapman je dje!tinjast tip koja ne zna za mjeru. 'lju je i djevojka iz Francuske, koja bi bila kadra ubiti, kad bi bila u pitanju veća. svoia novca. Patrici~a La,ne je materinski tip, a materinski su tipovi uvijek nemilosrdni. On,a američka djevojka., Sally Finch, vesela je i vedra, ali je sposobna odigrati preuzetu ~xlagu bolje neg^o itho drugi. Jean T~omlinjson pima je slatkoće i kreposnosti, ali svi smo mi imali prilike upoznati ubojice koji s iskrenom pobožnošću pola~ze nedjeljnu školu za vjersku obuku. Djevojka dz Za,padne Indije, Elizabeth Johnsbom, ima možda najviše mozga od sviju ostalih u

hostelu. Ona je svoj emocionalni život padredila svom raz~baru - a to je o~pasno. Tu je i ~sarnpati,ćni mladi Afrikanac, k~oji bi m~agao imati motave zra, ubojsivo o kojima

1 Franc. - Dobri bože! (Nap. prev.)

109

md niti ne sanjam~o. Imaarro i Cblina McNabba, psihologa. Kolik~a 1d znamo p~sihologa kojima ?ai se moglo reći: ~iječniče, liječi sam sebe_~

- Za ime bo~je, Ponrot! Od vaših će mi se . riječi zavrtjeti u glavi! Zar nit~ko nije nes~pos~oban za zlačin?

- To sam se i ja češto pitaro - o~dgavori mu Hercule Poirot.

110 r____

Deveto poglavlje

Inspektor Sharpe uzdahne, zavalio se u stolici i otare rupZićem če~lo. Ispitao je ogor~enu i plačljivu djevoj~ku, Francuskinju, jednog naipuiuzutog i neeu;sretljivog Franouza, jednog ~tupoglavog i sumx~jičavog ~Danca, jednog govorljivog i agresdvnog Egipćanina. Izmijenio je nek~oliko kratkih napomena s dva nervo~na mlad~a studenta Turčama, koji ~aasta nisu razumjeli što ian govori, a isbo se tarko dogodilo i s lju,pk~om mladom Iračankom. Nytko od njih, u što je bio sa~svim ~guran, nije mogao n~~ta. učiniti, nitu mu na bilo koji način pomoći u problemu smnti Ceixje Aus!tin. Otpustio ih je jedno za dr~zgim s nelĐOlako umirujućih ~riječi, i sad je bio pripra,van učinmti isto i s Akibombom.

Mladi Zapadnoairikanac gled~a.o ga je s nasrcnijanim bijelim ~ubima i sa~vim dječjim, tugalj~ivim očima.

- Ja bih volio pomoć - da - mo,lian - reče on. - Ona se meni veoana svifta, ~ta gospođica Celia. Ona mi je jedan puta dala kuti.ju Edinburških štapića, - v~rlo dobar proizvod, ~koja~ya pr~ije toga, nisam po~navao. Bilo je vrlo tužno

111

~"; što je morala biti ubi jena. To je možda k~vna o~sveta? I Li su možda ~d.ošli očevi i ujaoi i ubili je, jer su možda čula lažne pripovijesta da ona čini pogrešne stvari.

Inspektor ga Sharpe uvjeri da ni jedna od tih stvaru nije ni izdale~ka moguća,. Mladić tužno za-

trese glavom.

'IE.~ - Ja onda ne znam zašto se to dogodilo -
r za,kljuei. - Ja ne vidim zašto bi bilo tko ovdje
želio njoj naškaditi. Ali dajte memi komad nje-
;"- zine kose i ostriške nokata - produži on - i

:
vidjet ću, mogu li ja nešto otkriti starim meto-
;, dama. Ne naučno, ne moderno, ali veoma korisno
~r; tamo odakle ja dolazim.

,' - Pa, hvala vam, gcxspodine Akibombo, ali ja

;;
:
i.,Gj; mislim da to neće biti potrebno. Mi to - ovaj -
:" , avdje kod nas, ne činimo ta,ko.

~,, - Ne, gospodine, ja vars savršezw razumijem.
p~`'

Ne moderno. Ne atomsko doba. Ni kod kuće se
~" to ne radi od novih policajaca - samo stari ljudi
` i~ prašume. Ja sa.m sigu~ran, sve nove metode
vrlo bolje i sigurno postig~nu potpun uspjeh. -
Akibombo se uljudno na~kloni i povuče. In,spektor
Sharpe promrmlja sam za sebe:

- Ja se iskreno nadaar da ćemo postići
uspjeh - samo ako održimo presGiž.

Zatim pozva Nigela Chapmana, koji je byo
naviknut na što da on vodi razgovar.

- Ovo je savršeno azuzetan slučaj, zar ne? -
reče. - Ako nemate ništa, protiv, ja sam osjećao
da ste zabrazdili kad ~ste inzistirali na samouboj-
stvu. Moram vam reći da sam se razveselio kad
' sam skopčao da je cijela stvar, zapravo, zavisila o

112

bome što je ona napunila nalivpero mojom zet lenom tintom.
Upravo 0 onom šGo ~ub~ajica nije mogao predvidjeti.
Pretpostavljam da ste otkrili prave razloge u pogledu toga što bi
mogao biti motiv zločina?

- Ovdje ja postavljam pitanja, gospodine Chapmane - reče inspektor Sharpe suho.

- O, naravno, naravno - odvrati Nigel živahno, razmahujući rukom. - Pokušao sam samo malo popričati o bome, bo je sve. Ali pretpostavljam da se u potpunosti moramo držati osnovne ntii, kao obično. Ime, Nigel Chapman. Dob, dvadeset 3 pet. Roden, m,islam, u Nagasakiju - to mi se sigurno čini veoma smiješnim mjestom. - Te mogu zamisliti što su moj otac i moja majka tada tamo radili. Bili su, pretpostavljam, na putu oko svijeta. Mislim da zbog toga apak nisam obavezno Japanac, koliko mi je poznato. Diplomirao sam na Londanskom sveučilištu brončano doba i srednjovjekovnu povijesst. želite li znati još nešto?

- Koja je vaša kućna adresa, gospodine Chapmane?

- Ja nemam kućne adrese, dragi moj gospodine. Imam tatu, ali mi smo se pasvadali i njegova adresa više nije i moja, prema tome. Zato ćete me uvijek naći na Hickory Roadu 26 i na Goutts Banku, ili Treaderhall Street Branchu, kao što kaže no usputnim pozivnicama za koje se nadamo da ih više nikad nećemo sresti.

Inspektor Shappe raje pakazao nikakvu reakciju na Nigelowu živahnu drskost. On je već i prije susreo »Nigelecc i mudro je pretpostavljao

s sija, rana, bur 113

da Nigelow bezobrazluk maršira prurodnu nervo" zu zbog i pitiva, nje, u vezi s umorstvom.

ri - Jeste li dobro poznavali Celiju Austin? : upita ga..

4 - To je zaista prilično teško pitanje. Poznavao sam je vrlo dobro, u stanovištom smislu, zato što sam je vidao gotovo svaki dan i zato što sam bio s njom u prilično veselim odnosima,, ali ako

; ćemo pravo, ja je uopće nisam poznavao. Naravno, ja uopće nisam bio ni najmanje zainteresiran za nju i mislim da mi je ona to sigurno zamjerila, ako ništa drugo.

- Je li vam ona nešto zamjerila iz nekog praktičnog razloga,?

;; - Pa, ona baš nije ne znaun kako vouela moj smisao za humor. A osim toga, naravno, ja nisam ; jedan od onih dubokomislenih, d2vljih mladića,

kao što je Colin McNabb. Ta je vrsta neratesmosti zais sa, vršena, tehnika za osvajanje privlačne djevo3ke. '

- Kad ste posljednji gut vit~jeli Celiju Au-stin?

`v - Sinoć, na večeri. Mi smo joj svi jako pijeske;Li, znate. Colin je usta~o i nakašljavajući se i . ovajakajući konačno priznao, na čedan a sramež- .

~' lživ način, da su se oni zaručili. I ~tada smo ga svi pamalo zadirkivali, i tako. ' - Je li to bilo za vrijeme večere, ili u za jednič~oj sob2? ' - O, za vrijeme večere. Poslivje, kad smo prešli u zajedniL~ku sobu, Colin je neka~no otišao.

- A vi ste ostali pili kavu u zajedničkoj sobi? ~

114

- Ako vi onu tekućinu koju nam serviraju zovete kavom - da - reče Nigel.

- Je li i Celia Austin popila kavu?

- Pa, pretpostavljam. Mi~l3m, js za~pravo ni sam primijetio je 1i popila kavu, ali mora da jest. - Vi joj, na primjer, osobno niste pružili kavu?

- Kako je sve to strahovito su~gestivno! Kad vi to kažete i gledate me tako pronicavo, znate li da se osjeća~n sasvim sigurnim u to da sam ja pru~io Celiji njenu kavu, i usuo u nju stsihnnin, ili što je to već bilo. Hipnotička sugestija, pretposta~rl jam, ali, ~stvarno, g~spoddne Sharpe, ja ,joJ se n~am ni pribli~žio - i da budean o~tvoren, ja nis~am čak ni primijetio da je pila kavu i ja vas uvjeravam, pa vjerovali vi men~iiline, da ja osobno nikad nisam osjećao n~ikakve skloa~,osi"i prema Celiji i da abavijest o njenirn zarwkama s Colinom McNabbom nije u me~ria pobudila nikakve osjećaje o umorstvu iz osvete.

- Ja va~n uitanu ni~a,m sugerirao ~rišta slično, gospodine Chapmane - reče Sharpe blago. - Osi,m ako se stvarno ne varam, ne postoji xrikakvb posebno ljubavno glediš~te na. to, ali netho je Celiju Austin želio sklonibi s puta. Zašto?

- Ja jednostavno ne mogu zamisliti zašto, inspektore. To je zaista veoma zamršeno, zato ššto je Celia stvarno bila veoana bezalena vnsta djevojke, ra~u~nijete li me? Sporo je ho~pčala; bila je pomalo dosadna; sasvim zg~odna; i n6:kako od one vrste dje"vojaka, usudio bih se reći, koja bi sa,mu sebe ubila.

s' 115

- Jeste li bili iznenađeni kad ste saznali da je Celia bila odgovorna za kojakakve nestanke, krađe, i slično, u ovoj kući?

- Čovječe božji, ja sadn se jednostavno zaprepastio! To je bilo njoj tako ne~svojstveno, evo to sam mislio.

- Niste li je, možda., vi naveli na to?

Nigel je iznenačeno zurio, činilo se da je sasvim askren.

- Ja? Da sam je ja naveo na to? Zašto bih ja to učinio?

- Pa, to bi stvarno bilo pitanje, za.r ne? Neki ljudi imaju neobičan osjećaj za humor.

- Pa, stvarno, ja sam možda glup, ali ja ne vidim ništa zabavno u tim saniješnim krađicama koje su se dogaQale.

- Takve šale nisu po vašem ukusu?

- Nikad ni u snu nisam pomislio na to da bi to moglo biti ~miješno. Sigurno, inspektore, krađe su bile posve p~ihološke prirode?

- Vi definitivno smatirate da je Celia Austin bila kleptoma~a,?

- Pa si~gurno nema nikakvog drugog iumač,enja, inspektore?

- Možda vi ne zn,a,te toli.ko o kleptarnaniji kao ja, gospodune Chapmane.

- Dakle; ja zaista ne mogu smisliti nikafkvo drugo objašnjenje.

- Vi ne milite da je moguće da je netko mogao navesti gospođicu Aw~tin na sve što, kao na sredstvo - recimo - za, privlačenje pažnje gospodina McNabba?

116

Nigelove oči zasvjetlucaše od profinjene zlobe.

- Ovo je doišta veama zabavno tumačer~je, inspektore - reče on. - Znate, kad o tome razmišljam, to je savršeno moguće i dobri bi Colin to, naravno, progutao, uzicu, udicu i meku. Nigel je trenutak dva raspoloženo uživao u tome. A onda ~tužno o~d;mahne glavom.

- Ali Celia što ne bi izvela - reče. - Ona je bila ozbiljna. djevojka. Ona, se Colinu nikad ne bi ~tako narugala. Ona je bila slaba prema njemu.

- Vi nemate svoje vlastite teorije o stvar,ima koje su se dogaciale u ovoj kući, go~spodine Chapmane? Na primjer o prolijevanju tinte po papirima gospođice Johnston?

- Ako mislite da sam to učinio ja, gospodine Sharpe, to uopće nije točno. Naravno, čini se kao da sam što učinio ja, zbog zelene tinte, ali ako mene pitate, to je bilo jednostavno zlonamjerno.

- što je bilo zlonamjerno?
- Upoireba moje tinte. Netko je namjerno upotrijebio moju tintu, ne bi li na, tuknuo da sam to učinio ja. Ima u svemu ~tame dosta zlonamjernosti, inspektore.

Inspektor ga oštro pogleda.

- Dakle, što vi zapravo mn, slite pod tian da u svemu tome ima dosta zlonamjernosti?

Ali Nigel se odmah uvukao u svoju ljušturu i postaa su, zdržljiv.

- Nisam zapravo mislio nišia određeno samo to, da. ljudi, kad su hrpamice sabijeni zajedno u tije~san .pro~stor, postaju prilično s~itničavi.

117

Slijedeća osoba na inspektorovu popisu bio je Leonard Bateson. Len Bateson osjećao se još neugodnije nego Nigel, ali je ao pokazivao na sasvim dmugađiji način. Bio je sum~r~j~ičav i nepristupečan.

- Dakle, dobro! - planu on čirn su završena prv~a rutinska ispitivanja. - Ja sam Celiji natočio kavu i dao joj je. Pa što?

- Dali ste joj njenu kavu poSlije večere - to ste htjeli reći, gospodyne Batesone?

- Da. U svakom slučaju natočio sam joj kavu i~ kavenika i stavio je pred nju, ali u njoj, vi to možete vjerovati ili ne, nije bilo morfija.

- Vidjeli ste kako ju je popila?

- Ne, nisam zapravo vidio kako je pije. Svi smo se motali naokolo i ja sam se odmah poslije to~ga upleo s nekim u neku raspravnx. Nisam primijedttio da li je pije. Bilo je i drugih ljudi oko nje.

- R~a~umdjem. Vi zapravo kažete da je svatko mogao ubacit,i morfij u njenu šalicu kave?

- Pokušajte vi ne~što ubaciti u neđiju šalicu! Svi bi vas vidjeli.

- Ni`je sigurno - reče Sharpe. Len agresivno pla,ne:

- Pa što vi, do davola, mislite, zašto bih ja ubio to jadxw dijete? .1a nisam imao ništa protiv nje!

- Ja misa,m ni naporrlin,jaro da ste je vi htjeli abrovarti.

- Ona je tu stvax sama uzela. Mora da ju je sa,ma uzela. Drugog objašnjenja neana.

- U to bismo mogli vjerovati, da nema onog krivatvorenog oproštajnog pisma.

118

T

I - Vraga krivotvorenog! Napisala ga je ona, zar ne?

- Ona, je to napisala kao dio pisma, još rano ~jubro.

- Dobro - ona je otkan,ula, komad i upotrijebua ga kao oproštajno pismo.

- Slušajie, gospodine Batessone. Kad bd;ste vi željeli napisati oproštajno pismo, vi biste ga a napisali. A ne biste uzimali pismo koje ste napisali nekom drugom i onda pažljivo od njega ot

! kinuli samo određenu rečenicu.

- Mogao bih učinit~ i to. Ljudi Line mnoge ,s~niješne stvari.

- Gdje je, u tom slu,čaju, o~statak pisma?

- Odakle da ja to znam? To je vaš posao, a '~ ne moj!

- Ja i radim svoj posao. Bilo bi veoma pa metaw od vas, gospodine Bat~one, da na moja , pitanja od~govarate prištojno.

- Dobro, što biste vi htjeli znati? Ja djevojku ubio nisaan, a ni.sam imao ni m~otiva da je ubijezn. - Je~sie li je voljeli?

Len ređe manje agresivno:

= Jako sam je volio. Ona je bila draga djevojka. Po~na.lo ogra,ničena, ali draga.

- Vi ste joj povjerovali kad je priz~2ala da je ona izvršila krade, koje su vas odnedavna uzne ! . miravale?

- Pa, ja sam joj vjerovao, naravno, budući da je or~ tako rekla. Ali moram reći da mi se to učnnilo čudnim.

- Neste mi:slili da je to što đini slično njoj? - Pa, ne, stvarno ne.

119

Sada, kad više nije bio u defenzivi, Leonardova je nepristupačnost splasnula i on je počeo razmišl ati o roblemu ko a

j p , j ga je očito zanimao. - Ona nije djelovala kao tip kle~pio~manke, razumijete li me? - rekao je. - Ni kao kradlji vioa, takocier ne.

- I niste pomislili na neki drugi razlog, kojibi je naveo na to da učini ono ššto je u,činila? - Drugi razlog? O kakvom bi se još drugom razlogu moglo radtii?

- Pa, ona je mogla, željeti privući pa~nju gor`` spodina Golina ZNlcNabba.

- To je malo pretjerano, ne mislite?

- Ali to je n~pak zaokupilo njegovo zanimanje,
~ - Da, naravno da jest. Dobri je Colin jednostavno lud za svakom vrstom psihieke abnormalnosti.

- Dakle dobro, akn je to Celia Autin z~nala . .

~`a .

;» . Len odmahne glavom. ,

- U tome se varate. Ona ne bi bila sposobna izmisliti nešto sličrw. Mislim, planirati to. Ona ' to ne bi znala.

- Vi b,ite to, usput rečeno, znali, zar ne? - Kako što mislite?

_ - ~Mislim, vi biste joj, nz najboljoj namjeri, ' bili mogli sugerirati nešto slično?

Len se odsječeno nasmije.

- Kako možete pomisliti da bih ja mogao ;' ućdnita tako suludu stvar? Jeste li poludjeli?

„ Inspektor promijeni svoju osnovu.

120

- Mislite li da je Celia Au~stin prolila tiniu po papirima Elizabeth Johnston, ili mislite da je to učinio netk~o drugi?

- Netko drugi. Celia je rekla da ona to nije učinila, a ja joj vjerujem. Bess nikad nije zadirivala Celiju; ne onako kao što neke druge ljude jest.

- Iš,oga je zadirivala - i zašto?

- Ona je lju~de peckala, znate. - Len razmisli o ioQne na trenutak dva. - Svakoga tko bi davao brzoplete izj~a,ve. Ona bi ga pogledala preko stola i rekla bi mu, o~ svojim poznatim načinom: oJa se bojim da to nije osno~nano na činjenicama. Statistike jasno pakazuju ds . . .cc Nešto u tom smislu. Dakle, ona je peckala,, znate - os~obito ljude koji vole davati brzoplete izjave, kao N2ge1 Chapman, na primjer.

- A, da., Nigel Chapma,n!

- A osim boga, i ~tinta je bila zelena.

- Vi dakle mi.slite da je to učinio Nigel? - Pa, to je u svakom slučaju moguće. On je inatljiv momak, znate, a ja mislim da bi mogao imati i mrvicu rasističkih ~osjećaja. On ih rnožda jedini mec~u na.ma ima.

- Pada li vam na pameđ bilo tko drugi koga bi gospbc~ica John~sion ljutila svojom egzaktnošću i svojam navikom '~spravljanja?

- Pa, Colin McNabb nije baš bio oduševljen s vremena na vrijeme, a jednom ili dva puta razljutila je i Jean Tomlinson.

Sharpe postavi još nekoliko nepovezanih pitanja, ali Len ~ates~ nije mogao ništa korisno dodati. Potom Sharpe pozva Valerie Hobhouse.

121

”

Valerie je bila staloiena, elegantna i pažljiva.

Pokazala je mnogo manje nervoze nego ma koji

E.

ja od muškaraca,. Ona je Celiju voljela, reče. Celia

. nije bila izuzetno bistra, a na~in na koji je svoje

srce ponudila Colinu McNabbu bio je prilično

' j~a.dan.

- Mi:slite li da je ona bila kleptomanka, go-
spoQice Hobhau5e?

- Pa, pretpostavljam. Ja zapravo ne znam
baš ~nnogo o toj stvari.

- Mislite li da bi je netko bio mogao nago-
vord~ti da u,čini ono što je učirtila?

Valerie slegne rame,nima.

- Mislite, zato da bi privvkla on~ag razmetlji-
vog glupana, Colina?

~ ~' - Vi sie u štom pogledu veoma nagli, gospo-
' ttice Hobhawse. Da, to sam a m~lio. Pretpostav-
ljam, da joj to vi sami niste sugerirali?

. Činila se da se Valerie zabavlja.

- Da~kle, teš~ko, dragi đovječe, budući da je i
maj izuzetno o~niljen šal azrezan na komadiće.

4., Ja ipak nusam tako velik altruist.

- Mislite li da joj je što sugerirao netko
drugi?

: - Ne bih rekla. Misli~m da bi to s njene str~arie
bilo sasvim prirodno.

`' - Što mislite pod prirodnim?

- Pa, ja sam prvi put posumnjala da je to

, Celia, kad je zap~očela sva ona gužva sa. Sallynom
cupelam. Celia je bila ljubomorna, na. Sally. Reći

c5u vam ne~što o Sally Pinch. Ona je ovdje daleko
, najatraktivnija djevojka i Colin joj je posvećivao
mnogo pažnje. I zato je uvečer prije one zabave
122

nestala Sallyna cipela, pa je ona otišla u staroj crnoj haljini i crnim
cipelama. A Celia je izgledala samozadovoljno kao mačka ~koja se
dočepala najbaljeg zalogaja. Ali, pazite, ja je ne sumnjičim za
one sitne krađe narukvice i pudera. - što mislite, trko je za to kriv?
Valerie slegne ramenima.

- Ne znam. Jedna od čistačica, mislim. - A razrezana naprtnjača?

- Zar je razrezana i neka naprtnjača? Za,bo~ravilja sam. To mi ~se
čini već sasvim besmislenim.

- Vi ste ov~dje već prilično dugo, zar ne, gospođice Hobhouse?

- Pa, jesam. Mogla bih reći da sam vjerojatno rrlajstariji ovdašnji
stanar. Ili, bočnije, ja sam sada ovdje već dvije i po godane.

I - Prema to~ne vjex^ojatno znate o ovom hos` telu više nego itko
drugi?

- Da, moglo bi se reći.

- Imate li ma kakvu svoju ideju o smrti Celijs Austan? Bilo kakvu
i~deju o motivu koji bi se krio iza svega .toga?

Valerie odrnahnje glavom. ,Njeno je lice sada bilo ozbiljno.

- Ne - reče ona. - Strašno je to što se dogodilo. Ne mogu
za~ma~sliti da bi itko bio kadar željeti Celijinu smrt. Ona je bila
zgodno, bezazleno dijete i upravo se zaručila i željela se udati, a ...

- Da? A? - podsticao ju je inspektor.

- Za~i2na me, nije li to bio uzrok - reče Valerie palako. - To što se
zaručila. To što je

123

trebalo da bude ~sretna. Ali to bi značnlo, zar ne,
da je netko, ovaj - lud!

Ona izgovori ~tu riječ s lakim drhtajem, a anspektor ~Sharpe
zamišljeno je pogleda.

- Da - reče on. - Ne možemo sasvim z~ nemariti ludilo. - I nastavi: -
Imate li kakvu teoriju o štetđ. nanesenoj bilješkama i papirima ' Elizabeth Johnston?

- Ne. To je ~također učinjeno iz pakosti. Ni jednog ~trenutka ni:sam
vjerovala da bi Celia mogla učiniti nešto slično.

- Ikakvu ideju o tome tko bi to mogao biti? "

' - Pa . . . Nika;kvu razmnnu ideju. - A nerazumno?

. - Ne želite valjda, čuti nešto, što bi bila samo obična slutnja, zar ne, inspektore?

- Itekako bih volio čuti čak i slutnju. Priхватit ću je kao takvu i to će ostati samo među nama.

- Dakle, ja možda uopće nisam u pravu, ali nekako mislim da je to c~jelo Patricije Lane.

- Zaista? Dakle, sad ste me iznenadili, gospođice Hobhouse. Ja ne bih bio pomislio na Patriciju Lane. Ona se čini tako uravn~ateženom, ljubaznom mladom gospodoom.

- Ja ne kažem da je ona to učinila. Ja sam saano p~omislila da bi to ona mogla učiniti.

- A zbog čega, za.pravo?

- Pa, Patricia ne voli Crnu Bess. Crna Bess je uvijek peckala Patricijinog miljenik~a,, Nigela, zadirkujući ga, znaie, uvije~k kad bi davao smiješne izjave, kako je on ponekad i činio.

-f .

124

- Mislite da je vjerojatnije da je to u~.irLila Partricaa Lane, nego sam Nigel?

- O, da. 1Ve vjerujem da bi se Nigel time zamarao, i sigurno ne bi upotrijebio svoju vlastitu ornaljenu prepoznatljivu tintu. On ima dovolj~no mozga u glavi. Ali, bilo je upravo glupo što šbo je učinila Patricia, jer nije mislila da bi time mogla svaliti sumnju na svog predragog Nagela.

- Ili bi to, s druge strane, mogao biti netko tko Nigela Chapmana ima na zubu i želi sugerirati da. je to njegovo djelo?

- Da, to je druga mogućnosti. - Tko mrzi Nigela Chapmana?

- No, dakle, Jean Tomlinson, kao broj jedan. A on i Len B~a,teson uvijek se pomalo svadaj~u.

- Imaie li kakvu ideju o tome, go~spodice l-lobhouse, kako je morfij mogao biti podmetnut Celiji Austin?

- Mislila sam i maslila. Naravno, pretpostavljam da je kava najupadljiviji način. Svi smo se mi matali naokolo po zajednitaakoj sobi, Celijina je kava bi~la na ~nalatn siolibu pored nje, ona je uvijek čekaZa da joj se kava gotovo sasvim ohladi prije nego što bi je

popila. Pretpostavljam da bi svatko, tko ima dovoljno jake živce, mogao ubaciti tabletu dli nešto slično u rjenu šalicu, a da ga nitko ne primijeti, ali to bi značilo izlagati se velikom riziku. Mislim, ta'kve se stvari mogu sasvim lako primijetiti.

- Morf~ij - reče inspektor Sharpe - nije bio u obliku tablete.

- A što je bilo? Pra~ak?

125

- Da.

Valerie se namršti.

- To bi bilo još mnogo teže, zar ne?

- Niste pomi,slili ni na što drugb, osim kave? - Ona je panekad uzimala čašu toplog m1i jeka prije spavanja. Ipak, ne znam je li to uč~nila i one noći.

- Mo~te li mi štočnb opisati što se te večeri dogodilo u zajedničkoj sobi?

- Datkle, kao ššto sam rekla, svi srno sjedili, razgovarali, neGko je uklju~čao radio. Mnogi su od momaka, čini mi se, iaišli. Celia je otišla na spavanje prilično rano, a isto ta~ko i Jean Tomlinson. Sally i ja sjedile smo tamo prilično dugo. Ja sam pisala pisma, a Sally je štrebala neke bilješke. Ja čak mtishm da sam ja p~os~ljednja otišla na spavanje.

- To je zapravo bilo sasvim obično ve~će? - Savršeno ta~ko, '~pe,ktore.

'4 - Hvala, gospođice Hobhouse. Hoćete li mi sada poslart~g~oespodiou Lane?

Patrioia Lane izgleda.la je zabrinuta, ali ne prestrašena. Pitar~ja i odgovori rrisu iznijeli na vid,jelo ni:š~ta novo. Na pitanje o štati nanesenoj papi~rima Elizabeth Johršton, Patricia odgovori da ona ne su~nnja u to da je za to adgovorna Celda.

- Ali ona je to vrlo odlučno porekla, gospoc~ce Lane.

- Pa, naravno - o~dgavori Partricia. - Porekla je. Ja mislim da se stadjela što je to učinila. Ali to se sla~že sa svim ostalim stvaTima, zar ne?

126

- Znaie li ššto sam u ovom slučaju otkrio, gospođice La~ne? To, da se u svemu tome ništa ni s čim ne slaže.

- Pretpostavljam - nastavi Patricia pocrvenjevši - da vi mislite da je Nigel uprljao Bessine papire. Zbog tinte. To je sasvim vršeno besmisleno. Hoću reći, Nigel ne bi upotrijebio svoju vlastitu tintu, kad bi on učinio nešto slično. On ne bi bio tako glup. On to ni u kom slučaju ne bi učinio.

- On se nije sasvim slagao s gospođicom Johnston, zar ne?

- Ah, ona ponekad zna biti užasno dosadna, ali on to ni je uzimao k srcu. - Patricia Laine ozbiljno se nagne prema njemu. - Voljela bih da vam mogu objasniti neke stvari, inspektore. O Nigelu Chapmanu, mislim. Vidite, Nigel je stvarno u velikoj mjeri svoj najgori neprijatelj. Ja prvo kažem da je njegovo ponašanje veoma teško. To ljude okreće protiv njega. On je grub i sarkastičan i podsmjehuje se ljudima i tako ljude ljuti i oni misle o njemu samo najgore. Ali on je zapravo sasvim drugačiji nego što izgleda. On je jedan od onih zatvorenih, prilično nesretnih ljudi, koji zapravo žele da ih ljudi vole, ali koji uslijed svojevrsnog duha proturjeđja otkriju da govore ili čame suprotno od onoga što namjeravaju reći učiniti.

- Aha - reče inspektor Sharpe - to je prilično velika, nesreća za njih.

- Da, ali oni si stvarno ne mogu pomoći, znate. To proizlazi iz nesretnog djetinjstva. Nigel je imao veoma nesretan život u roditeljskom domu. Njegov je otac bio vrlo oštar i strog i nikada

127

ga nije shvaćao. A osim toga, njegov je otac veoma, loše postupao prema njegovoj majci. I kad je ona umrla, oni su se strahovito posvadali i Nigel je odjurio iz kuće, a otac mu je rekao da mu nikad neće dati ni penija i on se morao snalaziti kako je znao i mogao bez ikakve pomoći s njegove strane. Nigel je govorio da ne želi nikakve pomoći od svoga oca; i ne bi je želio uzeti ni kad bi mu bila ponudena. Primao je malu svotu novca, po oporuci svoje majke, a ocu nikada nije pisao i nikad nije odlazio k njemu. Naravno, ja anislim da je to na nekakav način žalosno, ali nema sumnje da je njegov otac vrlo neugodan čovjek. Ja se ne čudim što je Nigel od toga postao ogorčen i težak za društvo. Otkako je njegova majka umrla, on više nije imao nikoga da se brine za njega i da pazi na njega. Njegovo zdravlje nije najbolje, ali njegov je duh sjajan. On je hendikepiran u životu i jednostavno se ne može pokazati onakvim, kakav doista jeste.

Patricia Lane zastane. Bila je zajapurena i pomalo zadihana od svojeg dugog ozbiljnog izlaganja. Inspektor Sharpe ju je zamisljeno protrao. Susreo je u dotadanjem životu već mnogo Patricia Lane. »Zaljubljena je u mamak« - prnisi u sebi. »Ne vjerujem da on uopće maru za nju, ali vjerojaino prihvaća njen materinski odnos prema sebi. Otac mu je, koliko čujem, stvarno neki čangrizav stvar, ali usudio bih se reći da mu je majka bila nerka luda, žena koja je ,kvarila svoga sina, a, ludujući za njim, izdubla jaz između njega i njegova oca. Vidio sam dosta sličnih stvari.«
Zani

128

malo ga je, da li je Nigel Chapman bio zagrijan za Celiju Austin. Nije se činilo vjerajtnian, ali bilo je moguće. »A ako je tako« - mislio je - »Patriciju Lane mogla je ta činjenica ogorit«. Da li joj se to dovoljno zamjerilo da bi poželjela nanijeti nepravdu Celiji? Dovoljno zamjerilo da počini umorstvo? Sigurno ne - i svakoan sluzčaju, činjenica da se Celia zaručila s Colinom McNabbom, sigurno bi to izbrisala kao moguć motiv za ubojstvo. On otpusti Patriciju Lane i pozove Jean Tomlinson.

je

9 Bija, baja, buf

129

Deseto poglavlje

Gospođica Tomlinson bila je mlada žena od dvadeset i sedam godina, ozbiljna izgleda, svijetle kose, pravilnih crta lica a prilično stisnutih usana. Ona sjedne i reče bez okolišanja:

- Dakle, inspektore? Što izvolite?

- Zašto me, da li nam uopće možete pomoći, gospođice Tomlinson, u ovom tako tragičnom slučaju.

- To je strašno. Uistinu strašno - reče Jean. - Bilo je dovoljno nemodno kad smo saznali da je Celia izvršila samoubojstvo, ali sada, kad se preipostavlja da je to bilo ubojstvo . . . - ona astane i tužno odmahne glavom.

- IVli smo prilično sigurni u to da se ona nije sama otmvala - nadoveže Sharpe. - Vi znate odakle potječe otrov?

Jean klimne glavom.

- Pretpostavljam da potječe iz Bolnice svete Katarine, gdje je ona radila. Ali to sigurno još odrecienije upućuje na samoubojstvo.

- Činilo se tajko, neana sumnje - reče inspektor.

s' 131

- Ali tko bi drugi mogao uzeti otrov, osdxn Celije?

- Nekolicina ljudi - odgovori inspektor Sharpe - ako su odlučili da to učine. Pa čak ste ga i vi sami, gospođice Tomlinsan - reče on - mogli uzeti, kad biste to bili željeli.

- Dakle, stvarno, inspektare Sharpe! - Jeanin je glas zazvučao oštro i ogorčeno.

- Pa vi ste prilično često pasjećivaliL2 odjel za pripremu lijekova, zar ne, gospođice Tomlinson? - Dolazila sam onamo u pasjet Mildred Ca

rey, da. Ali naravno da nikad nisam ni sanjala o tome da se motaan ako ormara za otrove.

- Ali vi ste to mogli učiniti?

- Sigurno da ni, sam magla učiniti ništa slično!

- Ali, slušajte, gospođice Tomlinson. Recimo da je vaša prijateljica bila zaplena opreananjem bolničarstvih košarica, a da je druga djevojka bila na. šalteru za varžske pacijente. Vrlo se često dogacia da su u prednjoj sobi samo dva ljekarnika. Vi ste slučajno mogli ošetati s druge strane polica s bočicama šbo se pratežu sredinom sobe. Mogli ste digrvwti bočicu iz ormara i strpati je u džep, i ni jedna od dviju ljekarnioa ne bi ni

ni sa, njala o tome što ste učinili. II

1..

- Nj kako ne niagu prihvatiti to što ste sada rekli, inspektore Sharpe. To je . . . to je - sramotna optužba!

- Ali to nije optužba, gospođice Tomlinon. Daleko od. boga. Ne smijete me krivo tumačiti. Vi ste mi rekli da va ne biste bali mogli učiniti nešto slično, a ja vam pakušavam pokazati da je to

132

bilo moguće. Ja ni na trenutak nisam pokušao tvrditi da ste vi to i učinili. Napakon - dodan - zašto biste vi to učinili?

- Točno. Vi kao da, niste shvatili, inspektore Sharpe, da sam ja bda Celijina prijateljica.

- Mnoge su ljude otrovali v.pravo njihovi prijatelji. Ponekad moramo sami sebi postaviti jedno pitanje: »Kada prijatelj više nije prijatelj?«

- Izmed,u mene i Celaje nije bilo nesuglasica; ništa slično. Ja saan je jako voljela.

- Jeste li imali kakva. razloga za sumnju d~a je ona kriva za sve one krađe u kući?

- Ne, zaista. ~IVvk~ard se u živabu nisaan tako iznenadila. Uvijek sam xnislila, d~a. Celi~a ima plernenite principe. Nikad ne bih ni u ~snu pomisli~la da bi ~ona mogla učiniti nešbo slično.

- Naravno - reče Sharpe, promatrajući je pa,~žljivo - klepiom~ani zaista ne mag~tx sami sebi pamoći, zar ne?

Jea~n Tamlinson još čvršće atisn~u usnice. A onda ih otvori i izgovori:

- Ne rnagu reći da bih se mogla suglasiti s tom idejom, inspektore Sharpe. Ja sam staromodna u svojim nazorima i mislim da je krađa ipak samo krađa.

- Vi mislite da je Celd~a krala te stvari zato što ih je, iskreno govoreći, željela uzeti?

- Naravno da mislian.

- Obično nepoš~tenje, zapravo? - Bojim se da je taako.

- Dakle, tako - reče irnspektor Sharpe, klimajnzći glavam. - To je zlo.

133

- Da, đavjek se uvijek razljuti, kad osjeta da se u nekome razočarao.

- Postavilo se pitanje, koliko ~nam, da li da se abratite na~na. - policiji, mislim.

- Jest. Po mom uvjerenju, to bi jedino bilo ispravno.

- Mcislite li, da je možda to trebalo svakako učiniti?

- Mislixn da bi to jedimo bilo ispravno. pa, znate, ne mis lim da se ljudima smije dopuštati da se na taj način izvlače.

- Nazivajudi sebe kleptomanom, a zapravo je kradljivac, to ste mi:slili?

- Pa, manje ili više, da - to sam mislila. - A umjesto toga sve se završilo sretno i g~odica se Austin našla pred svadbenim zvo nima.

- Naravno, od Colina McNa~bba m~ože se sva

' šta očelivati - reče zlobno Jean Tomlinsan. s'

Ja sam sigurna da je on ateist i vrlo sumnjičav, , podrugljiv, neugodan mlačić. On je prema sva kome grub. Ja smatram da je on komunist.

- Tako - reče inspektor Sharpe. - To je zlo! - On zaklima glavom.

';. - On je na sve nagovorio Celiju. Mislim, zato r' što on nema nikakva pravog osjećaja za vlasništvo. On vjerojatno misli da svatko može slobodno uzeti sve što zaželi.

- Ipak, gospođica je Austein u svakom slučaju - reče inspektor Sharpe - priznala, krađu. - Pošto je bila otkrivena. Da - reče Jean oštro.

- Tko ju je otkrio?

134

- Ona je gospodin . . . ka,ko se ono zove . . . Poirot, kad je ono došao ovamo.

- Ali zašto mislite da ju je on otkrio, gospođice Tomlinsan? On to nije rekao. On je samo dao savjet da se pozave policija.

- On joj je time nedvojbeno pokazao da sve zna. Ona je očito uvidjela da je igra završana, pa se požurila da sve prizna.

- A što je s tinte na papirima Elizabeth Johnston? Je li ona i to priznala?

- Zaista ne znam. Pretpostavljam.

- Pogrešno pretpostavljate - reče Sharpe. - Ona je odlučno nijekala da ima bilo kakve veze s tim.

- Pa, možda bi moglo biti i tako. Zvoloram reći da mi se to nije činilo vjerojatnim.

- Mislite da je mnogo vjerovatnije da je to bio Nigel Chapman?

- Ne, ne vjerujem da bi to učinio Nigel. Mislim da je mnogo vjerovatnije da je to učinio Akibombo.

- Stvarno? Zašto bi on što učinio?

- Ljubomora. Svi su ti obojeni ljudi veoma ljubomorni jedni na druge i vrlo histerični.

- To je zanimljivo, gospođice Tomuron. Kada ste posljednji put vidjeli Celiju Avstin?

- U petak uvečer, poslije večere.

- Tko je prije otišao na spavanje? Ona, ili vi?

- Ja.

- Vi niste otišli u njenu sobu, ni:ste je vidjeli otkako ste napu~stili zajedničku sobu?

- Ne.

135

w: - I nemate ni;kakva pojma o tome tko bi mogao usuti morfij !u njenu kavu - ako joj je ~~'; dan na taj nađin?

- Nikakva.

- Taj morfij uopće niste vidjeli negdje u kući, ili u ~nećijoj sobi?

. - Ne. Ne, ne vjerujem.

- Ne vjerujete? Kako to mislite, gospođice s; Tomlinson?

- Pa, samo nagaClam. Pala je tamo neka smi,* ješna oklada, znate.

' ' - Kakva oklada?

- Jedan - ~ovaj - dva tri momka raspravljala .su . . .

e - O čemu su raspravljali?

- O umorstvu i o načini~ma izvrše~ja. Osobito o trovanju.

a. - Tko je su~djalo u razgovoru?

- Pa, mislim da ~su pođeli Colin i Nigel, a onda ~se pridružio i Len Bateson, a našla se tamo i Patricia . . .

- Možete li se sjetiti i reći, ako je moguće, što tođnije, što je tom prilikom bila rečeno - o čemu se raspravljalo?

Jean Tamlinson nekoliko je trenutarka razmiš;; 1 jala.

- Dakle, počelo je, mislim, razgovorom o umorstvu otrovom, uz napomenu, da je poteško w ća u tome kako nabaviti otrov; zato što se ubo

jica obično otkrije, ili zbog boga što se uvijek sazna gdje je kupio otrov, ili zbog ~boga što se zna gdje ga je imao prilike nabaviti: A Ni~gel je

136

rekao da sve to ne mora biti baš sasvim tako. Rekao je, da bi on m~agao izmisliti najmarlje tri različita načina kako bi svatko mogao nabaviti otrov, a da, to nikad nitko ne otkrije. Len Bateson mu je na t~o odgovorio .da blefira. Nigel mu uzvratu da, ne blefira i da je to potpuno spreman i dokazati. Pat na što primijeti da je Nigel, naravno, u ~pravu. Rekla je da bi i Len i Colin mogli nabaviti otrov kad god im se prohtaje, u laol~nici, a to bi mo~gla učiniti i Celia, rekla je. Ali Nigel nastavi, da on uapće nije mislio na što. Rekao je da bi se to

primijetilo, kad bi ~Celia, nešbo uzela u odjelu za pripremanje lijekova. Tamo bi netko prije ili kasnije tražio taj otrov i bnda bi se otkrilo da je nestao. A Patricia reče da ne bi, ne, kad bi ona uzela boi~icu i onda jedan dio sadr~ine istresla i poslije u nju dosipala neš~io drugo. Colin se na to nasmijao, rekavši da bi u tom slu~čaju za koji dan došlo do ozbiljnih pritužbi pacijenata. Nnjgel nastavi da on, naravno, n2je mislio na pasebne pagodno~sti. Rekao je, da bi čak i on, ~koji nema nikakav powseban prisGup otrovima, ni kao liječnik, ni kao ljekax~nik, veoma lako mogao nabaviti tri različite vrste otrava, na tri razlrčvta na~ina. Len \$ateson re~če: oDakle, dobro, kakve su te ,tvoje mehode?cc - a Nigel odgovori: >rNeću ti reći, za sada, ali sam spreman da se s tabom okladim da ću u roku od tri ~tjedna pradočiti ovdje tri ~smrtonosna otrovac< - a Len mu na što uzvrata da se kladi o pe~cu da to ne može nzLiniti.

- I dalje? - upita inspektor Sh~arpe, kad Jean zasta.

137

: - Pa, od svega štoga neko vri,jezne, čini mi se, nije bilo ništa; a onda, jedne večeri, u zajedničkoj sobi, Nigel reče: »Dakle, momca, pogledajte

"" ovamo - izveo sadn ono što sam rekao<c - i baci na stol tri stvarčice. Bila je tamo ~tuba s tabletama hyoscina, bočica tinl~ture digitalis i m,ala bočica morfijeva tartrata.

Inspektor reče oštro:

- Morfijeva tartrata! Je li na njoj bila kakva , naljapnica?

- Da, bila je na njoj naljepnica Bolnice svete 1 Katarine. Sjećam se toga zato što mi je to, ra zumljivo, upalo u oči.

- A drugi?

- Nisam primijelala. Mogu reći samo to da nisu bili iz bolničkog skladiš~ta.

- što se dogodilo zatim?

- Pa, naravno, bilo je mnogo raspredanja i naklapanja, a Len Bateson reče: »Slušaj, kad bi ti sad pačinio umorstvo, to bi se prilično brzo otkrilo<c - a Nigel mu uzvрати - »Ni govora. Ja sam laik. Ja nsmam nika'kve veze ni s kakvom klinikom ni s bolnicom i nitko me ni na trenutak neće dovestn s tim u vezu. A nisam to kupio ni u trgovini« - a Colin McNabb izvadi lulu iz usta i reče - »Ne, to sigurno ne bi bio moga;o ni učiniti. Ni jedan ti apotekar, naime, ne bi prodao

te tri stvarčice bez liječničkog recepta.« U svakom slučaju, malo su još o tome raspravljali, ali na kraju reče Len da mora platiti izgubljenu aklatu. Rakao je: «Ne mogu to učiniti sada, zato što sam malo tanak s gotovinom, ali u tom pogledu nema sumnje: Nigel je svoje do

138

T

kazaroc< - i zatim doda - »A što ćemo učiniti s kažnjivom robom?«
- Nigel se naceri i reče da je najbolje da se ~svega toga otara:se, prije nego se dogodi ka,kva neprilika, pa su onda ispraznili tubu i ~tablete pobacali u vatru, prosuli praša,k morfijeva tartrača, rte i to bacili u vatru. Tink~turu digitalisa prolili su u slivnik.

- A bočice?

- Ne znam što se dogodilo s bočicama, . . . ja bih rekla da su vjerojatno jednostavno bačene u košaru za otpatke?

- Ali sam je otrov uništen?

- Da. U to sam sigurna. Vidjela sam. - I to je bilo - kada?

- Pa, negdje prije četrnaest dana, maslim. - Tako. Hvala, gospođice Tomlinson.

, Jean je oklijevala, jasno pokazujući da bi željela još razgovarati.

- Mislite li ~d.a bi to moglo biti važno? - Može biti. Ni~ka.d se ne zna.

Inspektor Bharpe osta nskoliko trenutaka zamišljen. Zatim ponovno pozva Nigela Chapmana.

- Upravo sam čuo prilično zanimljivu izjavu gospođice Jean Tamlinson - reče.

- Aha! Koga je naša draga Jean ocrnila u vašim očima? Mene?

- Govorila mi je o otrovima i što u ve~zi s vama, gospodi,ne Chapmane.

- Otrovi i ja? Što, zaboga?

- Hoćete li zaniijekati da ste se prije nekoliko tjedana okladili s gospodinom Batesonom

139

o načinu nabavljanja ~otrova, tako da vas ,nitko u tame ne otkrije?

- ;A, to! - Nigel se iz.nenada razvedri. - Da, :-; naravno! Smiješno je da na to ubpće nisa,m ni pomislio. Ja ~se čak ni ne sjećam da je

tamo bila i Jean. Ali vi valjda ne mislite da to ima neko posebno značenje, je li?

- Pa, nikad se ne zna. Vi, dakle, priznajete tu činjenicu?

- O, da, raspravljali smo o tome. Colin i Len bili su u tome vaoma napuhana i razmetljivi i ja sam im prilično beza;zleno rekao da se svatko može doče~pati potrebne zalihe otrova - rekao sam, zapravo, da bih ja mogao smisliti najmanje tri različita načana da to izvedem, te da c~u to, da im dokažeQn, rekoh im, i astvariti.

- što ste poslije i uradili?

- što ~sam poslije i uradio, inspektare.

- I kakva ~su što bd~la ~tri na~čina, gospodine Chapmane?

Nigel malko nakrivi glavu.

- Nećete valjda tražiti od mene da sam sebe op~tužim? - reče. - Vi biste me tada sigurno ^'. morali uhapsiti?

- Još nije došlo d~ toga da bih vas morao uhap~siti, gospodine ChapmauW, ali, naravno, n~ma potrebe da sami sebe op~tužujete, kao što ste rekli. U stvari, vi imate patpuno pravo na to da ne odgovorite na moje pitanje, ako ne želite.

- Nisa~m ~siguran da ne želim. - Nigel razmisli nekoliko ~tre,nuiaka, dok mu je oko u;sana obigravao jedva vadjljiv osmijeh.

140

- Naravno - reče - ~ono što sam učinio bilo je, bez aumnje, protuzakaništo. Vi biste me zbog toga mogli prtiegnwti, ~kad biste htjeli. S druge strane, ovdje se radi o slučaju umorstva, i ako to ima ikakve veze sa smrću jadne male Celije, pretpostavljam da vam moram reći sve.

- Takvo bi stanovište sigurno bilo najrazbortiije.

- Dakle, dobro. Ispričat ću vam sve. - Kakva su to bila tri načina?

- Dabro. - Nigel se zavalu u naslonjač. U novinama se često može pročitai, zar ne, o tome kako liječnicima iz kola nestaju opasni lijekovi. Ljudi su bili upozoravani na to.

- Da.

- Dakle, to me je navelo na pomisaro o jednom veoma jednostavnom načinu: trebalo je samo atiči dolje u pokrajinu, slijediti kakav automobil OP,1 na njegovoj uobičajenoj rwti, i kad se pruži prilika - jednastavno otvoriti kola, zavirnti u lijeđničku tarbu, te uzeti iz nje ono što va,m je potrebno. Znate, u tim pokrajinskim kotarima

liječnici svoje tarbe ne unose uvijek u kuću. Već prema tome kakvu vrst bolesnika posjećuju.

- I?

- Pa, to je sve. Naime, to je sve o načinu broj jedan. Morao sam slujediti tri Tiječnika, dok nisam naišao na jednog dovoljno neopreznog. A kad sam ga pronašao, sve je bilo sasvim jedno

1 U originalu: GP - general practitioner - liječnik opće prakse. (Nap. prev.)

141

stavno. Kola su bila ostavljena napoiju, pred farmeršom kućom, na prilično osamljenu mjestu. Otvorio sam vrata, zavirio u štorbu, izvadio iz nje hyoscin hydrobromid, da - i to je bilo to.

- Tako. A način broj dva?

- Taj je zapravo povlačio za sobom malo iskorištavanje naše drage Celije. Ona nije bila nimalo sumnjičava. Rekao sam vam da je ona bila dosta ograničena djevojka, nije imala pojma o tome što ja zapravo radim. Jednostavno sam nešto naklapao o nečistijim; vojnim; i; liječnicima

i; recepta i zamolio je da mi napiše recept onako kao što ih pišu liječnici, za digitalis. Ona mi je sasvim bezazleno izišla u susret. Po

slije toga trebalo je samo u stručnom adresaru pronaći ime liječnika koji živi u nekom udaljenom londonskom okrugu i dodati receptu njegove inicijale, ili pomalo nečistljiv potpis. I tako sam recept uručio nekom apotekaru u poslovnom dijelu Londana, za kojega sam pretpostavljao da ne poznaje поблише osobni liječnik, pa sam tako dobio propisani lijek bez ikakve poezije. Digitalis se prilično često propisuje za srčana oboljenja, a ja sam napisao recept na hotelskom listiću.

- Veoma damišljivo - reče inspektor Sharpe suho.

- Ja, evo, ipak optužujem sam sebe. Čujem to po vašem glasu.

- A treći način?

Nigel ne odgovori odmah. A tada reče:

- Slušajte. što sam ja to sebi za pravo na trpao na vrat?

142

~m

- Uzimanje lijekova iz nezatvorenih kola, bo je ikrađa, - reče inspektor Sharpe. - Krivotvorenje recepta...

Nigel ga prekine.

- Neće bo baš biti krivotvorenje, zar ne? Mislim, ja na taj način nisam pribavio novac, a to zapravo nije bila ni imitacija nika~kva liječničkog potpisa. Mislim, ako saxn napisao recept i na njemu dapisao H. R. Jam~, ne može se reći da sam krivotvorio ime nekog od.reQenog Dr Jamesa, zar ne? - On nastavi ~s prilično usiljenim smiješkom. - Ra~umijete što mislim? Stavljam sve karte na stol. Ako vi sve to želite okrenuti na ozbiljno - onda - ja ću o~čito nagrabusiti. S druge strane, ako . . .

- Da, gospodine Chapmane, a s druge strane?

Nigel dzgovori s iznenadnom žestinom:

- Ja ne volim umorstvo. To je nešto zvjersk~o, užasno. Celia, jedna mala sirotica, nije zavrijedila, da bude umorena. Ja vam želim pomoći. Saxno, hoće li vam što pomoći? Nisam siguran da hoće. Otkrivajući vam svoje nastaslwke, rnaslim.

- Policija je prilično širokogrn~dna, gospodine ~Chapmane. Ostaje na njoj da na ne,ke događaje gleda ka,o na lakomislnu šalu neke neodgovorne prirode. Ja prihva~ćam vaše uvjeravanje da mi želtie pamaći u rješavanju umorstva te djewojke. A sada nastavite, molim vas, a pričajte mi o svom trećem načinu.

- Dakle - reče Nigel - sad snw se sa.svim približili srži stvari. Taj je način bio mnogo opasniji nego prva dva, ali je u isto vrijeme bio

143

i k~udikam~o zabavniji. Vidtie, ja sam nekoliko pwta posjetio Celiju u njenam odjelu za prireQiva~nje lijekava. Poznavao ,sam tamošnji raspored prastarija . . .

- I ~tako ste magla dignuti bočicu iz ormara? - Ne, ne, što nije bilo tako jednostavno. S xnog stanovišta to ne bi bilo lijepo. A, ttsput re čeno, da se radilo o pravam umorstvu - naime, da sam bio ukrao ~atrov u namjeri da izvršim umorstvo - mažda bi se netko sjetio da sam ~io ~tamo. Ja zaprava nisam bio u Celijinu odjelu otprilike šest mjeseci. Ne, ja sam zna~o da Celia svaki dan w jedanae~st i trideset adlazi u stražnju sabu, na ~ono ššto bismo mogli nazvati oužinscc, na;ime, na kavu i dvopek. Djevojke odlaze u gru pazn~a,, po dva.je odjednom. Bila je tamo jedna nava djevojka, k oja je tek došla i

sigurno me nije poznavala po izgledu. I evo što sam učinio. Ušetao sam se u odjel za pripremanje lijekova u bijelam ogrtaču i sa oko vrata. Unutra je bila samo ta nova djevojka, a uz to i zapošlena na šalteru za ambulantne pacijente. Ušetao sam se, prišao ormaru s atrovima, izvadio bočicu, obišao oko pregrade i rekao djevojci: »Kakve jačine adrenalina držite?« Ona, mi odgo vori, ja klimnem glavom, a onda je upitah i, ma li koji veganin, jer da me mudi užasan mamur lwk. Proguta sam tablete i opet odšetao. Ona nikad vjerojatno nije posumnjala u to da ja ni sam bio nitko od domaćih, a ni student medicine. Bila je to dječja igra. Celia nikad nije saznala da sam uopće bio tamo.

144

na niae. la

- A stetoskop - upita inspektor Sharpe znatiželjno. - Gdje ste nabavili stetoskop?

Nigel se iznenada naceri.

- Bio je bio stetoskop Lena Batesona - reče. - I fgnuo sam mu ga.

- Ovdje u kući? - Da.

- Dakle, to objašnjava nestanak stetoskopa. To nije bilo Celijino djelo.

- Ne, za boga! Kako želite li zamisliti kleptomana koji krađe stetoskope, je li?

- Što ste poslije toga učinili s njim?

- Pa, založio sam ga - reče Nigel pokajnički.

- Nije li to bilo malo nezgodno za Batesona? - Vrlo nezgodno za njega. Ali nisam mu to mogao reći da mu ne bih morao objasniti svoje metode, što nisam namjeravao učiniti. Pa ipak - doda Nigel raspoloženo - ja sam mu se usko ro odvezio i poveo ga jedne večeri na krvavu zabavu.

- Vi ste vrlo neodgovoran mladić - reče inspektor Sharpe.

- Trebalo je da vidite njihova lica - reče Nigel iskesivši se još jače - kad sam bacio na stol ta tri smrtonosna preparata i rekao im da mi je uspelo da ih dignem, a da nitko od njih ne zna kako ih je uzeo.

- Vi mi govorite - uzvratu mu inspektor kako ste imali tri načina da nekoga otrujete s tri različita otrova, a da otrov ni u jednom slučaju ne bi otkrio vaš trag.

Nigel potvrđi.

10 Bija, baja, buf 145

- To je prilično jasno - reče. - A u danim okolnostima to baš nije zgodno priznati. Ali važno je što da su svi otrovi prije četrnaest, ali više, dana - uništeni.

- Tako vi mislite, gospodine Chapmane, ali u stvari ne mora biti tako.

Nigel je zurio u njega. - Kako to mislite?

- Kako ste dugo držali te stvari kod sebe? Nigel se zadnisli.

- Dakle, tubu hyoscina oko deset dana, čini mi se. Morfijev tartrat oko četiri dana. Tinkтуру digitalisa nabavio sam tog istog popodneva.

- A gdje ste držali te stvari - naime, hyoscin hidrobromid i morfijev tartrat?

- U ladici svoje komode, tutnute na dno, ispod ča

- Je li netko znao da ih tamo drbite?

- Ne. Ne, siguran sam da to nitko nije znao. U njegovu se glasu, ipak, osjećalo jedva za mjetljivo oddijevanje, koje inspektor Sharpeu nije promaklo, ali on trenutno nije inzistirao na tome.

- Jeste li kome rekli što ste učinili? Za svoje metode? O načinu kako ste došli do tih stvari?

- Ne. U svakom slučaju . . . ne, nisam.

- Rekli ste »u svakom slučajuu, gospodine Chapmane.

- Pa, nisam, zapravo. Da pravo kaže, htio sam to ispričati Pat, ali sam se onda sjetio da 'ona što ne bi odobzila. Ona je veoma stroga, mi

slim Pat, i tako sam joj sve zatajio.

146

;i- o da ni

- Niste joj rekli ništa o kradi stvari iz liječničkog auta, ni o receptu, ni o morfiju iz bolnice?

- Zapravo, rekao sam joj prošije za digitalis; da sam napisao recept i nabavio jednu bočicu u ljekarni i o tome kako sam se u bolnici prurušto u liječnika. Žao mi je, ali moram reći da Pat baš nije bila oduševljena. Nisam joj rekao za krađu stvari iz automobila. Mislio sam da bi mogla dignuti vatru.

- Jeste li joj rekli da ćete te stvari uništiti, pošto dobijete okladu.

- Da. Ona, je zbog toga bila jako zabrinuta i ljuta. Počela je navaljivati da stvari vratim i tome slično.

- Vama nikad nije palo na pamet da tako postupite?

- Ne, za ime boga! To bi bilo fatalno; zapao bih u beskrajne skandale. Ne, nas trojica jednoslavno smo ih stvari bacili u vatru, ili prolili u zahod i što je bilo sve. Nikome nikakve štete.

- Tako vi kažete, gospodine Chapmane, ali i te kako ~e moguće da je šteta učinjena.

- Kako bi se to moglo dogoditi, kad su stvari bačene, kao što sam vam rekla, o?

- Je li vam ikad palo na pamet, gospodine Chapmane, da vas je netko mogao vidjeti kad ste uzeli te stvari, ili ih je mogao naći, ili je netko mogao ~stresti morfij iz bočice i nadomjestiti ga nečim drugim?

- Ne, za ime boga! - Nigel je zurio u njega. - Nikad nisam pomislio na nešto slično. Ja to ipak ne vjerujem.

io' 147

- Ali to je moguće, gospodine Chapmane! - Ali što nitko nije mogao znati.

- Moram vam reći - nastavi inspektor suho - da se na mjesti, ma ove vrste zna mnogo više nego što bi, ste vi mogli vjerovati da je moguće.

- Mislite na njuškanje? - Da.

- Tu možda imate pravo.

- Tko bi od studenata mogao normalno, u svatko doba, ući u vašu sobu?

- Pa, ja dajem sobu s Lemom Batesonom. Većina je ovdašnjih muškaraca povremeno dolazila k meni. Djevojke, naravno, nisu. Smatra se da djevojke nemaju pristupa u katove sa spavaraniom na našoj strani kuće. Pri:stojnost. čeda, n život.

- Smatra se da ne treba da dolaze, ali one mogu doći, pretpostavljam?

- Svatko može doći - reče Nigel. - Preko dana. Popodne, na primjer, onije nema nikoga. - '17a li gospođica. Lane dolazi ikad u vašu sobu?

- Ja se nadam da vi ne mislite tako, kao što to zvuči, inspektore. Pat ponekad zalazi u moju sobu da mi vrati ape oje mi je pokrpalala. Ništa više.

Inspektor Sharpe se nagne naprijed i reče: - Jeste li vi svjesni toga, gospodine Chap

mane, tko je najlakše mogao uzeti neki od tih otrova iz bočice i nadorrijestiti ga ne i n drugim? Vi sami!

Nigel ga je gledao, lice mu se odjednom ukrutilo i zbunilo.

148

- Jesam - reče. - Uvidio sam takočno prije I minutu i po. Mogao sam učiniti upravo to. Ali

ja nisam imao baš nikakva razloga da tu djevojku uklanjam s puta, inspelstore, a nisam to ni ! učinio. Ipak, tako je - ja sam potpuno svjestan

toga da vam za. to jaunči samo moja riječ.

149

Jedanaesto poglavlje

Pripovijest o okladu i o unienju otrova potvrdili su Len Bateson i Colin McNabb. Pošto su svi drugi otišli, Sharpe zadržava Colina McNabba.

- Ne bih vam želio zadavati više boli nego što treba, gospodine McNabb - reče. - Svjestan sam toga što za vas znači to što je vaša

zaručnica otrovana na sam dan vaših za,ruka.

- ~|~Tije potrebno da zalazimo u to područje cijelog događaja - reče Colin McNabb, nepomična lica. - Nema potrebe da se brinete za moje osjećaje. Jednostavno me upitajte što želite i što mislite d~a će vam biti od koristi.

- Jeste li vi izrazili mišljenje da je ponašanje Celaje Austin imalo psihološko porijeklo?

- U pogledu toga nema nikakve sumnje odgovpri Colin McNabb. - Ako želite da se upu:stim u teoriju o . . .

- Ne, ne - prihvarti naglo inspektor Sharpe. - Ja vam ka,o studentu psihologije vjert.~jem na riječ.

~ Njeno je djetinjstvo bilo dzuzefixio nesretno. I to je u njoj stvorilo emocionalni blok . . .

151

f - Upravo ~tako, uxravo tako. - IrLSpektor Sharpe bijaše beznadno upla~šen da neće moći izbjeći slušanje povijesti još jednog nesretnog djetinj~stva. Bilo mu je sasvim dosta što je čuo i Nigelavu.

; - Ona vas je već mnogo ranaje privlačila? - Ne bih baš tako reka~o - primijeti Colin, porazmislivši o tome sa,vjesno. - Te stvari ponekad vas iznenade uz put, one vas obuzmu iznenada, ~ini mi 5e. Ja sam, bez sumnje, podsvjesno bio privučen, ali nis~am bio ~svjestan te činjenice. Budući da se nisam namjeravao mlad , ženiti, ja sam u svom svjesnom razmišljanju nesumnjivo pokazivaro prdličan otpor prema toj ideji.

- Da. Upravo ~tako. Celia Austin bijaše sretna što se zaručila s vama? Mislim, nije izražavala nika~kve surnnje? Nesigurnosti? Nije bilo ničega šbo bi osjećala, da vam mora reći?

- Povjerala mi je baš sve i o svemu što namjerava učiniti. Nije više mislila nd o čemu što bi je zabrir~javalu.

- A kad~a ste planirali da se vjenčate?

- Ne u dogledno vrijeme. Ja zasada nisam kadar uzdržavati ženu.

- Je li Celia amala ovdje kakvih neprijatelja? Nekoga, kome nije bila draga?

- Teško mi je povjerovati u to. Ja sam o tome mnogo razmišljao, inspekt~ore. Celiju su ovdje veoma voljeli. Ja~ bih, štoviše, rekao da u svemu što je dovelo do njezina svršetka nije bilo ničega ossobnog.

- što m~islite pod tim »ničega osabnog<c?

T

- Ne bih u ovom trenutku želio biti isuviše određen. Bila me je obuzela samo neka neodređena p~omisao i ja još ni sam nisam ~vim načisto s njom.

Inspektor ga u tom stanovištu nije uspio po'~ kolebiti.

Posljednja dva studenta koje je ,trebalo isptiati bile su ~Sally Finch i Elizabeth Johnston. Inspektor po~ove najprije Sally Finch.

Sally bijaše privlačna djevoj~ka s punđom ! crvene kose i očixna koje su bile jarazne i inteld gentne. Poslije rutinskih pitanja Sally Finch odjerlnom preuze inicijativu.

- Znaie što bih voljela ui5initi, inspektore? ' željela bih vam reEi jednostavno ono što mislim. , Ja, osobno. U ovoj je kući sve nekako naopako,

nešto je zaista sasvim naopako. Ja sam sigurna u to.

- ~Mislite zašto što je Celia Austin otnovana? - Ne, mislim i p~je toga. Ja što već dosta dugo osjećam. Ne sviđa mi se ono ššto se ovdje događa. Ne swiQa mi se što je isječena ona na prtnjača i ne sviđa mi se ššto je Valerijin šal izre~uckan na. komacliče. Ne sviđa mi se to što su bilješke Crn~e Bess polivene tintom. Već ~sam bila htjela otići odavle i to smjesta otići. To još uvijek namjeravam učiniti; naa~me, onog trenuika kad mi vi dopustite da odem.

- Mislite reći da se nečega bo j ite, gospođice Finch?

- T7a. Bojim se. U ovoj kući postoji neššto, ili netko, p~rilično nemilosrdan. Cijela ova kuća nije - no, kako da, vam to objasnim - nije

153

ono što izgleda. Ne, ne, inspektore, ja ne mislim na komuniste. Vidim da ste na to pomialili, kako su vam usni.ce zaigrale. Ne mislim na komuniste. Možda se ne radi ri o kriminalu. Ne znam. Ali akladit ću se s vama o što hoćete da je ta strašna stara žena za sve što znala.

- T~oja stara žena? Ne mislite valjda na gospodu Hubbard?

- Ne. Ne na gospodu Hubbard. Ona je draga. Mislam na staru gospođti Nico~letis. Onu ajkulu. - To je zanimljivo, gaspoQice Finch! Možete

li biti određeniji? U pogledu gospođe Nicoletis, mislim.

Sally odmahne glavom.

- Ne. Upravo to ne mogu. Mogu vam reći sarno što, da se sva naježim svaIm put kad proQem porad nje. Ovdje se događa neššto L~udno, inspektore.

- Volio bih kad biste bili makar malćice određeniji. - I ja takoHer. Mislit ćete da sazn ču~dna. Pa, mo~žda i jasam, ali to i drugi ljudd također osje ćaju. I Akibombo to osjeća. On je upla~en. Crna l4~, ' Bess takĐQer, ali ona to ne želi pokazati. A ja

r mislim, inspektore, da je Celia neššto o štome znala.

- A što mislite da je znala,?

- Da, to je ono. što? Ali ona je rekla da se ovdje nešto događa. Rekla je to onog zadnjeg i dana. O tame da. će se sve objasnitu. Ona je pri "°, znaZa, svoj dio krivice za sve ono što se događalo, ;' ali ona. je u neku ruku natuknula da postoje i neke druge stvari koje ona zna i željela ih je

154

T

I objasniti. Ja mislim da je ona znala nešto o nei kome, inspektore. I mislim da je to razlog i njezina ubojstva,.

- Ali ako je bilo nešto tako oxbiljno . . . Sally ga prekinu. .

; - Ja bih re'kla da ona nije imala pojma kako je to oabiljno. Ona baš nije bila bistra, znate. Bila je prilično ograničena. Ona je nešto n~aslutila, ali nije imala pajma o štome da je to, što

! je naslutila, opasno. U svakom s~lučaju, to je ' moja intuicija, ako vam m~ože biti od korusti.

- Razumijem. Tivala vam . . . Dakle, vi ste posljednji put vidjeli Celiju Austin u zajed~ni~lmj ! ~sobi, sinoE, po~slije večere, je la to ~bot'xw?

i - Točno tako. Odnosno, vidjela sam je zapravo i poslije ~taga.

- Vidjeli ste je poslije toga? Gdje? U njenoj l sobi?

- Ne. Kad sam odlazila na spavanje, ona je izlazila na glavna vrata, upravo u trenutku kad sam ja izlazila. iz zajednađke sobe.

- Izlazila je na glavna vrata? Mislite re~i da je izlazila iz kuće?

- Da.

- To je prilično neobično. To mi nitko drugi naje spornenuo.

- Ja bih se usudila reći da nisu znali. Ona je zacijelo rekla svima laku noć i da ide gore spavati, a tla je ja nisam vidjela, bila bih i ja

mislila da je stvarno otišla spavati.

- A ona je međutim zapravo otišla gore, obukla nešto za izlaza; k i onda napustila kuću. Je li ~tako?

155

Sally patvrдно klimne glavom.

- A ja mislim da je ona izišla na neki sastanak.

- Razu~nijem. S nekim izvana. Ili je to mogao biti netko od studenata?

- Pa, ja nagatfam da bi to mogao biti netko . od studenata. Vidite, ako je željela s nekim raz g~ovarati nasamo, nije što mogla obaviti u nuru nigdje u kući. Netko ju je zacijelo nagovorio da iziđe i da se ~sasbanu negdje vani.

- Imate li kakvu ideju o tome kada se vratila,?

- Ne znam ba~ niš~ta.

- Zna li možda Geronamb, sluga?

- IVZarao bi znati, ako ~se vratila, poslije jedanaest sati, zašto ššto on u to v~rijeme zasune i zalanči vrata. Do ćog vremena svatko mo~e ući, služeći se vlastitim ključem.

, - Znete li točno koliko je bilo sati kad ste je vidjeli kako izlazi iz kuće?

- Rekla bih da je bilo oko - deset. Možda nešto preka deset, ali ne rnno~go.

- Tako. Hvala, gospođice Finch, za sve što ste mi aspripovijedali.

Na kraju je inspektor razgovarao s Elizabeth Johnston. ~dmah ga je impresionirala djevojčina neusiljena spo~sobnost. Na njegova je pitanja odgovarala inteligentno i odlučno, a onda mirno očekivala da nastavi s pa,tanjima.

- Celia Au:stin odlučno je tvrdila - reče on - ~da ona nije oštetila vaše papire, gospođice Jahnsto~n. Jeste li joj vi povjerovali?

156

T

- Ja nisa,m ni mislila da. je to učinila Celia. Ne.

' - Va ne znate tko je što učinio.

- Najprirodniji bi odgovor bio - Nigel I Chaipman. Ali meni bi se to činilo istzviše jedno ',~ stavnim. Nigel je anteligenian. On ne bi upo trijebio vlasttitiu tintu.

', - Ako to nije učinio Nigel, tko bi to mogao učini.ti?

- To je već mnogo teže reći. .Ald mi:slim da je Celia znala ~tko je to učinio - ili je barem naslućivala.

- Je li vam ona tako rekla?

- Ne baš tim riječima; ali do~šla je u moju sobu, uoči dana svoje smrti, prije nego što je sišla na večeru. Došla mi je reći kak~o je za krađe doduše kriva, ali da moje radove nije ona upro i pastila. Ftekla sam joj da prihvaćam njenu izjavu. ' Uptiala sam je d~a, li zna tko je to u,činio.

- I što je odgovorila?

- Rekla je - Elizabeth na trea~utak zastane, ' kao da želi biti sd~gurna u bočnost onoga što govori - rekla mi je: oJa zapravo nisam sigurna, jer ne vidim zašto . . . Moglas je to biti zabima, ili nesretan slučaj. Učinio to tko mu drago, sigurna sam da je veoma nesretan zbog toga i zaista bi to volio priznati.cc - Celia je nastavila: olma

ovdje nekih stvari koje ja ne razumijem, kao što je slučaj sa žaruljama, onog dana kad je !, dolazila policija.cc

' Sharpe je prek'~nu.

, - što je bo bilo s policijom i žaruljama?

157

- Ne znam. Celia je rekla samo ovo: HJa ih nisam uzela.c< - A onda je još dodala: oZanima me, ima li to kakve veze s pasošima?c< - Upitala sam je: ~O kakvim ti tio paso~šama govoriš?cc A ona, mi odgovori: oSVtislim da netko ima krivo i;: tvoren pasoš.<c

;: Inspektor nekoliko trenutaka ne reče ni riječi. Ovdje, čini se, barem neki nejasan kalup po

čanje popr'imati neki oblik. Pasoš . . . Uplta: - što je jo~ rakla?

- Ništa više. Rekla je samo: »U svakom slučaju, saznai ću nešto više o tome sutra.<c

- To je rekla, je li? Saznat ću nešto više o `a:

'b- tome sutra? To je veama značajna primjedba, gospođice Johnston.

;~',. - Da.

Inspektora apert ušutje i zamisli se.

a;,, , Nešto u vezi s pasošem - i posjet policije . . . ;: ' Pxuje nego što je došao u Hickory Road, on je pažljivo pregledao fascikle. Prilično se pažljivo moirilo na hostele u kojima stanuju strani stu

denti. Kuća u Hickory Roadu 26 bila je na dobru glasu. Podaci koji su o njoj postojali bili su oskudni i beznačajni. Nekog studenta iz Zapadne

. Afrika tražila je policija iz Sheffielda, zbog toga što je živio od prihada neke žene; datični je studenat živio u Hickory Roadu samo nekoliko dana i onda otišao na neko drugo mjesto i bio u dogledno vrijeme; Lhvaćen i poslije deportiran. Tršila se i rutinska provjera svih hostela i pansiona radi nekog Evroazijca koji je v.žen radi pomoći policiji u slučaju uxorstva neke javne žene u blizini Cambridgea. Stvar je riješena kad

158

T;

je mladić o kome se radilo došao u policijsku stanicu u Hullu i priznao da je on izvršio zločin. Izvršena je i istraga u vezi sa studenjskim raspisavanjem subverzivnih pamfleta. Svi ti slučajevi dogodili su se prije nekog vremena i vjerojatno nemaju nikakve veze sa smrću Celije Austin.

On uzdahne i podigne pogled te susretne tamne, inteligentne oči Elizabeth Johnston kako 'ga promatraju.

'Potaknut određenom idejom, reče: - Kažite, mi, gospođice Johnston, jeste li ikad imali osjećaj, neki dojam, da je nešto u ovoj kući naoko?

ona ga pogleda iznenađeno.

I - U kom smislu - naopako?

- Ne mogu vam točno reći. Mislim na nešto, što mi je rekla gospođica Sally Finch.

- Oh - Sally Finch!

ij njenu je glasu zazvučao prizvuk koji nije mogao sasvim jasno odrediti. Osjetio je da ga to i kopka, te nastavi:

- Gospođica Finch dojmula me se kao dobar promatrač, oširokuma je i praktična. ona je uporno naglašavala da ovdje postoji nešto čudno, u ovoj kući - iako je smatrala da ne može lako odrediti što je to zapravo.

Elizabeth reče oštro:

- To je njen američki način razmišljanja. Svi su oni isti, ti Amerikanci, nervozni, zabrinuti, sumnjičavi zbog svake najmanje budalaštine! Pogledajte samo kakve budale prave od sebe svojim

lovom na vještice, svojim histeričnim manijama proganjanja, svojom opsesijom u vezi s komunizmom. Sally Finch je tapična.

11 8~ja, baja, but

Inspektorovo zanimanje poraste. Dakle, Elizabeth ne voli Sally Finch. Zašto? Zato što je Sally Amerikanka? Ili Elizabeth ne voli Amerikance samo zato što je Sally Finch Amerikanka, a ona ima svoje vlastite razloge što ne voli pravlačnu ridakosu djevajku. Možda je Go samo obična ženska ljubomora.

Odlučio je da se drži pristupa koji se ponekad znao pokazati korisnim. I reče laskavo:

- Kao što zacijelo znate, gospođice Johnstan, u jednoj ovakvoj nastambi, stupanj inteligencije jako je nestalan. Neke ljude - većinu ljudi, mi ispitujemo samo o činjenicama. Ali ako se na njerimo - na nekoga na viem stugnjnx inteligencije . . .

On zastane. Zaključak je bio laskav. Hoće li ona reagirati?

- Mislim da znam na što mislite, inspektore. Razina inteligencije nije ovdje, kao što vi kažete, ne znam kako visoka. Nigel Chapman dno odreGene proplamsaje inteligencije, ali njegovi su namiri plitki. Leonard Bateson je samo običan štreber - ništa više. Valerie Hobhouse ima prilično mnogo pameti, ali njeni su živofin pogledi trgovački, ona je isuviše lijena, da, upotrijebi rnozak za nešto što se ne vsplati. A vama je od koristi samo objektivnost jednog izoštrenog duha.

- Kao što je vaš, gospođice Johnstan.

Ona prihvati i kazanu pohvalu bez prosvjeda. On s prdličnim zaniznanjem zaključi da se iza tog njenog abičnog prijatnog vladanja nalazi mlada žerica koja je samovjerenom preuzetna u procjeni svojih vlastitih vrlina. ,

162

Za zi u

- Bio bih sklan da se složim s vašom procjenom vaših kolega studenata, gospođice Johnstan. Chapman je bistar, ali djetinjast. Valerie Hobhouse je pametna, ali njen je način života blasfem. Vi, kao što kažete, imate izoštren duh. I zato ja cijenim vaše poglede - poglede jednog abjektivnog intelekta.

Na trenutak se uplaši da je pretjerao, ali nije bilo razloga za bojazan.

- Ništa u ovoj kući nije naopako, inspektore. Ne obazirite se na Sally Firch. Ovo je pristojan, dobro vođen hostel. Sigurna sam da ovdje nećete pronaći ni traga neke subverzivne djelatnosti.

Inspektor Sharpe malo se iznenadi.

- Nisam zapravo maslo na neke subverzivne djelatnosti.

- A, razumijem! - Bila je malo zateđena. Povezala sam što s onim što je Celia rekla o par sašima. Ali, gledajući na sve to u cjelini i odvagujući sve činjenice, meni se čini sasvim sigurnim da je uzrok Celijine smrti bio, usudila bih se reći, osobne naravi - neke seksualne komplikacije, možda. Sigurna sam da to nema nikakve veze s onim što bih ja nazvala hostelom kao hostelom, ili bilo s čime što se ovdje odogadalo. Ništa se ne događa, sigurna sam. Ja bih bila, svjesna te činjenice kad bi se nešto događalo, moja su zapažanja veoma istančana.

- Razumajem vas. Pa, hvala, gospođice Johnston. Bili ste veoma ljubazni i mnogo ste mi pomogli.

1 Franc. - Prezasićenj blaziran. (Nap. prev.)

m' 163

Elizabeth Johnston iziđe. Inspektor Sharpe ostade i dalje sjedeći, zagledan u zatvorena vrata i narednik Cobb morao mu se dva puta obratiti prije nego što se prenuo.

- Da?

, - Rekoh da vaše nikoga nema, gospodine. - Da, i što smo postigli? Baš ništa. Ali, reći ću vam jedno, Gabbe. Vratit ću se sutra opet ovamo, s dozvolom za pretraze. Mi ćemo sad lijepo ohići i svi će misliti da je sve završeno. Ali nešto se u ovoj kući događa. Sutra ću je okrenuti naopačke - što nije ni malo lako, kad čovjek ne zna što traži, ali ipak postoji mogućnost da ću pronaći nešto što će mi poslužiti kao ključ zagonetke. Ova djevojka, što je upravo izišla, toliko je zanimljiva. Ona, ima pravu napolaonsku ličnost i ja ozbiljno nagadam da ona nešto zna.

164

Dvanaesto poglavlje

1

Hercule Poirot, rješavajući poštu, zasta u pola rečenice koju je upravo diktirao. Gospođica, ga Lemon upltno pogleda.

- la, gospodine Podroi?

- Zamislio sam se! - Poirot odmahnu rukom. - Osim toga, ovo pismo nije važno. Budite tako dobri, gospođice Lemon, nazovite svoju sestru na telefon.

- Hoću, gospodine Poirot.

Nekoliko minuta poslije toga Poirot prijecie preko sobe i preuze slušalicu iz ruku svoje tajnice.

- Halo! - reče.

- Da, gospodine Poirot?

U glasu gospode Hubbard osjećala se zadahomost.

- Nadam se da vas ne uznemirujem, gospođo Hubbard?

- Tiše me ništa ne uznemiruje - odgovori gospođa Hubbard.

- Bilo je nekih nepravilika kod vas, je li? upita Poirot oprezno.

165

- To bi bilo veoma blag izraz, gospodine Poirot. Dogodio se samo ono, što se moralo dogoditi. Inspektor Sharpe završio je jučer ispitivanja svaju studentata i onda se danas vratio s nalogom za pretres, pa ja sad imam na vratu gospođu Nicoletis koja je pala, u bjesomučnu histeriju.

Poirot sućutno cokane jezikom.

A onda reče: - Htio bih vam postaviti samo jedno malo pitanje. Vi ste mi poslali spisak stvari koje su bile nestale - i drugih neobičnih zgoda - i sad bih vas želio nešto upitati: jeste li taj popis sastavili kronološkim redom?

- Kako to mislite?

- Mislim, jesu li stvari zabilježene štočno, onim redom kojim su nestajale?

- Ne, nisu, žao mi je - zabilježila sam ih jednostavno po sjećanju. Uistinu mi je žao, ako sam vas za varala.

- Trebalo je da vas prije upitam - reče Poirot. - Ali tada mi nije palo na pamet da bi to moglo biti važno. Imam taj vaš popis ovdje

kod sebe. Večernja cipela, narukvica, dijarnantni prsten, kameni puder, crveni loz za usne, stetoskop i tako dalje. Ali vi kažete da to nije redoslijed

njihova nestajanja? - Ne.

- Možete li se sarda prisjetiti kakav je bio pravi redoslijed, ili bi vam to bilo isuviše teško?

' - Pa, nisam sasvim sigurna da bih se sada mogla sjetiti, gospodine Poirot. Vidite, sve se to dogodilo dosta davno. Morala bih razmisliti o tome. Zapravo, pošto sam porazgovorila sa svo

166

jom sestrom i znala da ću vas posjetiti, sastavila sam popis i moram reći da sam sve pobdiježila onim redom; kakvo sam se koje stvari prisjetila. Mislim, večernju cipelu, zato što je to bilo tako čudno; a onda narukvicu i kameni puder i upaljač i dajamanтни prsten, zato što su sve bile prilično vrijedne stvari te je izgledalo kao da imaxno posla s običnim kradljivcem; a poslije sam se onda sjetila i ostalih, manje vrijednih stvari te dopisala i njih. Mislim, bornu kiselinu i žarulje i naprtnjaču. Sve to zapravo nije bilo ne znam kakva važno i sjetila sam se svega toga nekako naknadno razmišljajući.

- Razumijem - reče Poirot. - Da, razumijem . . . A sada bih vas htio zaxnoliti, gospođo, da, sjednete, kad budete imali vremena, naime .

. . .
- Kad otpremim gospodu Nicoletis u krevet s umirujućim sredstvom te primirim Geronima i Mariju, valjda ću naći malo vremena. što želite da učinim?

- Sjednite i pokušajte zapisati, što tođni, je možete, kronološki red kojim su se dogodili pojedini incidenti.

- Svakako gospodine Poirot. Naprtnjača je, mislim, bila prva, pa onda žarulje - koje po mom uvjerenju nemaju nikakve veze s ostalim stvarima - a onda narukvica i puder, ne . . . večernja cipela. Ali, dosta, vama sigurno nije do mog naganja o tome. Zapisat ću sve to, kako najlaolje budem znala.

- Hvala vam, gospodo. Bit ću vam neobično zahvalan.

Poirot objesd elušalicu. ,

' 167

- Ljutim se sam na sebe - reče gospođici Lemon. - Udalji se od principa reda i me tode. Trebalo je da na samom početku ustanovim točan redoslijed kojim su se događale krađe.

- Oh, oh - reče gospođica Lemon mehanički. - Hoćete li sada zavxšiti ova pisma, gospodine Poirot?

Ali Poirot je još jednom prekine, odmahujući rukom.

2

Vrativši se u Hiokory Road s dozvolom za 'w i pretres u subotu ujutro, inspektor Sharpe zatraži razgovor s gospodom Nicoletis, koja je subotam uvijek dolazila srediti račune s gospodom Hubbard. On joj objasni što namjerava učiniti.

Gospođa Nicoletis oštro je prosvjedovala.

- Ali ovo je sramota, da! Moji će studenti otići - svi će otići. Upropastit ćete me . . .

- Ne, ne, gospođo. Siguran sam da će biti uvidavni. Na kraju krajeva, radi se o umorstvu.

- To nije bilo umorstvo - nego samoubojstvo.

- A ja sam siguran da se nitko neće usprotiviti; ako im objasnim . . .

Gospođa Hubbard umiješa se obazrivo.

- Ja sam sigurna - reče ona - da će svi biti uvidavni, osim - doda ona zamišljeno - osim mažda gospodin Ahmed Ali i gospodin Chandra Lal.

- Ah! - prirazne gospođa Nicoletis. - Koga za njih boli glava!

168

T

' - Hvala, gospođo - reče inspektor. - Ja ću onda početi odavle, od vašeg salona.

! Na taj prijedlog, gospođa se Nicoletis oglašila iznenadnim i žestokim prosvjedom.

- Tražite gdje vas volja - reče ona 'i ali ovdje nećete! Ne dopuštam!

I - Kao mi je, gospođo Nicoletis, ali ja moram pretresti kuću odzgo do dolje.

- U redu, neka, bude, ali ne u mojoj sobi. Ja sam iznad zakana.

- Nitko nije iznad zakona. Bojim se da ću vas morati zamoliti da se sklonite u stranu.

- Ovo je nasilje! - kriknu gospođa Nicoletis bijesno. - Va ste razmetljivi nametljivci. Ja ću pisati svima i svakome! Pisat ću svom članu Parlamenta. Pisat ću novinama!

- Pištite kome god izvolite, madam - reče inspektor Sharpe. - A sada ću pretresti ovu l

sobu. Počeo je upravo od pisačeg stola. Pronašao je veliku kutriju bonbona, snopove papira i gomilu koje~kakve starudije. Od stola krene prema ormaru u kutu sobe.

- Ovo je zaključano. Mogu li dobiti ključ, molim vas?

((L - Nikada! - vri:razne gospođa Nicoletis. Ni~kada, nikada, nikada nećete dobiti taj ključ! ždvo tinjo, svinjo policijska, evo, plijujem na vas!

', Plijujem! Plijujem! Plijujem!

- Mogli biste mi ipak dati ključ - reče inspektor Sharpe. - U protivnom, dat ću jednostavno silom otvoriti vrata.

, ra ~ / 169 ~` .,1 i . y\_ ~( V,. -` `

_ ~ y ~"~` ...J

r:

- Neću vam d~a.ti ključ! Morat ćete prije zderati haljimu s mene, ako se žellte dočepati ključa! A to - to ba bio skan~dal!

- Dajte mi dlijeto, Cobbe - reče inspektor Sharpe rezignirano.

Gospođa Nicoletis ogla;si se bijesnim vris~kom. Inspektor Sharpe ne obrati pažnju na bo. Doniješe dlijeto. Dva oštra pra~ska i vrata ormara popuste. I kako Se otvoriše, tako se dz ormara prosu g~lema količina praznih boca od kanjaka.

- živo~tinjo! Svinjo! Vraže! - vrištala je gasp~oda Nicoletis!

- Hvala, gospodo - reče inspektor ljubazno. - Ovdje smo završila.

Gaspoda H~ubbard oba~zrivo vrati boce na mjesto, dok je gaspoda Niooletis paciala u hisie· rični napadaj.

Jedna misterija, misterija čudljivosti gospođe Niooletis, bdla je sada razja:šr~jena.

3

Poirot se bio javio telefonom upravo u trenutku kad je gospođa Hubbard pripremala pri,mjerenu dozu sedativa iz ormarića za lijekove nz svom saloriu. Pošto je odložila slušalicu, vratila se gospodi Nicoletas, koju je ~ostavila u njenu salonu, kako vrišti i udara pebama o sofu.

- A sada papijte ovo - reče go~poda Hubbard. - I osjećat ćete se bolje.

- Gestapo! - odazva se gospoda ,Niooletis, koja je sada bila mirna., ali mrzovoljna..

170

- Ja na vašem mjestu više ne bih misli~la na to - odgovori joj gospođa Hubbard urnamjući.

- Gestapo! - ponovi gospođa nicoletis. Gestapo! To su oni!

- Oni moraju obavljati svoju dužnost, vi to znate - reče gospođa Hubbard.

- Je li njihova dužnost da zabad~aju nos u moj privatni ormax? Rekla sam ~ixn: »Ovo nije za vas.<c Zaključa.la sam ga. Sta,vila sam ključ u njadra. Da niste ta.mo bdli vi, kao svjedok, on3 bi mi bez ikakva stida zderali haljinu s tijela.

- O, ne, ne vjerujem da bi to učinili - reče gospođa Hubbard.

- 'lb vi kažete! A oni su onda donijeli dljeto i si.lom o~tvorili moja vrata. To je materijalna šteta nanesena kući za ko ju 6u ja biti odgovorna!

- Pa, vidite, kad dm nisie htjeli dati ključ . . . - Zašto da im dam ključ? To je moj ključ. Moj privatni ključ. A ovo je moja privatxia soba. Moja privatna soba i ja sam rekla policiji: oOd bijte!« - a oni nisu htjeli.

- Dakle, gospodo Niooletas, ovdje se, na, kraju krajeva, dogodilo umorsivo, ne zaboravite. A poslije umorstva čovjek se mora pom~iriti s nekim stvarima koje u neko drugo vrijeme ne bi bile ne zna~n kako zabavne.

- Plijujem ja na to umorstvo! - viknu gospođa nicoletis. - Ona mala Celia dzvršila je samo~uboj~stvo. Imala je glupu ljubavnu zgodu i uzela otrov. Te se stvari uvijek događaju. što se tirče ljubavi, one su tako glupe, te djevojke ~kao da je lju;bav uopće važna! Godinu, dvije, i sve je svršeno, ~sve te veli~ke strasti! Svi su muš

171

karci ista! Ali ove glupe djevojke to ne znaju. One uzimaju sredstva za spavanje i otrove i okreću plinske pipce, a onda je sve prekasno.

- Dakle - reče gospođa Hubbard, okrenuvši sve, ~tako reći, za tristo šezdeset stupnjeva, kao da je onije razgovor i počeo. - Ja se sada više ne bih brinula za sve t~o.

. - Za vas je sve u redu. Ali ja, ja moram bitu zabrinuta. Ja se više ne osjećam sigurnom.

- Sigurnom? - gospođa Hubbard pogleda je iznenađeno.

' - Ovo je bio moj privatni ormar - tvrdo y, glavo je ponavljala, gospođa Nicoletis. - Nitko nije znao što se nalazilo u mom privatnom ormaru:

maru. Ni, sam htjela da se to zna. A sada to svi znaju. Meni je - tako neugodno. Oni bi mogli 5.

pomislihi - što će oni sada misliti? - Koga mislite pod tim oni?

Gospođa Nicoletis slegne svojim širokim, pristalim ramenima, gledajući mrzovoljno.

- Vi to ne razumijete - reče - meni je sve to neugodno. Veoma neugodno.

- Bilo bi bolje da mi kažete - reče gospođa Hubbard. - Možda bah vam onda mogla pomoći. - Hvala bogu da ne spavam ovdje - nastavi gospođa Nicoletis. - Ove su brave na vrata sve sasvim iste; svaki ključ otvara svaka vrata. Ne, hvala bogu, što ne spavam ovdje.

Gospođa Hubbard reče:

- Gospođo Nicoletis, ako se čega bojate, ne bi li bilo bolje da mi jednostavno kažete što je to?

I-u

T

Gospođa Nicoletis ošinu je svjetlucavim pogledom svojih tamnih očiju i onda opet pogleda u stranu.

- Vi ste to sami rekla - reče neodređeno. - Vi ste rekli da je ovdje u ovoj kući izvršeno umorstvo, pa je prirodno da se čovjek osjeća, neugodno. Tko bi mogao biti slijedeći? Pa ne zna se čak ni to tko je ubojica. Zato što je policija tako glupa, ali je možda potkupljena.

- Sve su to besmislice i vi to znate - reče gospođa Hubbard. - Ali, recite mi, imate li bilo kakav razlog za stvarnu bojazan . . .

Gospođa Nicoletis padne u jedno od svojih uzbunjivanja.

- A, vi ne mislite da imam bilo kakav razlog za bojazan? Vi bolje znate, kao obično! Vi sve znate! Vi ste tako sjajni, vi se brinete za opskrbu, vi gospodarite, vi razbacujete novac za hranu, kao pljevu, tako da vas studenti vole, a sada želite dodati još i moje poslove! Ali to ne! Ja svoje poslove obavljam sama i nitko neće u njima zabadati nos, jeste li me čuli? Ne, gospođo, kakoli-vas-ono-zovu - Radoznalice!

- Kako vas volja - reče gospođa Hubbard ogorčeno.

- Vi ste špijun - ja sam to oduvijek znala. - špijun? A što ja špijuniram?

- Ništa - odgovori gospoda Nioletis. Ovdje se nema što špijunirati. A ukoliko vi mislite da ima, onda ste vi tome krivi. Ako se o meni šire kakve laži, ja ću saznati tko ih priča.

- Ako želite da odem - reče gospodla Hubbard - vi samo recite.

173

y, i.;

- Ne, vi nećete atici. Ja vam ~Go zabranjujem. Ne u ovom trenutku. Ne dok imam na grbači sve te brige s policijom, s umorstvom i k~ojeđum drugim. Ja vam neću ~dopustiti da me sada napustite.

- l~T~o, d.ob.ro - reče gosp~ođa Hubbard bespomoćno. - Ali zaista je teško znati što vi zapravo želite. Kadikad mislim da rri vi sami ne ~nate što hoćate. Bilo bi vam bolje d~a legnete na mo j krevet i da odspavate . . .

174

T,

Trinaesto poglavlje

Hercule Poirot iziđe iz taksija u Hiokory R,oadu pred brojem 26.

Vrata mu otvori Geronimo, pozdraviv~d ga kao starog znanca. U predvorju je stajao policajac i Gerox~i~xno povede Poirota u blagovaonicu te zatvori vrata.

- To je strašno - šapnu, pomažući Poirotu da skine ogrtač. - Stalno je policija kod nas! Ispituju, idu ovamo, ddv. ona,mo, zaviruju u ormare, zaviruju u ladice; dola~e čak i u Marijinu kuhinju. ZViarija veoma ljuta. Ona veli, ona bi htjela udariti policajca valjkom, ali ja velim bolje ne. Ja velam policajci ne vole da ih se udara valjcima i oni će nam napraviti još više neprilika ako Marija to učini.

- Vi ste vrlo razboriti - reče Poi~nat pohvalno. - Je li gospo~a Hubbard slobodna?

- Odvest ću vas gore k njoj.

- Sam~o trenutak - P~oarot ga zaustavi. Sjećate li se vi onog dana kad je nestalo ne~koliko žarulja?

- O, da, sje~am se. Ali tome sada već dugo v.remena. Jedan - dva - prije tri mjeseca.

175

- Koje su zapravo žarulje odnesene?

- Jedna iz predvorja i mislim iz zajedničke a;~".

sobe. Netko se šalio. 4dnio sve žarulje. - Vi se ne sjećate štočnog datuma? Geronimo zauze teatralno drž~anje dok je raz, mdšljao. .

- Ne sjećaxn se - reče. - Ali m~islim to je bilo kad je došao .policajac, negdje u veljači . . . - Polica.jac? Zbog čega je policaj~ac dolazio ovamo?

- Doša,o je ovamo pasjetiti g~ospocxu Nicole \$; ~ ti:s zbog jednog studenta. Vrlo loš student, došao je iz Afrike. Naje voldo raditi. Bio na burzi rada, a"1

~ dabivao državnu potporu, a onda imao ženu koja ja za njega izla;zila s muškarcima. To je vrlo zlo. Policija što .ne voli. Sve to u Ma,nchesteru, mislim, ili u Sheffieldu. I tako je on pobjegao odonuda a došao ~ovamo, ali policija je došla za njim i sve

~~,;;;, o njemu ispričala gospođi Nieoletis. Da. I ona je rekla da on nije ostao ovdje jer ona njega ne ~ ' voli i ona ga je otjerala.

' '~ - Razumijem. Pokušavali su mu ući u trag. - Scusi?1

- Pokušavali su ga pronaći?

- Da, da, tako je. Nali su ga i onda strpali r~ u zaivor, zašto ššto je živio od žena, a živjeti od žena ne ~smije se. Ovo je ovdje lijepa kuća. Ništa , ,:

ovakvo nema ovdje.

- I to je bilo onog dana kad su nestale žarulje?

1 Tal. - Kako? - Molim? (Dosl. - Oprostite) (Nap. prev.)

176

- Da. Zato što sam ja okrenuo prekidač i ništa, se nije dogodilo. Pa ja idem u zajednačku sobu i ni tamo nema žarulje i ja pogledam u lad;icu ovdje radi rezervnih i vidim žarulje su odnesene. I anda ja o~dem dolje u kuhinju i pitam Maniju da li ona zna gdje su rezervne žarulje - ali ona se razljutela zato što ~ona ne voli policiju da dolazi i veli da rezervne žarulje nisu njena briga i ba,ko sam ja donio samo svijeće.

Poarot je probavlja~o tu pripovd~jest dok je slijedi~o Geronima stepenicama prema sobi gospocie Hubbard.

Gospoda, je Hubbard Poirota dočekala s~rdačno, ali išinilo se da je ttmorna i uznemirena. Odmah mu je pružila komad papira.

- Učinala sam sve što sam mogla, gospodine Poirot, da pribilježim te stvari točnim redoslijedom, ali ne mogu reći da je što sada stopostotno precizno. Vidite, veoma je teško kad pogledate imatrag kroz razdoblje od nekoliko mjeseci, da se sjetite kad se dogodilo ovo, ali oro, ili nešto drugo.

- Ja sam vam veoma zahvalan, madame. A kako je gospođo Nicoletis?

- Dala sam joj sedativ i nadam se da sada spava. Podigla je strahovitu galamu zbog naloga za pretres. Nije htjela otvoriti ormar u svojoj sobi, pa ga je inspektor dao salom otvoriti, a onda se iz njega stropoštala napolje gomila praznih boca od konjaka.

- Ah! - obazrivo se oglasi Poirot.

- što zapravo objašnjava prilično mnogo stvari - nastavi gospođa Hubbard. - Stvarno

12 Bifa, bzja, buf 1?7

mi nije jasno kako prije nisam pomislila na to,

;' budući da sam viđala tako mnogo pijanstava dok

"" sam bila u Singapuru. Ali., sigurna sam da vas

sve ovo ne zanima.

- Sve mene zanima - uzvratila Poirot.

On sjedne i počne proučavati komad papira

koji mu je pružila gospođa Hubbard.

- Ah! - reče trenutak dva kasnije. - Vidim

da je sada naprtnjača na čelu popisa.

- Da. To nije bilo nešto tako važno, ali sada

se sjećam, sasvim pouzdano, da se to dogodilo

prije nego što je počeo nestajati nakit i ta vrsta

;' i; a stvar. Sve je što bilo sasvim isprepletano s nekim

;' e~ neprilikama koje smo imali s jednim obojenim

yi, , studentom. On je otišao dan dva prije nego što

a i" se to dogodilo i sjećam se da sam bila pomislila,

kako je mogla biti njegova osveta prije od-

laska. Imala smo, znae - malih nep'rilika.

;' j;; - ~,i ~~imo mi je ispričao nešto u tom

smislu. Bila je, mislim, policija ovdje? Je li to

`;" točno?

- Da. Čini se da su vodili neku tragovnu w,

Sheffieldsa ili Birminghama, ili tamo odnekuda. Sve je to bilo prilično skandalozno. Nemoralna zarada i tome slične stvari. Kasnije je zbog toga bio azveden pred sud. Zapravo, on je stanovao ovdje ~samo koja ~tri četiri dana. Mend se tada

h';j; ' nije sviđa. Zo njegovo ponašanje, način njegova ludovanja, pa sam mu rekla da je n~jegova soba i; zauzeta i da se mora iseliti. Nisam se uopće iz E' nenadtila kad je nazvala policija. Naravno, nisam

im mogla reći kamo je otišao, ali oni su mu, uspješno ušli u ~trag.

178

- I poslije boga našli ste naprtnjaču?

- Da. Čini mi se - teško se toga sjetiti. Vi ' dite, Len Bateson išao je na stopdrir~je i nigdje nije mogao pronaći svoju naprtnjaču. 3 dignuo je strahovitu galamu zbog toga i sva su se dali u potragu i naposljetku ju je Geronimo pronašao u ložionici ugurano iza kotla, svu asječenu u tra ke. Da se dogodi nešto tako neobično! Tako

, ču~dno. I besmisleno, gospodine Poirot.

- Da - potvrdi Poirot. - čudno a besmisleno.

; On na trenutak ostane zamišlj~.

- I to je bilo onog dana, onog i:stog dana kad se poldcija došla raspitivati za onog studenta, iz Afri!ke, kad je nestalo nekoliko žarulja - ~tako mi je barem rekao Geronimo. Je li bo bilo taga dana?

- Pa, zaista se ne mogu sjetiti. Da, da, mislim da imate pravo; zato što se sjećam da sam s~išla, stepe~nicaana s policijskim u,~nspektorom i uvela ga u majedničku sobu, a tamo su gorjele svdjeće. Htjeli smo naime upitati A~kibomba je li taj mladi student s njim uopće ra~govarao, ili mu možda rekao kamo će se odseliti.

- Tko je još bi~o u zajedničkoj ~so~bi?

' - Oh, mislim da se u .~bo vrijeme većina studenata već ~rratila. Bilo je bo predveče, znate, otprilike ako šest sati. Pitala sam G~eronima što je sa ža.ruljama, a on mi je rekao da ih je netko

' odndo. Upitala sam ga za:š~bo ih nije nadomjestio, a on mi odgovori, da smo ~ostali sasvim bez žarulja. Prilično sam se razljutila, jer mi se to učir~ilo ~kao neka prilično neslana šala. ;Mislila ia' 179

;; sam da je to šala, a ne krađa, ali iznenadilo me f' to što više uopće nismo imali žarulja, zato što " smo obično držali prilično veliku

zalihi u spre

mištu. Pa ipak, ja to nisam shvatila ozbiljno, gospodine Poirot, nisam u ono vrijeme.

- ~arulje i naprtnjača - reče Poirot zamišljeno.

- Ali, meni se ipak čini mogućim - reče gospoda, Hubbard - da te dvije stvari nemaju nikakve veze s budalaštinama jadne male Celije. Vi se sjećate da je ona veoma odlučno nijekala

;~ da je uopće ikada taknula naprtnjaču.

" Ei - Da, da, to je istina. Kako su brzo poslije toga počele krađe?

'~ - O, bože moj, va nemate pojma, gospodine Poirot, kako se je teško svega toga sjetiti. Dakle, da vidamo - bio je ožujak, ne, bila je veljača kraj veljače. Da, da, mislim da je Genevieve rekla da joj je nestala naručnica, otprilike tjedan dana poslije toga. Da, izmecu dvadesetog i dvadeset, a petog veljače.

- I poslije toga, krađe su zaredale prilično redovito?

- Da.

- A ta naprtnjača pripadala je Lenu Batesonu?

". - Da.

- I on se zbog boga veoma razljutio?

- Dakle, ne bi trebalo da se po tome ravnate, gospodine Poirot - reče gospođa Hubbard, s blagim osmijehom. - Len Bateson je takav tip mladića, znate. Srdačan, velikodušan, pretjerano

180

ljubazan, ali jedna od onih vatrenih, atvorenih naravi.

- A kakva je bila ta naprtnjača - nešto posebno?

- O, ne, bila je sasvim obična.

- Da li biste mi mogli pokazati jednu isto takvu?

- Pa, da, naravno. Golin ima jednu, mislim, sasvim jednaku. Ima je također i Nigel - u stvari, Len sada opet ima jednu, ~zato što je morao kupiti novu. Studenti ih obično kupuju u trgovini na kraju ulice. To je vrlo dobar dućan za sve vrste kampring pribora i stoperske opreme. Kratke hlače, vreće za spavanje, sve takve stvari. I što vrlo jeftino - mnogo jeftinije nego u ma kom velikom dućanu.

- Da li bih mogao samo pogledati jednu od tih naprtnjača, mjadame?

Gospođa Hubbard uslužno ga povede u sobu Colina MaNabba. Sam Colin nije bio tamo, ali gospođa Hubbard otvori ormar za

odjeću, sagnu se a izvuče naprtnjaču, koju pruži Poirotu.

- Izvolite, gospodane Poirot. Ova je savršeno ona~kva, kakva je bila ona što se izgubila. i koju smo našli sasvim izrezuckanu.

- Za ovo je trebalo uzeti nešto oštro mrmljao je Poirot, opipavajuća ispitljivo naprtnjaču. - Ovo se nije moglo izrezuckati malim veziljskim škaricam~a.

- O, ne, ne može se očekiwati da bi to mogla učiniti - no, neka djevojka, na primjer. Za ovo je morala biti upotrebljema određena količdna snage, rekla bih. Snage i, da, zlobe, znate.

181

- Zn~n, da, znam. Ovo nije zabavno. Nije ni malo zabavno o tome razm3šljati.

;i:

- A onda, kad je kasnije pronaQen onaj Va-lerijin šal, takoHer i~rezan na komade, dakle, to se već činilo, kako da kažem, neuravnoteženam.

- Ah! - reče Poirot. - Ali ja mislim da niste u pravu, madame. Ja mislim da ništa u svemu tome nije neuravnoteženo. Mislim da je j;,. sve to imalo cilj i bilo posljedica na,mjere, a, go-iovo bih rekao, da je u svemu tome bilo i metode.

~, ~ ~

- Dakle, smatram, da vi znate više o tim
ocline Poi
rot

ne

o 1i ja - reče

tvarim~a

os

;

,

, g

p

g

s

gospođa Hubbard. - Ja m~ogu reći sam~o to, da se sve ovo meni ne sviđa. Kolak~o ja mogu pro-

suditi, mi ovdje imamo prilično mnogo stude-
~; ' nata i mene bi strahovito ražalostilo kad bih
e' morala misliti da je jedan od njih - no, '~da nije
onakav kakav ja mislim da, jest.

Poirot odšeta do prozora. Otvori ga i iziđe na

.

,! ' staxomolni balkon.

4:,, ,

Soba je bila okrenuta prema stražnjem dijelu
kuće. Dolje se prostirao mali, mračan vrt.

- Ovdje je mnogo mirnije nego s prednje
strane, čdni mi se - reče on.

r . - Na neki način. Ali Hickory Road zapravo

;;;; nije neka b~učna ulica. A s ove strane opet imate
~'; noću svu silu mačaka. Koje mijauču, već zna,te,
n lupaju kantama za smeće.

Poirot pogleda dolje, na četiri vellke izudara-
ne kante za otpatke i drugu sldčnu dvorišnu
starudiju.

- Gdje se nalazi 1oz`ionica?

182

- Tamo iza, onih vra;ta, dolje pored ulaza, u ugljarnicu.

- Tako.

On se zami~šljeno zagleda dolje.

- čija još soba gleda na ~ovu stranu?

- Nigel Chapman i Len Bateson imaju susjednu sobu.

- A pored njih?

- Ono je već susjedna kuća - i djevojačke sobe. Najprije soba k~oja
je prdpadala Celiji, a pored nje soba Elizabeth Johnston i zatim soba
Patricije La,ne. Valerie i Jean Tomlun~son imaju sobe s pročel j a.

Poirot klimne glavom i vrati se u sobu.

- Uredan je ovaj mladić - mrmljao je, gledajući radozvalo o~ko
sebe.

- Da. Colunova je soba uvijek veoma čista. Neki momci žive u
strahovitu neredu - reče gaspoQa Tiubbard. - Trebalo bi samo da
vidite sobu Lena Batesona! - Ona ipak popustljivo doda: - A1a ~on je
zgadan mamak, gospodine Pai~rot.

- Rakoste da su ove naprtnjače kupljene u dućanu na kraju ulice?

- Da.

- Kako se zove dućan?

- Pa, sad, stvarno, gospodine Poirot, kad me ovako pitate, ne mogu se sjetiti. Mobberley, mislim. Ili Kelso. Ne, znam da ta imena ne zvuče jednako, ali to su u mojim mislima, isbovrsna imena. Zapravo, sva, kako zato što sam jednom poznavala jednu po imenu Kelso, i neke druge, po imenu Mobberley. a oni su bili veoma slaćni.

183

- Tako - reće Poirot. - To je jedan od razloga zbog kojih me neke stvari uvijek fasciniraju. Njihova nevidljiva veza.

On još jednom pogleda kroz prozor dolje u vrt, zatim se aproti od gospođe Hubbard i izađe iz kuće.

Išao je niz Hickory Road, sve dok nije dospio do ugla i tada skrenu u glavnu ulicu. Bez pateskoća je prepoznao trgovinu koju mu je apisala gospođa Hubbard. U izlozima se nalazia velik

asortiman izletišnih mreža, naprtnjača, termos-boca, sportske opreme svake vrste, kratkih hlaća, platinenih ninarskih košulja, trapskih šljemova, šajora, ku

paćih odijela, svjetiljaka i baterija za bicikle; u stvari, sve moguće potrepštine za mlade i sportu sklone ljude. Ime iznad trgovine, primijetio je, nije bilo ni Mobberley, ni Kelso, nego Hicks. Nakan pažljiva proučavanja robe izlažene u izlogu, Poirot uđe i izjavio da bi želio nabavati naprtnjaču za svog izmišljenog nećaka.

" - On je velik pristalica, naprtnjače, razumijete - reće Poirot, namjerno ističući svoj stranaćki naglasak. - On odlazi s drugim studentima na pješaćenja i sve što treba nosi sa sobom u torbi, a u automobilu i teretnjaci vrlo dugo često, u prolazu, povezu sa eobam.

Vlasnik, sitan, uslućan ćavjek crvenkastoćute kose, spremna mu odgovori.

- A, stopiranje! - reće. - Svi oni to danas rade. Ali to ipak mora da nanasi velike gubitke autobusu i željeznici. Autostopiraju vam neki od tih mladića po cijeloj Evropi. Dakle, vi želite

184

naprtnjaču, gospodine. Sasvim obićnu naprtnjaču?

- Pretpostavljam. Da. Imate, znaći, razlićitih vrsta?

- Dakle, imamo dvije tri vrste izuzetno laganih, za žene, ali općenito se najviše prodaje ova vrst. Dobra je, čvrsta, veoma trajna i uistinu vrlo jeftina, možete mi vjerovati.

On mu pokaza čvrst lanen proizvod, koji je, koliko je Podnot mogao prasuditi, bio točno onakav kakav su mu pokazali u Colinovoj sobi. Poirot je pregleda, postavi nekoliko neuobičajenih i nepotrebnih pitanja i napokon je odmah plati.

- ~O, da, px~odali smo mnogo toga - reče čovjek umatajući robu.

- U ovom kraju stanuje mnogo studenata, zar ne?

- Da. U susjedstvu ima priličan broj studenata.

- ~Mislim da ovdje, u Hickory Roadu postoji jedan hostel?

- O, da, pnodao sam ih nekoliko mladoj gospodi odanle. I mladun gospođicama. Oni obično dolaze ovamo po svu potrebnu opremu, prije nego što odu. SVloje su cijene niže nego u velikim trgovinama, a ja im to i kažem. Izvolnte, gospodine, i nadam se da će vaš nećak biti zadovoljan odlikama ~ove robe.

Poirot mu zahvali i iziđe sa svojim zamotuljkam.

~Odmaknuo je jedva dva-tri koraka, kad mu se na rame spusti nečaja ruka.

185

Bio je to inspektor Sharpe.

- Upravo sam vas želio vidjeti - reče Sharpe.

- Završili ste istragu u onoj kući?

- Kuću sam pretražio, ali nisam siguran da sam mnogo obavio. Ovc~je uz put sboji jedno mjestance gdje se mogu dobiti vrlo pristojni sendvi~či i kava. Dodite sa mnom, ako niste zauzeti. Volio bih porazgovarati s vama.

Sendvič-bar bio je gobovo prazen. wa čovjeka odnije~e svoje pladnjeve i š~alice na mali stolić u kutu.

Tada, ~Sharpe dzlo~ rezultate svog ispdtivanja studenata.

- Jed~ina osoba protiv koje imamo neke dokaze, to je mladi Chapman - reče on. - A tu ~ih opet imamo isuviše. Kroz njegove su ruke

;;~; pnošle tri vrste otrova! Ali nema razloga za vje rovanje da bd on m~o~gao imati bilo kakve zle "

„ ;

narnjere prema Celiji Austin i sumnjam da bi tako otvoreno govorio o svojim postupcima da je doista kriv.

- To ipak otvara nove mogućnosti.

- Da., sve te stvari što se valjaju po kojekakvim ladicama! Budalasti mlada magarac!

On prijede na Elizabeth Johnston i njenu Wzjavu o tome što joj je rekla Celia.

- Ako je istina, što je rekla, to je vrlo značajno.

- Vrlo značajno, o - složila se Poirot. Inspektor navede:

- »Sutra bi znati više o štome.«

186

- I tako - to sutra nikad nije svanulo za tu jednu djevojku. A vaš pretres kuće - jeste li u štome nešto postigli?

- Bilo je nekih stvari koje su, noćda kako da kažem - neočekivane.

- Karo, na primjer?

- Elizabeth Johnston član je Komunističke partije. Našli smo njenu partijsku knjižicu.

- Da - reče Poirot zamisljeno. - Zbog je zanimljivo.

- Čovjek to ne bi očekivao - nastavi Inspektor Sharpe. - Ja, svakako, nisam, sve dok je jučer nisam ispitivao. Ona je prava ličnost, moglo bi se reći, ta djevojka.

- Mislim da je veoma vrijedan član svoje partije - doda Hercule Poirot. - Ta je mlada žena, u sudu bih se reći, veoma inteligentna.

- Za mene je zanimljivo bilo to - prikloni inspektor Sharpe - što ona očigledno nikad nije paradržala s tim svojim sklonostima.. ona što u Hickory Roadu uopće nije spominjala. Ne vidim, iznenađeno li to ikakva značenja u vezi sa slučajem Celije Austin, nimalo - ali iu stvar treba držati na pameti. ,

- Što ste još atkrili?

Inspektor Sharpe slegne ramenima.

- Gospođica Patricia Lane imala je u svojoj komodi rupčić, prilično jako zaprljan zelenom tintom.

Poirot podigne obrve.

- Zelena tinta? Patricia Lane? Znači da je možda ona uzela tintu i prolila je po papirima

187

Eliabeth, Johnston i onda poslije boga obrisala ruke: Ali sigurno .

..

- Sigurno ne bi bila željela da ssa mnja padne na njenog dragog Nigela - dovrši umjesto njega Sharpe.

- To je jednostavno nezamislivo. Naravno, rupčić je u komodu magao staviti i netko drugi. - Prilično vjerojatno.

- I što još?

- Pa - Sharpe razmisli na trenutak. - Čini se da se otac Lena, Batesona nalazi u Duševnoj bolnici Vale, kao stalni bolesnik. Ne mislim da to ima neko posebno značenje, ali . . .

- Ali otac Lena Batesona ipak je bolestan. To možda ne znači ništa, kao što rekoste, ali to je činjenica koju ne valja zaljaviti. Štoviše, bilo bi zanimljivo znati kakve je zapravo prirode njegovo ludilo.

- Batman je zgodan mladić - nastavi Sharpe - ali njegova je europa, pomalo neuravnotežena.

Poirot potvrdno klimne glavom. On se nznenada živo sjeti kako je Celia Austin rekla: »Naravno, ja ne bih bila dsjekla naprtnjaču. To je netko uLinio jednostavno od bijesa.« Kako je ona znala da se radilo o bijesu? Je li ona vidjela kako Len Bateson komada naprtnjaču? On se panovno vrati u sadašnjost, upravo na vrijeme da čuje kako Sharpe, cerekajući se, kaže:

- . . . a gospodn Ahmed Ali ima gomilu pornografske literature i razglednica, što je dovoljno objašnjenje zašto je on ek:plodirao zbog pretresa.

188

- Bilo je bez sumnje mnogo prosvjedova?

- Rekaro bih da jest. Ona djevojka, Francuskinja, pra točno je dobila histerični napad, a ona, Indijac, Chandra Lal, vladaro se kao da će od toga napraviti međunarodni incident. Među njegovim potreštinama našli smo nekoliko subverzivnih pamfleta - uobičajene glupave stvarčice - a jedan od Zapadnoafrikaraca imao je nekoliko priličnih strašnih suverdra i fetiša. Da, pretres svakako pokazuje čudnu stranu ljudske prirode. Jeste li čuli za gospodu Nioletis i njen privatni ormar?

- Da, čuo sam o tome. Inspektor Sharpe se naceri.

- Nik: u životu nisam vidio toliko praznih boca od konjaka! I kako je samo bjesnila na nas! On se nasmije, a onda se naglo

uozbilji.

- Ali nismo našli ono zbog čega smo došli reče. - Nikakvih drugih pasoša, izuzev onih ispravnih.

' - Ne možete baš ođekivati da. će vam netko takve stvari, kao što je lažni paoš, ostaviti tek tako da ga nadete, mon ami. Nikad niste imali priliku, zar ne, da službeno posjetite Hickory Road 26 u veš pasošima? Recimo, u posljednjih šest mjeseci?

, - Ne. Reći ću vam sve o prilikama u kojima sam bio pozvani -- u razdoblju koje sie naveli.

I on bo izloži podrobno i pažljivo. Poirot ga je slušao namršteno.

- Sve što nema nikakva smisla - reče.

1 Franc. - Prijatelju moj. (Nap. prsz.)

189

T' v

Poirot odmahne glavom.

- Sve će to umati smisla jedino ako pođnemo od početka.

- što vi zovete početkom, Poirot?

- Naprtnjaču, prijatelju - reče Poirot blago. - Naprtnjaču. Sve je to počelo s naprtnjačom.

190

Četrnaesto poglavlje

1

Gospođa Nicoletis popela se stepenicama iz prizemlja, gdje je upravo u savršenu bjesnilu nadgalamila i Geronima i teanperamentnu Maxiju.

- Lažljivci i kradljivci - prasnu gospođa Nicoletis, gmmkim, slavodobitnim glasom. Svi su Talijani lašci i kradljivci!

Gospođa Hubbard, koja je upravo sđlazila stepenicama, kratko a uznemireno uzdahne.

- Nije ih dobro - reče - uzrujavati, upravo kard kuhaju večeru.

- Št se to mene tiče? - uzvratu gospođa Nicoletis. - Ja neću biti ovdje na večeri. Gospođa Hubbard zadržu u sebi oštar odgovor koji joj je već zatitrao na ustima.

- Doći ću :kao obično, u ponedjeljak - reče gospođa Nicoletis.

- Da, gospođo Nicoletis.

- I molim vas, pozovite nekoga da popravi vrata na, rno, m ozmaru, to neka vam bude prva stvar u ponedjeljak ujutro. Račun za

popravak bit će poslan poldciji, jeste li me razumjeli? Polici ji!

191

::~;

Gospođa Hubbard pogleda sumnjičavo.

- I želim nove žarulje po tamnim hodnicima - i to jače. Hodnici su isuviše mračni.

- Vi ste posebno naglasili da želtie slabe žarulje po hodnicima - radi štednje.

- To je bilo prošlog tjedna - odreže gospođa Nicaletis. - Sada je - drugačije. Sad gledam preko ramena - i pitam se »Tko me slijedi?«
:,i, Gospoda se Hubbard p~itala da li njena poslo davka dramatiDira, ili se zaista boji nečega, ili nekaga? Gospođa Nicolet~s običavala je u sveunu pretjeravati, tako d~a je uvijek bilo teško znati koliko povjerenja treba zapravo poklorliti njenimizjavama.

Gospođa Hubbard reče sumnjičavo:

'r:; - Jeste li sigurna da želite sami poći kući? Da li biste htjeli da pođem s vama?

'` - Bit ću onamo sigurnija nego ovdje, mogu "" vam retail!

;, - Ali, čega se bojite? Kad bih znala, možda ~ = bih mogla . . .

- To nije vaša stvar. Ništa, vam -neću reći. Smatram da je nepodnosavo to kako mi vi stalno postavljate pitanja.

; ' - žao mi je, sigurna sa2n . . .

:: - Sad ste uvrijedeni! - Gospođa Niooletis j~' zadovoljno joj se nasmiješi. - Ja sam ćudljiva i gruba - da. Ali ja imam mnogo razloga da budem zabrinuta. I upamtite da ja imam u vas povjerenja i da se oslanjam na vas. Zaista ne

::: znam ššto bih bez vas, gospodo Hubbard. Vidtie, ' šaljem vam zračni poljubac. ~eli~m vam ugodan vikend. Laku noć.

192

Gospođa Hubbard gledala ju je kako izlazi na ulična vrata i onda ih zatvori za njom. Umirivšd svoje uzbuđenje jednim prdlično neodre i Qenim: »Pa, stvarno!c< - gospođa Hubbard krene prema kuhinjskim stepenicama.

Gospoc~a Nicoletis siđe pročelni,m stepenicama, iziđe kroz rešetkasta vrata i skrene u lijevo. Hdck~ory Road bila je pnilično široka ulica. Kuće su u njoj bile podignute malo uvučeno, iza predvrtova. Na kraju ulice, na nekoliko koraka hoda od broja 26,

prolazila, je jedna od landanskih glavnih brzih prometnica, kojom su
tutnjali autobusi. Na kraju ulice bali su semafori i gosti

Monica okraljičin čipkasti avratnik, na samom uglu. Gospođa
Nicoletis koračala je srednjom pločnika i s vremena na vrijeme
nervozno se osvrtna preko ramena, ali na vidiku nije bilo

nikoga. činilo se da je Hickory Road ove večeri neobično pust.
Ona malo ubrza korak kad se približila »Kraljičinom čipkastom
ovratniku«. Bacivši još jedan hitar pogled naokolo, ona gotovo kao
kravac šmugne u saloon-bar.

, Fijuckajući dupli konjak koji je naručila, nje no raspoloženje živne.
Više nije dzgledala poput uplašene i nesigurne žene, kao malo
prije. Ali

njeno nepridjeljivo raspoloženje prema policiji ipak nije
splasnulo. Proluglasno je mrmljala. sebi, u bradu: Wstapo! Natjerat
ću ja njih da mi to

platu. Da, platit će to oni meni! - te ispije svoje piće. Naruči
drugo i počne mozgati o nedavnom događaju. Nezgodno je,
užasno nezgodno, što je policija bila tako netaktna da otkrije njenu
tajnu zalihu, i što nema nikakve nade da se to

ia sija, baja, broj 193

neće proćuti među studentima i svima ostalima. Gospođa
Hubbard možda će biti diskretna, ili pak možda neće, jer, stvarno,
može li se još uopće ikome vjerovati? Te se stvari uvijek proćuju.
Geronimo sve zna. On je već cijelo ispridčao svojoj ženi, a
ona će isprićati ćistaćici i tako će to ići dalje, sve dak - ona naglo
zastane, kad je neki glas iza nje rekao:

- Dakle, gospođo Nicoletis, tko bi rekao da je ovdje vaše skrovište?

Ona se žustro okrene i onda s olakšanjem uzdahne.

- Ah, to ste vi - reće. - Mislila sam . . . - Što ste mislili, tko bi
mogao biti? Veliki zloćestni vuk? što pijete? Dopustite da vas i ja
poćastim jednim pićem.

- Sve je to zbog briga - objasni gospođa Nicoletis dostojansveno. -
Pa ovi policajci, što pretresaju moju kuću i sve uznemiruju. Jadno
moje srce. Moram biti veoma oprezna sa svojim srcem. Meni nije do
pića, ali vani sam se na ulici stvarno osjetala sasvim klonulam.
Mislila sam da bi me maio konjaka . . .

~ Ništa nije ~tako dobro kao konjak. Izvolite. Gospo~ Niooletis iziđe iz »Kraljičina čip kastog ovratnika« malo posldje toga, osjećajući da je živnula i da je sasvim zadovoljna. Neće ići autobusam, odluči. Noć je tako divna i zrak će joj zaasta ~oditi. Da, zrak će joj svaka,ko goditi. Nije se osjećala baš sasvam slabom na nogaxna, nego sam~o malčice nesigurnom. Bilo bi možda pametnije da je popila koji konjak manje, ali

194

zrak će joj ubrzo razbistriti glavu. Uostalom, zašto jedna g~poda ne bi s vremena na vrijeme smjela marno popati koje piće u vlastiboj sobi? što je u tome loše? Jer ona sebi nikad nije dopusbila to da je ne~bko vicli pijanu! Pijanu? Naravno, ona uopće nikad na je bila pijana! U svakom slučaju, aiko se to njima ne sviđa, ako je ukore, ona će im ubrzo reći ono što ih ide! Ona je također znala neke stvarđice, ili možda nije? Samo da je htjela razvezati jez tik! Gospođa niooletis ra.toborno zabaci glavu i naglo skrene, da izbjegne siup lisiovne uložnice, koji se odjednam prijeteći stvorio pred njom. Nema sumnje, u glavi joj se ipak malo vrti. Da se možd~a samo malo nasloni, ovdje na zid? Da samo na koji trenutak sklopi oči...

Policijs~kom redaru Bottu, koji je odmjereno a uzvišeno koračao u svojoj ophodnji, pricie neki usplahireni svećenik.

- Tamo je neka žena, stražaru. Ja stvarno . . . čini se kao da joj je pozlilo, ili tako nešto. Leži ničice.

P~olicijski redar Bott usrr~jeri svoje energične korake u tom pravcu i zastane nad ispruženom spodobom. Jak miris konjaka potvrdi njegove

sumnje. - Gotova je - reče. - Pijana. No, dobro, ne brinite se, gospodine, mi ćemo to već urediti.

13· 195

2

Hercule Point, završivši svoj nedjeljni doručak, brižn,o obriše brkove od sv~h tragova svoje juiarnje šalice đokolade i prijede u svoj salon.

Na stolu su brižno razmještene ~stajale četiri naprtnjače, svaka s ceduljicom pričvršćenom na sebi - što je bila posljedica, uputa danih Georgeu. Poirot uzme naprtnjaču k~oju je on sam nabavu~o dan pxuje i pridruži je ostalima. Rezultat je bio zanimljiv. Naprtnjača koju

je on kupio od go~poddna Hioksa nije, koliko je on mogao zapaziti, ni u kom pogledu bila lošija od predmeta što ih je nab~avvo George u različitim drugim trgovinama. Ali, bila je nesumnjivo mnogo jeftinija.

- Zanimljivo - reče Hercule Poirot. Zurio je u naprtnjače.

A ~onda ih pregled~a potan,ko. Iznutra i izvana, izvrnuvšd ih naopačke, opipavši šavove, džepove, naramenice. A onda ustane, ode u kupaonicu i vrati se s malim oš~trixn preklopnim nožićem. Izvrnuvši naopačke naprtnjaču koju je kupio kod gospodina Hicksa, navali nožem na njeno dno. IzmeBu unutrašnje podstave i dna nalazio se težak komad valovaštog utvrQdvača, po izgledu prilično sličan valovitoj ljepenci. Poirot se s velikim zanim;anjem zagleda, u raskomadanu naprtnjaču.

A onda nastavi navaljivati na druge naprtnjače.

196

Napokon sjedne i počne promatrati posljedice razaranja koje je upravo izvrši~o.

A onda privuče k sebi telefon i na,koa~ kr~a,ćeg čekanja uspije dobiti vezu s ,inspektorom Shar

peom. - Ecoutez, mon cher,l - reče. - H~io bih r znati samo dvije stvari.

Na strani inspektora Sharpea og1asi se nešto srodno grohotnom smijehu.

- Na konju samo dvije stvari znam, no jedna j' vrosta, znam i sam - napomene on.

- što velite? - updta Hercule Poirot, iznenačeno.

'-' - Ništa. Nfšta. Sjetio sam se samo jedne obične pjesmice. Koje su to dvije stvari, što biste ih željeli znati?

- Jučer ste spomenuli neke policijske istrage ' u Hnckory Raadu, ~koje su izvršene u toku poslje dnja txd mjeseca. Možete li mi reći datume a i vrijeme dana kad su izvršene?

- Pa, dakle, to ne bi smjelo biti teško. To bi moralo biti zabilježeno u fasciklima. Pračekajte da pogledam.

Inspektor se uskoro vratio na telefon. - Prva istraga, zbog studenta, koji je rasturao subver zivnu propagandu, 18. prosdnca prošle godine ' 3,30 pbslije podne.

- Tb je isuviše d~a,vno.

- Istraga, predmet: Montagu Jones, Dvoro-azi~jac, tra~en zbog veze s umonstvom gospode

1 Franc. - Slu~ajte, prijatelju. (Nap. prev.)

Is~

Alice Gombe dz Cambridgea, 24. velja~e, 5,30 poslije podne. Istraga, predmet: William Robinson, roden u Zapadnoj Africi, tra~en od Sheffiela~ske

policaije, 6. o~ujka, 11 sati prije podne.

" - Aha! Hvala vam!

a - Ali, ako m,islite da bi bilo koji od tih slu-

a ~ajeva mogao imati ma kakve veze s . . .

Poirot ga prekine.

- Ne, nemaju veze. Mene zanima s~am~o doba dana kad su izvr~ene.

';;, - ~ime se vi to bavite, Poirot?

- Secaram naprtnja~e, prijatelju. To je vrlo

f

i,; zanamljivo!

On polako ~o~dlo~i slu~alicu.

Izvadi iz d~žepa sređen spisak k~oji mu je dan prije predala gospoĐa Hubbard. Pregleda ga

" redom:

Naprtnja~a (Lena Ba,~tesona)

~arulje

Nax~ukvica (Genevievina)

Dijamantni prsten (Patricijin)

Kameni puder (Genevdevin)

p, ,

Ve~ernja cipela (Sallyna)

Crvenilo za usne (Elizabeth Johnjston)

a. Nau~nice (Valerijine)

~' St

k

(L

B

t

)

t

, e

os

ap

era

a

esona

Sol za kupanje (?)

šal, izrezan na trake (Valerij~in)

Hlače (Coltiwve)

Kuharski priručnik (?)

Borna kiselina (Chandra Lala)

Broš GSallyn)

198

'llinta, prolivena po Eliza,bathinim papirima. (Ova je sve što sam m~ogla uč~niti. To n~ije

apsolwtiw točno. L. Hubbard.>

Poirot je dugo pramatrao popis.

A onda uzdahne i promrmlja sam u sebi: oDa . . . sigurno . . . treba eliminirati sve što nije , bitno . . .<c

', Sjetuo se tko lai mu moga;o pomoći da to uđini. Bila je nedjelja. Većina je siudenata vjerojaino kod kuće.

~On okrenu bro j Hickory Rooda 26 i zamoli da ga spoje s gospođicom Valerijom Hobhouse. Neki krupan i prilična grlen glas izrazi sumr~ju da ld je ona još gore, ali reče da će otići i pogledati.

Uskoro zoču njen pomalo promukao glas: - Valerie Hobhouse kod ~telefona,.

- Ovdje Hercule Poirot. Da li me se sjećate? - Naravno, gospod2ne Poirot. što izvo>ite? - Ako je moguće, vol.i~o bih na trenutak porazgavoriti s vama.

- Svakako.

- Znači, mogu doći onamo, u Haakory Rojad? , - Da. Ja c~u vars čekati. Reći ću Geronimu da v~as dovede gore u moju sobu. Nedjeljom je ovdje teško naći maram kutak.

- Hvala, g~spođice Hobhouse. Veoma sam vam zahvalan.

Geronimo otvori Podroiu vrata značajna, iz raza lica, a onda se nagne prema njemu i reče , mu svojim uobičajenim konspirativnim prizvu krnn:

199

- Odvest ću vas gore, gospođici Hobhouse , vrlo tiho. Pss-t . . .

Stavivši prst na usta, povede ga stepenicama, \$ a zatim u prilično prastranu sobu okrenutu prema Hickory Roadu. Bila je namještena s ukusom i umjerenom količinom raskoši, kao spavaća i

;: soba-salon. Dvokrevet, bio je prekriven izlizanim, ali predivnim perzijskim ćilirrom, a tu se nalazio i privlačan orahov pisači stol u stilu Queen Anne, koji bi Poirot teško mogao smatrati jednim od originalnih djelova namještaja kuće ' Hdakory Road broj 26.

Valerie Hobhouse stajala je gotova da ga , pozdravi. Čini se da je umorna, mislio je; oko a njenih očiju ocrtavali su se tamni kolobari.

- Mais vous etes tres bien ici - reče Poirot ;,; , pošto ju je pozdravio. - Ovo je chic. E ima ugo

i daja. i Valerie se nasmiješi.

- Ja sam već dosta dugo ovdje - reče. Dvije i po godine. Gotovo tri. Ušančila sam se ovdje manje više, i imam nekoliko vlastitih stvari.

- Vi niste student, zar ne, gospođice? ' - O, ne. Ja radi, m. Namještena sam.

- U nekoj . . . kozmetičkoj tvrtki, zar ne?

- Da. Ja sam jedan od nabavljača Sabrina Faira - to je kozmetički salon. Imam zapravo mali udi u poslovima. Ostvarujem i određenu

nuz-zaradu od kozmetičkih preparata. Pribori i

1 Franc. - Pa ovdje je kod vas veoma lijepo. (Nap. prev.)

E Franc. - Ukusno; otmjeno; zgodno. (Nap. prev.)

200

takve stvari. Sitne paraške novine. I to je moje područje.

- Znači da prilično često odlazite u Pariz i na Kontinent?

- O, da., otprilike jednom mjesečno, kadikad češće.

- Morate mi oprostiti - reče Poirot - ako vam se čini isuviše znatiželjnim . . .

- Zašto ne? - Ona ga kratko presaječe. U okolnostima u kojima se nalazimo, svi moramo podnositi opću znatiželju. Odgovarala, sam jučer na veldk broj pitanja inspektbra Sharpea. Čini mi se da biste vi više voljeli čvrstu stolicu, gospodine Poirot, nego nizak naslonj~ač?

- Vi ste veoma oštroumni, gospođice. Poirot pažljivo i udobno sjedne na stolicu s vdsokim naslonom i prdručjem.

Valerie sjedne na divan. Ponudi mu cigaretu, uzme jed~nu sebi i zapali je. On ju je pamno proučavao. Odlikovala se nervoznom, prilačno divljom elegancijom koja je na njega djelovala više nego što bi djelovala obična lijepa vanjštlina,. Inteligentna i privlačna mlada žena, pomisli. Zar nimalo ga je li njena nervoza rezultat nedavnog preslušavanja, dli je to bila. prirodna sastojina njena ponašanja. Sjetio se, da je g~otovo isto pomdslio o njoj one večeri kad je bio došao na večeru.

- Dakle, in:spekt~or Sharpe vas je ~spituva,o? - upita.

- Da, naravno.

- I vi ste mu rekli sve što ste znali? - Naravno.

201

- Zanima me - reče Poirot - je li to ustina. Ona ga pogleda ironično.

- Budući da niste čuli moje odgovore inspektoru Sharpeu, teško da biste mogli o tome su~inti - reče ona.

- Oh, ne. ~o je sam~o jedna ~od mojih malih ideja. Meni one padaju na pamet, znate - te male ideje. ~ne se nalaze ovdje - on se kucne o gla.vu.

Moglo se primijetiti da Poirot, ka~o što je ponekad običavao, namjerno izigrava šarlatana. Valerie se, ipak, nije smijala. Promatrala ga je sasvim otvoreno. I kad je prog~ovorila, progovorila je s određenom grubošću.

- Hoćemo li pnijeći na stvar, gospodine Po~irot? - upita. - Ja uistinu ne znam kanw vi smjerate.

- Da, svakak~o, gaspodice Hobhouse. On izvadi iz džepa mali zamotuljak.

- Mo~ete li mažda pogodita što imaan ovdje? - Ja nisam vidovita, gospodine Poirot. Ja ne vitixn kroz papir i omat.

- Ovdje imam - reče Poirot - prsten, koji je ukraden gospođici Patniciji Lane.

- Patricijin zaručnački prsten? Misli.m, zaručnički prsten njea~e majke? Ali zašto se nalazi kod vas?

- Zamolio sam je da mi ga posvdi na dan dva. Prilično iznenaHene, Valerijine obrve opet podigoše njeno čelo.

- Stvarno?

202

- Zanaxnao me taj prsten - nastavi Poirot. - Zanimao me njegov nestanak, njegov^ovo nal~ ženje i još nešto u vezi s njim. I tako sam zamolio gospoft~.cu Lane da mi ga p~osudi. Ona je odmah pristala na to. A ja sam ga odmah odnio svom prijatelju draguljaru.

- Da?

- Zamolio sam ga da xni kaže nešto o dija', mantu koji se nalazi na njemu. Prdlično velikomkameni, a,ko se sjećate, okruženu s obje strane

skupinom manjih kamenova. Sjećate li se ~1~~?

- Mislim da se sjećam. Ali ne baš dobro. - Ali vi ste ga imali u ruci, zar ne? On se nale,zio u vašem tanjuru s juhom?

- Tako se i našao! O, da, sjećam se tog~. Zamalo da ga nasam progutala. - Valerae se kratko nasmije.

- Kao što ~rekoh, odnio sam prsten svom prijatelju draguljaru i zamolio ga za, njegovo ' mišljenje o dijamantu. I znate li kakav je bi~o njegov odgovor?

- Kako bih m~ogla znati?

- Odgovorio mi je, da taj ka~nen nije dijamant. Da je t~o običa,n cdrkon. Bijeli cirkon.

- Oh! - Ona ga je netremice gledala. A onda natava, po~nalo nesigurna glasa. - M3slite rečida je - Patric~a misli1a da je ~Go dijamant, a da

je to samo cirkon, ali . . . Poirot odmalme glavom.

- Ne, nusam to m~li~o. To je zaručnički j. prsten, koliko sam shvatio, majke Patricije La,ne. ' Gospođica je Patricdja La,ne djevojka iz dobre

203

obitelji i njena je porod:ica, rekao bih, svakako

i

, prije najnovdijih poreznih odredaba, živjela u povoljnim okolnostima. U tim se krugovima, gospodice, trošilo mnogo novca na zaručnički prsten.

Zaručnički prsten mora biti lijep prsten - dijamantni prsten, ili prsten s nekim drugim dragocjenim kamenom. Uvjeran sam da bi tata gospođice La, ne njejoj mami paklonio samo vrijedan zaručnički prsten.

- što se toga tiče - reče Valerie - ja se u tome ne bih složila s vama. Patricijin je otac bio mali pokrajinski vlastelin, čini mi se.

- Prema tome - nastavi Poirot - čini se da je kamen u prstenu naknadno zacijelo zamijenjen drugim kamenom.

- Pretpostavljam - odgovori Valerie polako - da je Pat možda pravi kamen izgubila, da nije imala sredstava da ga nadomjesti isto takvim i da je umjesto njega dala umetnuti cirkon.

- To je moguće - reče Poirot - ali ja ne vjerujem da se to dogodilo.

- Dakle, gospodine Poirot, kad već nagađamo, što vi mislite da se dogodilo?

- Ja mislim - odgovori Poirot - da je

"a prsten uzela gospođica Celia i da je dijamant

namjerno izvadeno i zamijenjeno cirkonom, prije nego što je prsten vraćen.

Valerie je sjedila veoma ukočeno.

- Mislite da je Celia namjerno ukrala dijamant?

Poirot odmahne glavom.

- Ne - reče. - Ja mislim da ste ga ukrali k vi, gospođice!

204

o o, s n. y i_ ata io

Valerie Hobhouse iznenada osta bez daha. - Dakle, stvarno! - uzviknu ona. - Ovo ma

se čini prilično pretjeranim. Vi nemate pod bogom nikakva dokaza za to!

- Naprotav, imam - prekinu je Poirot. Imam dokaz. Prsten je vraćen u tanjuru juhe. A ja, evo, ja sam jedne večeri večerao ovdje. I primijetio sam kako se ovdje po',služuje juha. Poslu~i.vala se iz j~a koji se nalazio na stolu, po stra~ni. Prema t~ome, ako netko u svom tanjuru juhe nade prsten, znači da ga je u tanjur mogla staviti ili osoba koja je juhu dijelila Gu ovom slučaju Geronimo), ili osoba u čijem se tenjuru prsten našao. Vi! Ne vjerujem da je to učinio Geror~im~o. Ja ma,slim da ste vi odigrali vraćanje prstena u juhi na takav način zato što vas je ~Go zabavljalo. V3 amate, ako smijem iznijeti svoj sud, prnlično komičan smisa~o za glurnu. Podignuti prsten u zrak! Uskliknuta! ,Mislim da ste u tome zadovol jili svo j smisao za humor, mademoiselle, a niste shvatili da ste time sami sebe odali.

- Je li to sve? - izusti Valerie podrugljivo. - O, ne, to nipošto nije sve. Vidite, kad je Celia one večeri praznala, da je ~ona ~kriva za ovdašnje krade, ja sam primijetao nekoliko maldh pojedinosti. Na pramjer, govoreći o tom prstenu, ona je rekla: fsMeni nije bilo jasno, koliko je on vnijedan. čim sazn što saznala, uredila sam da se vrati.« Kako je to ~ona saznala, g~aspo8ice Valerie? Tko joj je rekao koliko je prsten vrijedan? A onda opet, govoreći ~o ,izrezanom šalu, mala je gospođica Celia rekla nešto kao: »To je bilo

205

nešto drugo. Valerie se neće tužiti . . .« Zašbo se ,. vi ne biste tužild, ako je vrlo vrijedan svdlen šal,

koji je bio vaše vlasništvo, izrezan u krpice? Ja sam odmah ste,kao dojam da je cijeli pothvat s ukradenim stvarima, da bi se Celia prokazala kao kleptomanka i tako privukla pažnju Colana McNabba, izmislio netko drugi. Netko mnogo inteligentniji o~d. Celije Austan, netko, tko dobro poznaje psihologiju. Vi ste joj rekli da je prsten vrajedanj vi ste ga uzeli od nje i uredili da bude vraćen. Na isti nač,in, vi ste je nagovorili da vaš ' ~ šal izr~e na ~komade.

- Sve su to teorije - reče Valerie - i bo prilačno nategnute teorije. Već mi je anspektor pokušao podmetnuta misao da sam ja nagovorila Celiju da izvede te ~ale.

- T št~o ste mu va odgovorili?

- Odgovorila sam mu da je to be~misljeno - reče Valerie.

- A što ćete odgovoriti meni?

Valerie ga je ne~koliko trenutaka ispitljivo promatrala. A onda se pra;skavo nasmije, ugasi cigaretu, nasloni se, poravnava jastuk iza leđa, i reče:

. - Va ste potpuno u pravu. Ja sam je ne to nagovarila.

- Mogu li vas upitati zašto? Valerie reče nestrpljivo:

- Oh, obična budalasta dobra narav. Dobronamjerno posredovanje. Ta je Celia, mjesedarec~ naokolo kao neka mala sablast čeznula za Colinom, koji je nikad nije ni pogledao. Sve se bo čirdlo .ta~ko luckasto. Colin je jedan od onih

206

umišljenih samouvjerenih mladića, obuzetih psihologijom i kompleksima i emocionalnim blokovima, i svam tim stvarima, i meni se činilo da bi bilo prilično ~zabavno da ga nasadimo i napravimo budalu ~od njega. U svakom slučaju, bilo ma je mrsko gledati kako Celia djeluje bijedno i tako sam je ja uzela u svoje ruke, izgrdila je, objasnila joj ugla.vnom cdjeli plan i uspjela je nag~ovoriti. Ona je, mislim, u svemu tome bila ponešt~ nervozna, e,li astovremeno i prildčno zaneESena. I, naravno, jedna od prvih stvari što ih je ta mala budalica dzvela, bilo je to što je našla prsten koji je Pat zaboravila u kupaonici i uzela ga je . . . umstinu vrijedan komad xiakita, zbog kojega se podigla prilična galama i pozvana je policija i cijela bi stvar mogla poprimiti ozbiljan tak. I iak~o sam ja uzela prsten od nje, rekavši joj da ću ga već nekako vratiti i nagovorila je da uskoro digne kakav ukras i nešto od kozmetike ie da napravi neku namjernu štetu na kakvoj m~oj stvara, što je neće dovesti ni u kakvu nepriliku.

Podrot d~zbok~o uzdahne.

- Upravo onako kao što sam mislio - reče. - Sada bdh voljela da to nisam učinila nastavi Valerie mračno. - Ali, ja sam mislila dobro. T~o je strašno, mora se reći sasvim u stilu Jean T'amlinson, ali iako je.

- ,A sada - reče Poirot - dolazim~ na problem Patricaj~ina prstena. Celia ga je dala vama. Vi ste ga ~rwrili negdje pronaći i vratiti Patriciji. Ali prije nego što ste ga vratili Patriciji - on zastane - što se dogodilo?

207

~a_ ,
g.t

On je promatrao kako njeni prsti nervozno , ~apliću i raspliću okrajak resa~sta šala št~o ga je ;:;' , ,

nosila oko vrata. On nastavlja još uvjerljivim glasom:

` - Bili ste bez nbvca, hm, je li iako?

Ne gleda. jući ga, ona kratko, potvrdno klimne glavom.

- Znala sam da će se sve vtkxvti - reče, i u njenu se glasu začula gorčina. - Neprilika je sa, mnom u tome, gospodi~ne Poarot, što sam ja kockar. To je jedna od osobina s kojima se čov

"" jek rada, i tu se ne može učiniti gotovo ništa. ;: član sam malog ~kluba u Mayfairu - ali neću vam točno reći gdje je - ne b~h željela biti odgovorna ako onamo upadne policija, ild netko takav. Ostanimo kod činjenice da ja prdpadam tom klubu. Tamo se igra roulette, baccarat i sve ~stalo. Imala sam strašnu seriju uzastopnih gu bitaka. I kod mene se našao taj Patin prsten. Slučajno sam prolazala kraj trgovine u kojoj sam .spazila jedan prsten s cirkonom. Pomislila sam: »Kad bi se taj dijamant zamijenio bajelim cir konom, Pat nikad ne bi primijetila razliku!cc čovjek x~ikad ne razgleda pnsten ~koji već dobro poznaje. Ako bi ddjamant azgledao nešbo malo mutniji nego inače, čovjek 'ba jednostavno pomi slio da ga treba ~očistiti, ila neššto slično. I tako, to mi je dalo poticaj. Popustila sam. Izvadala sam dijamant i prodala ga. Nadomjestila sam ga cir konom i odlučila da ga još iste večerđ pronađem u svojoj juhi. Bila, je to prokleta smnješna stvar, priznajem. Eto! Sada zna;te sve. Ali, na časnu

208

riječ, nikad nisam pomislila na to da bi Celia zbog toga mogla biti okrivljena.

- Ne, ne, razumijem vas - i'~oirot zaklima glavom. - Samo vam se pružila prilika, i to je sve. Činila se zgodnom i vi ste je iskoristiln. Ali učini)2 ste pri tom veliku pogrešku, mademoiselle.

- To mi je jasno - reče Valerie svho. A onda plane zdvojno:

- A>a, do vraga! Je li to sada, važno? Oh, dajte me zatvoriti, ako želite. Recite sve Pat. Recite anspektoru. Recite cijelom svijetu! Ali, kakva korist od fi,oga? Kako će nax~ to pomoći da otkrijemo tko je ubio Celiju?

Poirot ustane.

- Nikad se ne zna - reče - što može koristiti, a što ne. čovjek mora ukloniti s puta tako mnogo štoga što nije važno jer to otežava uspjeh.

Meni je bilo važno da znam tko je naveo malu Celiju da odigra ulogu koju je odagrała. Ja to sada znam. A što se tiče prstena, preporučio bih vam da sami odete do gospođice Patx~cije Lane i priznate joj što ste učinili, uz sve uobičajene izraze vašeg žaljenja.

Valerie napravi grimasu.

- Usudila bih se reći da je to u cjeluni veoma dobar savjet - reče ona. - U redu, otići ću do Pat i poniziti se. Pat je veoma pr~stojno stvorenje. Reći ću, da ću joj dijamant, čšm budean mogla, platiti. Jeste li to željeli, gospodine Podrot?

- To nije ono što ja želim, nego ono što je preporučljivo.

14 Bija, baja, buf 209

Vrata se dznenada otvoriše i uđe gospođa Hubbard.

Te~ko je disala, a izraz njena)aca bijaše takav ' da Valerie viknu:

!'- - ~bo je, Mamti? što se dogodilo? Gospođa Hubbard klone u naslonjač. - ~ ~ o g~po~ Niooletis.

- Gospodi Niak? Što je s njom? - O, bo~e moj. Ona je mrtva.

- Mrtva? - Valerijin glas odjedrbom promuknu. - ~a,ko? Kada?

~ ~ ° - čini se da su je pokupili px~ošle noći na a ~ ~ - ~jeli su je na policijsku stanicu. Mi ",`1 `: .

slili su da je - da je . .

- Pi j ana? Pretposta, vl j am . . .

- Da - ona ~i jest pdla. Ali, ipak - umrla je...

- Jadna gospođa Nick - reče Valerie. U njenu promuklu glasu osjeća, o se drhtaj.

, Podrot reče blago:

- Vi ste je voljeli, mademaiselle?

- To je na neki način čudno - ona je znala bd.tu pravi stari zmaj - ali, da - ja sam je f" voljela . . . Kad sam prvi puta došla ovamo

: praje tni godine, ona uopće nije bila tako - tako temperamentna, ka, o što je poslije postala. Bila je ugodna u druš~tvu - zabavna - srdačna. 112nogn se pramijenila u posljednjih godinu dana . . .

Valerie pogleda gospodu Hubbard.

- Pretpostavljam da je to zato što je počela patajno piti - pronašli su mnogo boca i koječega drugoga u njenoj 5obi, zar ne?

210

~a - Da - gosp~otia Hubbard je oklijevala, aonda, iz nje prowali. - Ne mogu sama sebi opro

w ~ stiti - što sam je prošle noći samu pustila iz ~ kuće - ona se neđega bojala, znate.

' - Boj~ala?

Poirot i Valerie oglasaše se u isto vrijeme.

, Gospođa Hubbard, sva nesretna, potvrdi. Nje~, no je blago, ~okruglo lice bilo uzne nireno.

- Da. Neprestano je g~ovorila da se ne osjeća o- sigurnom. Pitala sam je čega se boji - a ona me dzgrdila. Osim toga, naravno, kod nje se

ua. nikad nije znalo kolako pretjeruje. Ali sada 'ti- zanixoa me . . .

Valerie reče:

- Ne mislite valjda da je i ona - da je i ona, ~la također - da je i ona .

. .

Ona zastane s izrazom užasa u očima.. U Poirot upita:

- što su rekli, što je prouzrakovalo njenu smrt?

Gaspoč~a Hubbard reče zdvojno:

~la- Ona - oni nasu ništa rekli. Provest će se je , istraga - u utorak .

. .

I~o ila aa,. nu

ela ~_ie

14" 211

Petnaesto poglavlje

U jedno j nrirno j sobi New Scotland Yarda sjedila su za stolom četiri čovjeka.

Predsjednik skupa bio je super.intendant W31ding iz Odjela za narkotie. Fored njega sjedio je narednik Bell, mlačić pun energ^,ije i optimizma, neobično sličan oštru hrtu. Zavaljen u naslonjač, miran i oprezan, sjedio je ir~spektor Sharpe. Četvrti čovjek bio je Hercule Foirrot. Na stolu se nalazila jedna naprtnjača.

Superintend~a~nt Wilding zamišljexw je češkao podbradak.

- To je zan~imlj~iva adeja, gospodine Poirot reče oprezno. - Da, to je zanimljiva ddeja.

- Tb je, kao što re~koh, samo ideja - reče Poirot.

Wilding potvrdno klixnne glavom.

- Prikazali smo samo opće stanje - reče. - Krijumčarenje se neprekidno provodi, na ovaj d1i onaj način, dakako. M~i grupu prestupnika pohvatamo, a poslije određenog vremena stvari počinju

iznova, negdje drugdje. Govoreći o mojoj grani, ušlo je u ovu zemlju u posljednjih

213

godinu i po dana prilično mnogo robe. Pretežno heroin - prilična količina kokaina. Postoje raz-

ličita spremišta, razbacana tu i tamo po Kontinentu. Francuska je policaja otkrila nekoliko kanala kojima droga dolazi u Francusku - ali nasu sasvim sigurno u to kako iz nje izlazi.

- Ako se ne varam - upita Poirot - vaš se problem uglavnom može podijeliti u tri točke. Postoji problem distribucije, postoji problem unošenja krijumčarene robe u zemlju a, najzati,

poštoja problem - tko zapravo vodi posao i uzima veći dio zarade?

- Općenito uzevši, to je prilično točno. Mi znamo dosta o sitnim prodavačima, i načinu raspačavanja droge. Neke smo od prodavača po zatvarali, neke pustili, u nadi da bi nas mogli dovesti do kakve velike ribe. Droga se raspačava na mnogo različitih načina: po klubovima, po barovima, po ljekarnama, raspačava je kakav čudan liječnik, modna kreatorica, ali frajerka. Raspačava se po trkalištima, i u starinarnicama, kadikad i u kakvoj prometnoj veletrgoVINI. Ali, nije potrebno da vam sve to nabrajam. To u svemu štome nije najvažnije. Mi sa svim tim možemo lako izići na kraj. Bilo je i nekoliko veoma osnovanih sumnji u pogledu takozvanih velikih riba. Dva tri veoma poštovana, bogata gospođana, protiv kojih nikad nije bilo ni traga suđenja. Oni su vrlo pažljivi: nikad sa ni ne ru kuju robom, a sva ona sitna riba uopće ne zna tko su oni. Ali s vremena na vrijeme neki se od njih omakne, i mi ga iada - uhvatimo.

214

- To je iotno onako, kao što sam i pretpostavljao. Linija koja mene zanima, to je treća linija - kako pošiljke dolaze u zombiju?

- Aha. Mi smo otok. Najuobičajeniji je put, dobar staromodni put preko mora. Među brodskim brovarom. Neki motorni brodić mirno doklizi preko Kanala, mirno pristaje negdje na istočnoj obali, ili u kakvoj maloj dražici na jugu. To ponekad uspije, ali mi prije i lako ulazimo u trag nekom momku koji ima takav brod i kad on jednom postane sumnjiv, njegova povaljna prilika propada. U posljednje vrijeme roba je nekoliko puta imasena u jednom od

linijskih aviona. Povremeno se pokazuje kako je neki od siewarda, ili neki od članova posade, kojima se nude velike svote novca, ipak samo čovjek. Tu su, konačno, i uvoznici. Poštovane tvrtke, koje uvoze velike klavire, ili takve stvari! Ona neko vrijeme prolaze sasvim dobro, ali mi im, napokon, ipak nekako doskočimo.

- Vi ćete se zacijelo složiti, da je jedna od najvećih poteškoća u obavljanju nedopuštene trgovine - un,ošenje robe dz inozemstva u ovu zemlju?

- Svakako. Ja ću vas j oš i dopuniti. Mi smo već dosta dugo zabrinuti. U zemlju ulazi više robe, nego što je mi možemo pratiti.

- A što je s drugim stvar~na, na primjer s d~Ji~? .

Javi se narednđk Bell.

- Taj promet je prilično velik, gospodane. Nedopuštena trgovina dijama,ntima i drugim draguljima, potječe iz Južne Afrike i Australi,je, ne

215

što i s Dalekog isto~ka. Oni dolaze u ovu zemlju u uzastopnim ~naletima, a m4 ne znamo kako. Neki dan je jednu mladu ženu, običnog ~turista, u Francuskoj, neki slučajni znanac upitao da li bi htjela prenijeti preko Ka~nala par cipela. Ne novih, ne takvih koje bi podlijegale carini, radilo se samo 0 običnim cipelama koje je netko negdje navodno zaboravio. Ona je, ne sumnjajući ništa, pristala. A mi smo za to slučajno saznali. Pokazalo se da su pete na cipelama bile šuplje, i pune nebrušenih dijaananata.

Superintendent Wilding reče:

- Ali slušajte, gospodine Poirot, za čim vi tragate; za, drogom, ili za krijumčarenim daja-, mantima?

- I za jednim i za drugim. Za svixn, zapravo, što je veliko po vrijednosti, a malo po obujmu. Meni se čini, da negdje postoji neka ulaz za, nazovimo ga tako, prijevozni servis, kroz koji spomenuta roba prolazi ovamo i onamo, preko Kanala. Ukradeni dragul j,i, dragul ji izvaQe.ni uz svojih ležišta, pretpostavljam da se iznose iz Engleske, a krijumčareni dragulji i droga - unose. Možda postoji mala samostalna agencija, koja nije povezana s raspačavanjern, nego dr~i robu na komisiotwj osnovi. A zarade od toga m~ogu bita veoma velike.

- Ja bih rekao da u tome imate pravo! Heroin u vrijedno ste od deset ili dvanaest tisuća funti može se spakirati u veoma mali omat, a isto vrijedi i za nebrušene dragulje velike vrijednosti.

216

- Vidite - reče Poirot - slabost krijumčara krije se uvijek u elementu ljudskosti. Vi prije ili poslije u nekoga posumnjate, u avionskog stewarda, u ljubitelja jahti koji posjeduje takvu malu jahtu, u ženu koja isuviše često putuje u Francusku i iz Francuske, u uvoznika koji, kako se čini, zaraduje više nego što je čovjeku potrebno, u čovjeka koji dobro živi, bez vidljivih izvora sredstava za život. Ali, ako robu u ovu zemlju unosi nedužna osoba, štoviše, svaki put druga osoba, onda poteškoće u atkrivanju robe nesagledivo rastu.

Wilding uperi prst prema naprtnjači. - I vi ukazujete na ovo?

- Da. Tko je osoba koja je danas najmanje azložena sumnji? Student. Ozbiljan, radišan student. Bez ikakvih sredstava, on putuje, noseći samo toliko prtljage koliko može ponijeti na leđima. Putujući preko Evrope na palacu. Kad bi jedan određeni student učestalo prenosio robu, vi biste njemu, ili njoj, bez sumnje, doskočili; ali suština je postupka u tome što su prenosioci nedužni i što ih nema mnogo.

Wilding protrlja čeljust.

- što vi mislite, kako se to zapravo obavlja, gospodine Poirot - upita. Hercule Poirot slegne ramenima.

- Što se toga tiče, ja samo nagađam. Nema sumnje da u mnogim pojedinostima griješim, ali rekao bih da se to odvija uglavnom ovako: prvo, na tržište se baca pošiljka naprtnjača. One su običnog, jednostavnog tipa, sasvim jednake kao druge naprtnjače, dobro i čvrsto izradene i

217

one" odgovaraju sv'oj namjeni. Kad kažem > xsa, svdm

,k'i

jednake kao druge naprtnjače, to nije sasvim

točno. Podstava je na dnu neznatno drugačija.

|

Kao što vidite, ona se sasvim lako može od-

maknuti, a tako je debela, i iako sastavljena, da

se u njenim naborima mogu sakriti svaki dragulja

ild praška. Nitko nikad ne bi na to posumnjao, osim ako ne bi baš to tražio. čisti heroiničisti kokain, zauzimaju veoma malo prostora.

~s ' - Točno tako - reče Wilding. - Naime,

đ

~ , ,

""- tako se - mjemo je hitrim prstima - svaki put n : ? a može unijeti robe u vrijednosti od pet ili šest tisuća funti, a da se ni na koga ne pasuxnnja.

; 'o a" - Točno - odgovor~i Hercule Poirot. -

;;i; . ,

Alors! Naprtnjače su izraQene, bačene na tržište, puštene u prodaju - mažda u više nego jednoj ' trgovini. Vlasnak trgovirre možda je uključen u ~ nedopuštenu trgovinu, ali možda i nije. Može biti i";, " da, jedn,osta.vno jeftinije prodaje robu zaio što k'v ' smatra da je to unosnije, zato što su njegove ` cijene relativno pogodnije od onih koje dr~e

r

drugi prodavačd kamping potreština. Naravno, iza svega toga stoji u pozad2ni odreQena organizacija; brižno voden popis stu~denata medicinskih škola, Londonskog sveučdlišta i drugih ustanova.

Na čelu nedopuštene trgovnne vjerojatno se nalazi netko, tko je i sam student,ilise izdaje za

studenta. Studenti putuju preko granice. Na određenoj točki, na povratku, naprtnjača se zarr~jenjuje drugom. Student se vraća u Englesku; carinski će pregled biti površan. Student,ilistu

1 ~'ranc. - Dakle. (Nap. prev.)

218

dentica, vxaća se u svoj hostel, raspakira se, a praznu naprtnjač~u baca u ormar dli u kut sobe. Na toj se točki ponovno vrši zamjena naprtnjače, ili se možda lažno dno pažljivo odstranjuje i nadomješta drugirn, obačni:m.

- I vi mislite da se to dogodilo u Hickory R,oadu?

Poirot potvrdno klimne glavom. - Tako barem na:slučujem. Da..

-- Ali što vas je navelo na to, gospodine Poirot - ako, naime, uzmeQno da ste u pravu?

~- Naprtnjača je isječena na komade - reče Poirot. - Zašto? Ako razlog nije jasan, treba ga zamisliti. Nešto je čudno s naprtnjačama koje dolaze u Hackory Road. Isuviše su jeftine. U Hickory Roadu dogodila se serija neobičnih ispada, ali djevojka koja ih je skrivila zaklinje se da uništena naprtnjača nije njezino djelo. Budući da je priznala sve ostalo, zašto bi to nijekala? A to, dakle, mačd da je govordla istinu. I)akle, zrna.či da m~ora postojati neki drugi razlog za, uništavanje napx^tnjače - a uništiti naprtnjaču, m~ogu re~6i nije laka stvar. To je bio težak posao i netko je m~rao biti prilično usplahiren, da bi to mogao izvršiti. Našao sam ključ zagonetke kad sam otkrio, približno - (samo približ~w, na žalost, zato što ljudsko sjećanje nakon razdoblja od nekoliko mjeseci više nije isuviše pouzdano) - da je ta naprtnjača uništena otprilike u vrijeme kad je policijski službenik telefonski najavio posjet upraviteljici hostela. Pravi razlog telefonskog poziva policijskog službenika odnosi~o se na nešto sasvim drugo, ali uzmimo to

219

ovako: pretpostavimo da ste vi netko, tko je povezan s tom krijumčarskom trgovdnam. Vratili ste se te večeri kući i sazna~jete da je bio nazvao neki policajac i da se u tom trenutku nalazi gore, kod gospoie Hubbard. Vi ćete odmah zaključiti da je policija došla. radi krijumčarske trgovine, " da je došla izvrš~iti pretragu: i uzmimo, da se u tom trenutku nalazila u kući naprtnjača, upravo r ' ' donijeta iz inozemstva, u kojoj se nalaaai,ilise nedavno nalazila, krijumčarena roba. I tada, ako policija zna kako se stvari odvijaju, ona dolazi u Hickory Road s jasnom nakanom da pregleda i, studentske naprtnjače. Nećete se usuditi izaći iz ,j : kuće, s dotičnom naprtnjačom, zato što bi po-
~

i~~`~~~ licija, koliko vam je poznato, mogla nekoga ostavita napolju da pazi na kuću, motreć,i upravo na tu stvar, a naprtnjača je predmert koji nije lako

;` ,'. ni sakriti, ni pri;kriti. I past će vam na pamet jeddno to da naprtnjaču razrežete i da njene ostatke tutnete meciu starudiju u ložionici. Ako su u pdtanju droge, ili dragulji, oni se privre,meno mogu sakriti u sol za kupanje. Ali čak i prazna naprtnjača, ako se u njoj nalazila droga, može nakon pažljivog 3spativanja, ili analize, odati tragave heroinailikakaina. I zato naprtn jača mora bita uništena. Slažete li se, da je to moguće?

- To je samo ideja, kao šbo sam već prije rekao - odgovori superintendant Wilding.

- Isto tako, čani mi se da bd s naprtnjađom mogao biti povezan i jedan mali incadent, koji se do sada nije razmatrao kao značajan. Prema , izjavi sluge Geronima, Talijana, onog dana, ili nog od tih dana, kad je nazvala poticija, nestalo
220

je u predsoblju svjetlo. On je otišao po žarulje, da ah zamijeni; i tada ofikriva da su i Tezervne žarulje također nestale. On je bio sasvdm siguran da je nekoliko dana prije toga u ladioi bilo rezervnih žarulja. Meni se čini d~a, je moguće ovo je već pretjerano, i ne bih mogao reći da sam sasvim siguran u to, razumijete - to je saan,o obdčna mogućnost - da je netko onije imao lošu savjest, ne~bko, tko se prije toga umiješao u krijumčarsku trgovinu i tko se bojao da bi policija mogla prepoznati njegovo lice, ako bi ga ugledala na jarkom svjetlu. I tako on krišom vadi žarulje iz predsobne svjetiljke, a odnosi i nove, tako da se ne mogu zamdjeniti. I uslijed toga je predsoblje bilo osvijetljeno samo svjetlom svijeće. Ovo je, kao što sam već rekao, samo pretpostavka.

- To je oštroumna ideja - reče Wilding.

- To je moguće, gospodine - doda hitro narednak Bell. - što više o tome razrnišljam, čini mi se sve vjerojatnije.

- Ali, ako je tako - javi se opet Wilding onda nije u pitanju samo Hiokory Road. Poirot klimne.

- Da, naravno. Organizacija sigurno obu hvaća širok krug studentskih klubova i slično. - Trebala bi pronaći njihove uzajamne veze - reče Wilding.

Inspektor Sharpe prvi put uze riječ.

- Takva veza postoji, gospodine - reče on - ili je postojala. Žena, koja je zalazila u nekoliko studentskih klubova i organizacija, žena, 221

koja bi štome potpuno odgovarala u Hickory
;'.:" Roadu. Gospođa Nicoletis.

Wilding hitro pogleda Poirot.

- Da - reče Poirot. - Gospođa Nicoletis uklapa se u to. Ona u svim tim mjestima ima financijskih interesa, iako ih sama ne može voditi. Njezina se metoda sastojala u tome da za

= vodenje poslova uzima nekoga tko je besprijekoran;

" - karno pošten i duma častu prošlost. Jedna je od takvih osoba i moja prijateljica, gospođa Hubbard. Financijsku je podlogu osiguravala gospođa Nicoletis - ali ja i opet slutim da je ona u svemu bila samo figura za reprezentaciju.

- Hm - reče Wilding. - Mislim da bi bilo

zanimljivo znati nešto više o toj gospođi Nicoletis.

Sharpe klimne.

- Raspatala smo se za nju - reče. - Za njenu porijeklo, i za njene veze. To je trebalo izvesti pažljivo. Nismo željeli prebrzo uznemiriti naše ptice. Zavdrili smo a u njene financijske podloge. Vjerujte mi, ta je žena bila prava muka

pa, što znate što je to muka paklena.

On opiše svaja iskustva s gospodom Nicoletis kad su se bili sukobili zbog naloga za pretres.

- Boce od konjaka, je li? - reče Wilding. - Znači da je pila? Dakle, bo bi moralo olakšati stvar. Što se s njom dogodilo? Sestrugula je . . . ?

- Ne, gospodine. Ona je mrtva.

- Mrtva? - Wilding podigne obrve. - Neke gluposti, mislite?

- Tako mislimo, da. Znat ćemo sigurnije p~aslije autops~ije. Ja osobno mislim da se počela
222

lamiti. Možda rlije očekivala da će doći do umorstva.

- Vi govorite o slučaju Celijske Austin? Je li djevojka nešto znala?

- Ona je nešto znala - reče Poirot - ali, ako mogu tako reći, ja mislim da ona nije znala što zna!

- Misli2~te da je nešto znala, ali nije znala ocijeniti smisao toga što zna,?

- Da. Upravo tako. Ona. baš nije bila bistra djevojka. Ona nije bila kadra izv~ti neki za.ključak. ali, ako je nešto vidjela, ild je nešto čula, ona je tu ~činjenicu magla, sa,svim bezazleno pred nekim spomenuti.

- Vi nemate pojma o tome što bi ona mogla vidjeti, ili čuti, gospodine Poirot?

- Samo nagaQam - reče Poirot. - Drugo ništa ne mogu. Spomdnj~ao se pasoš. Je li netko u kući imao lažan pasaš, koji mu je omogućavao da putuje na Kontinenest i s Kontinenta pod nekim drugim yrnenom? Da ld bi otkrivar~je te činjenice predstavljalo ozbiljnu opasnost za tu osobu? Je li ona vidjela kako netko ne~što petlja s naprtnjačom, ili je možda jednog dana vidjela nekoga kako skida lažno dno s naprtnjače, ne shvaćajući što ta osoba zapravo čini? Je li možda vidjela os~obu koja je skidala žarulje? I spomenula tu činjenicu njemu, ali njoj, ne misleći da to đxna ~ilo kakvo znače~nje? Ah, mon dieu!1 - reče Poirot ogorčeno. - Nagadanja! NagaQanja! Na

1 Franc. - Bože moj! (Nap. prev.)

223

gadanja! Moralo bi se više znati. Uvijek se mora više znati!

- Dakle - reče Sharpe - mogla busmo početi od financijske podloge gospođe N~icoletis. Možda. nešto ispadne.

' ~~ - Ona je možda uklonjena s puta zato što su mislili da bi mogla progovoTiti? Da li bi ona nešto progovorila? '

`u - Ona je već dosta dugo potajace pila . . , to znači da ~s~z joj ~ivci počeli popušta,ti - reče ' Sharpe. - Ona bi se bila mogla slomiti i

sve ;;

!j'y: odati. I svjedočiti protiv svojih suradnika.

'..; - Pretpostavljam da nije ona zapravo vodila : nedopuštenu trgovinu.

Pairot odmahne glavom.

- Ne vjerujem, ne. Vidite, ona je bila isuviše izložena. Znala je što se događa, naravno, ali ja ne bih rekao da, bi ona mogla biti mozak koji ;;;' stoji iza svega toga. Ne.

; - Imate li kakvu ideju o tome tko je onda mozak koji stoji iza svega toga?

- Mogu samo nagađati, a možda se i varam. Da, - možda se i varam!

224 ;ja ;;

~;~i: :

Šesnaesto poglavlje

to za

to će ve

ila

'~še ja ~ti

da

1

- »Bi;ja baja buf! - reče Nigel. - S~koči m:iš na uru - puf. Stražar hukne za njun: Uf! - Pa mu viče: Stani, ded - na koga je sada red?cc
I dada:

- Reći, ili ne reći? To je pitanje!

On natoči svježu šalicu kave i donese je natrag na stol za doručak.

- što reći? - upiha Len Batesan.

- Sve što se zna - reče Nigel s neodređenim pokretom ruke.

Jean Tomlinson reče prijekoro:

- Ati, naravno! Ako imamo bilo kakve informacije koje bi mogle biti od koristi, naravno da ih moramo reći policiji. To bi jedino bilo ispravno.

- Tako govori naša draga Jean - reče Nigel.

- Moi, je n'aime pas les flics! - nadoveže Ren~, prilažući svoj du, o razgovoru.

1 Franc. - Ja, ja ne volim žace. (Nap. prev.)

is sus, ~,~, b,~ 225

- Što reći? - upita još jednom Len Bateson.

- Ono što tko zna - odgovori Nigel. -

Jedan ~o drugam, mislim - doda poučno. Njegov je pogled, svjetluca.v od zlobe, šibio oko sbola za doručak.

- Konačno - nastavi on v~lro - svi mi

? ' xnamo mnogo jedni o drugixna, zar ne? Mislim, prisiljeni smo na -to, budući da živixno u istoj r kući.

I - Ali tko može odredytu što je važno, a što ~~i' nije? Ima mnogo stvari koje nemaju nikakve veze s policijom - reče' Ahmed Ali. Govorio je vaire~o, prisjećajući se povrijede~no prdmjedbe ?' ' inspektora Sharpea o njegovoj zbirci razglednica.

;;; - Čujem - reče N2gel, okrenuvši se prema , v. Akibombu - da su u tvojoj soba našli nekoliko veoma zanimljivih stvarčica.

;"

Usljed svoje boje, Aki,bombo nije mogao po-

;; .

crvenjeti, ali njegovi kapcai zbunjeno zadrhtaše.

- U mojoj zemlji ama mnogb praznovjerja

- reče. - Moj mi je djed dao neke stvari, da ih ponesem ovamo. Ja jesam daleko od osjećanja ljubavi i poštovanja. Ja, osobno, jaliesam moderan i naučan: ne vjerujem u voodoo, ali, au zahvaljujući ne dobrom vladanju jezika, imao sam to vrlo ~teško obj~asnuti policajcu.

- Čak i naša mala draga Jean dma, svoje tajne, nadam se - reče Nigel, vrativši pogled , opet na gospođicu Tomlinson.

Jean odgovorid uzbuđeno, da se ona neće dati vrijeHati.

226

ai:ui! '

\

- Napustti ću ovu kuću i otići u DKDI reče.

- Daj, Jean - reče Nigel. - Pruži nam još jednu prdliku.

- Oh, prestani, Nigele! - umiješa, se Valerie umorno. - Policija u ovakvim okolno~stima,, pretpostavljazn, mora njuškati.

Colin McNabb pročisti grlo, pripremajući se da neššto napomene.

- Po mom sudu - reče on pravniđki sadašnje stanje moralo bd nam se objasniti. što je za,pravo bio u~zrok smrti gaspode Nicoletis?

- Ćut ćemo nakon istrage, pretpostavljam reče Valerie neStrpljivo.

- Uistinu sumnjam u to - prihvati Colin. - Po mom uvjerenju, istraga će se odgoditi. - Pretpostavljam da se radilo o njenom

srcu, z~ar ne? - reče Patricia. - Srušiloila se na cssti.

- Pi,jana i klonula - doda Len Bateson. Tako su je odnijeli na policijsku stanacu.

- Z~naći, ona je ivak pila - prihvati Jean. - Znete, ja sam to uvijek slutila. Kad je policaja pretraživala kuću, našli su, čini rr~i se - u njenoj sobi pun ormar praznih boca od konjaka dopuni ona.

- Vjerujte da naša Jean ~na ~a. sve prljavštine - reče Nigel pohvalro.

1 U originalu YMCA - Young Women's Christian Association. - Ovdje - DKD, Društvo kršćanskih djevojaka. (Nap. prev.)

15· 227

w i~'

;

~' - Dakle što je objašnjenje zašto se kadikad ` tako čudno panašala - reče Patricia.

Colin još jednom pro~sti grlo.

- Uhm! - reče. - Slučajno sam je vidio f

u subotu na večer, kad sam se vraćao kuću, kako ~

" -. ulazi u »Kraljičin č,ipkasti ovratnik«. ;

,,

- Tamo se, dakle, ian, lirala, pretpostavljam ;
 "y". - primijeti Nigel.
 - Ja mislum da je onda jednostavno umrla
 " od pića? - zaključio Jean.
 'f~;w Len Bateson odmahne glavom.
 - Cerebralna hemoragija? Uistinu sumnjam
 ' ~!'~i" . u to.
 - Za boga miloga, ne misliš valjda da je i
 ona takoQer ubijena, je li? - upirao Jean.
 - Ja se kladim da jest - x~eće Sally Finch.
 - To me uopće ne bi nznenadilo.
 !' - Molim vas - uplete se Akibombo. -
 Misli se da ju je netko ubio? Je li iako?
 On je prelazio pogledom s lica na lice.
 - Za sad nemamo razloga za ovakve pret- s
 postavke - reče Colin.
 - Ali tko bi nju ubio - upita Genevieve. - -
 ;;'' Je li imala mnogo novca? Ako je bila bogata, ~;~
 pretpostavljam, to je moguće.
 - Ta je žena mogla čovje~ka izludjeti, dragi ~
 moj - reče Nigel. - Siguran sam da bi je svatko ~
 želio ubiti. Ja sam to često poželio - dodao o~n, ~
 poslužujući se blaženo marmeladom. ,

228

od 2

- Molim vas, gospođice Sally, mogu li vas
 nešto upitati? P~osldje nečega što je bilo rečeno
 za, vrijeme ~doru.čka veoma s~arn mnogo raz-
 ,ko ~ljao.
 - Dakle, da sam ja na vašem mje~stu, ja ne
 bih previše razmišljala, Akibombo - reče Sally.
 - To nije zdravo.
 rla S~y i Alibombo zajedno su ručali, na otvo-
 renom, u Rigent's parku. Ljeto je službeno već
 moralo stići i resta,urant je bio otvoren.
 - Cijelog ovog jutra - reče Akibombo tu-

galjivo - ja sam jako uznemiren. Nisam uopće e i mogao dobro odgovarati na pitanja svoga profesora. Nije bio zadovoljan od mene. Rekao mi ~ch. d;a mnog'o preuzimam iz knjiga, a ne razmašljam za sebe. Ali ja sam ovdje da steknem mudrost iz - mnogo knjiga i čini se meni, da bolje kažu u knjigama nego ja to rnoгу, zašto što ja nemam dobro vladanje engleskoga. A osim toga, ovoga jutra meni veoma teško misliti na drugo, osđm ret- na ono što se događa u Hickory R,oadu i nepri- likama tamo.

' - Rekla bih da ste u pravtt - prihvati Sally.

- Ja se jutros jednostavno ne mogu koncen- trirati.

- Evo, zato ja vas molim da meni kažete tko

neke stv~ari, jer ka~o što sam rekao, ja sam jako Qn, mnogo razmišljao.

- Dobro, hajde da čujemo, o čemu ste dalde razmišljali?

229

- Dakle, radi se o borovnoj kišelinu. v ~.

~~!~~ - Bornovxwj? A, bornoj kiselinu! Da? što je '~ , , ,,: s njom?

, _ - Dakle, ja ne razumijem vrlo dobro. To je '~' kiselina, znači? Kiselina, kao sumporna kiselina~

- N'e kao sumporna kiselina, ne - reiSe ww.J . ,

- To nije neš`bo samo za laboratorijske eks- r per~nente?

- Ne mogu zamisliti da su s njom ikad vršilu l'~ ikakve eksperimente u laboraštord;ju. To je nešto h~ ,

, sasvim blago i neško~dljivo.

- Vi mislite čak i to, da biste ga mogla staviti ;,li~` ; .

i u svoje oči?

- To~no. Upravo se zato i upotreblja.va. - A, to onda objašnjava stvar. Chandra Lal,

on dma rnalu bijelu bočicu s bijelim praškom i stavlja pr~.šak u baplu vodu i time kupa oča.

Drži je u kupaonici i jednoga dana r~je više nema e tam~o i on se veoma ljuti. To je valjda bila. bo

~a ~selina,, da? ` ;,;

- što je za,pravo s tom bornom kiselinom? 7, ,

- Reći ću vam uskoro. Molim vas ne sada. .1a ću još malo vdše razmisliti.

" - Dobno, samo pazite da ne slomtie v~rai ~ reče Sally. - Ne bih voljela da slijedeći leš bude

va4š, Akibombo! ~w .

'q,y'.. ~....

230

$\frac{1}{3}$ i ;a,=

- Valerie, št~o m.isliš, m~ožeš li mi dati jedan savjet?

- Naravno da ~ti m~ogu dati s~avjet, Jean, iako ne znam zašta netko uopće traži savjet. Nitko ih se ni,kjada ne pridržava.

- Rradi se zapravo o pitanju savjesti - nastavi Jeaai.

- Onda nipošto ne bi trebalo da mene pitaš. Ja uopće ne znam šbo je to savjest i ne b,ih mogla. o tome govoriti.

- 4h, Valerie, nemoj tako govoriti!

- Pa, to je živa istina - reče Valerie. Govoreći to, ona ugasi cigaretu.

- Ja krijumč~arim haljine iz Pari~a, i govorim ružnim ženama koje dolaze u naš salon najužasnije laži o njihovim licdma. Kard ~sam u stisci, ja se čak vozim autobusima ne plaćajućd za vo~ju. Ali, hajde, reci, o čemu se radi?

- Radi se o onam što je rekao Nigel, za vrijeme doruč~ka. Ako netk~o nešbo zna o nekom drugom, misluš da to mora reći?

- Ka.kvo glupo pitanje? Ne možeš a~zima,ti stvari ovako općenito, što bi zapravo željela, ili rie li željela reći?

- Radi se o pasošu.

- Pasošu? - Valerie iznenađeno sjedne. čijem pasošu?

- Nigelovu. On uma krivotvoren paso~š.

- Nigel? - Činilo se kao da Valerie ne vjeruje. - Ne vjerujem u što. To se čini tako nevjerojatnim.

231

- Ali, on ima krivotvoren pasaš! A ti znaš, Valerie, ja vjerujem da ima nekih pita~ja ,

~'a' maslim da sam čula kako policija govori da je Celia rekla nešto o nekom pasošu. Pretpostavimo da je ona ~Go atkrila i da ju je on ubio?

- Zvuči veoma melodramatično - reče Valerie. - Ali, otvoreno govoreći, ja ne vjerujem ni jedinstvenu riječ o štome. Kakva je to priповijest o pasošu?

p': - Ja sam ga vidjela. q.,,

- Kako si ga vidjela?

- Dakle, bilo je to savršeno slučajno - reče Jean. - Tražila sam nešto u svojoj kožnoj torbi; za, spise, prije tjedan dva, i mora da sam zabu

nom pogledala u Nigelovu diplomatsku aktovku. ;4,;

" Obje su se nalazile u zajedničkoj sobi, na polici. Valerie se prilično neugodno nasmaje.

a' - Pričaj ti to nekome drugom! - reče ona. - Što si za,pravo radila? Njuškala? ,

- Ne, naravno da nisam! - , Zvučilo je kaoda, je Jean upravo uvrijedena. - Ja nikad ne bih zavirivala u nečije osobne papire. Ja nisam od te vrste ljudi. Osjećala sam se jednostavno odsutna duhom i tako sam otvorila aktovku i upravo

"" počela prebirati p~o njoj . . .

- Slušaj, Jean, ne možeš se ovako izvući iz toga. Nigelova je diplomatska aktovka mnogo veća nego tvoja, i sasvim je drugačije boje. Ako sama sebi dopuštaš neke stvari, moraš isto tako priznati da jesi jedna. od takvih ~ba. U redu. Pružila ti se prilika da pročepkaš po nekim Nigelovim stvarima i ti si je iskoristila.

232

Jean ustane.

go lo lo lu. Jd

- Naravno, Valerie, ako želiš biti tako neugodna i tako nepravična i neljubazna, ja ću . . .

- No, hajde, vrati se, dijete! - reče Valerie. - Nasta. vi. To me sad već počelo zanimati. I želim to znati.

- Dakle, ta. mo se nalazi ~o taj pasoš - nastavi Jean. - Bio je dolje na dnu i pročitala sam ime na njemu. Stanford, ili Stanley, ili neko slično ime, te sam pomislila: »Baš je čudno da Nigel ovdje drži neki tuđi pasoš! cc - Otvorile, sam ga, a slika je unutra bila Nigelova! Ne vddiš li, dakle, on sigurno vodi dvostruk život! I sad me zanima, treba li da tb ~kažem policiji? Misliš li da je to moja dužnost?

Valerie se nasmije.

- Nemaš sreće, Jean - reče ona. - U stvar, i, mislim da se to može objasnati sasvim jednostavno. Pat mi je ~bo ispričavijedala. Nigel je došao do nekog nowca, ili tako nešto, p~od uvjetom da promijeni ime. On je to učir~d, o savršeno ispravno, jednostranim p3smenim ugovorom, ili kako se to već ne zove, ali to je sve. Mislim da je njegovo pravo ime bilo Stanfield, dli Stanley, ili nekak~o slično.

- Oh! - činilo se da je Jean s~asvim ozlovoljena.

- Upataj Pat o tome, ako meni ne vjeruješ - reče Valerie.

- O ne, dakle, ako je tako kao što ti kažeš, bit će da sam pogriješila.

- Više sreće drugi put! - reče Valerie.

233

1 ~' .

0

' - Ne znam kako to misliš, Valerie.

: - 1Vleni se čini da ti progoniš Nigela., je li

~~~~.ua

tako? I da ga želiš ocrniti pred policijom?

~ ' Jean ustane.

~

~

- Ti rnd ne moraš vjerovati, Valerie - reče

fi;

`

~~'

'

- ali ja sam jed3no htjela dzvršiti svoju du~ost.

;

y";t,j~; , Ona iziđe iz sobe.

rt"MIc

' - Do vruga! - reče Valerie.

` ` Zoču. je se kuoanje na vrata i uđe Sally.

ty.

- šbo je, Valerie? Izgledaš mi pomalo utučena?

,

,

~, - To je zbog one odurne Jean. Ona je atvar-
i~~" no isuviše grozna! Ne mtisluš 1i, je li, da bi moglo
! biti ikakve mogućnosti da je Jeau~ ucnekala
Celiju? Lu, do bi me veselilo kad bih jednom
ugledala Jean u sud, nici!

- U tome se slažem s tobom - reče Sally.

a;, «;

°~~: - Ali mislim da to baš r~ije vjerojs~o. Ne vje-

l !;~,;,:

~ rujem da bi Jean ik, ad imala petlje da nekoga

, ,,,

~ ubije.

~! .-'

- što misldš o gospođi Niok?

.

i , s~i,

,, ,,,... - Jednostavno ne znam što bih mislila. Mi-

r

~;.

, ~ slim da će~rno ubrzo nešto čuti o tome.

,

- Kladila bih se s deset prema jedan da je

i ona, takocier ucnekana - reče Valerie~.

NJ;;'~; - Ali zašto? što se ovdje dogac%a?

i»;

;;!.,; - 'l~o bih i ja voljela, znati, Sally. Jesi ld se
ikad zatekla kako bul j iš u nekoga?

- Kako to misliš, Val, da buljim u nekoga?

. - Pa, buljuš i pitaš se: »Jesi li to ti?cc Osje·

ćam, Sally, da je Ovdje netko lud. Stvarno lud.
Opasno lud, mislum - ne samo da je blasav.

234

~'ti;., ,

- To bi stvarno moglo biti - reče Sally. Strese se.
- Uh! - reče na to. - Smrt me je preskot'ala.

4

vr;lo ~la ~m ly. Jega ytije se ;a? ~jeud.

- Nigele, nešto ti moram reći.
- No, što je; Pat? - ,Nigel je mahnito prekopavao po svojoj k
~arnodi. - Nije mi jasno, što li sam do vraga učinao s tim svojim
bilješkarna. Mislio sam da sam ih ~tutnuo ovamo.
- Nigele, nemoj tako rovatiti! Sve ostavuaš u iakvom užasnom
neredu, a ja sam to upravo p~ospremila.
- Pa, do vraga, m~oram naći svoje bilješke, ne?
- Nigele, moraš me poslušati!
- OK, Pai, nemoj me tako očajnički gledati. što je?
- Moram ti~ nešto prizna:~i.
- Ne radi se valjda o umorstvu, nadam se? - reče Nigel neo~zbiljno,
ka,o obično.
- Ne, naravno, ne radi se!
- Dobro. Dakle, o kakvom se manjem grijehu radi?
- Jednog dana kad sam krpala tvoje čaxape i donijela ih ova~no u
~tvoju sobu i stavila, ih u komodu . . .
- Ila,, i?
- A ovdje se nalazila bođica morfdja. Ona o kojoj si mi pričao, da si
je donio iz bolnice.

235

Da, a ti si zbog toga podigla onakvu ga.
laanu!

;'

- a - Ali, Nigele, ona, se nalazila, ovdje, u tvojoj
komodi, me~iu tvojđm čarapama., gdje ju je svat-
ko mogao nac~!
- r;, - Kako bi je našao? Nitko drugi ne r~je po
mojim čarapama, osim tebe.

- Dakle, meni se činilo strašnim, da je ostavim samo tako; znala sam doduše da ćeš je se riješiti, pošto dobiješ svaju okladu, a ona je

;;

dotle stalno bila tu.

" - Naravno. Još uvijek nisam imao i onu treću stvar.

- Dakle, ja, sam mislila da je što jako pogrešno i zašto sam izvadila bočicu iz laddce, ispraznila iz nje otrov, i napunila je s nešto malo obične sode bikarbone. Činilo se gotovo sasvim isto.

Nigel prekine svoje prekapanje za izgubljenim bilješkama.

- Gospode bože! - reče. - Stvarno si to učinila? Hoćeš reći, dok sam se ja zaklinjao Lenu i starom Colinu da je ona stvarčica morfijea sulfat, ili taxatrat, ili što već nije bilo - da je to, za sve to vrijeme, bila samo obična soda bikarbona,?

a

- Da. Vidiš . . .

Nigel je prekine. Namrštio se.

- Znaš, nisam siguran da to ne poništava okladu. Naravno, ja nisam imao pojma . . .

- Ali Nigele, bilo je stvarno opasno držati to ovdje!

236

;a_ se je

nu

~ois~lo im

.je

bo ~riu jev tio, ;ar

~va

;ati

- Oh, zaboga, Pat, maraš li se ti uvijek tako žestiti? A što si učinila s pravim sadržajem?

- Stavila sam ga u bočicu od sode bikarice i sakrila je na dna svoje ladice za rupčice. Nigel je pogleda, prilično iznenađeno.

- Stvarno, Pat, logika tvojih misli uopće se ne može ogledati! I kakva je bila svrha svega toga?

- Osjećala sam, da je tama sigurnije.

- Draga moja djevojko, ili je morfij morao biti pod bravom ili ključem, a ako nije bio, bilo je sasvim svejedno da li se nalazi među mojim čarapama, ili među tvojim rupčicama.

- Pa, nije bilo svejedno. Prije svega, ja imam svoju vlastitu sobu, a ti svoju dijeliš još s jednom osobom.

- Zašto? Ne misliš valjda da bi mi jadni stari ljudi magao dignuti morfij, je li?

- Fina ti to nikad rekla, ali sada moram. Zato, vidiš, što je morfij nestao.

- Misliš reći da ga je policija čopila? - Ne. 'Nestao je prije toga.

- Misliš li...? - Nigel je zaprepašteno zureo u nju. = Daj da to raščistimo. Tu je bočica s naljepnicom Sodi bicikl u kojoj se nalazi morfijev sulfat i koji se tako tko zna kuda povlači, i netka u svako doba može uzeti punu žličicu morfija umjesto sode ako osjeti bol u trbuhu? Dobri bože, Pat! Što si to, u Linila! Zašto, do vraga, nisi tu stvar bacila, aka si zbog nje bila tako uznemirena?

- Zato što sam mislila da to nešto vrijedi, i da se mora vratiti u bolnicu, umjesto da se

237

~|

baci. Čim bi ti dobio okladu, ja sam to bila nakalila dati Celiji i zamoliti je da to vrati na mjesto.

- Jesi li sigurna da joj ga nisi dala?

- Ne, naravno da nisam. Misliš da sam joj možda dala i da ga je ona uzela i da je to bilo samoubojstvo, i da je sve to bila moja krivnja?

- Smiri se. Kada je mogao nestati?

- Zaista ne znam. Tražila sam ga dan prije nego što je Celia umrla. Nisam ga mogla naći, ali mislila sam jednostavno da sam ga možda ostavila negdje drugdje.

- Nestao je dan prije nego što je ona umrla? - Pretpostavljam - reče Pat problijedjevi - da sam bila veoma glupa.

- To bi bilo blago račeno - uzvрати joj Nigel. - Do čega samo mogu dovesti zbrkane misli i suviše revna savjest!

- Nigele. Misliš da bih to morala reći policiji? - Oh, da vraga! - viknu Nigel. - Pretpo stavljam da bi. I sad ću ja za sve biti kriv.

- O, ne, Nigele, dragi moj, ja sam kriva. Ja...

- Ja sam dignuo tu prokletu drogu, to je prvo - reče Nigel. - Sve je to u ono vrijeme izgledalo kao zabavna majstorija. Ali sada - kao da već čujem zajedljive primjedbe na sudu.

- Strašno mi je ža.a. Kad sam je uzela, ja sam stvarno mislila . . . ,

- Ti si mislila najbolje. Znam. Znam! Slušaj, Pat, ja jednostavno ne mogu vjerovati da je ta stvar nestala.. Ti si jednostavno zaboravila

kanw

238

si je zapravo stavila. Ti običavaš zaznetnuti stvari, ti to i znaš.

- Da, ali...

Ona je aklijevala, na njenu se namrštenu licu pojavila, sjenka sumnje.

Nigel naglo ustane.

- Hajdemo u tvoju sobu, pa da sve pretražimo.

uje či, da ~? , ~i

~Tisli ji? va. je rne :ao jali ~ ta.

5

- Nigele, ovo je moje rublje!

- Stvarno, Pat, nećeš mi valjda u ovakvim okolnostima izigravati stidljivost. Ti bi upravo među gaćice mogla sakriti bočicu, no, zar ne bi?

- Da, ali sigurna sam da . . .

- Ne možemo ni u što biti sigurni, sve dok nismo sve pretražili. A ja to o~biljno namjeravam i učiniti.

Netko namarno kucne na vrata, i uđe Sally Finch. Njene se oči iznenada rašire. Pat je, s punim rukama Nigelavih čarapa u naručju, sjedila na krevetu, a Nigel je, izvukavši sve ladice na komadi, prekapao, kao terijer, po hrpi pulovera, dok su se oko njega nalazile razbacane gaćice, grudnjaci, čarape i drugi sastavni dijelovi ženske odjeće.

- Za ime božje - reče Sally - što se to ovdje događa?

- Tražimo bikarbonat - odre,že Nigel kratko. - Bikarbona.t? Zašto?

239

. ';

- Nešta me bali - reče Nigel, nacerivši se. - Boli me buša - f samo je bikarbonat može smiriti.

- Ja ga, mislim, nešto malo imam.

- Ne vrijedi, Sally, mora,mo naći Patricijin. Jedino njezina marka može smiriti moju boljeticu.

- Ti si lud - odgovari mu Sally. - što je njemu, Pat?

Patricia. bespomoćno abori glavu. . - Ti ni~ vidjela moj os~odi- biccc, je li, Sally? - upita ana. - Sasvim malo, na dnu bočice. '

- Ne. - Sally ju je znatiželjno promatrala. A tada se naxnrštila. - Čekaj malo. Netko je ovdje - ne, ne mogu se sjetiti . . . Imaš li možda marku, Pat? Htjela bih poslati pismo, a nestalo mi je maraka.

- Tamo u ladici.

Sally izvuče plitku ladicu pisa,ćeg stola, izvadi iz nje svesku s markama, advoji jednu, prilijepi je na pisma što ga je držala u ruci, baci svesku s markama natrag u ladicu i stavi na stol dva ' i pa penija.

- Hvala. Da istovreme_no pošaljem i ovo tvaje pismo?

- Da. Ne, ne . . . mislim da ču ja još prl- ` čekati. . Sally klixnne gla.vam i iziđe iz sobe.

Pat ispusti iz ruku čarape kaje je držala u krilu i pačne nervazno preplitati prste.

- Nigele!

240

Y?

La. je da ~lo

vd.i :pi ku lva

wo >ri~u

- Da? - Nigel je prenio svu svoju pažyju na arma.r i počeo pregledavati džepove na nekom kaputu.

- Maram ti priznati još nešto.

- Dobri bože, Pat, što si još učinila? - Bajim se da ćeš se razljutiti.

- Već sam se prestaa ljutiti. Ja sam jednostavno sama zaprepašten. Ako je Celia otrovana dragom koju sa, rn ja dignua, ja ču vjerojatno gadane i gadine odleža,ti u za,tvaru, ako me čak i ne objese.

- To nema veze s tim. Radi se o tvam ocu. - Što? - Nigel se naglo okrene, lice mu je izobličia izraz nevjerice i zaprepaštenja.

- Ti znaš da je an veama bolestan, zar ne? - Baš rne briga što je on balestan!

- Taka su prošle noći rekli preko radija. »Gospodin Arthur Stanley, čuveni istraživač kemičar, leži u veama teškam stanju.«

- Tako je zgodno biti VZO.1 Kad đovjek obali, cijeli je svijet o tarrie obaviješten.

- Nigele, aka an umire, moraš se s njim pomiriti.

- Vraga ću se pomiriti! - Ali an umire!

- On je isto takva svinja sada kad. umire, kaa što je bio i u naponu snage!

- Ne smiješ biti takav, Nigele. Taka oštar i tako nepomirljiv.

1 U originalu VIP - very important person veoma značajna osoba. (Nap. prev.)

ie ssta. ~.t8. ~ 241

- Slušaj, Pat - jedn.am sam ti već rekao: on je ubia moju majku!

- Znam cia si mi rekao i znam da si je abažavaa. Ali, ja mis,lim, Nigele, da ti panekad

' pretjeruješ. Mnogi su muževi naljubazni i bez- ~ osjećajni, a njihove im žene ta uzimaju za zlo ~ i ta ih čini nesretnima. Ali reći da je tvoj otac ~ ubio tvoju majku, to je neuravnatežens izjava * i nije zapravo istinita.

- Ti taka xnnogo znaš o tome, je li? , - Znam da ćeš jednog dana pažaliti što se nisi s ~ocem pamirio prije njegovave smrti. I evo, zato sam - Pat zastane i anda nadoveže. - I

;; evo, zato sam . . . gisala, tvom acu, i saopćila mu...

- Ti si njemu pisala? Je li to o~na pismo što ga je Sally htjela odnijeti na poštu? - On priskoč,i pisaćem stolu. - Razumijem. .

On ppgrabi pismo kaje je le~alo naslovljeno i frankirana i hitrim ga, nervoznim prstima ra~ dere u sitne komadi;će i baci ih u k~oša~ru za otpatke.

- Tako! I nemoj se usuditi da apet učiniš nešto slično.

- Stvarna, Nigele, ti si savršeno djetinjast. Mažeš po~derati pismo, ali me ne mo~eš spriječiti da ne na,pišem druga, a j a ću ta i učiniti.

- Ti ~si tako neizlječivo sentimentalna. Nije li ti ni~katl palo na pamet, kad sam govorio kako je moj otac ubi~o moju majku, d~a,

sexn izjavljivao ~ saano častu, neuljepšanu činjenicu. Moja je maj- :
ka umrla od prevelike doze medinala,. Uzela ga ,

242

je za, bunom, rekli su na istrazi. Ali, ona ga nije uzela zabunom. Daa
joj ga je, namjernb, moj otac. On se želio ožexLiti drugom ženom,
znaš, a maja mu majka nije htjela dati rastaw. To je jasan slučaj
podlo~g umarstva. što ~bi ti učinila na mam :r~jestu? Prijavila ga
policiji? Moja ma,jka ta ne bi željela . . . I tadio sam učinio jedino šta
sam mogao - rekaa sam onoj svir~ji da ~am sve, i izgubia sam se -
zauvijek. Prom~jenio saxn čak i ime.

- Nigele, žao mi je . . . Nikad nisam ni sanjala...

- Dabra je, sad znaš . . . Paštovani i znameniti Arthur Stanley, sa
svojim istraživanjima i svojim antibioticima! Bujan, ka zeleno drvo
lovarava! Ali njegova se fantastična ljepotica na kra,ju ipak nije udala
za njega. Odma~glila je. Mislim, da je naslutila što je učinio . . .

- Nigele, dragi, kaka je ta strašno! . . . ~ao mi je...

- U redu. Nećemo više gavariti o toQne. Hajde d~a se vratimo toj
prak.letoj petljanciji s bika,rbonatom. Sada se pažljivo pokušaj sjetiti,
što si zaprava uralila s tom stvarčicom. Uhvati se rukama za glavu i
misli, Pat.

6

Genevieve uđe u za.jedničku sabu veoana uzbudena. Obrati se
studentima tihi,m, drhtavim glasom. ,

Is' 243

- Ja sam sada sigurna, ali apsolutno sigurna, da znam tko je ubio
malu Celiju!

- Tko, Genevieve? - upita Rene. - što se dogodilo, da si tako
sigurna?

Genevieve oprezno pagleda naokolo, da se uvjeri jesu li vrata
zajedničke sobe zatvorena. I onda još više stiša glas.

- Nigel Chapman.

- Nigel Chapman? Ali zašto?

- Slušajte. Prolazila sam hodnikom da se spustim stepenica,ma,
upravo m,a.lo prije, i zočula sam glasove iz Patricijine sobe. Govorio
je Nigel.

- Nigel? U Patricijinoj sobi? - Jean je govorila prijekornim glasom.
Ali Genevieve je oštro pogle.da.

- I gavorio joj je, da je njegov atak ubio njegovu majku ~ da je, pokušao promijenio ime. Tako da je sada jasno, zar ne? Njegov je otac bio osvjedočeni ubojica, a Nigel je nasljedno opterećen...

- To je moguće - reče Chandra La.I., naglašavajući tu mogućnost sa zadovoljstvom. - Sigurno je moguće. On je tako žestok, Nigel, mislim, tako neuravnotežen. Bez ikakve samokritičnosti. Slažete li se? - On se ljubazno okrene prema Akabombu, koji je klimao zanesenom, ' crwm vimastom glavom i u veselom osmijehu v pokazivao svoje bijele zube.

- Ja sam oduvijek vrlo jasno osjećala

reče Jean - da, Nigel nema nikakva moralnog ; ; osjećaja . . . savršeno degeneriran karakter.

1 Franc. - Zbog toga. (Nap. prev.)

244

- On je seksualni ubojica - na.doveže Ahmed Ali - on spava s djevojkom, a onda je ubija. Zato što je ona zgodna djevojka, poštena, ona očekuje vjenčanje...

- Besmislivo - zaključio Len Bateson eksplozivno.

- što kažeš?

- Rekoh BESMISLICE! - zaura Len.

245

Sedamnaesto poglavlje

Sjedeći u sobi policijske stanice, Nigel je nervozno gledao u ozbiljne oči inspektora Sharpea. Pomalo zamuckujući, on je upravo završio svoju pripovijest.

- Vi shvaćate, gospodine Chapmane, da je to što ste mi upravo ispričali veoma ozbiljno? Uistinu veoma ozbiljno.

- ,Naravno da shvaćam. Ne bih došao ovamo da vam pričam o tome, da nisam osjećao da je stvar hitna.

- I vi kažete da se gospođica Lane ne može točno sjetiti gdje je posljednji put vidjela tu bočicu sa sodom bikarbonom, u kojoj se nalazio morfij?

- Ona se sasvim spetljala. što više pokušava misliti, postaje sve nesigurnija. Kaže da je ja zbunjujem. Pokušava u miru razmisliti o tome, dok sam ja krenuo k vama.

- Bilo bi najbolje da odmah krenemo u Hickory Road.

247

Dok je inspektor govorio, zazvoni na stolu
'; ~ telefon, a činovnik koji je bilježio Nigelovu izjavu
pruži ruku i podigne slušalicu.

- To je gospođica Lane - reče, pošto je na
trenutak slušao. - želi govoriti s gospodinom

j
Chapmanom.

đ Nigel se nagne preko stola i preuzme od njega

~" -

slušalicu.

;~aE,

,,,,a.A

i'i;; - Pat? Ovdje Nigel.

"y Za,čuje se djevojčin glas, zadihan, ubrzan,

; rujeći su joj se prevrtale jedna preko druge.

,

- Nigele! Ja mislim da sam se sjetila! Hoc:u

~,!' reći, mislim da znam tko je zacijelo uzeo . . . ti

, znaš . . . tko je to uzeo iz moje komode, mislim

b

- vidiš, samo je jedna jedina osoba . . .

Glas se prekine.

- Pat! Halo?! Jesa li tamo? Tk~o je to tamo?

n ;L.

- Ne mogu ti sada reći. Kasnije. Hoćeš li

,

!. doći ovamo?

~,

,~

.

fv; Slušalica je bila dovoljno blizu činovniku i

~';;; inspektoru, tako da su i oni sasvim jasno mogli

čutu razgovor, i inspektor klixne potvrdno na

" Nigelov upitni pogled.

;` v - ftecite joj >rodmah<c - reče on.

- Doći ćemo odmah onamo - reče Nigel.

;;;, ,.. - Ovog trenutka krećemo na put.

I;', ' - Oh! Dobro. Bit ću u svojoj sobi.

- Do viđenja, Pat!

Na kratkom putu do Hickory Road, jedva da je bila izgovorena koja riječ. Sharpe je sam sebe pita, o, je li to sada konačno rasplet. Hoće li Patricia Lane pružiti bilo kakav konačan
248

dokaz, ili će to biti samo njeno puko naganjanje? Sigurno se sjetila nečega što joj se učinilo važnim. Pretpostavljao je da je telefonirala iz predsoblja, pa da je zato morala paziti što govori. U ovo doba večeri, mora da kroz njega prolazi mnogo ljudi.

Nigel otvori glavna vrata Hickory Road 26 svojim ključem i oni uđu. Kroz otvorena vrata zajedničke sobe Sharpe zapazi raščupanu crvenokosu glavu, nagnutu nad neku knjigu.

Nigel povede stepenicama, pa kroz hodnik prema Patricijinoj sobi. Kratko zatvara vrata i uđe.

- Hej, Pat! Evo nas . . .

Nigelov se glas prelomi, zamirući u dugom, prigušenom jecaju. Stao je nepokretno. Preko njegovih ramena i Sharpe ugleda ono što se moglo ugledati.

Patricia Lane ležala je na podu.

Inspektor blago gurne Nigela u stranu. Korakne naprijed i klekne kraj djevojčina zgurenog tijela. Podiže joj glavu, opipa bilo a onda blago pusti da joj glava padne u prijašnji položaj. Tada ustane, mračna i ukačena lica.

- Ne! - reče Nigel, visokim i neprirodnim glasom. - Ne. Ne. Ne.

- Da, gospodine Chapmane. Ona je mrtva. - Ne, ne. Ne, Pat! Draga, glupa Pat! Kako . . . - Ovim.

Bilo je to jednostavno, na brzinu ampravizirano oružje. Mramorni pritiskivač za papir, uvučen u vunenu čarapu.

249

a~'

ek ,:.

'

o` - Udarena je u potiljak. Veoma djelotvorno

w oružje. Ako vas to može imalo utješiti, gospodine

Ć hapmane, mislim da ~ona uopće nije bala svjesna toga što joj se dogodilo.

Nigel poiresen sjedne na krevet. I reče:

- Đvo je jedna ~od m.ojih đa.rapa . . . Ona ih je upravo krpala . . . O, bože, ~ona ih je upravo `°iy, krpala . . .

Iznenada počne plakati. Jecao je kao ma1o dijete - izgubljeno i zbunjeno.

Sharpe nastavi sa svojom rekonstrukudjom.

° ~' - Bi~o je to netko k~aga ~ona dobro poznaje.

- Netko, tko je zgrabio čarapu i jednostavno tu-

,
tnu~o u nju pritiskivač. Prepoznajete li ovaj pritiskivač, gospodine Nigele?

"" On smakne čarapu da mu ga pokaže.

Ndgel ga, još uvijek u suzama, pogleda.

- Pat ga je uvijek imala na svom stolu. Lav o~d. Lucerne.

On zarije lice u ~dlanove.

- Pat, oh, Pat! Što ću ja bez tebe!

Odjednom se uspravi, zabacivši svoju rašču-
' panu svijetlu kosu.

'''

" - Ubit ću onoga tko je to učinio! Ubit ću ga!

Svinja ubojička!

- Polako g~ospodine Chapmane. Da, da, znam kako se osjećate. Ova je brutalno.

- Pat nije n~ikad nikome učanila ni~šta na žao...

Umirujućim riječixna in.spektor Sharpe izvede ga iz wsobe. A onda se vrati u spavaonicu sam. Zausta.vi se iznad mrtve djevojke. Vebma pažljivo izvadi nešto između r~jendh prstiju.

250

2'

je. ,u'aj

~av

ču

ga! a, m na ade ~, m. ivo

Genonimo, oznojena čela, skrene zaplašenim tamnim očima ~s jednog lica na drugo.

- Ja ne vidim ništa. Ja ne čujem ništa, kažem vam. Ja ne znam baš ništa. Ja ssa~m s Marijom u kuhinji. Prdstavio sam minestrone, ribio sam sir...

Sharpe prekine nabrajanje.

- Nitko vas ne optužuje. Mi samo željimo razjasniti neke okolnosti. Tko je bio u kući, a tko izvan kuće u toku proteklog sata?

- Ja ne znam. Kako bih ja što znao?

- Ali vi s kuhinjskog prozora vrlo jasno možete vidjeti tko ulazi, i tko izlazi iz kuće, zar ne?

- Može biti, da.

- Onda nam .to lijepo kažite.

- Oni u ovo doba dana uvijek ulaze i dzlaze. - Tka se nalazia u kući od šest sati, do šest i irideset i pet, ~kad smo stigli mi?

- Svi osim gospodina Nigela a gospođe Hubbard i gaspoclice H~abhouse.

- Kada su onji izišli?

- Gaspoc~a Hubbard otišla je prije vremena za čaj, ~ona se još uvijek nije vratila,.

- Nastavite.

- Crospodin Nigel izišaa je atrilike prije pola sata, nešto prije šest - izgledaa je veoma uzrujan. Vratio se s vama, upravo malo prije . . . - To je u redu, da.

- Gospođica Valerie, ona je izišla točno u šest sati. Čuo se vremenska znak, pip, pip, pip.

251

". i

Obučena ~a, koktel, vrlo zgbdna. Ona je još uvijek , , vani.

- A svi su drugi ovdje?

- Da, gospodine. Svi su ovdje.

Sharpe zavari u svoju bilježnicu. U r~ju je bilo upismo vrijeme Patricijana telefonskog poziva. Osam minuta poslije šest, točno. i

- Svi su drugi bili ovdje, u kući? Nitko se nije vraćao u toku tog vremena?

b: - Samo gospođica Sally. Sašla je do poštanskog ormarića s pdsmom i vratila se . . .

Ta~ - Znete li u koliko se sati vratila? " Geronimo se namršti.

- Ona se vratila kad su počele vijesti. - Znači, poslije šest?

- Da, gospodine.

- Koji se dio vijesti davao?

- Ne sjećam se, gospodine. Ali prije sporta. Jer kada dolazi sport, mi gasimo.

Sharpe se kiselo nasmiješi. Bilo je to široko područje. Samo su se Nigel Chapman, Valerie Hobhouse i gospođa Hubbard mogli dzuzeti. To je značilo dugo i zamorno preslušavanje! Tko je bio u zajedničknj sobi, tko ju je napustio? I kada? Tko za koga može svjedočiti? Ako se tome dada još i to da su mnogi studenesti, a posebno oni dz Azije a Afrike, po prirodi neodređeni u pogled~u vremena, zadaiak nije baš bio zavidan.

Ali, mora~o se obaviti.

252

3

Atmosfera je u sobi gospode Hubbard bila neugo~dna. Sama gspotia Hubbard, još uvijek u odjeći za izlazak, s onim njenim dragdm, okruglim, napetim i uplašenim licem, sjedila je na sofi. Sharpe i narednik ~obb, sjedili su za malim stolaćem.

- Ja mislim da je telefonirala odavle - reče Sharpe. - Negdje bko 6.08, nekoliko je lju,di izišlo, ili ušlo u zajedni~,ku sobu, tako barem kažu - i nitko nije vidio, ni prumijetio, ni đuo, da bi netko u predsoblju razgovara,o na telefon. Nsravno, r~jihovi navodi o vremenu nisu pouzdani, čini se da većina tih ljudd nikad ne gleda na sai. Ali ja u svakom slučaju mislim da je ona ušla, ovamo, ako je htjela telefonirati na policijsku stanicu. Vi ste bili vana, gospocio Hubbard, ali pretpostavljam da vi ne zaključavate svoja vraia?

Gospođa Hubbard odmahne glavom.

- GospoBa ih je Nicoletis uvijek zatvarala, ali ja nisam nikad . . .

- Dakle, dobro; Patricia Lane ušla je ~ovamo da telefonira, sva nestrpljiva zbog onoga što se sjetila. Tada su se, dok je ona govorila, ~otvorila vvirta, netko je zavirio, ili ušao u sobu. Patricia se zaustavila ,i spustila slušalicu. Je li to učinala zato što je prepoznala uljeza, kao osobu čije je ime upravo htjela izgovoriti? Ili je što bio samo općenit

oprez? ~!Vloglo bi biti i jedno i drugo. Ja sam osobno sklon prvoj pretpostavci.

Gospođa Hubbard značajno klimne glavom.

253

i.

i~,i

li~ .~~.!, v

R

,

„ - TIĐO bib da bi~o, zacajelo jaz je slijedio
; ; ovamo, a možds, je i prislušivao na vratima. A
onda je ušao da prekine Pat.

' - I onda . . .

Sha,rpeovo se lice smračlĐ. - Ta se osĐba
vratila s Patricijom u njenu sobu, razgavarajući
sasvian prirodno i neusiljeno. Možda ju je Patri-
cia ~okrivila za nesta~aak bikarbonata, i možda
!~r',; joj je taj netko dao prihvatljldvo objašnjenje.
~;" , Gos~poc~a Hubbard oštro primijeti:

p:..

- Zaš~Go ka;žete - >rMožd.a, ju je ...?cc

~~"~~ - čudna stvar, ~te zamjenice! Kad smo pro-
našli.i leš, Nigel Chapman ~re~ka~o je »iTtait ću onoga
~.tko je to učdni~o. Ubit ću ga.« Paaite: »ga<c. Nigel

I

.., Chapman bez sumnje je vjerovao da je um~orstvo

;~;' ,~.

i; izvršto muškarac. Možd.a, zato što je misao 0

~"~' ' na~sdlju poveza~o s muškarcem. A može biti da
v i~ma neke posebne su~nnje, ~koje upućuju na muš-
karca, na, nekog ~odrecienog muškarca.. AIĐO je u
a pitanju ovo posljednje, morat ćemo otkriti nje~ a
gove razloge za takvo mišljenje. Ala, ako govorim
.3 u svĐje ime, ja dajem svoj glas samo za ženu.

'' ,

ai , - ZaŠ'tĐ?

- Evo zašto. Netko je s Patricijom došao u njenu sobu - netko, s kim je bila. bliska, znači. A ona je na drugu djevojku. Muškarci ne odlaze u sprat djevojačkih spavaonica, osim ako

ima nekog posebnog razloga. To je tako, je li, gospodo Hubbard?

- Da. To zapravo nije tako strogo i čvrsto ;!,,,,.

Pravilo, ali ono se uglavnom u velikoj mjeri, poštuje.

; 254

- Druga je strana kuće odvojena od ove strane, izuzev u prizemlju. Ako pretpostavimo da je prijašnji razgovor između Netke i Patricije netko prisluškivao, bit će najvjerojatnije da, ih je prisluškivala žena.

- Da, shvaćam na. što mislite. Osim boga, neke od djevojaka troše pola svog slobodnog vremena na to da ovdje prisluškuju na ključanicama.

Ona porumeni a doda, ispričavajući se:

- To je zapravo prestrogo ređeno. U stvari, maza su ove zgrade solidno građene, one su bile probijane i pregrađivane, a svi su ti današnji radovi slabi da ne mogu biti slabiji, kao papir. Htjeli ne htjeli, sve se đuje kroz njih. Jean, moram priznati, prilično mnogo njuška. Ona je takav tip. I, naravno, kad je Genevieve đula kako Nigel govori Pat da je njegov otac umorio njegovu majku, počela je prisluškivati kako god je samo mogla.

Inspektor klimnu glavom. On je đuo svjedok je Sally Finch i Jean Tomlinson i Genevieve. I ređe:

- Tko stanuje u sobama, s jedne i s druge strane Patricijine sobe?

- Pored nje stanuje Genevieve, ali s te je strane dobar, originalna zid. Soba Elizabeth Johns-Gon nalazi se s druge strane, bliže prema stepenicama. Tu je samo pregradni zid.

- To malđice sužava naš izbor - reče inspektor.

255

- Ona djevojka, Franouskinja, čula je svršetak razgovora, a Sally Finch bila je prisutna prije

„r

, toga, prije nego što je izišla da baci pismo u pošanski ormarić. Ali činjenica da su te dvije djevojke bile ovdje, automatski isključuje moguć-

nast da je još n neiko drugi m~ogao ovuda njuška-
ti, osim, m~ožda, samo na nekoliko trenutaka.

' Ako izuzmemb, u svakom slučaju, Elizabeth

re

radni

la đuti kroz

Johnston

koja je sve mo

p

g

,

g

~": zid, ako se nalazila u svojoj spavaonici; ali čini

,

y~;

se prilično sdgurnim da je ona u to vrijeme već

bila u zajedničkoj sobi, kad je Sally Finch dzišla

?,

s pi.smom.

i

Pt.

G.: - Ona nije cijelo vrijeme ostala u zajednič-
koj ssobi?

- Ne, ona se u neko doba opet popela gore,
da uzme knjigu k~uju je bila zaboravila. Kao
obično, ntiko ne može reći kada.

" ' - Mogao je dakle biti svatko od njih -

" x' reče gospođa Hubbard bespom~očno.

- Što se tiče n j ihovih iz j ava, da - ali ja
imam jedno malo, posebno svjedočan:stvo.

On izvadi iz džepa mali previjeni omot pspira.

- što je ovo? - upita gospođa Hubbard.

Sharpe se nasmiješi.

- Nekoldko vlasi; izvukao sam ih izmeQu
prstiju Patracije T~ane.

- Mislite da je . . .

Netko zakuca na vrata.

- Naprijed - reče inspektor.

Vrata se oivoriše i u~e Akibombo. On se cijelim svojim crnam licem široko smješkao.

256

- Mo1im vas - reče.

Inspektor Sharpe reče s nestrpljenjem: - T~a, gospodine . . . ovaj, no, što je?

- ~IVlislim, molim, da bih vam imao dati izjavu. Od prvorazrednog značenja za rješenje tužnog i tragičnog doga~aja.

:a. th ni '~ni ~la

ič

re, .ao

ja

;ciu

se

17 Bija, baja, buf

257

Osamnaesto poglavlje

- Slušaj~te, gaspodine Akibombo - reče inspektor Sharpe malodušno - hajde da čujemo, molim vas, o čemu se zapravo radi.

Akibombu je ponudena stolnca. On sjedne naspram ostalih, koji su ga promatrali s pristojnom pažnjom.

- Hvala vam. Da sada počnem? - Da, molim vas.

- Dakle, događa se, vittite, da ponekada imam zabrinjavajuća osjećanja u svom želucu. - Oh!

- Boli me u želucu. Tako to kaže gospodica Sally. Ali ja nisam, vidite, stvarno bolestan. Ja nikad, ovaj, ne povra~čam.

Inspektor Sharpe s naporom se svladavao za vrijeme obrade tih medicinskih pojednosti.

- Da, da - xeče on. - Vrlo neugodno, siguran sam. Ali, vi ste nam htjeli reći . . .

- To je, možda, od nenaviknutosti na hranu. Osjećam se jako pun, ovdje. - Akibombo bočno pokaže gdje. - Ja osobno mislim, prematom~sa, a previše, k~ako vi bo zovete, ugljenohidrata.

1T 259

- Ugljikohidrata - ispravi ga inspektor mehanič~.. - Ali, ja ne vidim . .

- Ponekad uzimam male pilulice soda-mint; . a ponekad prašak za želudac. Nije baš jako važno što - takn da. dobivam velika napuhnuća i mnogo zraka, ovako - i Akibombo savršeno realistički i gromoglasno podigne. - Nakon toga smješkao se on blažerw - osjećam se mnogo :

.; bolje, mnogo bolje.

Inspektorovo je lice poprimilo tamnu purpuru .

.; nu boju. Gaspocia Hubbard reče autoritativno: - Mi sve to razumijemo. Sada prijetite na

~" drugd di,o.

- Da. Svakarko. Dakle, ka~o što kažem, to mi se dogodilo na početku prošlog tjedna - ne ~a . sjećam se bočx~o kojeg dana. Vrlo dobri makaroni i ja sam mnogo jeo i poslije osjećao vrlo loše.

Pakušao sam raditi za svog profesora, ali teško ma je bilo misliti s osjećajem napuhnućasti ovdje.

- (Akabombo opet pokaže određeno mjesto.> -

~...
`~j"

Bi;lb je to poslije večere u zajedničkoj sobi i iamo samo Elizabeth i ja velim n,joj: olmaš bikarbonat ili prašak za želudac, ja sam svoj po-

;-
troš~io.cc A ona odgovori: »Nemam, ali - vela ona

'` - vidjela sam da ga Pat ima malo u svojoj komodi, vidjela sam kad sam vraćala rupčić koji sam od nje posudila.. Ja ću ga uzeti za tebe - ° rekla je ona - Pat se neće ljutiti.cc - I ta,ko se ona, popela gore i vratila se s bočioom sode bikarbone. Ostalo je u njoj vrlo malo, na dnu - bočice, bila je gotovo prazna. Ja njoj zahvalim i oticiem u kupaoonicu i stavim gotovo punu žličacu u vodu i promiješam i popijem.

260

- Punu žličicu? Funu žličicu! Gospode bože! Inspektor ga je zapanjeno gledao. Narednik

se Cobb nagnuo naprijed, zaprepaštena, lica. Gospoda Lubbard reče razgovjetno:

- Raspwtan!

- Progutali ste punu žličicu morfija?

- Naravna, ja sam mislio da je to bio bikarbonat.

- Znam, znam, ja samo ne mogu shvatiti, kako to da sada još sjedite ovdje!

- A iada sam, poslije, bio bolestan, ali pravo bolestan. Ne samo napuhnutost. Bol, oštra bol u mom želucu.

- Ne mogu shvatiti, kako to da još naste mrtvi!

- Rasputin - reče gospoda Tiubbard. Davali su mu otrova i otrova, mnogo otrova, a njega to nije ubilo!

Akibombo nastavi.

- I tako, drugu dan, kada meni bolje, ja uzmem bocu i tanak sloj praha koji bio ostao u njoj i odnesem kea~ičaru i rečem molim vas recite meni ššto je ovo što sam ja uzeo i tak.o z1o se osjeća4?

- I?

- I, on rekao vratiti se poslije natrag a kada ja vratio on veli: »Nije đudno! Ovo nije bikarbonat. Ovo je borovna kiselina. Borna kiselina. Vi nju možete staviti u oko, da, ali ako progutate punu žličicu, ona vas može razboljati.cc

- Borna kiselina? - Inspektor je zaprepašteno zurio u njega. - ali, kako je borna kiselina

261

dospjala u iu bočicu? A što se dog~oddlo s morfijem? - I pnostenja:

- Ka av ššav slučaj!

- I ja sam razmišljao, molim - nastavi Akibombo.

- Vi ste razrr~šljali? - reče ~Sharpe. - A o _~ čemu ste razmišljali?

- Razmišlja~o sam o ga.spoQici Celaji i o tome kako je on~, umrla a da je netko poslije kako je ona umrla mogao doći u njezinu sobu i ostaviti u njoj praznu bočicu od morfija i komad papira koji kaže da je ona sama sebe ubila . . .

a:~ Akabombo zastane, a inspektor klimne glavom.

'~' - I onda ja velim - tko je to mogao učiniti? ° I mislio sam ako je to bdla jedna od djevojaka da t~o nije bilo lako, ali ak~o je bio muškarac, ne

'm također lako, zato što bi on morao otići dolje u "r~ašoj kući, i gore uz druge stepenice, i netko bi se mogao probuditi i čuti ga, ili vidjeti. I tako ja opet mislim, i velim, uzmemo da je to netko iz naše kuće, ali u sobi susjednoj sobi gospođice Celije - samo, ona je u ovoj kući, razumijete? Njezina soba ima balkon, a njezina soba ima 4,1 ,

također balkon, a ona. spava pored otvorenog ' prozora zato što je to obično, iz higijene. I tako, ako je on velik i jak a športaš, može preskočiti . preko.

!'. - Soba koja graniči sa Celijinom sobom u 5~;; susjednoj kući - reče gospođa Hubbard. - Čekajte, da se sjetim; u toj sobi stanuju Nigel i . . . i...

262

- Len Bateson - dovrši inspektor. Njegov prst dodirnu savijen papir u njegovoj ruci. Len Bateson.

- On je vrlo zgodan, da - reče Akibombo iznad. - I za nene također najprijetniji, ali, psiholozi, davjek nikad ne zrače što se događa ispod gornje površine. Tako je to, zašto? To je moderna teorija. Gospođica Chandra Lal bio vrlo ljut kada nestala je njegova borna kiselina za oči i poslije, kada sam pitao, mi je rekao da ga je uzeo Len Bateson . . .

- Morfij je uzet iz Nigelove komode i umjesto njega ostavljena je borna kiselina, a onda, je došla Patricia Lane i ostavila sadu bikarbonu, te uzela ono što je smatrala morfijem, ali što je zapravo bila borna kiselina . . . Da . . . razumijem...

- Ja sam vama pomogao, da? - upita Akibambo ljubazno.

- Da, zaista, neobično smo vam zahvalni. Nemojte više, ovaj, ponoviti ništa slično.

- Ne, gospodine. Ja ću biti vrlo pažljiv. Akibombo se svima pristojno nakloni i izađe iz sobe.

- Len Bateson - reče gospođa Hubbard, rastuženim glasom. - Oh! Nemoguće!

Sharpe je pogleda.

- Vama ne bi bilo drago da, je to bio Len Bateson?

- Meni je taj momak bio drag. On je prilično čudljiv, znam, ali on se uvijek činio tako simpatičnim.

263

- To je rečeno za mnoge zločince - reče Shaxpe.

On polako razmota svoj mađi papirnati omot. Gospođa Hubbard primijeti njegov pokret i nagne se da pagleda. Na bijelom papiru nalazile su se dvije crvene, kratke kovrčave vlasi.

- O, b~ože moj! - dahne gospođa Hubbard. - Da, - prihvati Shaxpe zamišljeno. - Moje iskustvo govori da ubojdca, uvijek napravi barem jednu pogrešku.

264

Devetnaesto poglavije

- Pa to je divno, prijatelju - reče Hercule Poirot zadržano. - Tako jasno - tako predivno jasno.

- Zvuči kao da govorite o juhi - prorcni mlja inspektor. - Za vas je to možda oonsomm~ ali za mene je to prije đorba od telede glave.

- Sad više nije. Sve se sada našlo točno na svom mjestu.

- čak i ovo?

Kao što je učanio i pred gospođom Hubbard, inspektor Sharpe napravi svoju izložbu dviju crvenih vlasi.

Poirotov odgovor bio je izražen gotovo istim ~ječima kakve je upotrijebio i Sharpe.

- Ah . . . da - reče on. - Kako va bo kažete na radiju? Jedna, namjerna pogreška.

Dva se ~ovjeka zagledaše jedan drugome u oči.

- Nitko -reče Hercule Poirot - nije ta,ko pametan, kao što misli da jest.

Inspektor Sharpe bio je u velikom iskušenju da kaže:

265

r,~

~Pa čak ni Hercule Poirot?<c - ali se ipak :: suzdržao.

- A što se tiče onog drugog, prijatelju, je li sve utanačeno?

- Da, stvar kreće sutra. - Idete li vi osobno?

;a; ' - Ne. Ja sam raspoređen da se pojavim u

Hickory Roadu 26. Cobb je za to zadužen. j Požel j et ćemo mu sreću !(.

Poirot značajno podigne svoju čašu. U njoj se nalazio liker od metvice.

Inspektor Sharpe podigne svoju čašu s whisi;~. kYjem.

; - Nadajmo se - reče.

2 - Ovi umiju smisliti poslove, ove trgovine - reče narednik Cobb.

Sa, zavidni~n divljenjem promatrao je izlog SABRINA FAIRA. Uokvirena i okružema skupocjenom ilustracijom staklarske umjetnosti »staklaato-zelen promiran val<c - bijaše ;izložena

' Sabnina, kako leži, odjevena u kirtke i flne gac~ce, slikovito okru~žena najraznovrsnijim, raskošno pakiranim kozmetičkim proizvodima. Osim gaćica, imala je na sebi razliLite uzorke inozemnih ženskih ukrasa.

Detektiv McCrae frkne s dubokim negodovanjem.

- Ja bah ovo nazva~o svetogrđem. Sabrina Fair, to je iz Miltona, eto zato.

266

- Pa, Milton još uvijek nije biblija, momnče.

- Nećeš valjda reći, da izgubljeni. raj ne govori o Adamu i Evi, i o Edenskom vrtu, i o svim paklenim Qavolima, pa ako to nije religija, što je onda,?

Narednik Cobb nije se upuštao u te sporne materuje. On smiono uđe u fdrmu, a strogi stražar za njim. U sedefasto-ružičasteoj unutrašnjosti Sabrina Faira, djelovali su narednik i njegov s~atelit jednako neumjasno kao poslovični slon u staklani.

Neko predivno stvorenje u mekoj lososaw-ruž2časioj haljind doplovi do njih, tako da se činilo da joj noge jedva dodiruju tlo.

Narednik Cobb reče: - I?obro jutro, gospođo - i pokaže joj svoje isprave. Ljupko se stvorer~je lepršavo povuče. A onda se pojavi jedna;ko dražesno, aln malčice starije stvorenje. A ono opet propusti pored sebe veličanstvenu i bli:stavu IVlatronu, kojoj su plavo-siva kosa i glatkn obrazi sasvim prikrili godi~ne i bore. Pronicave, čelično ~ve oči susreioše se s nepokolebivim pogledom narednika Cobba.

- Ovo je sasvim neuobdčajeno - reče Mavtrona ozbiljno. - Izvohie ovamo, molim vas. Ona ih provede kroz prostran saŽon, sa sto

lom u sredini, po kojemu su bili nehajno razbacani magazini i časopisd. Naokolo, duž zidova, na:lale su se zastorima odijeljene niše, u kojima su se mogle primijetiti ženske, nepomično ispružene pod uslužnim rukama ružičasto odjevenih svećenica ljepote.

267

~t

Matrona uvede policijske službenike u mali 'salon-atelier, u kojemu se nalazio veliki stol s rebrastim poklopcem i jednostavne stolice, u neublaženu ~svjetlu neor~ske rasvjete.

- Ja sam gospoda Lucas, vlasnica ove tvrtke - reče ona. - Moj suradnik, gospođica Hob- , 'house, danas nije ovdje.

- Znam, g~spodo - reče narednik C~obb, za . kojega to nije bila n~ikakva novost.

~ _ - Ova vaša dozvola. za pretres čini mi se prilično drska - nastavi g~ospoda Lucas. - Ovo je privatni ured go~sp~odice Hobhouse. Iskreno se nadam, da neće biti potrebno da,, ovaj, bilo na kakav način uznemirujete naše klijente.

- Mislim da nema potrebe da se prekomjer no zabrinjavate zbog štoga - reče Cobb. - Rekao "" bih da se ono što mi tražim~o, ne nalazi u prostoru

rujama za mušterije.

On je ljubazno čekao sve dok se ona, iako nerado, nije povukla. A onda razgleda atelier Valerie Hobhouse. Uzak prozor bio je okrenut °,,prema dvorišnim zgradama drugih Mayfairskih firmi. Zidovi su bili obojeni blijedosivoQn bojom, a na podu su se nalazila dva lijepa perzijs~ka ćilama. Njegov pogled klizne s malog zidnog sefa na veliki stol.

- Neće biti u sefu - reče Cobb. - Isuviše jednostavno.

Čeivrt sata ka,snije, sef i ladica stola otkriše svoje ~tajne.

- čini se da bi sve ovo mogla biti samo običr~a izmišljotana - reče McCrae, koji je po prirodi bio mrgodan i mrzovoljan.

268

- Tek smo na početku - reče Cobb. Ispraznivši sadržaj ladica i složivši sve u

uredno razmještene hrpe, nastavio je vaditi ladice iz nj~ihova ležišta i ~okretati ih naopačke.

I tada se oglasi zadovoljnim us~klikom. - Tu smo, momče! - reče.

Na donjoj stxani dna najdonje ladice nalazilo se, ijepljivom vrpoom pričvršćeno, pola tuceta xnalih plavih knjižica s pozlaćenam slovima.

- Pasošd - reče narednik Cobb. - Izdao; Državxni sekretar za inozemne poslove Njezinog veličanstva - bog blagoslovdo njegovo povjerenja puno srce!

McCrae se znatiželjno nagne, dok je Cobb otvarao pasoše i uspoređivao pričvršćene fotografije.

- Tko bi rekao da je ovo jedna te ista žena, zar ne? - reče ZVIcCrae.

Pasoši su bili naslovljeni na gospod'u Da Salva, gospođicu Irene Franch, gospođicu Olgu Kohn, gospođicu Ninu le Mesurier, gospođicu Gladys Thomas i gospođicu Moiru O°Neele. Predstavu su tamnokosu mladu ženu, čije su godne varirale između dvadeset pet i četrdeset.

- Na svakoj slici ima drugačiju frizuru reče Cobb. - Pompadour, kovrče, glafika kosa, paževska dječjačka frizura i tako dalje. Za Olgu Kohn promijenila je na neki način nos, za gospođicu Thomas stavala je jastučiće između čeljusti i obraza. Ovdje su još dva, strana pasoša - gospođe Mahmoudi, Alžirke, i Sheile Donovan, Irkinje. Zakleo bih se da ima bankovne račune otvorene na sva ta različita imena.

269

- Pomalo komplicirano, zar ne?

- I mora biti komplicirano, momče. Carinski organi stalno njnaškaju naokolo, postavljaju neugodna pitanja. Nije tako teško zarađivati u tr

govini krijumčarenom robom - ali je vraćati teško objasniti porijeklo novca kad ga jednom stekneš! Kladio bih se da je onaj mald kockarski klub u Mayfaireu gospođica počela posjećivati upravo iz tog razloga. Na kocki dobiven novac gotovo je jedina stvar koju inspektor za porez na prihod ne može provjeravati. Već dio opljačkana novca, rekao bih, pohranjen je u alairske

i francuske banke, ili u Irskoj. Čije je stvar samo jedna taneljito i dobro smašljena poslovna organizacija. Tako je jednog dana sigurno imala

jedan od tih krivotvorenih pasoša i negdje u Flic kory Roadu, gdje ga je vidjela ona jadna mala budalica Celda.

u ;.~.

270`:

Dvadeseto poglavije

- Bila je to sjajna ideja gospođice Hobhouse - reče inspektor Sharpe. Njegov je glas bio blag, gotovo očinski.

Premještao je pasoše iz jedne ru~ke u drugu, kao đovjek koji dijeli karte.

- Zamršena stvar, ~te financije - reče on. Fotošili smo mnogo vremena u trčkaranju od ban,ke do banke. Ona je dobro krula svoje tragove - svoje finanaijs~ke tragove, mis1im. Ja bih rekao, da bi ona u roiku od nekoli~ko godina jednostavno nastala, otišla preko granice i sretno živjela. dalje, ~ka.o što se kaže, od nepošteno stečene dobiti. To nije bio veldk posao - nedopušteno unošenje dijamanta, safira i tako daue te iznošenje u~kradene robe - a povrh svega narkotici, mogli bismo reći. Temeljito i dobro organiDirano. Ona je putovala preko granice pod svojim vlastitim imenom, ali neknm druglm, ali ne isuviše često, a stvarno je krijumčarenje uvijek obavljao, ne znajući to, netko drugi. U nnozemstvnx je imala agente koji su se branuld za zamjenu nap~rtnjača u odreHenom irenutku. Da, bdla je to bistra zamisao. A mi možemo za,hvaliti

271

gospodinu Poiru~tu što nas je naveo na nju. Bilo je, ta:koder, vaoma oštromno od nje što je navela jednu malu gospođicu Aus~n na onu psihološku kleptomansku majstoriju. Vi ste to gotovo odmah otkrali, zar ne, gospodine Poirot?

Poirot se smjerno nasmiješi, a gospođa ga Hubbard zadivljeno pogleda. Razgovor se vodio naslužbeno, u salonu gospode Hubbard.

- Upropa~stila ju je lakomost - reče Poirot. - Zaveo ju je onaj krasan dija~mant na Patricajinu prstenu. Bilo je to ludo od nje, zabo što je to odmah potaknulo aumnju da trguje dragim kamenjem - taj podvig s vadenjem dijamanta i njegova zamjena arrkonom. Da, to me je svakako navelo na to da pomislim na Valerie Hobhovse. Ona je bila, bistra, ia,ko je priznala, kad sam je optužio zbog onoga na što je navela, Celiju, i abjasnla mi to na sasvim prihvatljiv način.

- Ali umorstvo! - reče gospođa Hubbard. - Hladnokrvno umorstvo. Ja bo stvarno čak ni

sa~ia ne mogu vjerovati.

Inspektor Sharpe potišteno je pogleda.

- Mi za sada nismo kadri da je optužimo za ubojstvo Celije Austin - reče on. - Mi smo je zbog krijumčarenj~a, mirne duše ščepald, naravno. U tome nije bilo pateš,koća. Ali optužba zbog umorstva,

mного je škakljivija. Javni tužilac ne vidi mogućnost za ta. One, je, dabome, imala i motiv i korist. ona je možda znala sve o okladi i o tome da Nigel dma kod sebe morfdj, ali mi za to nema.mo svjedoka, a treba uzeti u obzir još i druge dvije snrti. Ona je la,ko mogla atrovati

272

~g ne ~i ~du za ~oš ati

g~ospociu NJicoletas - ali, s druge strane, ona sasvim sigurna nije ~ubila Patricdju Lane. ona je zaprava goštovo jedin~, osoba ~koja je sasvim čista. Geroni~m;o jasrw tvrdi da je ana izišla iz kuće u šest sati. I on u;strajno ~astaje na to ne. Ne znam, je la ga p~odrn~itula .

..

- Ne - reče Podrot, odmahnuvši glavom. Nije ga po~tkupila.

- A osim toga, imamo i svjedačanstvo ljekarnika ~s ugla ulice. On je vrlo dabro p~orznaje i uporno tvrdi ~da je ona ušla u drogeriju u šest sati i pet rminuta i kupnla puder za lice i aspirin, i da je upotrijebila telefon. Napusti~la je njegovu trgovinu u šest i petnaest, i uzela ~taksi na stajalištu pred kućom.

Poirot sjedne u svoj naslonjač.

- Ali to je - reče ~on - veličanstveno! To je upravo ~ono što želim~o!

- Ka;ko što, za boga, mislite?

- ~im da je ona zapravo telefonirala iz kabine u drogeriji.

Inspektor Sharpe pagleda ga ozlowoljena lica. - Dakle, s~lušajte, gospodine Poirot. Hajde da razm~atrimo paznate činjenice. Osam minuta posluje šest, Patracia Lane je ~živa .i telefonira iz ove sobe na palicij~sku stanicu. Slažete li se s time?

- Ja ne mislim da je ona telefonirala iz ove s~obe.

- Daikle, dobro, iz predvorja u prizemlju. - Nije ni iz predvoxja.

Inspektor Sharpe uzdahne.

is s~~a, b~~a, s,u 273

- Pretpostavljam da nećete zanijekati da je telefonskd poziv bio upućen policijskoj stanici? Ne mislite valjda da smo ja i moj narednik i policijski služben~k Nye i Nigel Chapman bili žrtve masovne halucinacije?

- Sigurno da ne. Pozav je bio upućen vama. Ja bih samo rekao, kao pretpostavku, da je on upućen iz javne telefonske kabine u drogeriji na ught.

Inspektorova se donja vilica na trenutak opusti.

- Mislite da je Valerie Hobhouse uputila taj poziv? Da je ona izigrala da govori Patricia Lane, a da je Patricia Lane već bila mrtva?

- To mislim, da.

Inspektor Sharpe osta na trenutak bez riječi, a onda trerazne šakom po stolu.

- Ja to ne vjerujem! Glas . . . ja sam ga osobno čuo . . .

"e - Vi ste ga čuli, da. Djevojački glas - za~" dihan, uzrujan. Ali vi niste poznavali glas Patri

cije Lane dovoljno dobro da biste mogli sa sigurnošću reći da je to doista bio r~jezin glas!

- Ja m~o~da nisam. Ali slušalicu je zapravo držao u ruci Nigel Chapman. A nećete mi valjda

` reći da bi se a Nigel Chapman mogao prevariti. : ° Nije tako lako promijeniti glas na telefonu, ili oponašatu neki drugi glas. Nigel Chapman bio bi znao da ono nije govorila Pat.

- Da - reče Poirot. - Nigel Chapman bi to znao. Nigel Chapman sasvim je dobro znao da ono nije bila Patricia. Tko bi to mogao znati
274

bolje od r~jega, budući da ju je on ubio udarcem u potiljak, sam~o nešto prije toga.

Prašlo je nekoliko irenuta:ka prije nego što se inspektor vratio njegov glas.

- Nigel Chapman? Nigel Chapman? Ali, kad smo je pronašla mrtvu - on je plakao - plakao je kao dijete!

- Usudio bih se reći - napomene Poirot kako mislim da je ta djevojka njemu mogla biti ne znam kako ~draga, ali da je što ipak ne bi spasilo - ne, ako je ona za njega počela predstavljati opasnost. Nigel Chapman cijelo se vrijeme isticao kao očisto sumnjiv. Tko je imao kod sebe morfij? Nigel Chapman. Tko je imao dovoljno neodgovorne sjajne inteligencije za planiranje, i dovoljno drskostu. za izvršenje prijevare i umorstva? Nigel Chapman. Tko je bio istovremeno i akutan i umišljen, kao što nam je bilo poznato? Nigel Chapman. On ima sve oznake ubojice: drsku samo~dopadljivost, pakost, sve veću lakomislenost, koja ga dovodi do toga da na sve maguće načine pxdvlači paQnju na sebe - upotrebljavajući zelenu

tintu u izvanrecinam dvbstrukom blefu - i, konačno, pretjeravši s glupo smišljenom podvalom, stavljajući među Patricijine prste kasu Lena Batesona, zaboravivši na činjenicu da Patricia, oborena odostraga, nije svog napadača mogla zgrabiti za kosu. Oni su već takvi, ti ubojice, zaneseni svojizn vlastitim egbuzmom, ~di.vljenjem prema svojoj vlasti~boj bistrini, pund samopouzdanja u svoj šarm - jer on ima šarma, taj Nigel - on ima sav

1\$' 275

. ona~ ~šarm po~kvarena djetetra k~oje ni~kad nije uspjelo odrasti, koje vidi samo jedno: sebe, i ono i što žela!

- Ali, zašto, gospodine Poirot? Zašto da ubije? Još Celiju Austin, možda, ali zašto Patriciju Lane?

276

Dvadeset i prvo poglavlje

- Dug~o vas nisam vidio - rače stari gospodin Endicott Hercule Piro~tu. ~;dvo ga je promatrao. - Veoma je lijepo od vas što ste navratild.

- Zapravo nisam - odg.ovori Hercule Pairo. - Htio sam vas zapravo nešto zamoliti.

- Dakle, kao što znate, ja sam vaš veliki dužnik. Vi ste za mene xuješili ~onaj težak sluča;j Abernethy.

- Zaisba, sam iznena.de,n što vas nalazi~rn avdje. Mislio sasn da ste 5e povukli.

Stari se odvjetnik žalosiw smješkao. Njegrnra je tvrtka bila neobično cijenjena i ~stara,.

- Dašao sam danas ovamo i9uzetno, na sastanak s jednim stazrirr~klijentom. Još uvijek vodim poslove nekolicine svojih starih prijate~lja.

- G~ospodin Arthur Stanley bio je vaš stari prijatelj i kld~jenest, zar ne?

- Da. Mi smo preuzeli sve njeg~ove pravne paslove još kad je bio prdliLno mlad čovjek. Uistinxx sjajan čavjek, Poirot zaista izuzetan mozak.

- Njegova je smrt bila objavljena u jučera:šnjim popodnevnim listovima, čini mi se.

277

- Da. Pogreb je u petak. Već je dosta dugo bolovao. Zločudni tu, mor, koliko znam.

- Lady Stanley umrla je prije nekoliko godina?

- Otprilike prije dvije i po godine. Ozbiljne oči a;spod. ćupavih obrva oštro su pmatrale Poirota..

- Kako je umrla? Odvjetnik spremno odgrnori.

- Prevelika doza sredstva za spavanje. Medinala, koldko se sjeGam.

- Je li izvršena istraga?

- Da. Prasuđeno je, da ga je uzela slučajno. - Je li uistinu bilo tako? Gospodin Endicott na trenutak ušuti.

- Ne bih vas želio vrijedati - reče. - Siguran sam da dimate valjane razloge za bo pitarije. Medinala je prilačno opasna droga. Koliko sam čuo, zato što ne postoji izrazita granica između efektivne i smrtonorazne doze. Ako bolesnik postane pospan i zaboravi je li već uzeo jednu dozu, pa uzme drugu - no, to bi moglo timati fatalne posljedice.

Poirot klixnne glavom. - Je li ona to i učinila?

- Vjerojatno. Nije bilo ni spomena o samoubojstvu, ni o samoubilačkim namjerama.

- A niti spomena o - bilo čemu drugom? Opet ga je pogodio onaj ozbiljan pogled.

- Njezin je muž svjedočio. - I što je rekao?

278

- Objasni mi je, da je ona kadikad bila rastresena poslije uziranja njene noćne doze, te je znala tražiti još jednu.

- Je li on lagao?

- Zai:sta, Poirot, kakvo neumjesno pitanje! Zašto uopće pretpostavljate da bih ja to mogao znata?

Poirot se smješкао. Pokušaj prajetnje nije ga zavarao.

- Pretpostavljam, prijatelju, da vi to vrlo dobro znate. Ali ja vas za sada neću zbunjivati pitanjima o tome što znate. Umjesbo toga upitait ću vas za jedno mišljenje. Za mašljenje jednog đovjeka o drugom đovjeku. Je li Arthur Stanley bio od one vrste ljudi, koji bi svoju ženu mogli odstraniti, kad bi se željati oženiti drugom ženom?

Gospodin Endicatt skoči kao da ga je osa žacnula.

- Besmuslica! - vikne on bijesno. - Prava besmislica. A asim taga, nije uopće na postojala nikakva druga žena. Stanley je bio vjeran svojoj supruzi.

- Da! - reče Poirot. - Tako sam i mislio. A sada - prelazim na svrhu svog dolaska ovamo k vama. Vi ste pravni zastupnik koji je atvonio oporuku Arthura Stanleya. Jeste li, možda, i r~jen izvršitelj?

- Tako je.

- Arthur Stanley imao je sina. Sin se svadao s ocem u vrijeme smrti svoje majke. Posvadao se s njim i napu,stio dom. Otišao je čak ta.ko daleko da je prom2jenio i ime.

279

- To nisam znao. Kako se sjada z~ove?

- Vratit ćemo se na to. Ja ću pmje toga iz_ nijeti jednu pretpostavku. Ako budem u pravu, možda ćete je prihvariti kao činjenicu. Ja mislim da je Arthur Stan~ley va,ma ostavio jedno zapeđaćeno pismo, pu,smo koje ~treba ~atvoriti u odreQenim okolnostama, ili posl.ije njegove smrti.

- Zaita:, Pairot! Vas bi u srednjem vajeku sigurno ~spalili na lomači. Kako ste to uspjeli a , sa~znati?

- Znači, da sam u pravu? Mislim da je u ! tom pismu iznesena alierna,tava. Njegov sadržajilitreba u~ništiti - ili ste vi dužni p~oduzeti neke adxeciene akaije.

On zasta,ne. Njegov je ~sugavornik šutio.

- Bon dieu!! - reče Poarot, uznemireno. Niste ga valjda već uniš~tili . . . ?

On s olakšanjem zastane, pošto gospod~n Endicott polako i određno odmahnu glavom.

s y - M .i nikad ne pre nagljujemb - reče on pr,ijekorno. - Moram izvršdbi !temelj.ltu istragu °i - d~a, budem sasvdm načistu . . .

, ~On zastane. - Ovaj sluča;j - na.stavi zatim ozbiljno - strago je povjerljiv. Č~k i za vas, ~'~ Poirot . . . - klimnu glavom Endioott.

- A ako vam ja pružim valjan razlog da , možete govariti?

- To ovis~i o vama. Ne m~ogu shvatiti kakobiste vi mogli znati bilo ššto u vezi s predmetom ~ i o kojemu ja govorim.

1 Franc. - Dobri bože! (Nap. prev.)

280

- Ja ne xnam - i zaito moram nagad~ati. I ako pog~odim . . .

- Savršeno bezizgledno - reče gospodin Endicott, odmahnuvši rukom.

Poirot duboko uzdshne.

- Dakle, dobro. Ja smatram da su vaše upute sl~jedeće. U slučaju smrti gospodina Arthura, vi treba da pronađete njegova sina, Nigela, č1a utvrdite gdje živi, i kako živi, i posebno, je li sada, ili je ikad prije bi~o upleten u bilo kakvu kriminalnu djelatnost.

Ovog puta, nepokalebiva je pravnička mirnoća gospodina Endicotta bila uistinu uzdrmana. On se oglasio u~sklikom kakav se r~ijetko kada oteo s njegovah usana.

- Budući da se čđni kako potpuno raspolažete činjenicama - reče on - reći ću vam sve što želite znati. Slutim da ste u toku svoje profesionalne djelatnosti nađšli na mladog N~gela. što se dogodilo s ~tim mladim nevaljalcem?

- Ja mislim da su stvari tekle ovako. Pošbo je napustio dom, promijeni~o je ime, govoreći svakome koga je to zanimalo, da je to učđndo radi uvjeta, u vezi s nekim nasljed~tvom. Tada se povezao s nekim ljudima ~koji su se bavili krijumčarenjem. - Droge i dragulji. Ja mislim da je ta krijumčarska rabota upravo zahvaljujući njemu poprimila svoj konačni obli:k - izuzetno domišljabo uključivanje usluga nevir~ah, bona fidel studenata u cijelu djelatnost. Sav posao vodilo je dvoje ljudi, Nigel Chapman, kako se on

1 Lat. - Dobronamjernih. (Nap. prev.)

281

sada aove, i jedna mlada, žena, po imenu Valerie Hobhouse, koja ga je, mislim, prvobitno uvela u krijumčarsku trgovinu. To je bila mala privatna tvrtka i djelovala, je na osnovu narucižbe ali bila je neizmerno unosna. R,oba je morala biti mala po obujmu, ali dragulji i narkotici, vrijedni na t~isuće funti, zauzimaju vrlo malo prostora. Sve se odvijalo dobro, tako dugo dok se nije dogodio jedan od onih nepredvidivih slu

. đajeva. Jednog je dana, naime, u studentski hostel banuo neki policajac, radi istrage u vezi s umorstvom kaje se dogodilo u okolici Cambridgea. Mislim da vi znate zašta bi određeni podar tak Nigela mogao ~dovesti u panaku. On je pomislio da. je policija došla radi njega. Uklonio je nekoliko žarulja, ka~ko bi svjetlo bilo što

' mutr~ije, a zatim je u panici odnio jednu naprtr~jaču u dvoriš~te, da je rasiječe na komade i tutne iza kotla u ložionici, u strahu da ba se u njenu lažnom dnu mogli pronaći tragovi narkotuka.

Njegova je panika bila sasvim neosnovana policija je došla, postaviti samo nekoldko pitanja o nekom evma~ijskom studentu - ali, jedn~a od djevoj-aka koje su živjele u hostelu zacijebo je slučajno pogledala kroz prozor i primijetila ga

;. kako pa~nično uništava naprtnjaču. To međutim nije o~dmah pot~isalo njenu smrtnu osudu. Umj~ sto .toga, srni;šljen je oštroman plan, kojim je ona sama bila potaknuta da, izvrši neka luckasta djela, koja će je kasnije dovesti u veoma te,~k položaj. Ali oni su u tom planu pretjerali. Domaćaca ho~stela pozvala je mene. Ja se,m dao savjet da se pozove policaja. Djevojka je

282

izgubila glavu i sve priznala. Priznala je, naime, sve ono što je ona učinila. Ali tada je, mvslim, o~tišla k N~igelu i tražila da ~i on prizna slučaj s naprtnjađom i prolijevanjem ~tante po kolegičinim papdrima. N i Nigel ni r~jegova ortakinja nisu mogli pristati na to da se pažnja privuče na naprtnjaču - cijeli plan nj~hove djelatnosti bio bi iako upropašten. A povrh ioga, Celia, dotična djevojka, znala je jaš nešto, što je o~tkrila slučajno, one noći kad sam ja tamo večerao. Ona je znala tko je Nigel zapravo . . .

- Ali sigurno . . . - gospodin se Endioott namrš~ti.

- Nigel je bio prešao iz jednog svijeta u · drugi. Svaki od njegovih bivših prijatelja s kojim se susretne, može znati da se on sada zove Chapman, ali oni nasu ~smjeli znati ništa o štome što on radn. U hostelu nitko nije znao da je njegovo pravo ime Stanley - ali Celia odjednom otkriva da ona zna za obje njegove osabine. Ona zna također i to da . je Valerie Hobhouse barem jednom prilikom putovala preko granice s lažnim pasošem. Ona zna isuviše mnogo. Slijedeće večeri ona izlazi. iz kuće da se negdje s njim sastane. On joj daje da popije ka,vu u kojoj se nalazio morfij. Ona umire u snu, a sve je uredeno tako da djeluje kao samoubojstvo.

C,os~podin se En~dicott uzvrpoljd. Lice mu prelije izraz duboke tuge. Nešto je nerazgovjetno mrmljao.

- Ali to još nije bio kraj - ređe Poirot. Ubrzo poslije :~t~oga umdre u 5umnjivim oikolnosti

ma i žena koja je bila vlasnica niza hostela i studenbskih klubova, i tada se, na kraju, dogodio na j okrutni ji i na jbezdušni ji zločin. Patricia Lane, djevojka koja je Nigela voljela., a koju je i on sam zaista volio, uplela se nesmotreno u njegove poslove i traži, šboviše, da se on pomiri s oče~n pruje njegove smrti. On joj napriča niz laži, ali shvaa da bi nju njena tvrdoglavost mogla stvarno natjerati na to da napiše drugo pismo, pošto je prvo uniteno. Ja mislim, prijatelju, da biste mi vi mogli reći zašto bi, s njegova stanovišta, bilo tako sudbonosno, kad bi se što dog~oidilo?

Gospodin Endicott ustane. Uput3 se preko sobe prema sefu, o~tključa ga i vrati se s velikim omotom u ruci. Na njegovoj poleQini nalazio se slomljen crven pečat. On ~izvadi iz omota dva lista i stavd ih pred Poirota.

Dragi Endicotte,

Otvorit ćete ovo pošbo ja umrem. želizn da pronaQete mog sina Nigela i otkrijete je li kriv za bilo kakav zločinađk'i čdn.

= činjenice koje ću vam sada povjeniti, . poznajem samo ja. ~igel je uvijek i nao duboko rdav značaj. Dva, puta je krivotvo rio moj potpis na čakovima. Ja sam u oba navrata prszna~o njegov poipis kao ~svoj, a8 sam ga opomenuo da ~Go više neću i~niđ. Trećom je prildk~oQn kr,ivo~tvorio majč~n ~ potpis. Ona ga je zbog toga izgrdila. On ju je ~nolio da ništa ne kaže. Ona je to odbala. ~ Ona i ja razgovarali smo o njemu i ona mu

T

i je dala na znanje da je sve rekla meni. I to tada se do~dilo to, da joj je, dajući joj ~e, r~jenu večernj~x smjesu za, spa~ranje, dao ~n ~ preveliku dozu. Pr,ije no što je droga počeve 1a ~djelovati ona je ipak uspjela doći u moju ~n , sobu i sve mi dspričala. Kad je drugog ali dana naaena mrtva, ja sam znao tko je ar- to ~učinio.

Optuždo sam Ndgela i rekao mu da na- yte mjeravam sve činjenice otvoreno priznati policijd. On se očajniđki branio. š~bo biste

vi bili učinili, Endiootte? Ja o svoan s,inu
;ko nemam iluzija. Znam, ~kakav je on, jedan
:im od onih opa~snah izroda koji nemaju ni
se savjesti, ni xnilosti. Nemam razlog~a, da ga
iva ~tedim. Ali pokolebala me pomisao na
moju voljenu ženu. Da li bi ona željela da
ja tako izvršim pravdu? Misluo sam da
znaxn o~dgovor - ona bi željela spasiti sina
od gubilišta. ona bi se zgro~:i,la, kao ~što
sam se i ja groaio, da se na,še i~ne blati.
Ali tu je bilo još jsdno uvjerenje. Ja sam
bio čvrsto uvjeren da ubojica ostaje ubo-
rd'd. jica. Moglo bi u budutxiošti byti i drugih
žrtava. Sklopio sam pogodbu sa svojim
tvo- sinom, a ne znam, jesam li učanio pravo,
01~ ili krivo. On mi je morao dati p3smeno
, ali priznanje o svom zločinu, kaje ću ja sai9u-
ni'ti. vata. Trebalo je da napusti moj~t kuGu i da
,jčln se nikad više u nju ne vrati, nego da sam
n ju stvoxd: novi živo~t. Hti~o sam mu pružiti još
laila. jednu priliku. Novac k~oja je pripadao nje-
~ mu govoj m,a,jci dobivai će autamafiski. Imao
285

je dobro obrazovan~je. Imao je sve mogućnosti da se popravi.

Ali - ako bude okrivljen za bilo kakvu zlođinal~ku djelatnost,
priznanje koje je astalo kod mene, otić,i će na policiju. Sebe sam
osd~gurao na taj način, ššto sam mu obja~snia da moja vla;stita
smrt neće ukloniti problem.

Vi ste m~oj najstar~iji prijatelj. Polažezn teško breme na vaša leQa,
ali ja ta tražim u ime mrtve žene koja je bala a vaš prijatelj. Pronate
Nigela.. Ako je njegova prošlost čnsta, uništite ovo pisrrw i priloženo
priznanje. Ako nije - naka se vrši pravda.

Vaš iskreni prijatelj Arthur Stanley

- Ah! - pod.rot duboko uzdahne. I tada otvori prilog.

Ovime priznajem da sam ubio svoju maj:ku, davši jaj preveldku
dozu medinala, 28. studenoga 195. ..

N~igel Stanley

„-

' Dvadeset i drugo poglavije

>ju .la,

- Vi savršeno dobro shvaćate svoj položaj, gospođice Hobhouse. Ja sam vas već opomenuo...

Valerie Hobhouse odmah ga prekine.

- Ja znam što radim. Opomenuli ste me da se sve što izjavim, može uzeti kao svjedočenje. Pripravna sam na to. Optužili ste me za krijumčarenje. Nemam nikakve nade da se azvučem. To znači dugogodišnji zaivor. To nadalje znača, da ću biti optužena za sukrivnju u umorstvu.

- Vaša pr,ivola ~da daie izjavu može vam pomoći, ali ja vam ništa ne mogu obećati, a ne mogu vas isto tako ni na što potacati.

- Ne znam je la mi to uopće važno. Sve će to ionako završiti dugogodišnjim pnpadanjem u zatvoru. želim dati izjavu. Ja doduše jesam, kao što vi kažete, sukrivac, ali ja nisam ubojaca. Nikad nisam namjeravala, ni željela ub3,ti. Nisam tako glupa. Jedino želim da se slučaj objasni u vezi s Nigelom . . .

- Celia je asuvaše mnogo znala, ali ja bih s time već nekako izišla na kraj. Nigel mi nije dao vremena. Nag~ovorio ju je da iziđe iz kuće i da se

28?

sastanu; rekao joj je, da će priznati sve u pogledu slučaja s naprtnjačam i tintom, i usuo joj morfij u šalicu kave. Već se prije toga d~čepao njena pdsma gospodi Hmbbard i otrgnuo od njega upotrebljivu, ~rsamoubilačku« rečenicu. Stavio je ~tu cedttljicu i praznu bočicu od morfija (koju je spasi~o, pošbo ju je tobože bdo bacio) pored njena kreveia. Sad vidim da je u;bojstvo zasnovao neposredno prije štoga. Onda je došao k meni i ispričao mi što je učani~o. Radi sebe same morala sam ~ostati uz njega.

- Ista stvar mora da se dogodila i s gaspođom N~ick. On je otkruo da ona pije, da postaje neuraLunljiva - uredio je ~ta~ko da ju je susreo negdje na putu kući i da je otrovao njeno piće. Preda mnom je to poricao, ali js sazn znala da je to učinio on. A onda je do~la Part. Doš~ao je u moju sobu i ~ispričao mi što se dog~odilo. Rekao mi je ššto treba da učdnim - tako da i on i ja imamo pouzdan alibi. Ja

sam već tada bila u mreži, više rmje bilo izlaza . . . Da me niste
vhvatili, mislim da bih atput~ovala nekamo u anozemstvo i počela
nov život. Ali, vi ste me uhvatili . . . i sad mi je stalo ~samo do
jednoga - da budeQn sdgurna da će taj bezdušni nasmiješeni davo
biti obj~en.

Inspektor Sharpe duboko uzdahne. Sve je to bilo savršeno
dovoljno, bila, je to nevjerojatna sreća; ali njega je nešto kopkalo.

Policaj~ac licne svoju olovku.

- Nisam sasvim siguran da va5 razumijean - reče Sharpe.

288

Oma ga naglo preline.

- I ne treba da razumijete. Ja imam za to svoje razloge.

Hercule Podrot reče veoma blago. - Gospođa nicole~s? - upita.
čuo je kako je naglo zadržala dah. - Ona je bila - vaša majka, zar
ne?

- Da - reče Valerie Hobhouse. - Ona je bila moja majka . . .

u a u rir ioda ~nd

to na

~n

Jr ' \ I

_.!

19 Bija, baja, buf

289

Dvadeset i treće poglavlje

1

- Ja, ne razuxrtijem - reče Akibombo plačljivo. Uznemireno je
prelazio pogledam s jedne crvenakose glave na, drugu.

Sally Finch i Len Bateson vodili su razgovor koja je Akibombo,
kako se pokazalo, teško pratio. - Zar ti misliš - upi~ta Sally - da je
Nigel

kanio svaliti sumnju na mene, ili na tebe?

- Na oboje, rekao bih - odgovora joj Len. - Vjerujem da je vlasi
zapravo uzeo s moje četke za kosu.

- Ja vas ne razumijem, molim - uplete se .Akibombo. - Znači,
da.kle, da je gaspod,in Nigel ska~kao s balkona na, balkon?

- Nigel može skaka.ti kao mačka. Ja ne bih mogao skočiti tako
daleko. Isuv~,še sam težak. - želio bi,h se od srca. i ponizno

dspričati

zbog sasvim neosnovane sumnje.

- Nije vrijedno spomena - reče Len.

- Ako ćemo pravo, vi ste čak pomalo i pomogli - reče Sally. - S vašim razmišljanjem o - bornoj kiselini.

Is' 291

Akibombo sav zablísta.

- Moglo nam je od samog početka biti jasno - reče Len - da je taj Nigel sasvim nepríla,gođen ~tip . . .

- Oh, za une božje - kao da slušam Colina. Da budem iskrena, ja bih se u Nigelovu prisutvu uvijek na,ježila - a sad u svakom slu~čaju znam i zašbo. Je 1i tebd jasno, Lene da jadni sir Arthur Stanley nije bio sentimental:a:n, pa da je Nigela predao odmah policiji, da bi tri čovjeka još dan danas bila ~iva. ~o je ozbiljna misao.

- Ipak, čovjek može shvaidti ššto je on time mislio . . .

- Molim vas, gospođice Sally. - Izvolite, Aa~ibombo?

- Ako na večerašnjoj sveučilišnoj zabavi sretnete mog profesora, hoćete li mu reći, molim vas, da sam nadošao na nekoliko dobrih mislu? Moj profesor, on često kaže da ja imam zbrkane m~isarone procese.

- Reći ću mu - obeća Sally.

Len Bateson činio se kao živa slika potiš~tenosti.

- 7a tjedan dana bit ćeš opet u Americi reče.

Nastupa kratkotrajna tišina.

- Vratit ću se - reče Sally. - Ili m~eš ti doći onamo i nastaviti stud~onije.

- Za,ššto?

- Akibombo - reče Sally - da li b3ste voljeli jedno~dana biti djever na vjenčanju? - što je~što djever, molim?

292

- Vjenčand kum. Evo, Len će vam, na primjer, dati prsten, da mu ga pričuvate, zatim ćete vi i on otiću u cr~kvu, veoma lijepo obui~ni, i on će vas u određenom trenutku za,moliti pnsten, vi ćete mu ga dati, a on će ga tada, staviti na moj prst, a orgu,lje će za~svirati svadbenu koračnicu i svi će klicaia, i ~tako . . .

- Mislite reći da ćete se vi i gospoddn Len vjenčati?

- Da, t~o mislim. - Sally!

- Osim, naravno, ako se Lenu ta zamisao ne sviđa.
- Sally! Al~ ti ne znaš - za mog oca . . .
- Pa ššto? Naravno da znam. Dakle, tvoj otac je ćaknut. Pa dobro, oćevi su rmnogih ljudi ća~knuti.
- To nije nasljedna vrst ludila. Mogu te uvjeriti o tom, Sally. Kad bd ti saino znala kako sa,m bdo strašno nesretan zbog tebe.
- Pomalo sam sumnjala o tom.
- U Africi - reće Akib~ombo - u davnim d~anima, pruje nego su došli abomsko doba i naućne misli, vjenćani obićaji bili jesu veoma zanimljivi. Mogu vam reći . . .
- Bolje da nam ne kažete - reće Sally. Nameće rni ~se misao od ~koje bismo i ja i Len mogli pocrvenje~i, a kad ćovjek irna crvenu kosu, strahovit~o se pr~imjećuje kad pocrveni.

·t1u li. f
r Z^ ` EB
293 J
2

Hercule Poarot potpiše i p~osljednje od pisama što ih je gospođica Lemon stavuia pred njega.

- Tres bien! - reće on ozbiljno. - Ni jedne jedine pogreške. Gospođica Lemon ćinila se malko uvrijedenom.
- Ja ne pravim pogreške baš ćesto - reće ~ona.
- Ne baš ćesto. Ali, događalo se i to. Usput rećeno, kako vaša sestra?
- Razmišlja o odlasku na krstarenje, gospodine Poirot. U sjeverne glavne gradove.
- Tako - reće Hercule Poarot. Zanim-alo ga - da li se možda na krstarenju . . .?
- Ne radi se o tome da bi i on sam želio poduzeti pubovanje m~orem - ne, ni na ćiji nagovor...
- Sa.t iza. njega otkuca jedan.
- Tada kucne jedan sat, Klatno mišu slomi vrat, Zoćulo se tupo - tuf! Bija baja buf!
- Odrecitira Hercule P~oa,rot.
- Izv~alate, gospodine Poirot? - Ništa - reće Hercule Poirot.
- I Franc. - Vrlo dobro. (Nap. prev.)

v"l
...e ~ 1)